

VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES

Začel se je boj s steklino.

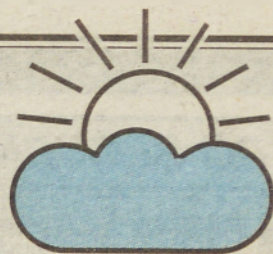
CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

Martinovega
blagoslova ne glejte
samo kot blagoslov
vina, ampak pazite
tudi na maligne in
krščenj ne odhajajte
na ceste.

069/31-6333
PYRAMIDIA
uradni prodajalec
mobitel
Mladinske ul. 8 * M. Sobota
0609/613-972

VREME

Ob koncu tedna bo
spremenljivo oblačno.

Vestnikov koledar
9. november, četrtek, Božidar
10. november, petek, Leon
11. november, sobota, Martin
12. november, nedelja, Jožef
13. november, ponedeljek,
Stanislav
14. november, torek, Nikolaj
15. november, sreda, Polde

Pregovor
Če se Martinova gos po ledu
plazi, o božiču navadno po
blatu gazi.

VESTNIK

Murska Sobota, 9. novembra 1995, leto XLVII, št. 45, cena 150 SIT

Ni še dolgo od tega, ko smo naš skrajni severovzhodni del Slovenije medijsko definirali kot nekakšno križpotje najprej »mitelurope«, zatem razvitega Zahoda, prebujajočega se Vzhoda in pregretega Balkana. Od tega je, kot kaže, ostal le hladilnik. Infrastrukturno gledano nam od križpotja ne bo ostalo nič, morda železnica, cesta pa je že splavala in zmeraj bolj plava, ko prihaja na površje sicer tako imenovana rezervna ali skrajna različica kupoprodajne pogodbe s sosednjo Hrvaško za suverenost nad Piranskim zalivom o tako imenovanem cestnem koridorju sosednje države, ki bi ji bil okno v razviti svet. Da se iz tega lahko kaj izčisti, ni iz irte zvito, z malo občutka za realnost

pritiski na Dolgo vas kljub vsemu že malo presedajo. Kljub vsemu pa se v Budimpešti v teh dneh dogajajo odločilne zadeve za našo regijo, namreč pogajanja s CEFTO, ki pa nas bodo, če bo država seveda pristala na CEFTIN agrarni diktat, še bolj gospodarsko porinila na rob v lastni državi. Če namreč izračuni agrarnih ekonomistov držijo, pomeni popolno pristajanje na diktat CEFTE 40- do 60- odstotno zmanjšanje dohodkov v kmetijstvu.

Edina svetla točka, ki nam ostaja, je Lainščkovo srečanje pisateljev Oko besede, ki mu je slovenski kulturni srenji uspelo dopovedati, da slovenska diaspora obstaja tudi v tem delu dežele zunaj meja na Madžarskem.

A jo imamo - Srednjo Evropo?

in dogajanji okrog Balkana (mišljena so mirova pogajanja) je to prej realnost kot ne. Pa tudi o kakem toplejšem valu od hrvaške politike po politivah si ne kaže delati utvar. Kajti ta se bistveno ne bo spremenila, četudi je, kot je zapisala Globusova kolumnistka Tanja Torbarina, vladajoča HDZ izgubila v Zagrebu in triumfirala v diaspori v Kazahstanu, je ostala na oblati.

Z vzhodnimi sosedmi Madžari vsaj na prvi pogled ni nič narobe, razen da nas bodo morda s pomočjo podpore hrvaškemu koridorju kot rešitvi pomagali infrastrukturno odrezati od države, kajti ob njihovem lagodju jim stalni

Dober mesec je še do mešanja kart v sosednji Avstriji, kjer se vse skupaj lahko zasuce močno na desno, kar sicer samo po sebi niti ni slabo, če se to desno ne bi poosebljalo v Haiderju, kar bo, če bo do tega res prišlo, vsaj deloma oplazilo visoko državno politiko, na praktični ravni pa veliko bolj male ljudi, ki živijo ob meji in ki so navajeni na iskanje večjega kosa pogače, ki si jo služijo pri sosedih.

Za konec torej vprašanje: kaj ostaja v teh sodobnih integracijskih procesih na globalni ravni od križpotja ali nekoč imenovanega kulturnega stičišča? Porasel kolnik!

J. VOTEK

Vse potivodijo v **Obtrošnik**

V Salonu pohištva v Murski Soboti
in Les - pohištvo v Beltincih vam ponujamo:

**VELIKO IZBIRO POHIŠTVA ZA
SPALNICE, KUHINJE,
DNEVNE SOBE,
OTROŠKE IN MLADINSKE
SOBE TER PISARNE**

Od 10. do 30. novembra

CENE
NIŽJE
ZA
10 %

talne obloge in svetila iz uvoza

Ugodne možnosti
plačila:

- 5% popusta za gotovinsko plačilo nad 30.000,00 SIT
- plačilo blaga s čeki z odlogom do 6 mesecev in brez obresti
- obročno odplačilo na 3, 6 in 12 mesecev

VSE BLAGO PRIPELJEMO NA DOM NE GLEDE NA ODDALJENOST!

Fotografija: Jurij Zauneker

V Sloveniji namolžemo veliko več mleka, kot ga popijemo oziroma predelamo v mlečne izdelke, zato prav zdaj teče vseslovenska oglaševalna akcija, s katero pihajo na dušo potrošnikov, naj porabijo več mleka. V naši državi pa menda tudi nismo rekorderji, kar zadeva porabo vina (vsa »čast« izjemam), saj so narodi, ki ga srknejo kar precej več od nas. To, da pri vinu »abstiniramo«, pa še ne pomeni, da smo dali slovo alkoholu; vedno več popijemo piva in raznih (nealkoholnih) gaziranih ter drugih umetnih pijač. S tem ko se nagibamo k večji porabi naravnega in kakovostnega vina, ki ga sami pridelamo, ne želimo spodbujati k alkoholizmu, bog ne daj, ampak le predlagamo, da bi morda kazalo kdaj steklenico piva zamenjati s kozarčkom rujenga vinca, denimo po kosilu. Letošnja vinska letina sicer ni bogata, a čez kakovost se ne moremo potožiti, zato slutimo, da boste, četudi niste velik vinopivec, v prihodnjih dneh srknili tudi kozaček mošta, ki pa bo po starem običaju postal že v soboto (na martinovo) mlado vino. Pa še pomemben nasvet: nikar ne pijte na prazen želodec. - Š. S.

Beltinci svetniki so
se že drogi razšli,
ne da bi končali sejo.

svetovanje in prodaja

mobitel

DC M: Sobota * Lendavska 19/b
tel.: 069 / 32 724

Afera Prelog ali kako je naš zdomec naivno nasedel in kljub podpisani pogodbi ni dobil svojih 15 tisoč mark. Še več, Prelogovi so ga hoteli v svoji trgovini v Veržju odpraviti z belim praškom - mamili. Kako je dogajanje potekalo, preberite v izpovedi našega sogovornika, ki se je lotil veslanja na Galeji. Za izpoved se je odločil, čeprav mu Prelogovi ves čas grozijo.

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Predsednik državnega zbora Jožef Školč je sprejel delegacijo kontrolne komisije nemškega parlamenta pod vodstvom Wolfganga Zeitelmana. Ob tej priložnosti so izmenjali izkušnje o delu varnostnih in obveščevalnih služb.

LJUBLJANA - Vlada je sprejela stališče, ki ga mora zastopati slovenska delegacija v pogajanjih o liberalizaciji kmetijstva v Cefti. Pri tem Slovenija vztraja pri večji zaščiti mesa in mleka ter izdelkov iz njiju.

LJUBLJANA - Republiška vlada je obravnavalo informacijo o inšpekcijskem pregledu nabave partuljnega čolna P 111, javnosti bolj znanega pod imenom »policijski čoln«, oziroma o porabi proračunskih sredstev zanj v letih 1992, 1993 in 1994. Ker so ugotovljene kršitve predpisov, se je odločila, da z dokumentacije o tej zadevi umakne oznako zaupno in jo pošlje državnemu zboru.

LJUBLJANA - V 83. letu starosti je umrl nestor slovenske zabavne glasbe in jazza, skladatelj in dirigent Bojan Adamič.

PESNICA - Državna delegacija ministrstva za znanost in tehnologijo iz Brazilije je med dvodnevni obiskom v Sloveniji obiskala tudi Stajerski tehnološki park v Pesnici pri Mariboru. Tričlanska delegacija, ki jo je vodil Mauro Lobo Martius Junior, minister za znanost in tehnologijo v državi Minas Gerais, se je dalj časa pogovarjala s predstavniki slovenskega ministrstva za znanost in tehnologijo.

PO SVETU

BUKUREŠTA - Grški predsednik Konstantin Stephanopoulos se je mudil na tridnevni obisku v Romuniji. Sestal se je z romunskim kolegom Ionom Iliescujem in premierom Nicolaejem Vacaroiujem ter drugimi člani romunske vlade in predstavniki romunskega parlamenta. Poleg odnosov med državama so se pogovarjali tudi o razmerah na Balkanu.

PERUGIA - Nekdanjega italijanskega premiera Giulia Andreottija, obtoženega povezav z mafijo, so še predhodno zaslišali o umoru novinarja Mina Pecorellija v Rimu marca 1979. Ob tej priložnosti je moral pojasniti svoj položaj v preiskavi.

MOSKVA - Vrhovni sovjet Čečenije, ki se je sestal šele drugič po razpustitvi po državnem udaru generala Dudajeva septembra 1991, je razglasil čečenskega premiera Dokuja Zavgajeva za novega predsednika Čečenije. Za prvega podpredsednika čečenske vlade je vrhovni sovjet imenoval Beslana Gantemirova, dosedanjega župana Groznega.

ROTORUA - Britanska kraljica Elizabetha II. se mudi na desetdnevni turneji po Novi Zelandiji. Najprej si je ogledala maorski center v Rotorui, kjer so jo tople sprejeli, vendar se je pred kulturnim središčem zbrala tudi skupina 70 Maorov, ki so protestirali zaradi sporov glede zemlje in zahtevali izpustitev maorskega aktivista Kena Maira.

TOKIO - Nemški zunanji minister Klaus Kinkel je imel dvodnevne pogovore s predstavniki japonske vlade. Nato je obiskal še Kambodžo in Kirgizijo, kjer se je pogovarjal o možnostih, kako bi Nemčija pomagala pri obnovi teh držav.

SEUL - Vrhovni poveljnik združenega poveljstva ameriške vojske John Shalikashvili je v okviru priprav na redni letni ameriško-južnokorejski posvetovalni sestanek o varnostnih vprašanjih obiskal Južno Korejo. Sestal se je z južnokorejskim kolegom Kim Dong Džinom, sprejel pa ga je tudi obrambni minister Li Džang Ho.

DAYTON - V letalskem vojaškem oporišču Wright-Patterson v bližini mesta Dayton v ameriški zvezni državi Ohio so se začela pogajanja med bosansko-hercegovskim predsednikom Alijo Izetbegovićem, hrvaškim predsednikom dr. Franjem Tuđmanom in srbskim predsednikom Slobodanom Miloševićem. Tuđman in Milošević sta se že dogovorila, da se bosta Hrvaška in Srbija začeli pogovarjati o vzpostavitvi normalnih diplomatskih odnosov in mirni rešitvi vprašanja vzhodne Slavonije.

MOSKVA - Predstavniki Gruzije in Abhazije so začeli pogajanja o prihodnosti abhaškega ozemlja. Abhazija, kjer je večina prebivalcev muslimanov, je julija 1992 razglasila neodvisnost, kar je sprožilo državljansko vojno, v njej pa so zmagali separatisti.

TANGARA - V posegu burundskih vojske je umrlo 147 ljudi, temu pa so sledili številni incidenti, v katerih je bilo več deset ljudi ubitih.

BOGOTA - Kolumbijski predsednik Ernesto Samper je znova razglasil izredno stanje. Zanj se je odločil le nekaj ur po umoru nekdanjega voditelja konservativcev Alvara Gomeza Hurtada.

ZAGREB - Na osnovi znanih volilnih izidov, ki dokazujejo, da je HDZ osvojila prepolovico večino v poslanskem domu sabora, je hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman razrešil dosedanjega predsednika vlade Nikico Valentića in njegov kabinet ter za predsednika vlade imenoval dosedanjega gospodarstvenika Zlatka Mateša.

TEL AVIV - Izraelski premier Jicak Rabin je umrl v bolnišnici, potem ko je bil ranjen v atentatu na mirovnih demonstracijah sredi mesta. Atentator je bil eden od židovskih skrajnežev, ki je v 73-letnega izraelskega premiera izstrelil tri kroglice.

MJ

Kako so na Notranjskem uspeli združiti interese za uresničitev skupnih ciljev

Parka nam ne bo nihče podaril

Je primer ustanovitve Notranjskega parka uresničljiv tudi v Pomurju? - Znanstvenoraziskovalna organizacija, ki bi jo ustanovili domači strokovnjaki, bi marsikaj uspela rešiti in pospešiti

V Pomurju smo zadnje leto ali dve lahko brali in poslušali o več predlogih za ustanovitev takšnega in drugačnega parka. Roko na srce: pobudniki za intenzivnejše pojavljanje takih idej v medijih so bili naši sosedi Avstrijci in Madžari, ki so na račun mednarodnega sodelovanja pričakovali sredstva za raziskovalno in izobraževalno delo. Ker leži med tema dvema državama tudi košček Slovenije - Prekmurje -, so hočeš nočeš vključili v projekt Raba - Stražna krajina - Goričko tudi skrajno severovzhodno območje Slovenije. Seveda naša stran od tega načrtovanega projekta mednarodnega krajinskega parka ni imela še nobenih koristi, prav tako ni bilo na tem območju raziskovalnega tabora. Pa ne moremo kriviti sosedov, kajti tako kot lani so tudi letos poslali dopis Ministrstvu za okolje in prostor, da vabijo našo stran (predvsem univerze) k sodelovanju, a ni bilo nobenega odgovora. Ker poteka projekt na mednarodni ravni, lokalna skupnost na svojo roko ne more ukrepati, čeprav bi bili rezultati marsikje večji in predvsem hitrejši.

Še več kot o Goričkem, ki je res edinstven primer ohranjenosti tradicionalne kulturne krajine z mešanimi gozdovi in gozdovi rdečega bora, se je v zadnjih letih govorilo o Muri. Poleg številnih novih predlogov o zaščiti in renaturaciji Mure, ki je prav na slovenskem ozemlju najbolj ohranjena s svojimi mrtvimi rokavi in logi, obstaja o Muri tudi več let stari načrt o ustanovitvi krajinskega parka. Murski park pa je žal ostal le ideja, ki morebiti ne bo nikoli uresničena. Če bi reko Muro in njeno širše območje res zaščitili, ne bi smeli dovoliti velikega tovarnega prometa prek mostov ne gradnje avtoceste in ne gradnje železnice za tovarni promet, ali pa bi bilo vse to dopuščeno pod strogimi ekološkimi pogoji, kar bi gradnjo in transport tako podražilo, da vse skupaj ne bi bilo več ekonomsko upravičeno. Da o intenzivnem kmetijstvu niti ne govorimo! Tako smo že nekaj let pri ničli: z gradnjo infrastrukture in zavarovanjem območja, po drugi strani pa pijemo tako onesnaženo vodo kot nikjer drugod po Sloveniji, to pa pomeni, da bi bila nekakšna krajinska in ekološka zaščita nujna.

Težko je verjeti, da bodo naša ministrstva razmišljala široko, večplastno in kooperativno. Le tako bi potem lahko upali, da bo celotno območje ob Muri zavarovano, recimo, prihodnje leto. Vemo pa, da slovenska ministrstva niti malo ne sodelujejo, vsako vleče na svojo stran, nemalokrat si očitno nagajajo z zavlačevanjem dajanja soglasij, njihovo edino prizadevanje je pridobiti za svoje »projekte« čim več denarja iz proračuna. Torej Pomurju ne preostane drugega, kakor da samo poskrbi zase, pa najsi gre za pitno vodo ali zavarovano območje. Vse kaže, da bodo občine prehiteli državo ali jo vsaj prisilile k večji ažurnosti. Načrtovalci strogo vztrajajo pri svojih treh tipih parkov: narodnem, regionalnem in krajinskem. Slovenija naj bi imela le en narodni park - Triglavski, tačas pa pripravljajo tri projekte regijskih parkov: Notranjski, Pohorski in Kočevski park. O vzpostavitvi novih narodnih parkov na ministrstvu ne razmišljajo! Sicer pa še ni dokončno rešen način varovanja regijskih parkov, torej sistem financiranja, država pa mora še podpisati osnovne konvencije o varovanju narave. O Muri in Goričkem na državni ravni zaenkrat ni govora, čeprav so iz pokrajine prešli več pobud, zahteve drugih ministrstev imajo pač prednost. Tako so se raje lotili izdelave projekta parka Kočevsko - Kolpa brez vednosti in sodelovanja domačinov, zato je razumljivo, da je bila ideja o regional-

nem parku tam zelo ostro sprejeta. Zdaj jih začenjajo prepričevati, da gre za »mozaično oblikovanje« takega območja, s tem pa bi vpeljali večplastno varovanje, tako da bi bila v praku območja, kjer bi bilo rezervatno varstvo, na drugi strani pa območja s povsem normalnim življenjem domačinov in obiskovalcev.

Povsem drugače pa so se zadeve lotili na Notranjskem. Niso čakali na državo - ministrstvo -, da bo končala svoje delo, ampak so vzeli pobudo v svoje roke. Pod okriljem oblikovanja Notranjskega parka se je združil javni in zasebni sektor na lokalnem in regionalnem

Smešno, kako se kolo vrti, prvo si zgoraj in potem spodaj. Vse je kot krog, če odideš, se spet vrneš. Kar vzame, tudi podari. Vsakič, ko se obrne, opravi krog življenje. Smešno, kako se širi in vrti in pripele nekoga, ki je prijatelj. Prvo si izgubljen in potem najdeš. Iščeš, kar poznaš, in najdeš kaj novega. Smešno, kako se vrti, prvo si tam in potem tukaj.

(Spodbudna pesmica je objavljena na prvi strani brošure z naslovom Notranjski park, v njej pa so tudi šaljive skice.)

območju, torej so se povezali tako podjetniki, strokovnjaki, lastniki gostišč, kmetij, društva in občine. Združili in povezali so se ljudje na različnih ravneh iz občin Cerknica, Ilirska Bistrica, Logatec, Loška dolina, Pivka in Postojna zaradi skupnih ciljev. Ti cilji so tudi navedeni v brošuri oziroma prospektu, ki je izšel pred kratkim, so pa: izvajanje projekta Oblikovanje območnega sodelovanja kot model lokalne podpore pri vzpostavitvi zavarovanega območja Notranjski park, ustanovitev Notranjskega ekološkega centra, izvajanje programa Zeleni univerze na različnih lokacijah, definiranje, zaščita in komercializacija blagovne znamke Krpanova dežela, pridobitev statusa nadzorne postaje za ekološko kmetovanje, športno-rekreacijska dejavnost, skupna promocija in marketing.

Iz Zagreba piše

Dinamo se vrača

Uradno se imenuje Trg Petra Preradovića, toda Zagrebčani mu od sredine prejšnjega stoletja pravijo Cvetni trg, kajti na njem je bilo do začetka letosnjega poletja veliko zelenja in cvetja. Tudi če se je temperatura spustila krepko pod ničlo, ste na Cvetnem trgu vedno lahko kupili šopek svežega cvetja. Toda hadezejevska mestna oblast se je odločila, da bo opravila s tradicijo, na znamenitem trgu v središču mesta so izruvali stoletne kostanje, ga na novo tlakovali in spremenili v nekakšen ponaredek glavnega Jelačićevega trga. Drugi razlog, da je Zagreb čez noč padel v opozicijske roke, so igre nekdanjega predsednika beograjskega Partizana dr. Franja Tuđmana z imenom nekoč najpopularnejšega mestnega ligaša - NK Dinamo. Ob prevzemu oblasti so hadezejevci Dinamo najprej preimenovali v Gradanski in nazadnje v NK Croatia, zvesti Dinamovi navijači Bad Blue Boysi, ki so bili v prejšnjem režimu udarna pest opozicije, pa glasno in jasno zahtevajo »vrnitev svetega imena Dinamo!« Iz našega, slovenskega zornega kota, je bržkone »primer Dinamo« prav pri tleh, da bi si ga bilo sploh mogoče predstavljati zunaj hrvaškega okolja. Toda na Hrvaškem predstavlja precej več kot nogometno tekmo, v resnici enega najpomembnejših dvobojev med opozicijo in hadezejevsko oblastjo. Pater Tomislav Duka, nekdanji hadezejevec, ki je na začetku devetdesetih let izjavil, da je »Tuđmana sam bog poslal med Hrvat«, sedaj celo pravi, da je prestopil iz HDZ-ja k Mesičevim novim demokratom tudi zavoljo »svetega imena Dinamo«. Zadnji petek pred volitvami, ki je bil za hadezejeve v Zagrebu zares črn, je pater Duka nosil na predvolilnem zborovanju HDZ-ja velik transparent, ki je prikazoval Stipeta Mesića v dresu NK Dinamo in dr. Franja Tuđmana v dresu NK Partizan.

»Vrnite nam Dinamo,« so zaklicali nekdanji navijači Dinama, Tuđman pa je za govorniškim odrom spremenil barvo in s prstom pokazal na »državne sovražnike«, ki jih je mestna policija nato neusmiljeno pretepla. »Sramota, to govori človek, ki je pred štiridesetimi leti kot predsednik beograjskega Partizana izjavil, da ustaški klub Dinamo nikoli ne bo postal državni prvak,« je po nasilju na osrednjem zagrebškem trgu izjavil pater Tomislav Duka, čez dva dni pa so Zagrebčani na volitvah odgovorili tako, da so hadezejevcem, ki so na prejšnjih volitvah zmagovali z 80-odstotno večino, namenili le nekaj nad 30 odstotkov glasov in tako

zadali Tuđmanovemu vsenacionalnemu, populističnemu gibanju najhujši volilni poraz.

»Ker je vsa opozicija na strani navijačev Dinama, bo med prvimi potezami nove mestne oblasti vrnitev njegovega imena,« je izjavil novi poslanec v saboru in svetnik mestne skupščine, ki je hkrati eden najresnejših kandidatov za mestnega župana prof. dr. Zdravko Tomac. »V sedanjih okoliščinah ne smemo dopustiti, da bi središče vseh Hrvatov postalo središče opozicijske politike,« odgovarja Tuđman, ki je skušal prejšnjo soboto na ločenih pogovorih z voditelji opozicijskih strank v narodnem poslanskem domu sabora prvič po letu 1991 vzpostaviti enakopravno sodelovanje. Slišati je, da tudi za ceno delitve centralne oblasti. Vodji koalicije, ki je na parlamentarnih volitvah pobrala skoraj petino vseh oddanih glasov, predsedniku HSS (kmečka stranka) Zlatku Tomčiću so menda ponudili položaj prvega podpredsednika sabora, Dražen Budiši (liberalci) in prof. dr. Zdravko Tomac (SDP) pa podpredsedniška položaja v novi vladi Zlatka Mateše, zeta dr. Franja Gregurića, in tudi nekaj ministrskih sedežev. Toda nihče od najpomembnejših opozicijskih politikov na to ponudbo pozitivno odgovoril. »Trenutno lahko res pridobimo precej veljave, toda kaj si bodo o nas mislili zagrebški volivci, ki predstavljajo skoraj tretjino volilnega telesa Hrvaške,« razmišlja Zlatko Tomčić.

Tuđman in njegova HDZ ob taki delitvi oblasti vztrajajo, da na položaju mestnega župana ostane Branko Mikša, ki ga ima večina Zagrebčanov za mestnega postopača, »hoštaplerja«, kot mu pravijo. Prav Mikšo je na parlamentarnih volitvah v eni od petih volilnih enot v Zagrebu porazil liberalci Ivo Škrabalo, brat prejšnjega zunanjega ministra dr. Zdenka Škrabala. No, Mikša in Ivo Škrabalo bosta nemara prišla v znamenito Guinnessovo knjigo rekordov. Prvi, ker je po že objavljenih končnih rezultatih kot poraženec zmagal, drugi pa, ker je bil poslanec samo eno ali dve uri. Ob taki delitvi kraja glasov pa bo ostalo zapisano, da je zagrebški »hoštapler« postal tudi poslanec zagrebških volitev, ki so nemara s svojimi glasovi odločile, kdo je v parlamentu predstavljal opozicijski Zagreb. Slišati je, da so prostitutke v noči pred volitvami prostrle v zapor, izpustili pa so jih šele tedaj, ko so opazile, da se, svojo volilno dolžnost. Ve se pa tudi, kako ljudje imenujejo dejavnost, ki se ji reče politika.

PETER POTOČNIK

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota
Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Aleksander Šifnar.

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za IV. trimesečje 1995 je 1.900,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.
Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNI Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja

061 441 993

ali 97 82,

od 18. do 23. ure.

Mag. Vojka Ravbar, državna sekretarka za ekonomske odnose

in razvoj, v Radencih

Počasnejši smo, več izgubljammo

Leto 2001 je tisti ciljni datum, ko se bo nehalo prehodno obdobje vzpostavljanja svobodne trgovine

Vojko Ravbar, državno sekretarko Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, so v petek, 3. novembra, povabili v Radence menedžerji Gorenja, da bi jim predstavila aktivnosti Slovenije za izenačevanje pogojev pri nastopanju slovenskega gospodarstva v svetu. Predstavila jim je dosežke vlade pri spodbujanju trgovanja z Efto, Cefto, baltičskimi deželami, Romunijo, Bolgarijo, Turčijo in deželami nekdanje Jugoslavije. Toda uradni dogovori in sporazumi so eno, praksa pa drugo. Zato ne preseneča, da je morala poslušati tudi nekaj ostrih kritik zaradi mlačnosti vlade pri uvajanju povračilnih ukrepov, o konkretnih težavah, ki se pojavljajo na primer pri poslovanju z državami Evropske zveze, ter o zamočanih dolgovih, ki kalijo sicer uspešna poslovna sodelovanja. Maršikaj in marsikaj vedo ljudje na terenu – poslovneži v posameznih državah – več kot ministri doma, zato je Vojka Ravbar pozvala navzoče, naj jo seznani s problemi, s katerimi se srečujejo kljub podpisanim sporazumom.

Ce smo v osemdesetih letih govorili o letu 1992, do katerega naj bi se poskušali čim bolj prilagoditi tržnim razmeram napovedane Evropske zveze, pa bomo v devetdesetih govorili o letnici 2001. To je leto, ko naj bi prenehalo veljati prehodno obdobje in bi tudi v slovenskem gospodarstvu veljala pravila svobodne trgovine. Zaradi znanega nasprotovanja Italije asocijacijski sporazum z Evropsko zvezo še ni podpisan, vendar že podpisani sporazum o trgovini omogoča našim podjetjem, po besedah Vojke Ravbar, dovolj ugodne možnosti za trgovanje. Sporazum o svobodni trgovini z Efto je že podpisan (ta teden naj bi Slovenijo sprejel tudi generalni sekretar tega združenja), vendar ji bo Slovenija odpirala trg postopoma šele po 1. juliju. Te dni potekajo tudi sklepni pogovori o vstopu Slovenije v Cefto, kajti sporazume o svobodni trgovini ima Slovenija že podpisane z vsemi njenimi srednjeevropskimi članicami, zadnji, s Poljsko, bo začel veljati 1. januarja prihodnje leto. Razmišljajo o intenzivnejšem prenosu storitev in znanja med temi državami, kjer ima Slovenija vsekakor velike možnosti, za zagotavljanje enostavnejšega in hitrejšega pretoka blaga pa so potrebne še

številne poenostavitve, med drugim oblikovanje skupne banke.

75 odstotkov slovenskega izvoza poteka na tuje trge držav, s katerimi ima Slovenija že sklenjene sporazume o prosti trgovini. Enake pogoje trgovanja želijo doseči tudi v drugih državah, na primer v Litvi in Latviji, s katerimi bo sporazum pripravljen še do konca leta; pogajanja z Romunijo potekajo počasi, vendar ne zaradi Slovenije, temveč zaradi počasnosti romunske vlade: pogajati so se začeli že pozimi, vendar so do sedaj čakali na njihov odgovor. Tudi z Bolgarijo se bodo začeli pogajati še letos, pogovarjajo pa se že s Turčijo, vendar bo 1. januarja postala članica Evropske zveze, to pa pomeni določena pravila sodelovanja; vsekakor si želijo skupaj ustanoviti cono svobodne trgovine. Izvoz v Izrael poteka še vedno prek tretjih držav, zato se bodo še letos začeli pogovarjati tudi s to državo o svobodni trgovini – vendar ima Izrael tako pri Evropski zvezi kot ZDA poseben status.

Počasneje in z več zapletmi se uveljavlja svobodna trgovina z državami na območju nekdanje Jugoslavije. S sosedo Hrvaško po neuspehu 1992. leta pripravljajo novo verzijo sporazuma, ki bo predvidel postopno odpiranje trga in zaščito

občutljivih izdelkov. Sporazum o svobodni trgovini z Makedonijo je sicer podpisan, vendar izvozniki najbolje vedo, do kake mere se spoštuje; da so za slovenske izdelke uvedene najvišje dajatve (tudi več kot 40-odstotne), pa je menda kriva Slovenija sama. Minuli teden se je slovenska vlada pogovarjala o intenzivnejšem sodelovanju z gospodarstveniki iz BiH, vendar se predlogi sodelovanja zaenkrat razlikujejo; iščejo tudi možnosti za posamezne oblike organiziranega tehničnega sodelovanja in tehnične podpore, kajti sedaj potekata takšna pomoč in sodelovanje neorganizirano. Njihova naloga naj bi bila, ponovno vzpostaviti proizvodnjo in življenje na tem območju.

Pri sodelovanju z Zvezno republiko Jugoslavijo po ukinitvi embarga, po mnenju državne sekretarke, ne bi smelo biti problemov, saj poznanstva še obstajajo.

Vojka Ravbar je obisk v Radencih izkoristila tudi za informiranje o delovanju Urada za promocijo izvoza in tujih naložb (čeprav ima na voljo manj denarja, kot ga na primer porabi Gorenje za eno dobro predstavitev na specializira-

Na vprašanje, zakaj Slovenija v primeru Slovaške in Madžarske, ki sta kljub sporazumu o svobodni trgovini uvedli 10-odstotne 8-odstotne dajatve, ne sprejme prtiukrepov, je državna sekretarka Vojka Ravbar odgovorila:

»Povračilni ukrepi ne pridejo v poštev, saj bi to pomenilo, da imamo težave doma. Država lahko uvede dajatve takrat, ko ima plačilno-bilancne težave in ko ji to odobri Svetovna trgovinska organizacija in v sodelovanju z Mednarodnim monetarnim skladom. Tako je Slovaška vpletala 10-odstotne dajatve in jih znižuje in tako je Madžarska uvedla 8-odstotne dajatve in jih bo ukinila predvidoma neke sredi 1997. leta. O rezervah, plačilnih pogojih in bilancah mora sproti poročati Mednarodnemu monetarnemu skladu. In še ena razlika je: ko neka država vpletje te dajatve, jih vpletje proti vsem državam in za vse blago, ki pride čez mejo, torej prostotrgovinski sporazum in prednosti, ki so povezane z njim, v takem primeru ne prenehajo veljati.«

nem sejmu), o Slovenski izvozni družbi, katere 83-odstotni lastnik je država, ter o Zakonu o carinskih tarif, ki je v parlamentu v drugem branju, vendar naj bi se do konca leta opravili tudi tretje branje, da bodo novi carinski predpisi lahko začeli veljati 1. januarja prihodnje leto. V nasprotju bo veliko nevesčnosti.

BERNARDA B. PEČEK

Seja vlade

Po hitrem postopku do zmanjšanja izdatkov za otroke

V državni blagajni ni denarja za univerzalni otroški dodatek – Mleko in meso je pri nas za 20 do 30 odstotkov dražje kot v državah srednje Evrope

Na svoji zadnji seji je vlada obravnavala predlog zakona o spremembah družinskih prejemkov, ki ga bo poslala v državni zbor, da ga sprejme po hitrem postopku. Zdaj je že jasno, da v proračunu za leto 1996 ne bo dovolj denarja za družinske prejemke, zato bi se zakon moral spremeniti. Po besedah ministrice za delo, družino in socialne zadeve Rine Klinar bi uveljavitev zakona od 1. maja 1996 pomenila, da bi se število upravičencev do denarne pomoči povečalo s sedanjih 226.000 na 513.000; to pa pomeni, da bi v proračunu morali zagotoviti več kot 31 milijard tolarjev, kar pa je več kot stodostrono povečanje. Pri pripravi predloga glede višine in novih upravičencev do otroškega dodatka so bile upoštevane ugotovitve strokovnih služb, ki so opozarjale, da je bil zakon o družinskih prejemkih pripravljen v letu 1993 na osnovi predpostavke, da je otroški dodatek dopolnilni prejemek družine, ki ga država zagotavlja vsem družinam za pokrivanje dela stroškov, ki jih ima družina za vzdrževanje otroka. Pri tem naj bi bili mehanizmi, ki zagotavljajo družini minimalno socialno varnost, vgrajeni v drugih predpisih, predvsem v predpisih o socialnem varstvu. Določila, ki upoštevajo socialni položaj posamezne družine pri odločanju o višini in upravičenosti do posamezne vrste pomoči oziroma oprostitve plačila za posamezne vrste storitev družini z otrokom, so tudi vgrajena v druge predpise (npr. socialni dodatek kot zagotavljanje socialnega minimuma, način določanja za plačilo oskrbe v otroških vrtcih, zagotavljanje brezplačne malice v osnovnih in srednjih šolah, kriteriji za dodeljevanje štipendij). Višina dohodka na družinskega člana, ki še omogoča vključitev družine v te sisteme, je v veliki večini primerov približno 35 odstotkov povprečne plače v Sloveniji na družinskega člana.

Družine z otroki, kjer je dohodek na družinskega člana od 35 do 50 odstotkov povprečne plače v Sloveniji, bi imele v sistemu univerzalnega otroškega dodatka višji otroški dodatek, kot ga prejema sedaj (namesto 7, 10 ali 13 odstotkov zajemčene plače 13, 16 oz. 17 odstotkov zajemčene plače). To pa so družine, ki zaradi vstopnega cenusa ne morejo pridobiti drugih pravic, zato bi bilo v sistemu, ki otroški dodatek ohranja kot selektivni prejemek družine, odvisen od socialnega stanja družine, otrokom iz teh družin nujno potrebno zagotoviti nekoliko višji prejemek. Zato je Vlada Republike Slovenije pripravila predlog sprememb 57. člena zakona o družinskih prejemkih, ki spremembo uvaja s 1. majem 1996; to je takrat, ko je mogoče spremembo izvesti iz tehničnih razlogov zaradi preložitve objave uradnih statističnih podatkov o gibanju plač v Sloveniji v letu 1995, in ki zagotavlja, da bi družine, ki bodo z neuvredbo univerzalnega dodatka najbolj prizadete, prejele nekoliko višji otroški dodatek.

To pa je za družine z dohodkom na člana od 35,1 odstotka do 40 odstotka povprečne plače 16 odstotkov zajemčene plače, družine s povprečnim dohodkom od 40,1 odstotka do 45 odstotka povprečne plače 13 odstotkov zajemčene plače in družine s povprečnim dohodkom na člana od 45,1 do 55 odstotkov povprečne plače 10 odstotkov zajemčene plače. Novost je tudi, da v predlogu zakona piše, naj bi do družbene pomoči prišli tudi otroci v družinah, katerih dohodek na člana ne presega 130 odstotkov povprečne plače. Otroški dodatek bi potem znašal 7 odstotkov povprečne plače. Denarno nadomestilo za čas porodniškega dopusta je pravica iz dela in njegovo najnižje izplačilo je bilo do sedaj limitirano z zajemčeno plačo, toda ker je v zakonu o izvajanju dogovora o plačah in drugih prejemkih določena najnižja plača in s tem prepovedana nižja izplačila, je nujno, da se to uvede tudi v zakon o družinskih prejemkih. Potem upravičenka za čas porodniškega dopusta ne bo mogla dobiti nižjega nadomestila od najnižje plače.

Zapleti zaradi kmetijskih proizvodov

Pri pogajanjih za vključitev v Cefto (sporazum o prosti trgovini v Srednji Evropi) je prišlo do rahlega zastoja, čeprav je že kazalo, da se je Slovenija sporazumela z drugimi partnerji. Problematične so cene kmetijskih proizvodov, predvsem mleka in mlečnih izdelkov ter mesa in mesnih izdelkov, ki so v Sloveniji v povprečju dražji od 20 do 30 odstotkov. Slovenska vlada pri tem ne namereva popuščati, saj se zaveda, da bi prosti sporazum pomenil za naše kmetijstvo smrtni udarec.

Vlada je umaknila oznako »strogo zaupno« z dokumentov o nakupu policijskega patrolnega čolna. Tako se bo sedaj nadaljevala preiskava o porabi proračunskega denarja in poslanci bodo imeli možnost za javno razpravo. Ministrstvo za finance je pri ljubljanskem tožilstvu vložilo ovadbo zaradi suma sklepanja škodljivih pogodb, zlorab položaja in nevestnega gospodarjenja. Naročnik čolna je bilo ministrstvo za notranje zadeve.

Marjan HORVAT

Moravski svetniki o prostorski ureditvi

»Cvetje prihodnosti je v današnji setvi«

Posrečena misel, ki jo je na 13. seji Občinskega sveta Moravske Toplice izrekel njen župan Franc Cipot, dovolj zgornjo ponazarja prizadevanja te lokalne skupnosti po čimprejšnjem sprejetju ustreznega prostorsko-ureditvenega načrta. Po županovih besedah potrebujejo predvsem jasno razvojno strategijo, kajti brez nje bi bile zaman vsakršne razprave o tem za razvoj občine pomembnem dokumentu. Glede na stopnjo ohranjenosti okolja vidi prihodnost v t. i. ekoturizmu. Zato je proti vsakršnim grobim posegom v zdravo okolje, ki ne bi preneslo industrijskega kmetijstva s svinjaki, ampak se zavzema za zgolj klasično kmetijstvo.

V teh prizadevanjih sta ga podprla direktor ZEU, družbe za načrtovanje in inženiring, Murska Sobota

Med drugim so se seznanili s sklepom ustavnega sodišča, ki je razveljavilo 109. člen zakona o lokalnih volitvah, s čimer so sečasno ustavljene vse aktivnosti na tem področju. Zato je občinski svet sprejel statutarni sklep za novoustanovljene krajevne skupnosti v Občini Moravske Toplice, kjer so njihovo vlogo prevzeli vaški odbori.

Janez Ori ter strokovna sodelavka Jana Kovač, ki sta podrobneje predstavila osnutek prostorsko-ureditvenega načrta za to območje. Med drugim sta menila, da bi za ohranitev neokrnjene narave potrebovali krajinsko zasnov, katere zametek je prav gotovo krajinski park pri Bukovnici. Hkrati sta se zavzela za maksimalno zaščito kmetijskih zemljišč 1. in 2. kategorije. Zato bo treba natančno opredeliti dinamiko razvoja s konkretnimi roki za izvedbo posameznih projektov, o čemer se bodo dokončno odločali na eni prihodnjih sej občinskega sveta.

Nič čudnega, če so se svetniki v razpravi z dokaj poslušali lotili vrste problemov. Tako je Jožef Grabar menil, da zapuščenih kmetij ne bi smeli spreminjati v počitniške hišice, ki ne bi bile prilagojene okolju. Podobno naj bi veljalo tudi za gostinske lokale. Predlagal je tudi, da bi ob akumulacijskem jezeru v Fokovcih lahko razvijali tunzem. Zanimiva pa je tudi pobuda Franca Hor-

vata o gramoznicah na Ivancih, ki bi jo uredili za rekreativne namene z veslaško stezo. Jožeta Škerlaka pa je najbolj zanimalo, ali so v Moravskih Toplicah predvidene storitvene dejavnosti, saj naj bi se po njegovem preveč razpasli razni bifeji. Tihomir Voršč je opozoril, da v teh prizadevanjih ne bi smeli pozabiti na Goričko, kjer naj bi dovolili gradnjo počitniških hišic tistim, ki želijo v tem predelu razvijati vinogradništvo in sadjarstvo.

Svetniki so naposled sprejeli sklep, po katerem se morajo najkasneje v treh tednih sestati člani odbora za urbanizem in županove strokovne komisije s predstavniki ZEU-a ter se dogovoriti o javni razgrnitvi osnutka prostorsko-ureditvenega načrta Občine Moravske Toplice. V ta namen bodo v vseh večjih krajevnih središčih organizirali javne razprave, dotlej pa bo dajal mnenja o novogradnjah pristojen občinski organ v skladu s planskimi dokumenti.

Na seji so govorili tudi o delitvi premoženja prejšnje Občine Murska Sobota. Dokument, katerega avtor je njihov župan Franc Cipot, so brez pripomb sprejeli, v komisijo za popis premoženja pa so imenovali Janeza Škalica, ki vodi odbor za proračun in finance. Ob tej priložnosti so potrdili mandat novemu članu občinskega sveta Stefanu Cigutu iz Nornšec, ki je zamenjal Slavka Škerlaka.

MILAN JERŠE

Ze dvakrat prekinjena 14. seja Občinskega sveta Beltinci

Sporna sestava UO razvojnega sklada

Potem ko so pregledali zapisnik prejšnje seje in se pomudili pri uresničevanju njenih sklepov, so svetniki Občine Beltinci sprejeli sklep, po katerem naj bi v prihodnje zapisniku vsake seje dodali sleherni popravek ali dopolnitev v celoti. Sicer pa so na tej seji precej pozornosti namenili poročilu odbora za gospodarstvo, ki ga kot svetnik vodi Alojz Rous. Člani omenjenega odbora so pregledali delo turističnih društev v občini in povedali, da bo kmalu ustanovljeno tudi turistično društvo v Melincih. Hkrati so omenili, da je beltincijsko društvo tačas neaktivno. Sklenili so, da bodo sofinancirali solnino za vsako solo podjetništva, pri čemer je delež posameznega kandidata 21 tisoč tolarjev. Žal so ugotovili, da se je za to obliko izobraževanja doslej zanimal le en kandidat.

V nadaljevanju razprave pa se je zapletlo, ker so na prejšnji seji občinskega sveta v Beltincih ravno pripravili vse potrebno za ustanovitev občinskega razvojnega sklada. O tem bi namreč morali sprejeti tudi odlok, po katerem bi znašal kapitalski vložek 6 milijonov tolarjev. Po burni razpravi, ko je župan Jožef Kavaš v skladu s 123. členom statuta Občine Beltinci predlagal umik omenjenega odloka, ker ni dober in ga je treba dopolniti, so se odločili za četrturto prekinitev seje občinskega sveta. Po odmoru je občinski svet kljub županovem opozorilu sprejel odlok o ustanovitvi razvojnega sklada, odboru za gospodarstvo pa je naložil, da se po hitrem postopku v treh dneh pripravi vse potrebno za izpolnitev uradnega odbora razvojnega sklada

Občine Beltinci.

Zatem so razpravljali o kadrovskega razširitvi delovnih teles občinskega sveta. Tako bodo imeli odbor za urbanizem, kmetijstvo in družbene dejavnosti namesto dosedanjih petih po devet članov, pri čemer je dana možnost udeležbe na sejah predstavnikom vseh osmih krajevnih skupnosti v občini. Odbor za gospodarstvo pa so razširili na sedem članov (prej pet).

Zapletlo pa se je tudi pri točki razno. Svetnik Branko Žižek je vnovič načel vprašanje izbora izvajalcev za gradnjo vodovoda Beltinci-Ižakovci-Melinci. Pri tem je imel poglavito pripombo, da so bila kršena zakonska določila pri izbiri izvajalca del. To je izzvalo nemalo hudih besed in obtožb. Ob koncu je svetnik Ivan Mesarič predlagal sprejem zelo zanimivega sklepa, po ka-

MILAN JERŠE

Je farsa z Opekarno Dolga vas končana? Podiranje drugega dimnika

Do 5. oktobra so se porazgubili še zadnji kupci zadnje prekmurske opekarne - Nepremičnine bodo postale last občine, ki želi prodajati le lokacijo

Najprej je na čuden način propadla opekarna v Puconcih. Podiranje visokega dimnika so mnogi opazovali z nostalgijo. Podobna usoda grozi drugemu visokemu prekmurskemu dimniku. V devetdesetih letih se je začelo počasno umiranje dolgovaške opekarne; zakaj, še danes ni povsem jasno, kajti naročil in kupcev izdelkov je bilo dovolj. Napačno poslovanje, nepravilna tehnološka posodobitev, zanašanje na sredstva Leka, ki jim je pomagal prebroditi finančne krize s plačevanjem sežiganja micelija? Morebiti vsega ne bomo nikoli izvedeli, kajti tudi v slovenskem opekarništvu lahko govorimo o ljubljani in prevzemanju trgov. Dejstvo je, da tudi tretji poskus prodaje Opekarne Dolga vas, ki je od 3. oktobra lani v stečaju, ni uspel.

Zgodba iz devetdesetih se začne pravzaprav 1991. leta, ko je opekarna na hitro in prostovoljno postala last Sklada Republike Slovenije za razvoj. Skupaj s takratnim velikim koristnikom opekarniške peči (Lekom) so jo v vred-

mer podrl. Kakor nam je povedal lendavski župan, ni nobenega dvoma, kaj bo z nepremičnino: po 90. členu zakona o stečajih postane nepremičnina last občine; občina je dolžna izplačati sodišču le stečajne stroške, ki danes znašajo

Celotna nepremičnina nekdanje dolgovaške opekarne naj bi po 90. členu zakona o stečajih postala občinska last; ta pa že razmišlja o prodaji ugodne lokacije - menda ima že nekaj interesentov.

nosti okrog 30 milijonov SIT toliko sanirali, da so lahko nekaj časa delali normalno; sklad jo je nato prodal podjetju FACIG iz Ljubljane, ki je obljubljal rešitev za opekarniško dejavnost in delavce. Delali so do usodnega požara ... gradnja nove peči pa je bila za ljubljansko podjetje vseeno prevelik (nenačrtovan) zalogaj - po čudnih poteh je FACIG nato prekinil pogodbo in prodal opekarno nazaj Skladu za razvoj. 3. oktobra 1994. leta je bil za Opekarno Dolga vas uveden stečajni postopek, upniki pa so prijavi 136 437 567 tolarjev terjatev; največji upniki so FACIG, PETROL in ELEKTRO pa tudi delavci, ki jim podjetje v stečaju dolguje izplačilo razlike v plačah v skupni vrednosti 27 milijonov tolarjev.

Stečajni upravitelj Franc Györfi v poročilu navaja, da tri stečajne družbe niso bile uspešne. Čeprav so prvotno ceno 285 milijonov tolarjev na drugi dražbi znižali na 150 in nato na tretji na 85 milijonov tolarjev, se je potencialnim kupcem tudi ta cena zdela previsoka. Poleg Madžara (ki ni mogel kupiti nepremičnine, ker v Sloveniji ni imel podjetja) in Faciga je bil najresnejši kupec g. Muhamed iz Pariza (študiral je v Ljubljani, poročen je s Slovenko in je lastnik koncerna opekarni po svetu), vendar je predhodno zahteval raziskavo o zmogljivosti glinokopa na račun občine. To pa bi stalo 6 milijonov tolarjev - več kot je bila cena, ki jo je ponudil zadnji interesent.

Veliko je še neznank. Prav tako informacija, da je denacionalizacijski zahtevek sorodnika nekdanjega lastnika opekarne zavrnjen, da ni pravnih možnosti za vrnitev odvzetega premoženja. Še večja neznanka je, kaj čaka opekarno oziroma to, kar je od nje ostalo, v prihodnje. Visok dimnik je že močno načet in grozi, da se bo zaradi neugodnih vremenskih raz-

okrog 5 milijonov tolarjev. Upniki, z njimi pa tudi delavci bodo ostali z dolgimi nosovi, saj ne bo nikogar več, ki bi bil dolžan izplačati nastali dolg. Morebiti pa se zgodba vseeno ne bo končala tako enostavno.

Kakorkoli: težko je verjeti, da bodo v Dolgi vasi še kdaj izdelovali opeko. Največ možnosti za realizacijo ima naslednja verzija: vse objekte nekdanje opekarne bodo podrl, lokacijo pa prodali naugodnejšemu ponudniku. Če k temu prištejemo še gradnjo obvoznice v letu 1996 in ureditev mednarodnega mejnega prehoda Dolga vas, bo to nadvse zanimiva in iskana lokacija (interesenti so se že oglasili).

BERNARDA B. PEČEK

Gorenje pred lastniškim preoblikovanjem na trženjskorazvojni konferenci v Radencih

»V poslovnem življenju ni romantike!«

Najvidnejši predstavniki Gorenja o prihodnosti enega največjih slovenskih poslovnih sistemov - Izvozijo čez 92 odstotkov izdelkov - Zaradi napačne državne izvoznoekonomske politike Gorenje lani ob 12 milijonov mark, vsi slovenski izvozniki pa ob 600 milijonov dolarjev

Gorenje s 6 300 zaposlenimi in 460 milijoni mark predvidene letošnje prodaje je eden tistih poslovnih sistemov in izvoznikov, ki lahko usodno kroji slovensko ekonomsko politiko. V poslovni sistem Gorenje je danes kapitalsko povezanih 40 družb, od tega 20 iz tujine, po proizvodnji velikih gospodinjskih aparatov pa spada med osem največjih evropskih proizvajalcev, njihov tržni delež pa znaša 3,5 odstotka. V letu 1995 bodo izdelali več kot 1,6 milijona kuhalnih, pralnih in hladilnih aparatov. 2. in 3. novembra so se predstavniki Gorenjevih družb v Sloveniji in tujini (udeležili so se je tudi sodelavci iz Srbije, Črne gore in BiH) zbrali na tradicionalni trženjskorazvojni konferenci Gorenja Gospodinski aparati v Radencih. Na konferenci so pretresli letošnje poslovno leto ter izbrali strategijo za prihodnje leto. V četrtek popoldne jim je predaval dr. Jože Mencinger, predstojnik Ekonomskega inštituta Pravne fakultete v Ljubljani, o vključevanju Slovenije v svetovno oziroma še posebej v evropsko gospodarsko združenje. V petek pa so medse povabili državno sekretarko mag. Vojko Ravbar z Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj. Gorenje je tik pred lastniškim preoblikovanjem v delniško družbo, kar je neizogibno povezano z izbiro tujega poslovnega partnerja - globalista. O tem bodo po enem mesecu obvestili tudi medije in javnost.

Generalni direktor Gorenja Jože Stanič je večji del svojega uvodnega nagovora na četrtkovni novinarski konferenci namenil ostri kritiki države, saj so izvozniki zaradi napačno vodene ekonomske politike že dve leti pod hudim pritiskom. Napovedovanja, da bodo posledice prevelikega razkoraka med inflacijo in tečajem katastrofalne, se letos že uresničujejo: zadnje tri mesece izvoz naglo usiha, vsi izvozniki pa bodo letošnje leto praviloma sklenili s slabimi gospodarskimi rezultati. Po besedah dr. Mencingerja naj bi slovenski izvozniki samo lani izgubili čez 600 milijonov dolarjev. Tako kot v evropskem gospodarstvu tudi v Gorenju za prihodnje leto ne napovedujejo velikih sprememb, ampak »rahli optimizem«, povečanje prodaje pa bodo poskušali uresničiti z boljšo kakovostjo in »tržnim fokusiranjem«. Pri tem pa računajo na večje razumevanje države, kajti z večjo produktivnostjo in drugimi notranjimi ukrepi se ne morejo v nedogled zoperstavljati finančnim posledicam, ki jih čutijo kot pretežni izvoznik. 95 odstotkov pro-

izvodnje velikih gospodinjskih aparatov izvozijo (tri četrtine v dežele Evropske gospodarske skupnosti), to pa je 5 odstotkov celotnega slovenskega izvoza!

Joško Vučemilo je direktor družbe Gorenje-Francija, kjer je 30 zaposlenih, pokriva pa trg Francije, Španije, Belgije, francoski del Karibov in Portugalske. 92 odstotkov njihove prodaje pred-

stavlja prodaja lastne blagovne znamke, 8 odstotkov pa delajo za francoskega proizvajalca. Letno prodajo okrog 250 tisoč kosov izdelkov. »Francija je veliko tržišče, vendar je nekoliko drugače strukturirana. Ima veliko distribucijo, ki je močna in pritiska celo v

ske in baltičnih držav. Je 20 zaposlenih. Direktor Gorenje Skandinavija je Franc Urnkar, ki je poudaril, da je skandinavsko tržišče sicer majhno, vendar je zaradi strogih predpisov in ekoloških zahtev nekakšen razvojni usmerjevalec. Pomembna sta le kaka-

Tržno fokusiranje

Branko Apat, direktor trženja v Gorenju: »Tržno fokusiranje pomeni, da tržniki gledamo na neko stvar, izdelek, na svoj način. Pokritost mora biti vsa sezona, imeti mora lasten razvoj, pomembne pa so tudi tržne cene in pristop. Samo cena ni pomembna, vedno se odlašamo v sklopu »produktivnega miksa« v tovarni, po zadostnosti zmogljivosti in tržnih zmogljivostih. Vse to moramo upoštevati prek tržne mreže, ki je naš podaljšani rokav in nazadnje odloča, kateri izdelki so v neki državi profitabilni in v kateri ne. Mi ne govorimo o popolnem izločanju nekega štedilnika ali pralnice stroja iz programa, ampak o izločanju določenih izdelkov na določenih tržiščih. Ostaja pa več možnosti: izdelek lahko umaknemo s trga ali ga pocenimo in prilagodimo tržnim zmogljivostim. Načinov in postopkov fokusiranja je več. Mi ne bomo izločali, ampak se bomo poskušali bolj prilagajati zahtevam trga. Povsod ne moreš kar po slovensko nič se ne sploča delati, zato bi ukiniteli proizvodnjo štedilnikov in odpustili dva tisoč ljudi! Gorenje tega načela ne bo imelo v svojem poslovanju. Tržno bomo fokusirali le s posameznimi modeli v posameznih državah.«

Gorenje in »globalizacija«

Direktor nemške družbe Stane Debeve, ki menda najbolj pozna evropske proizvođače in tržne razmere, je na vprašanje, kateri je potencialni Gorenjev »globalista«, odgovoril:

»Lastninjenje tako velikega sistema, kot je Gorenje, je zelo zahtevno. Odločitev o tem mora priti skozi neko določeno »mintra-no metodo«, ki je del ekonomske politike Slovenije. Gorenje dosega velik del izvoznih izdatkov, tu pa so tudi določena vprašanja politične narave: nekateri bi bili za to, da se Slovenija v prihodnosti bolj odpre, drugi ne. Odločiti se bodo morali tisti, ki razmišljajo o prihodnosti Slovenije, pa tudi vodstvo Gorenja. Mi zelo dobro poznamo razmere na svetovnem in evropskem trgu, poznamo tudi največje globaliste, to so: BOSCH-SIEMENS, ELEKTRO LUX, WIRPUL, MIELE in GENERAL ELEKTRO, ki pa še ni razporejen. Imamo redne stike, z vsemi tudi poslovno sodelujemo ter lahko pripravimo dober program in pristop. V primeru vstopa katere koli tuje firme v slovensko podjetje mora priti do javnega razpisa, tu pa bi se potem pojavili tisti kandidati. Vse je odvisno od tega, kdo bo imel v danem trenutku več interesa.«

vost in imidž produkta, zato namenjajo precej pozornosti propagandi. Kmalu se bodo prav na tem trgu pojavili s povsem novo serijo zamrzovalnih aparatov A 600, česar nima še nobeden konkurent. Značilnost skandinavskih trga je, da kar 65 odstotkov potreb po električnih aparatih pokrijejo z domačo proizvodnjo, tako da le 35 odstotkov trga ostane tujim dobaviteljem. Druga značilnost skandinavskih trga je, da nimajo sistema grosistov, zato morajo sodelovati neposredno s 7 tisoč trgovci - zato sta kakovost in točnost še posebej pomembni odliki. Letno prodajo na tem trgu okrog sto tisoč aparatov, kar je okrog tri četrtine vseh uvoženih gospodinjskih aparatov.

Morebiti bi se direktor Gorenja Skopje Nebojša Jovanović lahko pohvalil s prodajo nekaj sto tisoč kosov aparatov v Makedoniji, če bi bili gospodarski odnosi med Slovenijo in Makedonijo vsaj tako dobri, kot so politični. Tako pa bodo letos prodali okrog 16 tisoč kosov, vendar žek pa vložili v reklamo; Gorenje ostaja na makedonskem trgu zato, da se »še naprej trži« Gorenje. Vzroki za takšno razmere so znani že nekaj časa. Makedonija je za slovensko blago kljub sporazumu o prosti trgovini uvedla okrog 40-odstotne dajatve. Krivec je pravzaprav Slovenija, ki je igrala karte »pozicije močnejšega«.

Vsekakor bo morda država kmalu uvesti tudi pozitivne ukrepe spodbujanja gospodarske rasti, mednje pa sodi tudi prisilno vanje nove proizvodnje z zgodnjimi koncesijami in manjšimi dajatvami. Poceni delovna sila bo več razlog, zaradi katerega bo nekdo želel vzpostaviti proizvodnjo v neki državi; prej bo to pomenilo zanesljivost države in možnost izpolnjevanja ekoloških zahtev.

BERNARDA B. PEČEK

Mesna industrija Pomurka tudi med stečajem potrebuje podporo okolja

Proizvodnja se nadaljuje

Po končanem stečaju se bo Mesna industrija prodala kot delujoče podjetje in kot celota

Na dan 23. oktobra 1995, ko je bil v Mesni industriji Pomurka uveden stečajni postopek, je bilo v klavnici in predelavi zaposlenih 569 delavcev in po zakonu je takrat vsem prenehalo delovno razmerje. Čeprav se je stečaj začel, se proizvodnja ni ustavila, saj je sklep stečajnega senata, da v podjetju nadaljujejo z vsemi začeti posli. Tako je po pogodbi o zaposlitvi za določen čas delo dobilo 338 delavcev, brez dela pa jih je ostalo 231 ali 41 odstotkov vseh, ki so bili zaposleni do začetka stečaja.

Milan Koren, stečajni upravitelj Mesne industrije Pomurka, še posebej poudarja, da se podjetje ne bo prodajalo po delih, saj je cilj, da iz stečaja izide kot delujoče podjetje in se prodaja kot celota. Tako je predvideno tudi v načrtu stečaja, vendar bo cilj uresničljiv le, če bo Pomurka imela podporo v okolju, v katerem deluje. Zato tudi iščejo strateške partnerje in opravili so že pogovore za oskrbo, prodajo, izvoz in uvoz, storitveno klanje in financi-

ranje poslovanja ter navsezadnje tudi za oblikovanje položaja Pomurke v tem prostoru. Ob kmetijskih zadrukah in Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, ki so največji dobavitelji živine, se za sodelovanje dogovarjajo še z ABC Pomurke Internacional, Pomursko banko, firmo I3 M in še z nekaterimi. Prvi rezultati teh pogovorov se že kažejo in so vse možnosti, da Pomurka ohrani svoj tržni delež in tudi sloves, ki ga je imela v preteklosti. Po ko-

načnem stečaju, ko se bo podjetje prodalo, bodo upniki dobili svoje, zato stečajni senat še posebej skrbno nadzoruje tekoče poslovanje v Mesni industriji.

Če se je po podpisu predpogo-dbe o prodaji Pomurke zasebnemu podjetniku Ludviku Prekoršku proizvodnja tako rekoč ustavila, saj so dobavitelji prenehali sodelovati, so zdaj aktivnosti usmerjene v povečanje proizvodnje. Zaradi težav na nabavnem in prodajnem trgu klavnica sicer še vedno dela le dva dni tedensko, vendar načrt za november predvideva, da bo proizvodnja dosegla 560 ton svežega mesa in mesnih izdelkov. Na pogovoru, ki so ga pripravili na pobudo medobčinskih gospodarske zbornice, so vsi strateški partnerji načelno sprejeli dogovor o sodelovanju, vendar morajo najti v programu Mesne industrije svoje konkretno mesto.

LUDVIK KOVAČ

svetovnem merilu, zato je težko postati dobavitelj na daljši rok. O kakovosti se sploh več ne govori, mora biti. Veliki sistemi so pri svoji nabavi dokaj arogantni in zahtevajo konkurenčne pogoje. Posli se sklepajo kvečjemu za eno leto. Naše znamke so na francoskem trgu dokaj dobro znane, zato smo kar dobro zasidrani,« je povedal g. Vučemilo.

Kar 600 tisoč izdelkov bele tehnike oziroma 30 odstotkov izvoza Gorenja prodajo v družbi Gorenje Beteiligung München, katere direktor je Stane Debeve. Pokrivajo nemški in nizozemski trg, kjer je vrednost obsega poslova 340 milijonov mark. Poleg bele tehnike prodajajo tudi precej izdelkov lesne industrije, sanitarne programe, bojlerje in druge izdelke. Povedal je: »Tako kot v proizvodnji je globalizacija tudi v distribuciji, trgovini. Izginjajo kar celotne trgovske verige in distribucijski kanali - blago se iz blagovnih hiš in centrov mest seli na obrobja. Gorenje kar dobro pozna te tržne razmere ter konkurenco pri proizvodnji in v trgovanju!«

V skandinavski družbi, ki pokriva trg Švedske, Finske, Dan-

Tudi v M. Soboti začel delovati klub za iskanje zaposlitve

Učenje osebnega trženja

Najbrž je za vsakega, ki konča svojo izobraževalno poklicno pot, pa potem ne more dobiti zaposlitve, to hud življenjski udarec.

Enako velja tudi za tiste, ki so službo že imeli, a so jo ne po svoji krivi izgubili. Izkušnje nekaterih držav, kot so Združene države Amerike, Avstralija, Velika Britanija, Kanada, Švedska, Francija in Nizozemska, kažejo, da je lahko dokaj uspešna oblika pomoči tistim, ki si zares želijo službo, klub za iskanje zaposlitve (originalen naziv v omenjenih državah *job-club*). In takšen klub je na pobudo Republiškega zavoda za zaposlovanje - Območne enote Murska Sobota, ki zagotavlja tudi sredstva za njegovo delo, 6. novembra začel delovati tudi v Murski Soboti. Sedež kluba je v Kocjerci ulici 10, in sicer v prostorih podjetja Poding, ki je zunanj izvajalec te dejavnosti.

In kaj so pravzaprav klubi za iskanje zaposlitve? Po besedah vodje zaposlovanja pri območni enoti Republiškega zavoda za zaposlovanje v Murski Sovoti CVE-TKE SREŠ gre za skupinsko obliko dela z brezposelnimi, da bi le-ti čimprej dobili zaposlitev. Namenjeni pa so zlasti dolgotrajno brezposelnim, prijavljenim na zavodu več kot 6 mesecev, s končano izobrazbo od V. zahtevnosti stopnje dalje in resničnim iskalcem zaposlitve. V ta namen so opravili njihovi uradi za delo (novo pomenovanje enot) v Gornji Radgoni, Lendavi, Ljutomeru in Murski Soboti izbor med iskali zaposlitve in se z 28 kandidati dogovorili za prostovoljno vključitev v klub za iskanje zaposlitve, ki je ta teden začel delovati v Murski Soboti.

Kaj delajo v klubih?

Prvih deset dni bodo imeli dokaj intenziven program dela, saj bodo delali vsak dan od 8.00 do 12.00. To pomeni, da se bodo seznanili z najučinkovitejšimi metodami iskanja zaposlitve in se jih tudi naučili uporabljati. Gre torej za usposabljanje v spretnosti učinkovitega iskanja zaposlitve. Pri tem se program ne omejuje le na formalne vire, kot so časopisni oglasi, posredovanje novic in drugih agencij za zaposlovanje, ampak se bodo člani naučili uporabljati tudi neformalne vire (vzpostavitev neposredne stika z delodajalci in drugimi

osebami, ki bi jim lahko bile v pomoč). Poleg tega se bodo naučili napisati učinkovito prošnjo za zaposlitev ter se usposobili za tako imenovani zaposlitveni ali informativni pogovor. Pri vsem tem bo seveda odločilnega pomena zlasti lastna aktivnost članov kluba. Program kluba je torej dokaj natančno predpisan, sam naziv pa morda vzbuja drugačne predstave o njegovem delu.

Lahko bi rekli, da je delo v klubu za iskanje zaposlitve tudi učenje osebnega trženja oz. marketinga. Gre torej za to, da bi se nezaposleni delodajalcem znali ponuditi kot obetaven kader - s poklicnim znanjem, izkušnjami, fizično močjo ali drugimi primernimi lastnostmi. Če brezposelni nima ničesar, kar bi ga naredilo zanimivega za delodajalca, pa je najbolje, če se najprej usmeri v program za pridobitev poklicnih znanj in izkušenj ter se šele nato vključi v klub za iskanje zaposlitve.

Kakšni so običajni rezultati?

Dolgotrajno neuspešno iskanje zaposlitve običajno precej omaje samopodobo posameznika, ki zato neredko razvije mehanizme, ki ga ščitijo pred vplivi novih neuspehov.

Večina jih sploh ni aktivnih, ne pišejo prijav in ponudb, saj je vsaka zavrnitev delodajalca zanje potrditev, da tako slabe samopodobe in brezizhodnega položaja. Podpora, ki jo posameznik doživlja v skupini, pa mu omogoča najti izhod iz zaprtega kroga (pasivnosti), v katerem se je znašel.

Podatki o učinkovitosti tovrstnih klubov drugo po svetu kažejo, da od 50 do 90 odstotkov

Težave, ki jih imajo nezaposleni, so različne, zato klub za iskanje zaposlitve ni najboljša rešitev za vsakogar. Med drugim ne za tiste, ki se ukvarjajo s tako imenovano sivo ekonomijo, študirajo ob delu idr. Vodja kluba pa ima pravico izključiti tistega posameznika, ki izrazito ruši delo v skupini.

članov uspe dobiti zaposlitev predvidoma v dveh mesecih od vključitve v klub.

V Sloveniji sta lani novembra začela delovati prva kluba za iskanje zaposlitve v Mariboru in Ljubljani.

Rezultati so pokazali, da je bilo njuno delo še kar uspešno. Od 26 kandidatov, kolikor jih je bilo vključenih v obeh klubih, se jih je v dveh mesecih uspelo zaposliti 17, kar je 65 odstotkov. Upajmo, da bomo tudi v Pomurju lahko ugotavljali podoben ali morda še boljši rezultat.

JOŽE GRAJ

Kdaj bodo slovenska podjetja plačala dolg Češki?

Politizacija problema

Neodgovornost nekaterih slovenskih podjetij lahko ogrozi širše poslovno sodelovanje s češkim gospodarstvom, opozarjajo slovenski podjetniki, ki uspešno sodelujejo s podjetji v Češki Republiki. Če tri milijone dolarjev dolga, ki izhaja iz leta 1991, bi morali dolžniki odplačati predvsem zaradi poslovne etike in morale, saj nobeden ne zanika, da blaga ni dobil.

Slovenija uvaža iz Češke blago v vrednosti okrog 8 milijard dolarjev, približno tolikšen je tudi uvoz, torej obveza okrog 3 milijone dolarjev ne bi smela biti problem. Vendar slovenska država nima možnosti, da bi podjetja prisilila k vrnitvi dolga. Vse je

odvisno od njihove »volje« ali poslovne morale. Dolg je nastal v začetku 1991. leta, ko je Slovenija prehajala iz »kliringa na konvertibilno«, in so nekatera podjetja še vedno trgovala po načelu kliringa, za kar so dobila bančno poročilo, centralna banka pa ni več dajala ustreznih priporočil. Začetni dolg je znašal 5 milijonov dolarjev; večina podjetij (po številu, ne pa po vrednosti dolga) pa je svoj dolg v višini 1,2 milijona dolarjev že poravnala. Štiri podjetja kljub številnim sestankom z ministrstvom za ekonomske odnose dolga, ki ga ne zanikajo, še niso poravnala. To so podjetja MERCATOR (ki je največji dolžnik), AGROTEHNIKA, KOVINTRADE in AGROHIT (to podjetje menda ne obstaja več, zato je vprašanje, kdo bo povrnil njegov dolg). bbb

Primer Gales na sodišču Direktor toži sindikalnega predsednika

Takoj po prvonovembrskih praznikih je bil na Okrajnem sodišču Gornja Radgona narok za tožbo nekdanjega direktorja firme Gales, ki je od letošnjega aprila v stečajnem postopku, proti nekdanjemu predsedniku sindikata tega podjetja glede postopkov organiziranja stavke. V bistvu gre za skupino delavcev na čelu z nekdanjim predsednikom sindikata podjetja Danilom Vedlinom. 21. februarja letos se je namreč začela večdnevna stavka delavcev Galesa, ki so vztrajali vse dotlej, dokler niso dosegli svojih pravic, to je izplačila plač. V ta namen so ustanovili stavkovnih odbor, ki je poskrbel za zaščito zaposlenih in premoženja. Pri tem so zaprli tudi glavni vhod v podjetje, kamor so postavili viličarja, zato ni bil možen izhod z vozili, ampak je bila na voljo le pešpot. Prav tako je bil zaprt stranski izhod.

Kot smo lahko slišali na razpravi, ki jo je vodila sodnica Majda Bakan - Šiftar, tožnika je zastopal odvetnik Peter Marinkovič, obdolženca pa odvetnica Tanja Koračin - Bohar, naj bi bili vsi zaposleni v skladu s stavkovnimi pravili pravočasno obveščeni o namenu stavke.

Prav o slednjem je imel tožnik, to je nekdanji direktor Galesa Jožef Jug, drugačno mnenje. Po njegovih navedbah naj ne bi bil obveščen o razsežnosti stavke, zato ni mogel pravočasno odpeljati svojega avtomobila znamke Peugeot rdeče barve z dvorišča podjetja. Po nasvetu nekaterih zaposlenih pa naj bi vozilo postavil pod streho kolesarnice, kjer bi bilo dovolj zaščiten pred morebitnimi posledicami. Iz navedb obtoženih in prič pa se je dalo razbrati, da tožniku ni bil v času stavke onemogočen odvoz njegovega vozila. Slišati je bilo celo, da je direktor Galesa tiste dni odšel na bolniški dopust.

Pri vsem tem je tožnikovo stran zanimalo predvsem, ali je bila stavka pravočasno napovedana in ali so se zanj odločili delavci ali pa je bila povsem zasebna zadeva. Prav tako jih je zanimalo, ali je bila zapora izhoda iz podjetja v skladu s stavkovnimi pravili, kakor tudi to, kdo je ukazal namestiti dodatne ključavnice. V razpravi je obtožena stranka jasno povedala, da je bil na čelu celotne akcije upravni odbor sindikata v podjetju, ki je tudi poskrbel za informiranje zaposlenih o organiziranju stavke, in sicer prek oglasne deske. K pogovoru so hoteli privabiti tudi italijanskega lastnika podjetja Gales, vendar jim to kljub večkratnim poskusom ni uspelo.

Da je bila stavka pravočasno najavljena, je kot ena od prič potrdil tudi predsednik Območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov za Pomurje Janez Kovač, ki je veliko pričakoval od predvidenega sestanka z italijanskim lastnikom podjetja, a se je žal izjalovil. Skupaj z Markom Miličem, ki je v okviru območne organizacije sindikata odgovoren za lesarsko dejavnost, sta zatrdila, da ničesar ne vesta o tem, češ da so delavci direktorju onemogočili izstop z vozilom. Tudi tretja priča, nekdanji Galesov delavec Andrej Kovač, ni mogla postreči z novimi dejstvi.

Po razpravi na Okrajnem sodišču Gornja Radgona so se dogovorili, da pravdni stranki lahko v 15 dneh vložita nove dokaze o tem primeru, za nedoločen čas pa je preložena tudi ponovna obravnava na sodišču. Do takrat pa je pričakovati, da se bodo posamezne zadeve razpletle, saj je bil tokrat govor le o na videz manj pomembnih rečeh. Tokrat namreč nismo slišali ničesar o domnevnem oškodovanju družbenega premoženja za več deset milijonov dolarjev, o dvomljivem načinu lastninjenja in morebitnem prelivanju kapitala v tujino, saj je lastnik podjetja Gales italijanski podjetnik Galli iz Milana.

MILAN JERŠE

Od dimnih vratc do trgovinske opreme

V obratovalnici Kovinski izdelki Tibaut (KIT) so izdelali tudi opremo za veliko blagovno hišo v Moskvi

Trenutno zaposluje zasebni podjetnik Štefan Tibaut iz Žižkov 9 delavcev, kar je nekaj več kot je bilo za letošnje leto predvideno z naložbenim programom, ki so ga (ob sodelovanju naročnika) izdelali v Centru za razvoj podjetništva v Lendavi. Ker je stanje ugodnejše od načrtovanega, je sredi podjetništva v Lendavi. Tudi kvalifikacijska sestava zaposlenih se izboljšuje. Tudi kvalifikacijska sestava zaposlenih se izboljšuje. Tudi kvalifikacijska sestava zaposlenih se izboljšuje.

Štefan Tibaut je svojčas delal v nekem lendavskem podjetju in imel še dovoljenje za popoldanski obrt. Potem ko je v družbeni firmi zaškripalo, se je odločil za redno obrtno dovoljenje. Svojo obrtniško (zdaj poslovalno) karto je začel z dejavnostjo stavbnega kleparstva (stebri, kolena, cevi, strelkovodne naprave) predvsem za znane kupce, mikalo pa ga je tudi tiskarsko delo. Šel je malo povprek in pogledal v tehnične trgovine in padla je odločitev o izdelavi dimnih vratc.

Z njimi je kmalu začel konkurirati družbenemu kovinarskemu podjetju. Neke vrste serijski izdelki so bile tudi kovinske gospodarske police, ki so jih prodajale (in se jih prodajajo) tehnične trgovine. Nekaj kupcev je prišlo kar na dom. Lepo število pa je razpostal še naroč-

izdelavo obsežne opreme za tehnično trgovino Himki v Moskvi v Rusiji! Izliv je bil sprejet, čeprav je bil rok izdelave zelo kratek. Delavci KIT-a so opremo pozneje tudi montirali. Zadovoljen kupec napoveduje več naročil.

Vsak začetek je težak. Štefan Tibaut in njegova družina so začeli skromno ne le z vrstami izdelkov, ampak tudi s prostori, kjer so jih izdelovali. To je bila domača garaža. Zdaj, po nekaj letih, je seveda drugače: proizvodni in skladiščni prostori merijo več kot 650 kvadratnih metrov. Zgradili so jih postopoma: 1990. leta 270 kvadratov, lani pa še 380 kvadratnih metrov površin. Vsa strojna oprema v njih sicer ni novejša, a bo postopoma modernjša. Še letos bodo montirali računalniško vodeno napravo za razrez pločevine.

Nova pa je tudi lakirnica, ki ustreza vsem tehnološkim in okoljevarstvenim predpisom, kar je potrdil ekološko-tehnološki inštitut iz Ljubljane. Tako v KIT-u zdaj že nekaj časa sami lakirajo svoje izdelke in jim jih ni treba več voziti v Mursko Soboto. Povrh pa je še kakovost

boljša. Sploh si, kot je povedal Štefan Tibaut, zelo prizadevajo za kakovost svojih izdelkov, saj je tudi to eden od adutov v boju s konkurenco, ne pa le cenejša

oprema ima pomembno vlogo tudi stabilnost opreme, zato je seveda ne izdelujejo iz tanke pločevine. Vsekakor pa ne opreme za skladišča.

Samostojni podjetnik Štefan Tibaut iz Žižkov ne izdeluje le ponudb, sklepa tudi pogodbe, skrbi za nemoteno delo ..., in če je treba, tudi sam pristopi k stroju. - Foto: S. S.

izdelava. Ugotavlja, da kupci vedno bolj cenijo kakovostne izdelke, četudi so morda nekoliko dražji od tistih, ki bi jih lahko uvozili iz Italije. Pri trgovinski

Zasebnega podjetnika Štefana Tibauta sem seveda vprašal tudi o nagrajevanju delavcev. Vem in tudi sam je povedal, da je zaradi dobre organizacije dela

delovna storilnost na vrhuncu, zato so plače nekoliko višje kot za posamezne stopnje izobrazbe določa kolektivna pogodba. Pomembno je tudi, da pri plačilnih dneh ni zamud, da so delavci dobili nadomestilo za dopust in tako naprej.

Kako naprej? Štefan Tibaut je sicer ustanovil tudi družbo z omejeno odgovornostjo, ki pa ni živela in jo je dal izbrisati iz registra. Primernejša organizacijska oblika se mu zdi samostojno podjetništvo. Najbrž ima to večjo težo, ker za obveznosti kot fizična oseba odgovarjaš z vsem svojim premoženjem. Glede na to, da še nastajajo nove trgovine in da mnogokje staro opremo posodablja ter da se KIT-u Žižki odpirajo možnosti tudi v izvozu, se ni bati jutrišnjega dne.

Seveda pa je treba biti tudi previden in imeti »v ognju« kak nov izdelek, s katerim hitro nadomestiš prejšnjega. Tako je tudi v tej obratovalnici. Zanimivo pa je, da tudi zdaj, ko gresta dobro v prodajo trgovinska in skladiščna oprema, ni opustil izdelave raznih kleparskih izdelkov in tudi ne dimnih vratc. Le kako naj bi jih, ko pa so bila korak k večjim izdelavnim projektom.

Š. SOBOČAN

Pogovor s Kolomanom Cigutom, direktorjem Območne gospodarske zbornice za Pomurje

Zbornica se ne želi vmešavati v dogajanja v podjetjih

Pomurska zbornica je nosilec slovenskega gospodarskega sodelovanja z Madžarsko - Poslovne borze prispevajo k navezavi gospodarskih stikov

Z izvolitvijo mag. Jožka Čuka za predsednika Gospodarske zbornice Slovenije dobiva zbornični sistem nekoliko drugačno obliko delovanja. Tudi v praksi prihaja do njegove večje decentralizacije, kar pomeni, da postajajo območne gospodarske zbornice pri svojem delu avtonomnejše. Ob novem vodstvu Gospodarske zbornice Slovenije so nove organe izvolili tudi v območnih zbornicah, novi upravni odbor Območne gospodarske zbornice za Pomurje pa je za direktorja te ustanove ponovno imenoval Kolomana Ciguta, ki je to funkcijo opravljal že doslej. Z njim smo se pogovarjali o dosedanjem delu zbornice in o aktivnostih v tem času.

KOLOMAN CIGUT: Območne gospodarske zbornice sicer niso pravne osebe, to pa ne moti, če je politika Gospodarske zbornice Slovenije takšna, da ustvarjalnim ljudem v teh zbornicah omogoča kreativno in samostojno delovanje do gospodarskih subjektov, do okolja in tudi do sosednjih regij. Moram reči, da je politika osrednje zbornice zlasti v zadnjem času naravnana v to smer in tudi naša območna zbornica je na tem področju precej samostojna. Po letu 1990 je bila pomurski območni zbornici dodeljena vloga za sodelovanje z Madžarsko ter s sosednjimi avstrijskimi in hrvaškimi regijami, vendar se je ta vloga od časa do časa spreminjala. Zdaj je spet takšna, kot si želimo, in tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jožko Čuk je ob zadnjem obisku v Železni in Zalski županiji posebej poudarjal, da osrednja slovenska zbornica decentralizira svoje delovanje in to se že kaže tudi pri gospodarskem sodelovanju z Madžarsko.

neposredno srečanje gospodarstvenikov in dajejo zato tudi najboljše rezultate. Območna gospodarska zbornica za Pomurje je bila v zadnjih letih organizator več takšnih borz, zlasti v sodelovanju z županijskimi zbornicami na Madžarskem. Kakšni so rezultati teh aktivnosti?

KOLOMAN CIGUT: Naša zbornica je z organizacijo poslovnih borz začela po letu 1992, zdaj sodelujemo že z devetimi županijskimi zbornicami in z vsako pripravimo letno vsaj eno poslovno srečanje. Ker se na eni od takšnih borz zbere običajno več kot 100 udeležencev, pomeni, da se letno opravi čez tisoč stikov in zato tudi rezultati ne bi smeli izostajati. V začetku smo sicer z anketami skušali ugotovljati rezultate teh srečanj, vendar je obseg sodelovanja zdaj že takšen, da tega več ne zmoremo, saj smo kadrovsko prešibki. Sicer pa se rezultati poslovnih borz kažejo zlasti v obsegu blagovne menjave med državama, ki se je po letu 1991 nenehno povečeval

uvoz za več kot dvakrat presega izvoz.

Ob županijskih zbornicah iz Madžarske Območna gospodarska zbornica za Pomurje sodeluje tudi z regijskimi zbornicami iz Avstrije in Hrvaške.

KOLOMAN CIGUT: Pomurje je obmejna regija, zato naša zbornica sodeluje tudi z gospodarstvom sosednjih hrvaških in avstrijskih regij. Stiki z medžimursko županijo oziroma tamkajšnjo zbornico so na ustreznih ravni, žal pa se je obseg sodelovanja med gospodarstvom zmanjšal. Žal je pač tako, da je na hrvaški strani politika odrejala raven in možnosti gospodarskega sodelovanja, vendar letos ugotavljamo, da se ta odnos nekoliko izboljšuje. Dobro sodelujemo tudi s štajersko zbornico v Gradcu, zelo slabo pa je sodelovanje z deželno zbornico na Gradiščanskem. Z naše strani smo dali že več pobud za vzpostavitev sodelovanja z gradiščanskim gospodarstvom, vendar se vodstvo tamkajšnje zbornice na naše pobude ne odziva.

Pomurska razvojna strategija in katalog pomurskega gospodarstva

Kakšni pa so odnosi med območno gospodarsko zbornico in pomurskimi podjetji?

KOLOMAN CIGUT: Zbornica se neposredno v dogajanja v podjetjih ne vmešava, je pa na voljo vsem, ki želijo usluge, ki jih v okviru zbornice ponujamo. V mislih imam predvsem dobro razvit informacijski sistem, ki pa ga nekatera podjetja še premalo koristijo.

Vsekakor pa je skrb za razvoj pomurskega gospodarstva ena od prednostnih nalog območne gospodarske zbornice. Prav na pobudo te ustanove je bilo v preteklosti izpeljanih nekaj aktivnosti, med večjimi pa velja omeniti pripravo pomurske razvojne strategije.

KOLOMAN CIGUT: Lani smo se lotili izdelave krovnega projekta, izdelali dispozicije ter pri ministrstvu za znanost in tehnologijo vložili zahtevek za sofinanciranje. Pri izdelavi projektne naloge za krojni projekt so sodelovali univerza, urbanistični inštitut in inštitut za makroekonomske raziskave. Ker je razvojna strategija obsežen in zahteven projekt, ga brez sofinanciranja tega ministrstva ne bo mogoče izpeljati, računamo pa tudi na sofinanciranje občin, ki bodo našle v tem projektu svoje mesto. Nadaljujemo z izdelavo štirih podprojektov, in sicer za kmetijstvo, turizem, podjetništvo in kadre. Pri sofinanciranju teh podprojektov nam je priskočila na pomoč Gospodarska zbornica Slovenije, ki je prispevala nekaj več kot 2 milijona tolarjev, del sredstev pa naj bi prispevala tudi ustrezna ministr-

stva. Računamo, da bodo prvi trije podprojekti dobili svojo zasnovo še do konca tega leta. Proti koncu leta naj bil končan tudi projekt, ki ga pripravljajo ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj, ministrstvo za okolje in prostor ter ministrstvo za promet in zveze. Ker je naš krojni projekt namenjen predvsem gospodarskemu razvoju, naj bi projekt, ki ga pripravljajo omenjena ministrstva, predstavil posledice nekaterih posegov v prostor (namakanje, hidroelektrarne, ceste, železnica).

Območna zbornica je tudi nosilec aktivnosti za pripravo kataloga regijskega gospodarstva. Kak-

šen je namen tega kataloga in kdaj bo nared?

KOLOMAN CIGUT: V katalogu regijskega gospodarstva bosta predstavljena regija in njeno gospodarstvo, izšel bo na 50 straneh v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku, nared pa bo do konca leta. Njegova izdelava bo stala 4 milijone tolarjev, 1,75 milijona prispeva Gospodarska

bi bilo, ne bi uspeli pri avtocesti in pri nekaterih drugih aktivnostih, kot denimo v odboru za kmetijstvo, ki se je zavzel za reševanje problematike v Mesni industriji Pomurka. O avtocesti so mnenja sicer deljena, vendar smo v območni gospodarski zbornici prepričani, da če bi avtocesta obšla Pomurje, bi to neugodno vplivalo tudi na gospodarski razvoj regije.

Iskanje lastnikov za Mesno industrijo

Uvodoma ste dejali, da se zbornica ne vmešava v dogajanja v posameznih podjetjih, vseeno pa je prav iz vaše ustanove prišla pobuda za reševanje razmer v Mesni industriji Pomurka. Če ste se že hoteli vključiti v tovrstne aktivnosti, pa se zastavlja vprašanje, zakaj tega niste storili že prej?

KOLOMAN CIGUT: Območna gospodarska zbornica se je v aktivnosti okoli Mesne industrije vključila 11. julija letos, ko je bila na upravnem odboru podana informacija o položaju v podjetju. Pojavljale so se namreč najrazličnejše informacije o prodaji Pomurke, zato smo želeli dobiti pravo informacijo. Na tej seji smo sklenili, da skličemo zainteresirane in skušamo najti možnosti, da bi zadruga postale večinski lastnik Mesne industrije. Naš cilj je bil predvsem, da bi močno razrahljane poslovne odnose ponovno utrdili ter jih povezali predvsem z lastništvom.

Odgovor na vprašanje, zakaj smo tako dolgo stali ob strani, je v tem, da se zbornica ni smela vmešavati v podjetja, ki so v lasti Sklada za razvoj. 13. julija smo se direktorji območnih zbornic na Gospodarski zbornici Slovenije srečali z ministrom za gospodarske dejavnosti in štirimi državnimi sekretarji in na tem sestanku smo dobili zeleno luč za vključevanje v skladova podjetja.

Že naslednji dan, 14. julija, smo imeli na območni zbornici sestanek z zadrugami, župani in drugimi zainteresiranimi in na njem smo sklenili, da se s skladom začnemo pogajati o pridobitvi večinskega lastninskega deleža v Mesni industriji za zadr-

Tehnološki center v Lendavi

V ministrstvu za znanost in tehnologijo zlasti pod vodstvom sedanjega ministra dr. Rada Bohinca posebno skrb namenja ustanavljanju tehnoloških centrov in s tem prispevanju k decentralizaciji znanstvenega in raziskovalnega dela. V aktivnosti za ustanavljanje tehnoloških centrov se je vključila tudi Območna gospodarska zbornica za Pomurje. Zaradi posebnosti naftne dejavnosti so takšen center ustanovili v Lendavi, s tem da bi se ta sčasoma razširila tudi na druge dejavnosti. Tehnološki center v Lendavi bi lahko veliko prispeval tudi k širitvi sodelovanja z Madžarsko, saj imajo center s podobnimi funkcijami tudi v Monostru in ta je že ponudil sodelovanje. Žal pa se druga podjetja v Pomurju, ki imajo razvito raziskovalno dejavnost, še preslabo vključujejo v center v Lendavi.

sno industrijo zahteval 24 milijonov mark, pozneje je to ceno zmanjšal za 10 odstotkov in pristal pri 21,6 milijona mark, ponudba zadrug pa se je zvišala na 16 milijonov mark. Ponudba je bila pisna, za 21. september je bil s skladom dogovorjen sestanek, vendar do njega ni prišlo, saj je 18. septembra sklad objavil prodajo Pomurke zasebnemu podjetju Ludviku Prekoršku.

Ker se sklad ni držal dogovora, smo prek poslancev sprožili aktivnosti zoper njegovo obnašanje in o tem je razpravljal odbor za kmetijstvo državnega zbora. Ta je v sklepih med drugim zapisal, da je z nastalim položajem ogrožen strateški pomen Mesne industrije Pomurka in s tem vitalni interesi kmetijstva na tem območju, zato je dolgoročna sanacija podjetja izredno pomembna za gospodarstvo in se posebej za kmetijstvo tako rekoč obdržava. Vlado oz. kmetijsko ministrstvo je odbor zavezal, da sodeluje pri izpeljavi lastniškega preoblikovanja Mesne industrije, s prodajo sklada pa deleža pa je potrebno poleg zakonitosti postopka iskati takšne strateške partnerje, ki bodo ob podpori vlade ter sprejemljivi in zadržnega poslovnega sistema sposobni pripraviti in izpeljati program sanacije.

Medtem je prišlo do stečajne likvidacije Mesne industrije, vendar njen namen ni ukinitve oz. likvidacije

Območna gospodarska zbornica ostaja pomurska

Iz ptujske občine je prišla pobuda, da bi tudi na Ptuj ustanovili območno gospodarsko zbornico, v katero naj bi se vključil del gospodarstva, ki je sedaj organiziran v območni zbornici s sedežem v Mariboru, vanjo pa naj bi se povežala tudi podjetja iz ljubomerske občine. Pobudo je podprl tudi župan ljubomerske občine, ki je na ljubomerski občini naslovil poziv za vključitev v to zbornico. Večina ljubomerskega

gospodarstva poziva ni sprejela in tako ostane še naprej vključeno v Območno gospodarsko zbornico za Pomurje. Ker so zlasti iz ljubomerske občine prihajale tudi pobude o spremembi imena (prekmursko-prleška zbornica), je v tem razpravljala tudi upravni odbor zbornice in sprejel odločitev, da ostane pri sedanjem imenu, saj Prekmurje in Prlekija ne zajemata celotnega območja Pomurja.

zbornica Slovenije, preostalo pa podjetja, ki bodo v njem predstavljena. Katalog bo del promocije pomurskega gospodarstva do tujine, z njim pa naj bi se predstavljali predvsem na najrazličnejših sejmih zunaj meja Slovenije.

Aktivnosti, v katere se vključuje vaša zbornica, je še veliko, pri nekaterih pa se uspešno povezuje tudi s poslanci z tega območja.

KOLOMAN CIGUT: Območna gospodarska zbornica ni oblastna ustanova, zato je sodelovanje s poslanci še toliko pomembnejše, če želimo cilje tudi doseči. Če takšnega sodelovanja ne

ge. Imenovana je bila posebna skupina, ki je opravila pogovore s predstavniki sklada, nekaterih ministrstev in bank, do 21. julija pa smo dali tudi ponudbo za nakup Mesne industrije v višini 10,4 milijona mark. Zadruga so se hkrati obvezale, da bodo zagotovile tudi 8 milijonov mark za obratna sredstva. Sklad je za Me-

podjetja. Med stečajem naj bi se proizvodnja nadaljevala v obsegu, ki ga omogočata nabava in prodajno območje ter preostala kapitalom, zato je zbornica s sodelovanju pritegnila vse strateške partnerje. Od teh je zdaj odvisno kako bodo zagnali proizvodnjo in pozneje postali tudi solastniki, izkoristiti pa morajo tudi podporo parlamentarne odbora za kmetijstvo, ki je tudi kmetijsko ministrstvu naložil večjo odgovornost do Mesne industrije, tem pa je vloga zbornice pri likvidaciji lastnika zdaj tudi končana.

Vestnik z vami in za vas!

LUDVIK KOVAC

Blagovna menjava z Madžarsko

Podatki o gibanju obsega blagovne menjave med Slovenijo in Madžarsko kažejo, da se je le-ta po letu 1991 nenehno povečevala. Podatki, ki jih objavljamo, so v milijonih ameriških dolarjev.

Leto	Izvoz	Uvoz	Skupaj
1991	36,97	54,68	91,65
1992	67,45	144,38	211,83
1993	87,75	164,79	252,54
1994	98,65	191,80	290,45
1995 (I-VII)	67,57	153,64	221,21

Navzoči v devetih madžarskih županijah

Ena od oblik, ki prispevajo k krepitevi gospodarskega sodelovanja med regijami oz. državami, so prav gotovo tako imenovane poslovne borze. V bistvu so te borze

in se je tako rekoč potrojil. Do takšnega povečanja pa je prišlo tudi zato, ker se je Slovenija z nekdanjega jugoslovanskega tržišča precej preusmerila na madžarsko tržišče, od koder uvaža predvsem kmetijske proizvode in surovine. Žal pa ima Slovenija pri blagovni menjavi z Madžarsko precejšnji deficit, saj naš

predlog večjega dela lastnikov, da bi hiše prodali državi in se odselili, ni uspel, ker se s tem niso strinjali prav vsi stanovalci. Zato so začeli ureničevati obljubo, dano že ob predzadnji zapor ceste: da bi obvarovali stanovalce pred hrupom in smradom, jim bodo pred hišami postavili zvočni zid, še prej pa so jim morali urediti tudi vodovodno omrežje in dostopno cesto tik za ograjo, ki jo bodo uporabljali le stanovalci za svoje potrebe. To bo v resnici velik ločevalni zid in ne nedolžna okrasna ograjica. V četrtek (danes) naj bi prišli delavci specializiranega ljubljanskega podjetja, ki bodo na pripravljeno podlago postavljali konstrukcijo - najprej bo betonski del, zgoraj pa leseni. BBP

Delavci Cestnega podjetja Murska Sobota pripravljajo podlago za zaščitno ograjo oz. zvočni zid pred hišami v Dolgi vasi, ki so zgrajene tik ob mejnem prehodu. Tudi zadnji

Seja Mestnega sveta Murska Sobota

Kdaj izknjiženje dolga do periferije?

Informacija o pripravi premoženjsko-delitvene bilance prejšnje Občine Murska Sobota, na območju katere je nastalo devet novih občin, je vsekakor dobra osnova za pogajalska izhodišča z drugimi občinskimi sveti, so med drugim poudarili na seji Mestnega sveta Murska Sobota.

Po besedah načelnika oddelka za družbenogospodarski razvoj in finance Bele Pavliča, ki je podrobneje predstavil delitveno bilanco, so se z izpolnitvijo premoženjske bilance bosta zajemala vse nepremičnine in premičnine ter stanovanja, poslovne objekte in denarne terjatve na dan 31. decembra 1994. Doslej objavljene ugotovitve o delitvi premoženja nekdanje soboške občine pa dokazujejo, da je bil rok, določen za izvedbo te naloge, nerealen.

Tako se v novi mestni občini že ukvarjajo s popisovanjem premoženja in razmišljajo o delitvi otipljivega premoženja, kot so objekti, stanovanja in podobno. Zato bodo kmalu pripravili popis, v katerem bodo zajeli vse nepremičnine, zavode, zemljišča, gozdove, travnike itd., katerih lastnik je bila nekdanja Občina Murska Sobota. V bilanco sodijo še terjatve in dolgi občine, pri razdelitvi katerih se tudi lahko zataje. Pomembno bo, da se bo občinam, ki so nastale na območju prejšnje soboške občine, uspelo dogovoriti o merilih za delitev te dediščine. Že doslej pa so se veliko pogovarjali, da bi v delitvi uveljavili teritorialno načelo, kar pomeni, da bi nove občine dobile objekte, ki so zdaj na območju ozemlju. To načelo seveda ni pisano na kožo vsem občinam.

Komisija za delitev premoženja, ki jo vodi Rudolf Horvat, je imela vrsto pripomb na delitveno razmerja. Zanj je zlasti vprašljiv ključ delitve glede na javno porabo, saj se zavzemajo, da bi to moral biti vir sredstev. Poleg tega pa se s predstavniki drugih občin niso mogli poenotiti še o nekaterih drugih zadevah. To bodo morali storiti najkasneje do konca letošnjega leta, sicer bodo pravice iz premoženjskih razmerij ugasnile. Kot je dejal predsednik mestnega sveta Rudolf Horvat, bi bila pri nepremičninah najspornejša razdelitev po

Med pobudami in vprašanji svetnikov velja omeniti priponbo Martina Žižka, češ da je treba problem pogrebov na pokopališču čimprej urediti. Moti ga, da pri odprtem grobu ni zvočnikov in se zato pevske zbor sploh ne sliši. Poleg ozvočitve naj bi uredili tudi steze na pokopališču. Pridružil se mu je Vladimir Goldinskij glede tlačenja in svetlobnih teles na mestnem pokopališču. Po njegovem je treba ustanoviti komisijo, ki se bo resneje lotila teh problemov. Franc Zver pa je pripomnil, da naj se znova postavi križ za vse padle na pokopališču, ki je bil v preteklosti odstranjen. Po mnenju Alojza Srake pa bi kazalo občane širše obvestiti o zbiranju nevarnih snovi, med katere sodijo tudi baterije. Opozoril je še na nevarnost okužbe z iztrebki psov v parku, kjer se igrajo otroci. Dr. Stefana Ščapa pa je najbolj zanimalo, kdaj bo končno narejen zazidalni načrt za Ulico ob progi, saj stanovanjci že dolgo plačujejo prispevek za vodovod in kanalizacijo.

legi objekta, za kar so se odločili tudi v ljubljanski mestni občini, pri drugi delitvi premoženja pa bi upoštevali vir nastanka oziroma gospodarsko moč posamezne občine. Najbolj jasno naj bi bilo pri delitvi premoženja sklada stavbnih zemljišč, kjer bi 86,85 odstotka denarnih sredstev in terjatev odpadlo na sedanjo mestno občino, pri stanovanjskem skladu pa bi dobili 45,05 odstotka vsega premoženja prejšnje soboške občine.

V razpravi se je župan Andrej Gerenčer načeloma strinjal s sklepi omenjene komisije, pri čemer je izrazil prepričanje, da jih v prihodnje čakajo težka pogajanja z drugimi občinami. »Zato naj bi se najprej dogovorili o delitvi premoženja, šele nato pa o sredstvih, sicer se bomo prepirali

o oslovi senci. Pri tem pa ne zahtevamo več kot pripada mestni občini,« je še dodal mestni župan. Podprli so ga tudi svetniki Miran Györek, Drago Šiftar, Martin Žižek in Josip Kelemen. Tako se je Drago Šiftar zavzel za pravno podkrepitev principa uveljaviti

delitve premoženja po legi objekta, za Josipa Kelemana morajo biti osnovni viri sredstev, medtem ko je bil Martin Žižek za podrobnejši razrez prihodkov in odhodkov ter za izredno sejo mestnega sveta, na kateri bi se lahko v celoti posvetili tej aktualni temi. Naposled je mestni svet podprl omenjene predloge in poudaril, se zavzel za čimprejšnji podrobnejši popis premoženja iz delitvene bilance, župana Andreja Gerenčerja, predsednika komisije za delitev premoženja Rudolfa Horvata in načelnika oddelka za družbenogospodarski razvoj in finance Belo Pavliča pa je pooblastil za nadaljnja pogajanja z drugimi občinami, ki so nastale na območju prejšnje soboške občine.

Precejšnjo pozornost je vzbujala tudi prva obravnava odloka o sprejetju zazidalnega načrta za območje mesta Murska Sobota med ulicami Štefana Kovača, Severjevo in Borovnjakovo ter mestnim parkom. V bistvu gre za namensko opredeljen kompleks pri prvi osemletki v velikosti 3,1 hektara. Po zazidalnem načrtu je tu predvidena gradnja nove šolske telovadnice, ki bi občasno prevzela vlogo športne dvorane za vadbo iger z žogo ter tekme v odbojki in košarki, novega šolskega atletskega stadiona oziroma atletskega parka na vzhodnem delu kompleksa med šolo in parkom ter zunanjo ureditev okolice objektov s parkirnimi površinami in dovozom ter avtobusnim postajališčem za učence v severozahodnem delu. Hkrati naj bi uredili tudi dodatne zelene površine ob ulici Štefana Kovača in Severjevi.

Kot je pokazala javna razprava, mesto Murska Sobota potrebuje večnamensko dvorano večjih razsežnosti, vendar te vloge ne bi mogla prevzeti šolska telovadnica. Zato je treba v prihodnosti predvideti gradnjo športnega parka z vsemi spremljajočimi objekti na novi lokaciji. Kot je povedal predsednik odbora za urbanizem Drago Šiftar, so se zavzeli za sprejetje tretje različice, upoštevajoč mnenja Zavoda za varovanje naravne in kulturne dediščine. Bil pa so tudi za »mekhi« prehod iz mestnega parka v šolo, pri čemer so imeli pred očmi predvsem to, da se ohrani čim več zelenih površin. Direktor ZEU, družbe za načrtovanje in inženiring Murska Sobota Janez Ōri pa je med drugim dejal, da bodo morali ob tej naložbi razmišljati tudi o preusmeritvi prometnih tokov, pri čemer je omenil desno zavijanje z ulice Štefana Kovača, na severni strani ob Severjevi ulici pa bi z obveznim levim zavijanjem zagotovili varen dostop obiskovalcev. Predvidevajo tudi okrog 75 parkirnih, do katerih bi bil možen dostop z vseh mestnih strani.

V razpravi je Martin Žižek omenil, da ni nikjer govora o kolesarski stezi, po mnenju Nadje Ivanc-Milošević pa bo treba na vsak način obdržati zelene površine, medtem ko ob načrtovanem platuju ni primerno mesto za drsališče. Vladimir Goldinskij pa ni bil za parkirišča ob Severjevi ulici, ampak za več zelenih površin. Podobnega mnenja je bil podžupan Božo Kuharič, medtem ko je Josip Kelemen dejal, da v novi šolski telovadnici ne bi prirejali uradnih tekem, kot je zapisano v 6. členu omenjenega odloka. Po njegovem želijo na majhen prostor stlačiti vse, zato naj bi atletski stadion prenesli kam drugam. Drago Šiftar pa je pripomnil, da ta naložba ne more biti nadomestek mestnega športnega parka. Potem ko je župan Andrej Gerenčer pojasnil, da gre za šolsko telovadnico, kjer bi bila lahko dodatna vadba za odbojko in rokomet, da parkirišče ne sodi na dve mesti in da je treba zelene površine prepustiti otroškemu igrišču, so svetniki sprejeli prvo branje odloka o zazidalnem načrtu pri prvi osemletki in z nekaterimi pripombami tretjo varianto načrtovane gradnje.

V nadaljevanju seje so potrdili predlog za razrešitev člana upravnega odbora Stanovanjskega sklada Mestne občine Murska Sobota Stefana Bunderle in namesto njega imenovali Anjo Kapun, pravnico iz Murske Sobote. Na koncu pa je župan v kratkih obrih predstavil razvojni načrt mestne občine do leta 1998.

MILAN JERŠE

Kako je z delitvijo premoženja občin?

Trši orehi za poznejši čas

Da bo delitev premoženja nekdanjih občin na nove eno največjih opravil, je bilo jasno že ob snovanju zakona o lokalni samoupravi. Toda ob političnih prekanjih o številu novih občin je bilo to vprašanje potisnjeno na stranski tir, zato so lahko samo optimisti pričakovali, da bo premoženje razdeljeno v zakonsko določenem roku, ki je bil določen za konec septembra. Do takrat bi namreč moralo imeti vseh 147 novih slovenskih občin urejena medsebojna premoženjskopravna vprašanja. Taka delitev pa vsekakor ni preprosto opravilo, saj je bilo treba storiti še kaj več kot le razdeliti zemljišča, stavbe, avtomobile, umetniške slike in drugo.

Z delitvijo nepremičnin, ki so bile v lasti prejšnjih občin, naj bi nove občine imele večji težav. V to premoženje so zajeta zemljišča (stavbna, kmetijska), stavbe, stanovanja, poslovni prostori, ceste, prometni in komunalni infrastrukturni objekti. Ker cest preprosto ni mogoče seliti iz ene v drugo občino, je treba upoštevati prvo pravilo za delitev, to je po legi, kar pomeni, da bi ta vrsta premoženja pripadla občini, na območju katere je. Težje pa bo očitno pri vseh drugih zadevah. Zato bi premoženje delili še glede na udeležbo posameznih delov občine pri zagotavljanju in oblikovanju premoženja, sedanja bremena in prihodnje terjatve.

Pa poglejmo, kako daleč so pri tem odgovornem poslu prišli v svetu ob Muri! Nič kaj lahko delo seveda čaka devet novoustanovljenih občin, ki so nastale na območju nekdanje velike soboške občine. Zdej je namreč ustanovljena tudi Mestna občina Murska Sobota, ki je prevzela vrsto nalog za pravično razdelitev premoženja. Zvedeli smo, da so po dolgotrajnih in mučnih usklajevanjih različnih interesov vendarle uspeli sprejeti temeljna izhodišča za razdelitev premoženja nekdanje soboške občine. Najdlje so prišli pri delitvi premoženja sklada stavbnih zemljišč in nekdanjih občinskih stanovanj. Povsod drugje zadev ne bo možno izpeljati brez težav.

Tudi nekdanja lendavska občina, ki je sedaj razdeljena na pet novih, in sicer občine Lendava, Turnišče, Kobilje, Odranci in Črenšovci, se ukvarja s podobnimi problemi. Najprej so skušali dokončno sprejeti merila za razdelitev premoženja nekdanje lendavske občine, zatem pa so se načeloma dogovorili o razdelitvi premoženja sklada stavbnih zemljišč, ki znaša po njihovih ocenah okrog 14 milijonov tolarjev. Pri merilih za razdelitev tega premoženja so predvsem upoštevali število prebivalcev v posameznih novoustanovljenih občinah. Manj težav pričakujejo tudi pri razdelitvi stanovanj nekdanje lendavske občine. Ugotovili so namreč, da

V Murski Soboti že korak naprej

Ravno ob zaključku tega prispevka smo uspeli dobiti osnutek premoženjske delitvene bilance bivše občine Murska Sobota. V njej so podrobneje navedeni podatki, pomembni za sprejem delitvenih razmerij. Po njih odpade na Mestno občino Murska Sobota 44,94 odstotka javne porabe, na Beltince 10,99 odstotka, na Moravsko Toplico 9,63, na Puncconce 9,06, na Cankovo-Tišino 8,02, na Kuzmo 5,91, na Rogaševce 4,06, na Gornje Petrovce 3,74 in na Hodoš-Salovce 3,66 odstotka. Prav v tem razmerju je predvidena tudi delitvena bilanca premoženja proračuna ter upravnih in državnih organov bivše soboške občine. Župani novoustanovljenih občin so soglašali s predlogom bilance stanovanjskega sklada, sklada stavbnih zemljišč, sklada za vzdrževanje zaklonišč, bilanco sredstev za urejanje kmetijskih zemljišč, za zdravstveno varstvo živali in naravne nesreče. Tako bi stanovanjski sklad razdelili takole: 45,05 odstotka bi odpadlo na Mursko Soboto, 13,32 na Beltince, 9,68 na Cankovo-Tišino, 9,12 na Moravsko Toplico, 8,65 na Puncconce, 4,69 na Kuzmo, 3,94 na Rogaševce, 3,04 na Gornje Petrovce in 2,51 odstotka na Občino Hodoš-Salovci. Delitvena bilanca sklada stavbnih zemljišč pa kaže, da vrednost stanovanj bivše soboške občine ocenjujejo na okrog 40 milijonov tolarjev. Pri tem bi kar 86,85 odstotka te vrednosti in terjatve odpadlo na Mestno občino Murska Sobota, na druge občine pa bi odpadel le manjši delež. Omenimo še ključ za razdelitev vrednosti kmetijskih zemljišč. Pri tem bi največji delež, in sicer 21,33 odstotka, pripadal Občini Moravske Toplice, sledijo pa Puncconci s 15,59 in Hodoš-Salovci z 11,36-odstotnim deležem.

Prav tako je zanimiv predlog delitve premoženja javnih zavodov in javnih podjetij, ki je pripadal bivši soboški občini. Tako bi v solastništvo bivših štirih pomurskih občin spadali naslednji objekti: Bolnišnica Rakikan, PZC, Gimnazija, Srednješolski center, Ekonomska šola, Administrativna šola, PŠK, Dom učenec, Medicinska in Kmetijska šola. V solastništvo, katere ustanovitelj je bila bivša Občina Murska Sobota, pa spadajo osnovne šole, VVO, kulturni domovi in dvorane (kinodvorana), športna igrišča in dvorane, javna podjetja in deleži v drugih gospodarskih organizacijah, gradovi in domovi, ki niso last KS.

je kar 89 odstotkov teh stanovanj na območju sedanje Občine Lendava.

Dosedanja praksa pa kaže, da bo še najmanj težav z delitvijo premoženja povsod tam, kjer ni bilo večjih ozemeljskih sprememb. To velja seveda za Občino Ljutomer, ki je edino iz izjemo vasi Bolehnečici ostala v celoti v mejah stare občine. Povsem drugačno pa je stanje na območju nekdanje gornjeradgonske občine, kjer so nastale tri nove občine, in sicer Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij. Do predvidenega roka jim ni uspelo pripraviti delitvene bilance. Strokovne službe stare in nove Občine Gornja Radgona pa so uspeli pripraviti premoženjsko bilanco. To so storili na osnovi knjigovodskih podatkov, dopolniti pa jo bo treba še s popisom premoženja.

Po dolgotrajnih prizadevanjih in prepričevanjih so vendarle storili prvi korak pri razdelitvi občinskega premoženja. Dogovorili so se namreč o delitvenem ključu pri razdelitvi ostanka lanskih proračunskih sredstev stare radgonske občine. V okviru dovoljene porabe je nova Občina Gornja Radgona dobila 54,98-odstotni delež, Občina Radenci 32,50 in Sveti Jurij 12,52 odstotka skupnega zneska ostanka proračunskega denarja, ki je znašal nekaj več kot 24 milijonov tolarjev. Novi občini Radenci in Sveti Jurij pa imata določene koristi tudi od še nerazdeljenega premoženja, saj Občina Gornja Radgona vse prihodke od nepremičnin nakazuje občini, v kateri je nepremično premoženje.

MILAN JERŠE

9. seja občinskega sveta

Kolikokrat naj se odvažajo smeti?

Zakaj lendavska občina tako dolgo ni imela nobenih sej, je vprašanje, ki se je porodilo marsikateremu svetniku ob ugotovitvi, da je bila zadnja 26. julija. Gotovo so bile že prej aktualne zadeve. Predsednik občinskega sveta Anton Blažek je pojasnil, da je niso mogli sklicati iz različnih objektivnih razlogov, zaradi dopustov in tudi zaradi trgate. Zato pa se je sedaj na dnevnem redu nabralo kar šestnajst točk.

Največ časa so se pomudili pri odloku o plačevanju odškodnine in nadomestil za razvednotenje sklada na odlagališču komunalnih odpadkov v Dolgi vasi. Z njim želijo urediti zbiranje sredstev za plačilo rente prebivalcem, ki živijo v neposredni bližini odlagališča, in skleniti prvo etapo prve faze deponije in pripraviti drugo fazo načrtovanih gradnjo rastlinske čistilne naprave. Na odlagališču pa bo potrebno kmalu izvesti adaracijo in navoziti zemljo. Svetniki so tudi sprejeli, kdo je upravičen do rente. Direktor komunalne Stefan Šömen je povedal, da renta ni stvar, ki bi si jo izmislili Lendavčani, in da so druge občine takšne odloke že zdavnaj sprejele. Zato je potrebno dodati, da gre renta za namenska sredstva in se zbira pri občini ter naj gre za gradnjo čistilne naprave.

Josip Balasko pa je spraševal, ali je smiselno določati dvotedenski in enotedenski odvoz smeti. Kajti eni imajo vsak teden poln smetnjak, drugi pa poleg njega še štiri vreče. Tako tisti z enotedenskim odvozom plačajo več, smeti pa imajo vsi približno enako. Dejansko pa se jih vsak teden nabere za več kot za en smetnjak. Mnogi so se strinjali, da je potrebno smeti odvažati vsak teden, zbrani denar pa naj je za razvoj komunale. Direktor komunale je odvrnil, da bo od novega leta v lendavski občini samo še dvotedenski odvoz.

Sprejeli so tudi osnutek odloka o uvedbi agromelioracijskega postopka za obnovo vinogradov v predelu Lendave, Doline, Pinc in Čentibe in izrabi zemljišč po izvedbi agromelioracijskih del. Na seznamu priloženega gradiva

je objavljen seznam vinogradnikov in parcelnih števil vinogradov, ki bodo dobili sredstva za obnovo. Svetniki so se vprašali, ali je bilo poskrbljeno, da so vsi izvedeli, da lahko zaprosijo za subvencije. Alberta Giorgiuttija pa je zanimalo, kaj prav v vinogradništvu, kajti od vinogradništva nihče ne živi, ter dodal, da so druge kmetijske panoge zaposlavljenе. Župan Jožef Kocon je pojasnil, da kmetijska inšpekcija nadzira sorte grozdja, ki se financirajo, in da so bili ljudje seznanjeni s tem, saj je bila objava v Nepujsagu in Vestniku, ter da vsi kmetje nikoli ne bodo vedeli za vse subvencije. Tisti, katerih se to tiče, pa zanje gotovo izvejo. Obstajajo pa tudi regresi za pšenico, koruzo in drugo.

ALEKSANDRA N. RITUPER

SOS
telefon za ženske in otroke,
žrtve nasilja
061 441 993 ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

Otroška dramska besedila Pepelka, škodljivci in marsikaj

V skoraj vsaki osnovni in srednji šoli delujejo gledališča, vsi pa se ubadajo s podobnimi težavami, češ da ni primernih besedil za šolska gledališča. Ali so le-ta dolgočasna in neznamiva ali so prezahtevna in ni dovolj časa, da bi jih naštevali, ali jih že vsi poznajo ali pa je narobe kaj drugega. Tako se je članom otroškega gledališča Osnovne šole France Prešeren iz Crenšovca porodila ideja, da sami napišejo besedila in jih tudi preizkusijo na odru. In ne samo to, ta besedila so tudi izdali v zbirki Pepelka, škodljivci in še marsikaj. Poslali so jih osnovnim šolam in dobili veliko pozitivnih odzivov na svojo zbirko dramskih besedil. Nekatere slovenske šole so po njihovih besedilih že uprizorile gledališke predstave.

In kako so nastajala besedila. Mentorica in učiteljica Majda Francič je že dolgo opazovala njihovo kreativnost pri dodatnem pouku, nekaj časa so pisali pesnice, njihova kreativnost pa se je začela počasi še stopnjevati. V zvezku Andreje Sever, lanske osmošolke in danes že gimnazijke, je nastala igrice Pepelka. Je zgodba o Metki, sodobni Pepelki, s katero doma mačeha in polsestri grdo ravna, zaradi svoje pridnosti in poštenosti pa jo toliko lepše sprejemajo sošolci in prav zaradi tega na koncu tudi zablesti. Začeli so pisati še drugi, in nastajalo je vedno več iger, kot so Iztrebljanje škodljivcev, Noro na kubik, Pozor, nevarnost v garderobi. Tudi jogurti letijo in Pika, Pika, Pikica, katere so napisali lanske letni učenci šestega in osmega razreda. Francičeva je razložila, da dramska besedila niso napisali samo najboljši učenci, ki pri pouku najbolj blestijo, ampak vsi, ki imajo voljo do takšnega dela. Učenci pa je imajo veliko, imajo tudi bujno domišljijo, veliko svežih idej in veliko kreativnosti. To kreativnost pa je potrebno še spodbujati in pravilno usmerjati. Igrica Pepelka, napisana in uprizorjena, jim je dala zaleta, da so se lotili tudi drugih.

Snovi napisanih besedil so iz vsakdanjega življenja, nič olepšane, ampak takšne, kot so v resnici, in o takšnih osnovnih, kakršni so oni sami. Tudi razplet se ne odigra v obliki moraliziranja, ampak tako, kot se pač normalno zgodi in kakor je tudi prav. Ukvarjajo se z velikimi težavami in težavicami, s skritimi željami in upi. So zgodbe o tem, kako prvi izrečeš vprašanje, ki si ga starši najmanj želijo, in sicer ali greš lahko v disko, o prvih cigaretah, o menstruaciji, o zapeljevanju, o velikih ljubeznih osnovnošolcev in puberteti. Osnovnošolci se v svojih besedilih odkritosrčno lotevajo svojih problemov in tabujev, ki jih odrasli ne razumejajo več ali pa se jim ne zdi potrebno, da bi se s takšnimi nepomembnimi stvarmi sploh ukvarjali.

Posebno priznanje si zaslužijo vsi, avtorji besedil Aleksandra Sekereš, Urška Horvat, Štefka Horvat, Jerneja Jakopina, Primož Gjerkeš, Edita Žalik, Andreja Sever, Julija Hagymaš in verjetno še kar nekaj učencev in prijateljev, ki so pomagali s svojimi idejami, mentorica Majda Francič ter vsi, ki so sodelovali pri realizaciji tega projekta.

Crenšovska šola ni ena od redkih šol, kjer nastajajo podobna besedila ali pa kako drugače predstavljajo svoje aktivnosti, ampak so eni od redkih, če ne edini, ki so si upali to predstaviti širši javnosti in so svoja besedila vnesli v kataloški zapis o publikacijah pri Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Naj ta zbirka dramskih besedil opogumi tudi druge mlade ustvarjalce in mentorje v osnovnih in srednjih šolah!

Aleksandra Nana Rituper

Hočejo biti nekaj več

VVZ Lendava zaenkrat še skupen zavod – Temeljito obnovili vrtec v Tomšičevi ulici – Dokaj pester obogatitveni program

Težko je slediti nekomu, ki neprekinjeno niza misli za mislijo, kot da bi kje s pritiskom na skriti gumb zavrtel posneto pripoved o tem, kar se dogaja v njegovem delovnem okolju, kakšni so njegovi pogledi, izkušnje ... To spoznanje se mi je globoko vtisnilo v spomin ob obisku vrta v Tomšičevi ulici v Lendavi, kjer sem se pogovarjal z ravnateljico te ustanove BLANKO GERIČ, ki je tudi ravnateljica Vzgojno-varstvenega zavoda Lendava, v katerem so združeni vsi vrtci prejšnje skupne lendavske občine. Tja pa sem se napotil z namenom, da bi zvedel kaj več o prenovi vrtevih prostorov, vsebinskih poudarkih njihovega dela in razmišljanjih o prihodnji organiziranosti vrtecev na tem območju.

Oblikovanje pozitivne samopodobe

»Tvoja prva dolžnost, človek, je, da se osrečiš, kajti le če boš srečen, boš lahko razveseljeval, bogatil in plemenitil svet, ki te obdaja ...« To je nekakšno vodilo pri njenem delu, ki ga prenaša tudi na svoje sodelavce oziroma sodelavke v vseh vrtecih pa tudi na otroke in starše. Gre za oblikovanje pozitivne samopodobe, ki vlija na voljo do dela, ustvarjanja ... Otrok si prav v vrtcu začne oblikovati svojo osebnost, odnos do okolja in življenja nasploh, zato je zelo pomembno, kakšne temelje mu zgradimo na začetni poti njegovega odrasčanja.

Nekaj posebnega pri otroškem vrtcu v Tomšičevi ulici v Lendavi, ki so ga pred dnevi temeljito obnovili, je tudi tale lesena gugalnica, ki so jo izdelali in postavili umetniki Kiraly, Gerič in Varga.

Uvodna tema s tem še zdaleč ni bila izčrpana, ampak sem poskušal povzeti le njeno bistvo. Ob kakšni drugi priložnosti pa bi se kazalo o tem razpisati tudi širše.

Vrtec po dvajsetih letih precej obubožal

Vrtec v Tomšičevi ulici v Lendavi so postavili (montažni objekt) pred 20 leti. To sicer še niso kakšna visoka leta, ki bi terjala temeljito obnovo stavbe, toda kaj, ko je obubožala oziroma dotrajala skoraj do temeljev! Morda zato, ker nikoli ni bilo dovolj denarja za sprotno vzdrževanje. Zdaj pa bo račun toliko višji. Naložbena vrednost znaša kar okrog 45 milijonov tolarjev. Polovico denarja so zagotovili v proračunu Občine Lendava, za popravilo drugega dela pa se je obvezalo Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport. Z

BLANKA GERIČ veliko stavi na pozitivno samopodobo, zato veje iz nje sproščena energija, ki jo razdaja otrokom in svojim sodelavcem.

Nekateri starši so imeli zaradi tega nekaj težav, ker je bilo potrebno otroke voziti ali spremljati nekoliko dalje kot sicer, vendar so bili o tem pravočasno seznanjeni in so to tudi z razumevanjem sprejeli. Pomembno je, da je zdaj njihov vrtec lepši ter da imajo otroci, vzgojiteljice in drugi zaposleni dosti boljše razmere za delo. In kaj so pravzaprav pridobili? Od zunaj so vrtec »preoblekli« z demitno fasado, obnovili so vse tlake in inštalacije, uredili nove sanitarije, klubski prostor za starše, razširili pralnico, v celoti obnovili tudi kuhinjo in opravili še nekatera druga dela.

»S tem je dobil objekt dušo. Otroci potrebujejo največjo kakovost, a tudi najboljše zanje ni dovolj dobro. Želim si, da bi ust-

Število vključenih otrok v otroške vrtece v prejšnji lendavski občini sega čisto bolj ali manj povprečno oziroma v zadnjih letih nekoliko nižje. Boljše se, da bi zaradi težav v temniški kuhinji (delavci na čakalnici) in drugih področjih začeli dati. To se pravzaprav ne da dogajati, saj so imeli letos 15 izpisov.

le za klasične preglede otrok (zaradi tega ne bi bili nekaj več, dražja), ampak izvaja z njimi na sproščen način – ob pesnicah, zgodbicah, igri, plesu in osnovnih joge – določene telesne dejavnosti. Obiskuje tudi vrteve kuhinje in svetuje, kakšna naj bi bila prehrana otrok, da bi bila res čim primernejša. Enkrat tedensko pripravi tudi predlog za zdravno kosilo. Tako ponudijo otrokom predvsem veliko sadja in zelenjave, mlečne izdelke, jedi iz soje, večkrat kuhajo ajdovo ali proso, no kašo, belijo z olivnim oljem, uporabljajo rjavi sladkor, pripravljajo naravne sokove brez konzervansov idr. Doktor Fodor se poleg tega posebej ukvarja tudi z vsemi vzgojiteljicami pri oblikovanju njihove pozitivne samopodobe (razne vaje, preventiva proti raku idr.) in svetuje staršem. Eden od njegovih uspehov je, da kadi le še okrog 10 odstotkov delavcev, ki so zaposleni v vrtecih, starši pa ne vodijo več bolnih otrok z doma, ker vedo, da bi s tem škodili njim in ogrozili zdravje drugih malčkov v vrtcu. Seveda je poskrbljeno tudi za otrokovo zobozdravniko.

Pestri obogatitveni programi

Lahko bi rekli, da ima Vzgojno-varstveni zavod Lendava dokaj pester obogatitveni program. Svoječasno temu rekli krožki ali interesne dejavnosti. Sledernemu otroku ponudijo vse dejavnosti, s tistimi, ki kažejo, da si želijo in so tudi sposobni doseči več, pa delajo tudi dodatno. Pri tem se po-

V Vzgojno-varstveni zavod Lendava je vključenih 16 vrtecev iz prejšnje skupne lendavske občine. Obiskuje jih okrog 830 otrok, ki so razporejeni v 42 oddelkih. Ker naj bi bilo po novi zakonodaji v takšnem zavodu največ 30 oddelkov, so bo VVZ Lendava po vsej verjetnosti čez čas preoblikoval oziroma razdelil v dva samostojna zavoda, če se morda ne bodo odločili za kakšno drugo varianto. Možno je, da bodo v enoti združeni dvojezični, v drugem pa enojezični vrtec, ampak o tem še ni nobenega dogovora.

Pred medobčinskim otroškim parlamentom na OŠ Bakovci

Ne, hvala!

Te dni si mnogi, ki delajo z mladimi, še posebej prizadevajo, da bi jih prepričali, kako nevarno je za njihova življenja uživanje mamil, da bi torej zmogli reči alkoholu, cigaretam, hašišu, heroinu ... »Ne, hvala!« To je tudi gleslo letošnjih otroških parlamentov po osnovnih šolah v Sloveniji.

Na osemletki v Bakovcih pa se medtem že tudi pripravljajo na medobčinski otroški parlament (na isto temo), ki bo 15. tega meseca, organiziralo pa ga bo Društvo prijateljev mladine Bakovci. Poleg učencev in njihovih mentorjev iz vseh osnovnih šol nekdanje skupne Občine Murska Sobota pričakujejo tudi župane vseh novonastalih občin, predstavnike organizacij, društev, klubov ..., ki delajo z mladimi ali zanje, da bi jim prislunili in pomagali pri realizaciji njihovih predlogov (finančno, s svojim znanjem, strokovnim delom idr.). Gost parlamenta bo tudi dr. Petrovič s šolskega dispanzerja v M. Soboti, ki je specialist za pomoč zasvojenecem. To bo tudi priložnost za izvolitev predstavnikov učencev, ki se bodo udeležili državnega otroškega parlamenta v Ljubljani.

Po besedah pedagoginje na OŠ Bakovci OLGE VREČIČ mladim ne kaže prepovedovati, ampak jim poskušati viliti optimizem, da bodo življenju lahko svobodno rekli: »Da!« Otroški parlament pa je le ena od številnih preventivnih oblik delovanja tistih subjektov družbe, ki jim ni vseeno, kaj počne naša mladina in kakšna prihodnost jo čaka. Zato nam ne bi smelo biti žal tudi denarja, ki ga dajemo za preventivne programe, s katerimi mladim popolnoma prosti čas in jih osveščamo. Taki programi stanejo dosti manj kot zdravljenje zasvojenih z mamil. Včasih pa je že prepozno.

J. GRAJ

Utrinek s šolskega otroškega parlamenta na OŠ Bakovci – dr. Petrovič pomaga pri delu eni od skupin.

Karitas v Murski Soboti

V petek, 17. novembra, začne delovati svetovalni center KARITAS v Murski Soboti. Za pogovore bo odprt vsak petek od 16. do 18. ure v Murski Soboti v prostorih veroučne učilnice (prvo nadstropje) v Gregorčičevi 2 (pri katoliški cerkvi) v Murski Soboti.

Oglasite se lahko osebno ali po telefonu 23 952. Svetovalnica je namenjena posameznikom vseh starosti, zakonskim parom in družinam ne glede na njihovo osebno prepričanje ali versko pripadnost. Odprta je vsem, ki so v kakršnih koli težavah in stiskah. Usposobljeni svetovalci vam bodo na voljo z informacijami, pomagali vam bodo pri odločitvah v kriznih življenjskih trenutkih ter pri iskanju rešitev. Vse sodelavce svetovalnice veže poklicna molčečnost.

varili take razmere v slehernem vrtcu – za srečno, ustvarjalno otroštvo vsakega otroka. Naša dejavnost se je zaradi nove lokalne samouprave znašla v drugačnem položaju, saj odloča o nas 5 županov oziroma 5 občinskih svetov. Moram reči, da smo pri vseh naleteli na razumevanje.

Posebna skrb za zdravje

Vsi vrtci Vzgojno-varstvenega zavoda Lendava so vključeni v projekt Zdrav vrtec. To pomeni, da si še posebej prizadevajo, da bi otrokom zagotovili zdravo prehrano in kar najbolj poskrbeli za njihov vsestranski telesni razvoj ter zdravju neškodljivo okolje. Tako so se odločili za stalno sodelovanje z zdravnikom pediatrom Gustavom Fodorjem iz Zdravstvenega doma Lendava, ki prihaja v vrtece, pri tem pa ne gre

vezujejo tudi s starši, s katerimi na vseh področjih zelo dobro in dokaj množično sodelujejo.

»Pri nas otroci vsak dan počajo, poslušajo pravljice, telovadijo, slikajo, oblikujejo ... Prizadevamo si, da bi zapolnili prazen prostor pod soncem in v svojo tco, bo s tem nadaljeval tudi šoli in bo tudi kot odrasli človek našel lepoto v tem, tako da si bo znal zapolniti svoj prosti čas s takšnimi dejavnostmi.«

Obogatitveni programi obsegajo plesno-ritmično in likovno dejavnost, glasbeni vrtec, dramski »krožek« (prirejanje in predstav), igre iz naravi (na glasloščine, vrtec v naravi), plavalni žuti in ob morju), plavalni jahanje za vse predšolske otroke. Jahanje idr. Organizirajo tudi skupine otroških folklornih skupin in likovne kolonije ter razstave in prireditve, ki vplivajo na otrokovo telesno, duševno in socialno razvijanje.

»Skrivnost uspeha ni v tem, da dela človek tisto, kar ima rad, ampak v tem, da ima rad, kar dela.« Vse kaže, da imajo Blanka Gerič in njeni sodelavci zares radi vzgojiteljski poklic in da se kar najbolj trudijo dati otrokom tisto, od sebe – za njihovo dobro počutje in vsestransko rast v vrtecih.

JOŽE GRAJ

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
061 441 993
ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

Zemlja, sonce, trta, grozdje, mošt in vino - naš vsakdan

Vinska trta je starejša od človeka

Vinska trta spada k najstarejšim kulturnim rastlinam. Že človek kamoli dobe je postal pozoren na grozde divje trte. Toda preteči je moralo tisoč let, preden je odkril »skrivnost«, kako se iz grozda naredi vino, čimer lahko sklepamo po odkritju najmanj 8000 let stare sadno-grozdne siskalnice v bližini Damaska.

Tudi živali so veliko pripomogle h kultiviranju trte, saj so kože s svojim obgrizovanjem nakazale človeku, da »obrezana« trta jeseni lepše rodi. Trta je ena redkih večletnih rastlin, pri kateri vsako leto pri rezi odstranimo 50-90 % tesa, ki je zaradi prejšnjega leta. Rimljani so bili v davni glavni razširjevalci vinske trte v novo osvojenih pokrajinah. Z začetkom krščanstva je bil tudi pozitiven vpliv na širitev vinske trte, saj je bilo vino dovoljeno uporabljati v bogoslužju, zato se je trta širila tudi iz Sredozemlja. Središče širjenja so bili samostani, ki so vzgojili nove kultivarje, primerne za hladnejše podnebje, kot je sredozemsko. Vino je marsikje in marsikdaj v zgodovini obvarovalo pred različnimi prehladi in kužnimi boleznimi, vključno s kugo. Danes vemo, da nekatere vrste vina delujejo protivirusno in antibakterično. Mešanica higiensko oporečne vode z vinom ima v okolju brez neoporečne pitne vode pomembno higienično vrednost. Zato se je v Sredozemlju zaradi visokih temperatur in s tem ugodnejših razmer za hiter razvoj škodljivcev v hrani in pomankanja vode razširilo gojenje vinske trte. Znan je nek L. Pasteur: »Vino je najbolj zdrava in higienska pijača.«

Rastišče vinske trte

Vinska trta je rastlina zmerne pasu severno in južno od ekvatorja, je rastlina sonca in prilagodljiva zemlji, saj raste na območjih, kjer ne bi uspevala nobena druga kultura - od kamnitih tal Sredozemlja do peska v Delibiatki peščari, od sredozemske do celinske klime, na strmih terenih in ravninah. Današnja vinska trta (Vitis vinifera) izvira iz divje trte (Vitis silvestris), ki je uspevala na območju Srednjega vzhoda in Kavkaza. Lepa je

ljudska misel, ki pravi: »Zemlja je trti mati, oče nebo, znanje vinogradnika in vinarja pa njegova usoda.« In z znanjem je človek skozi tisočletja selekcioniral trto, najprej z opazovanjem in razmnoževanjem samo boljših trt, danes pa s selekcijo v matičnih vinogradih. Do pojava trsne uši, ki se je pojavila v drugi polovici prejšnjega stoletja v Franciji in se je potem razširila po vsej Evropi in uničila vinograde, so trto razmnoževali z grobanicami, vlačnicami ali pa ključki podtaknjenci. Edina rešitev proti temu škodljivcu je cepljenje z lahtnega dela (kultivarja) na ameriško podlago, ki je odporna proti koreninski obliki trsne uši, neodporna pa proti listni uši. Iz Amerike pa so prišle še prej v Evropo bolezni, kot sta oidij in peronospora, edina avtohtona (»domača«) bolezen pa je rdeči listni ožig.

Tla so vinogradnikovo največje bogastvo ter so občutljiv sistem talnih delcev, zraka in vode, v katerem živijo mnoge živali in mikroorganizmi. Tla v vinogradu se štejejo še med posebno občutljiva, zato zahtevajo večjo skrb in odgovornost. To postane jasno, ko se ugotovijo posebnosti vinogradništva:

- na nagnjenih terenih so tla izpostavljena neprestani eroziji;
 - tla se zbijajo zaradi oskrbovalnih ukrepov, posebej še, če so ti ukrepi opravljeni v neugodnih vremenskih in s tem tudi talnih razmerah;
 - vinska trta je monokultura, zato so določena zemljišča tudi sto in več let enostransko obremenjena.
- Nevarnost, da bi se zmanjšala plodnost tal v vinogradih, je velika. Ba bi ostala tla zdrava in plodna, ne smemo pretiravati s čezmernim rahljanjem zemlje in bojem proti plevelom, ampak moramo tla negovati smiselno. V Sloveniji imamo

33500 ha absolutnih vinogradniških površin, od katerih je zasajenih 21000 ha, kar je 2,5 % kmetijske zemlje. 82 % vinogradov je v zasebni in 18 % v »družbeni« lasti. Kar 32 % kmetij ima vinograde, zato je sestavna sestava zelo neugodna, saj ima 38 % teh kmetij manj kot 0,1 ha vinograda. Le 10 % vseh teh kmetij ima več kot 0,5 ha vinograda. Ugotavljamo, da v Sloveniji v povprečju pridelamo 830000-960000 hl vina. Posredno živi pri nas od vinogradništva in vinarstva, če ne štejemo trženja vina, okoli 50000 ljudi, kar ni zanemarljivo. Ne pozabimo tudi, da brez kakovostnega vina ni dostojnega gostinstva in turizma.

Grozdje, mošt, vino in vloga človeka pri tem

Vinogradniki se radi pohvalijo, da so pridelali kakovostno grozdje, a pri tem pozabljajo, da jim je narava precej pomagala. Usmerjali naravo (rastišče vinske trte) in omiliti negativne vremenske vplive ter pojava glivičnih bolezni in tudi škodljivcev samo s pomočjo kemičnih sredstev, je kratkoročno rešitev. Zato bi moral biti cilj večine vinogradnikov integralna pridelava grozda, vprašati bi se morali, zakaj se je bolezen ali škodljivec pojavil, in pomisliti, ali ni to odgovor narave na našo lahkotnost in pohlep po denarju. Prišli smo pod vpliv izdelovalcev mineralnih in organskih gnojil (gnojila iz micelija kot stranskega produkta v proizvodnji zdravil) ter velikih fitofarmacevtskih firm. Pozabili pa smo, da premajhen življenjski prostor posamezne trte zaradi preobremenjenosti z rodnim lesom kljub preobilni založenosti zemlje s hranili vodi k težavam, ki bodo dolgoročno težko rešljive. Grozdje smo pridelali, zdravo ali nezdravo, pecljalnik je odstranil pelje, drozgalnik je zmel jagode, stiskalnice jih je stisnile in prišel je sladek mošt - začelo se je novo življenje ... Mošt je prevrel in že smo pri vinu. Vino je kakor človek, ima svoje rojstvo, otroštvo, mladost, zrelo leta, starost in smrt. Ima tudi mnogo prijateljev in nasprotnikov pa tudi takih, ki so do njega ravnodušni. Do zdaj je uspelo človeku v vinu odkriti približno 700 različnih sestavin, od katerih so nekatere na meji dokazljivosti. Poglejmo si najbolj zanimive:

- V vinu je 75-85 % vode, ne da bi jo dodajali ljudje, vendar je mnogo boljše od pitne, kajti na poti skozi trto v grozdno jagodo prinese s seboj raztopljene mineralne snovi, očisti pa se tudi nitratov in nitritov. Vino ima v povprečju 5-10-krat manj nitratov kot voda.

- Takoj za vodo je največ alkohola, v povprečju največ etanola (9-12,5 %), ki je med vsemi številnimi alkoholi edini, ki v zmernih količinah ni škodljiv.

- Organski kislini je v povprečju 5-8 g/l (jabolčna, vinska, ocetna, citronska, mravljična ...).

Zadnje raziskave po nesreči v Černobilu so pokazale, da imajo vinske kvasnice pomembno vlogo, saj med vrenjem poleg ostankov škropiv in težkih kovin poberejo večino radioaktivnih snovi, zato svetujemo hiter prvi pretok takoj po alkoholnem vrenju. Najbolj sporne sestavine v vinu pa so:

- SO₂ (žveplov dioksid) je že od časov Rimljanov sestavina, brez katere si zaenkrat ni mogoče zamisliti »naprednega vinarstva«, a se ga ob primerni tehnološki opremljenosti uporablja v manjših količinah. Po obstoječi zakonodaji je dovoljeno, da imamo v vinu do 35 mg/l prostega SO₂, in do 250 mg/l skupnega SO₂. Ni pa tehnološki problem, pridelati vino s pod 100 mg/l skupnega SO₂. Po predpisih mednarodne zdravstvene organizacije bi lahko odrasla oseba, težka 70 kg, zaužila brez škode za zdravje z vinom 50 mg/l SO₂ na dan.

- Metanol kot sporna sestavina v vinu ni proizvod alkoholnega vrenja, ampak hidrolize pektina. Če se vsebnost metanola poveča, se pojavljajo razgradni produkti, ki so hud strup za živčni sistem. Njegova količina je odvisna od načina predelave grozda (visoki pritiski pri stiskanju) ter dolžine in načina maceracije (fermentacije rdeče drozge zaradi izluženja barvila).

Vino, naš vsakdan

Slovenija je dežela vina. Na svetu ni dežele, kjer bi imeli na tako majhnem geografskem območju tolikšno bogastvo različnih sort vinske trte in tolikšno pestrost vin, pridelanih pod vplivom sredozemskega ter panonskoceleskega podnebja. Vino je bilo vedno obravnavano kot »hrana, zdravilo, poživilo« ter je še danes del različnih religioznih in ritualnih ceremonialov in pomemben element v socialnem življenju. Vino pa je tudi alkoholna pijača - droga, česar ne smemo zlorabljati. Zato je naloga vseh nas, da v okolju, v katerem živimo, posebej pa še v procesu šolanja mladostnikov, opozarjamo, da je vino več kot samo alkoholna pijača. Če pijemo vino kulturno, v zmerni količini in samo ob hrani, je vpliv alkohola na organizem minimalen, skoraj neopazen, oziroma ima na človekovo počutje razmeroma ugodne vplive. Vse to imamo zajeto v naslednjem stavku: »Kdor ne pije vina ob hrani, je prikrajšan za marsikateri užitek; kdor pije vino napačno, pokvari užitek sebi in drugim.« (De Richelieu) Sposodimo si še eno prelepo misel dr. Slavice Šikovec: »Občudovalcu in poznavalcu je vino čudovito dopolnilo k hrani, pomirjevalo po utrudljivem dnevu in blago poživilo.«

Zadnja leta se dosti govori o kulturi pitja in lahko rečemo, da smo pri tem v ospredju vinogradniki, a ne samo zato, da bi »lažje prodali« svoja vina, temveč zato, da porabnika vina poučimo, kaj naj pije ter ob kakšni jedi in priložnosti. Pivce vina opozarjamo, da je vino dar narave, in ga moramo izvesti iz skupine vseh drugih alkoholnih pijač, ki množično preplavljajo naše tržišče, včasih tudi pod krinko, da se ta alkoholna pijača najbolje meša s to in to »brezalkoholno«!

In namesto konca

Ker smo v Martinovem tednu, ko se mošt spremeni v vino, katerega bomo kulturno in spoštljivo uživali, saj smo ga letos pridelali manj, pogledimo, kaj je zapisano v poglavju o pitju vina v svetem pismu in Sirahovi knjigi:

Pri vinu se ne izkazuj junaka, zakaj mnoge je vino pokončalo! Kakor peč preizkuša jeklo v topilnici, tako vino srca porogljivcev v prepiru. Poživljajoče je vino za človeka, če ga zmerno pije.

Kakšno življenje ima tisti, ki pogreša vino? Tudi to je bilo ljudem ustvarjeno v veselje.
Ernest Novak, dipl. ing. agr.

Slovenija se vključuje v evropsko strategijo zatiranja stekline

Polaganje vab z letali

V akciji sodeluje tudi aeroklub iz Murske Sobote - V desetih dneh bodo na območju celotne Slovenije položili okoli 300 tisoč vab - Odgovorni opozarjajo na previdnost

Steklina ima občasno tudi v Sloveniji večje razsežnosti in tudi letos je bila na nekaterih območjih zelo razširjena. Trenutno so največja žarišča stekline v okolici Ptuja in Ljubljane, v prvi polovici leta pa je ogrozila tudi okolico Murske Sobote. Glavni prenašalec stekline so lisice, s to boleznijo pa se lahko okužijo še druge živali in seveda tudi človek, če pride v stik s steklo živaljo. 90 odstotkov stekline odpade na lisice, nekaj stekline je pri srnjadi, kunah in jazbecih, pri psih in mačkah ter celo pri govedu in ovcah. Kot smo lahko slišali od najodgovornejših predstavnikov republiške veterinarske uprave in drugih, ki so odgovorni za preprečevanje širjenja in za zatiranje te bolezni, so v zadnjem času v Sloveniji odkrili kar tri pozitivne primere te bolezni pri ovcah. Ustrezne službe so letos do konca septembra v Sloveniji preiskale 1.589 živali in kar pri 735 so ugotovili, da so zbolele za steklino. Med njimi je bilo 685 lisic, med obolelimi pa je bilo tudi 18 mačk, 5 psov, tri ovce in celo eno govedo.

Z imunizacijo proti širjenju stekline

Stekline skorajda ni mogoče povsem izkoreniniti, lahko pa jo močno omejimo, če se seveda lotimo ustreznih ukrepov. Ena od oblik za zatiranje stekline je tako imenovana peroralna vakcinacija lisic, to je nastavljanje ustreznih vab in po njihovem zaužitju postanejo lisice imune proti steklini. S tem ko lisice zavarujemo pred infekcijo s steklino, preprečimo tudi njeno nadaljnje širjenje. Vaba vsebuje živo vakcino stekline, bistvo njenega imunizirajočega delovanja pa je: ko lisica pri pobiranju vabe z ugrizom predre kapsulo, vakcina v obliki drobne curka oblije sluznico in mandlje v ustni votlini, žival pa postane odporna proti steklini.

Peroralno vakcinacijo lisic so doslej pri nas opravljali tako, da so na terenu ročno nastavljali vabe, in sicer so to delo običajno opravljali lovci. V Evropi pa se čedalje bolj uveljavlja avionsko polaganje vab in za takšen način so se letos odločili tudi v Sloveniji, ki se tako vključuje v evropsko strategijo zatiranja stekline. Republiška veterinarska uprava je po objavi razpisa to nalogo zaupala ljubljanskemu podjetju Iris, ki je bilo najugodnejši ponudnik za izvedbo tovrstne vakcinacije lisic, to pa se je povezovalo z ustreznimi letalskimi klubi. V akciji avionskega polaganja vab, ki poteka prav v teh dneh, sodelujejo Klub motoristov pilotov Maribor s tremi letali, PEGASUS, sola motoristov pilotov iz Ajdovščine z dvema letalom in Aeroklub Murska Sobota z enim letalom.

V desetih dneh bodo na celotnem območju Slovenije položili okoli 300 tisoč vab, na novinarski konferenci, ki so jo predstavniki republiške veterinarske uprave v sodelovanju z odgovornimi za izvedbo te akcije pripravili v začetku tedna na mariborskem letališču, pa smo zvedeli, da se je akcija zavlekla v pozne jesenske mesece zato, ker niso bila pravočasno zagotovljena finančna sredstva. Celotna akcija peroralne vakcinacije lisic bo namreč stala okoli 350 tisoč nemških mark.

Steklina je smrtno nevarna

Zaradi dobro organizirane veterinarske in zdravstvene službe v Sloveniji že od leta 1951 nismo imeli primera, da bi človek umrl zaradi stekline. So pa bili smrtni primeri pri ljudeh v naši neposredni okolici, saj je pred leti umrl avstrijski gozdar, ki ga je ugriznila stekla lisica, pred kratkim pa tudi dve ženski na Madžarskem, ki ju je ugriznila ista mačka. Steklina je neozdravljiva bolezen in se vselej konča s smrtjo, če ne ukrepamo pravočasno. Odgovornost ustreznih služb, zlasti diagnostičnih, je pri tem še posebno pomembna, saj sta obe Madžarki umrli zato, ker pri mački sprva niso ugotovili stekline.

Predvidnost ni odveč

Doslej so vabe nastavljali lovci, ki so položili 16 vab na kvadratni kilometer, z letali pa bodo položili na enaki površini 20 vab in tako pokrili tudi območja, ki sicer niso bila dostopna. Akcija letalskega polaganja vab bodo ponovili še prihodnje leto spomladi in jeseni, s čimer naj bi kar najbolj omejili širjenje te bolezni. Vabe, ki so podobne čokoladnemu keksu in so sestavljene iz ribje moke, kokosovega masla in voska ter vsebujejo sev virusa stekline, so namreč za lisice zelo vabljive in po dosežanih izkušnjah jih poberejo od 45 do 75 odstotkov, s tem pa se imunizira približno 30 odstotkov vseh lisic. Imunost traja poldrugo leto, in ker je akcija večkratna, se zmanjša naravna selekcija, ki jo pri lisicah opravlja steklina. Da se te ne bi preveč razmnožile, morajo zato poskrbeti lovci z večjim odstrelom.

V akciji avionskega polaganja vab sodeluje tudi aeroklub iz Murske Sobote. Na kvadratnem kilometru bodo položijo 20 vab, odmetavajo pa jih z višine 300 metrov. Fotografija: Jurij Zauneker.

Čeprav vabe za toplotno živali niso nevarne, odgovorni opozarjajo lastnike domačih živali, predvsem mačk in psov, da morajo biti med akcijo in še deset dni po njej zaprte. Previdnost je potrebna tudi pri ljudeh, in če vakcina pride v stik s sluznico ali rano, je potrebno ukrepati tako, kot če bi človeka ugriznila stekla žival.

LUDVIK KOVAČ

Radgonsko-Kapelske gorice

Manj grozda kot lani

V Radgonski kleti so letos od kmetov prevzeli 180 ton manj grozda kot lani, za okoli 550 ton pa je manjša tudi lastna pridelava

Na območju Radgonsko-Kapelskih goric je bila letošnja trgatve količina slabša od lanske. To kaže tudi odkup grozda od zasebnih vinogradnikov, saj ga je Kmetijska zadruga Gornja Radgona lani odkupila 508 ton, letos pa le nekaj več kot 328 ton. Manjši pridelek so imeli tudi v podjetju Radgonske gorice, kjer so lani na 300 hektarjih lastnih vinogradov natrgli dobrih 2.330 ton grozda, letos pa le 1.776 ton. K manjšemu pridelku je velika prispevala toča, ki je poškodovala okoli 110 hektarjev vinogradov in tudi osip v spomladanskih mesecih, ko je trta cvetela.

V podjetju Radgonske gorice, ki predeluje grozdje iz lastnih vinogradov in tudi tržne presežke zasebnih vinogradnikov, opravljajo v teh dneh še pozne trgatve sort traminec, rulandec in muškadni silvanec. Tudi letos so v Radgonskih goricah namenili manjši vinograd za izdelavo trgatev. Tokrat so se odločili za sorto laški rizling, ki ga bodo potrgali na dan sv. Miklavža, 6. decembra. Topla in sončna jesen je pripomogla, da je kakovost mošta podobna lanskemu, čeprav v začetku trgatve ni kazalo tako.

K avstrijskim proračunskim travmam

Sacherjeva torta pod prsti bruseljskih uradnikov

Dejstvo, da so v Evropski zvezi nekatere države gospodarsko močnejše kot druge, še nikakor ne omogoča tudi poenostavljenega sklepanja o politični prevladi bogatih nad manj bogatimi. Še manj predstavlja večje število prebivalstva tudi večji vpliv v institucijah te »ekonomske grupacije z političnimi nastanki«; države z manj prebivalci imajo v komisiji in svetu Evropske zveze (zaenkrat!) relativno večji vpliv. Toda vseeno prihaja do določene »diskriminacije« znotraj EZ, ki se kaže v tem, da nekatere vlade vplačujejo v proračun Zveze več denarnih sredstev, kot jih od tam dobijo. Ne glede na vlogo neto plačnice ali neto prejemnice pa imajo od delovanja v tako veliki skupnosti koristi vsi. Naši avstrijski sosedge, ki v bruseljski proračun nakažejo kar zajeten kos svoje »Sachertorte«, še ne vedo natančno, kakšne posledice jim bo prinesla ta vloga v dolgoročnem obdobju – upajo seveda na najboljše. Vendar pa v obdobju prvih 10 mesecev članstva v EZ kakšnih posebej spodbudnih rezultatov še ni mogoče zaslediti.

Povečanje nekaterih postavk avstrijskega proračunske pogače zaradi priključitve je bilo najbolj vidno in zato tudi politično najbolj zlorabljano. Na prizadevanja po predstavljanju Avstrije bruseljskim birokratom kot ene same nerazvite regije je vplivala obveza po neto plačilstvu v proračun Zveze.

Tako bodo vplivi na tisti del plačilne bilance, ki zajema saldo transferje, po nakazilu 12 milijard ATS v proračun EZ povečali deficit te avstrijske plačilno-bilance postavke. Avstriji so še na začetku letošnjega leta računali s povečanjem deficita celotne plačilne bilance z lanskoletnih 19 milijard na 25 milijard v letošnjem letu. Po razpadu koalicijske vlade naj bi se ta proračunska številka prihodnje leto povečala na 50 milijard avstrijskih šilingov.

Avstrija spada med neto plačnice v proračun Evropske zveze. Po različnih izračunih naj bi leta 1995 odšlo iz Avstrije v proračun EZ kar za 29 milijard avstrijskih šilingov sredstev, od tam pa naj bi prišlo 17 milijard. Vendar je višina te vsote še zmerom nedokončna ter odvisna predvsem od avstrijske spretnosti pri uveljavljanju svojih zahtev do bruseljske proračunske pogače.

Vplive pristopa na proračune vseh treh ravni avstrijskega javnega sektorja, to je zvezne, deželne in občinske ravni, lahko razdelimo na štiri temeljne komponente: a) prilagajanje na davčni sistem EZ, b) plačila Avstrije v proračun EZ, c) prejemki iz proračuna EZ in d) plačila, ki jih je Avstrija dolžna opraviti zaradi sofinanciranja projektov, ki jih v Avstriji podpira EZ.

Razumljivo, da je bilo v interesu vsake od blizu 250 avstrijskih občin udeležiti se delitve pogače, ki je v razvojne namene ponuja bruseljski proračun.

In veliki večini je to tudi uspelo. Kar dve tretjini ozemlja celotne Avstrije, to je 40 odstotkov celotnega prebivalstva, bosta do leta 1999 deležni najrazličnejših regionalnih subvencij v skupni vrednosti 22,5 milijarde avstrijskih šilingov. Kot najbolj nerazvita regija je bila v program pomoči sprejeta recimo kar celotna Gradišćanska. Vendar pa smo lahko že nekaj dni po objavi vesele novice slišali tudi tisto nekoliko manj veselo; od celotne vsote, ki naj bi jo avstrijska vlada letos nakazala na tekoči račun bruseljskega

proračuna, naj bi občine prispevale kar 5,6 milijarde avstrijskih šilingov.

Nekaterim občinam z velikimi strukturnimi težavami ter številom prebivalcev, ki ne presega 2000, dodatni izdatki nikakor ne bodo pogodu. Tako se že sedaj razpravlja o nujnih spremembah zakona o finančni izenačitvi (Finanzausgleichsgesetz; FAG), ki je začel veljati pred dvema letoma in naj bi veljal do konca letošnjega leta, pa tudi o razširitvi komunalnega davka, ki že sedaj v celoti ostane občinam, še na amortizacijo.

Po najnovejših še vedno nedokončnih podatkih bo morala Avstrija letos v Bruselj nakazati skupaj 27,59 milijarde avstrijskih šilingov. Ta vsota bo vsako leto naraščala in naj bi po cenah iz leta 1995 leta 1999 že znašala 33 milijard ATS, absolutno pa seveda še veliko več.

Največji delež tega bremena (17,6 milijarde ATS) bo prevzela država, preostalih 10 milijard pa zvezne dežele in občine. Iz bruseljskega proračuna naj bi bilo po teh poročilih letos 13,07 milijarde šilingov namenjenih avstrijskemu agrarnemu sektorju, razlika med plačili in prihodki naj bi potemtakem znašala 14,52 milijard ATS.

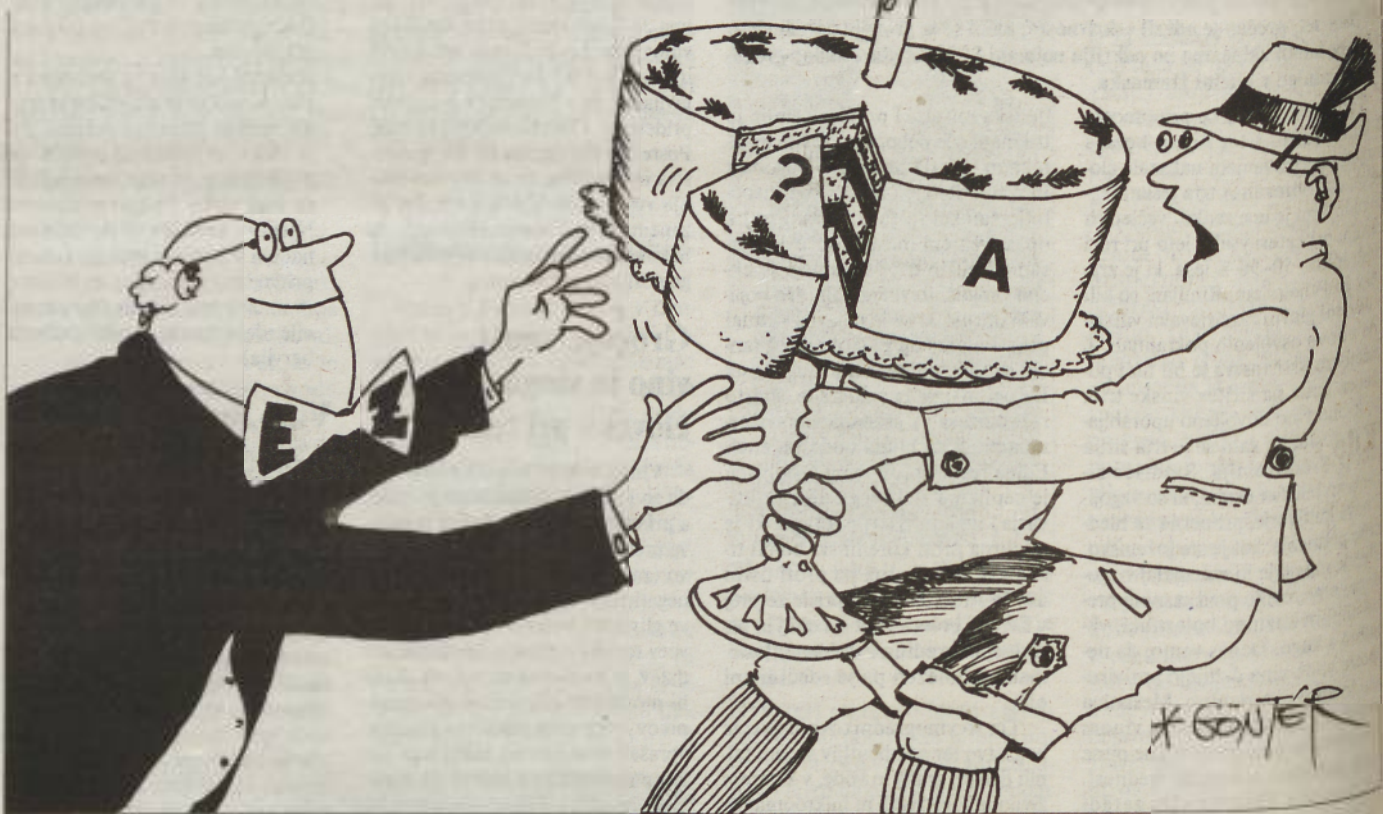
To pa je hkrati že tudi dodatna obremenitev avstrijskega proračuna za leto 1995.

Posledice pristopa Avstrije v Evropsko zvezo so vidne tudi na politični ravni; še ne polno leto po članstvu je prišlo do razpada vladne koalicije. Eden glavnih razlogov ločitve je bil prevelik primanjkljaj v predlogu proračuna za prihodnje leto.

Carine, kmetijski izdelki in sladkor

Carine in razlike v ceni domačih in kmetijskih izdelkov iz uvoza bodo morali Avstrijci v letošnjem letu nakazovati v proračun EZ. Naj povemo, da se bo 10 odstotkov te vsote vrnilo v avstrijski proračun, in sicer kot povračilo za nastale stroške carine in obračunavanja cen.

Leta 1993 so znašali avstrijski prihodki od carin 6,4 milijarde ATS, za leto 1994 je bilo pričakovanih 6,8 milijarde. Z nastopom članstva v EZ se bo morala Avstrija letos odpovedati 4 milijardam in pol prihodkov iz tega vira, ki jih bo nakazala v Bruselj. Do nastale razlike v višini skoraj 2 milijardi ATS pride zaradi višje povprečne carinske stopnje v Avstriji.

Povprečna formalna carinska stopnja je namreč do pristopa v carinsko zvezo v Avstriji znašala 10,7 odstotka, v EZ pa 7,3 odstotka. Sredstva, ki jih bo morala Avstrija nakazati v proračun EZ zaradi razlik v ceni kmetijskih proizvodov, pa naj bi leta 1995 znašala 0,75 milijarde ATS.

Viri iz davka na dodano vrednost

Evropska zveza ne sme pobirati lastnih davkov, marveč je odvisna od prispevkov dežel članic.

Pri »virih iz davka na dodano vrednost« gre za finančni prispe-

vek posamezne dežele članice, ki ga EZ določi na podlagi čistost računskih definicije osnove davka na dodano vrednost in ima le-ta zelo malo skupnega z davčno osnovo posameznega nacionalnega davka na dodano vrednost. Stopnja virov iz davka na dodano vrednost sedaj znaša 1,4 odstotka davčne osnove, do leta 1999 pa naj bi ta stopnja znašala samo še 1 odstotek. Največ lahko znaša davčna osnova davka na dodano vrednost 55 odstotkov narodnega dohodka, to pa zato, ker bi drugače v nekaterih deželah (Irska, Velika Britanija, Portugalska) presegala 60 odstotkov narodnega dohodka. Ob sedanjem 50-odstotnem pov-

prečju fiktivne davčne osnove vseh dežel EZ – za bazno leto 1991 – je takšna omejitev nujna.

Za Avstrijo znaša fiktivna davčna osnova davka na dodano vrednost, po kateri se raču-

Prihodki iz proračuna EZ

Kot smo že zapisali, odpade največji delež sredstev, ki jih Avstrija dobi iz loncev EZ, na

na avstrijski delež teh virov za bruseljski proračun, 52 odstotkov narodnega dohodka. Izračun davčne osnove je bil določen z odlokom ministrskega sveta EZ.

Skupni prispevek v proračun EZ iz tega vira naj bi leta 1995 znašal 15,9 milijarde ATS. Po zmanjšanju davčne osnove z 1,4 na 1 odstotek naj bi bil ta prispevek nekoliko manjši (12,6 milijard ATS), davčna osnova pa bi znašala 1255 milijard ATS oziroma 48 odstotkov narodnega dohodka.

Viri iz deleža od narodnega dohodka

Od skupne vsote prispevkov članic v proračun leta 1995 odpade okrog 55 odstotkov na viro od davka na dodano vrednost in 27 odstotkov na določen delež od narodnega dohodka posameznih dežel članic. Pri tem naj povemo, da delež virov od narodnega dohodka narašča. Tvorci »petletnega proračuna EZ« predvidevajo, da naj bi leta 1999 delež virov od davka na dodano vrednost v EZ znašal samo še 37, delež narodnega dohodka pa že 47 odstotkov.

Vir iz deleža od narodnega dohodka naj bi zapolnil praznino, ki nastane zaradi nezadostnosti virov od davka na dodano vrednost, ter posebno globalno kvoto, ki je lansko leto znašala 1,2 odstotka in se bo do leta 1999 kontinuirano večala na 1,27 odstotka narodnega dohodka.

Tudi tukaj je avstrijski prispevek znotraj trenda drugih dežel EZ, saj odpade letos več kot 50 odstotkov vseh avstrijskih prispevkov v bruseljski proračun na viro iz davka na dodano vrednost, leta 1999 pa naj bi polovico vseh prispevkov predstavljali viri iz deleža od narodnega dohodka.

kmetijstvo in na ukrepe regionalne in strukturne politike. Medtem ko naj bi pri kmetijstvu prišlo do postopnega zmanjševanja nakazil tej dejavnosti, je višina sredstev za regionalno in strukturno politiko odvisna predvsem od uspešne predložitve ustreznih projektov.

Ob koncu petletnega obdobja sredstva iz proračuna EZ naj več ne bi dosegala tako velikega obsega kot leta 1995, po drugi strani pa naj bi prišlo do zvišanja predvidenega deleža avstrijskega neto plačilstva z 12 milijard na več kot 17 milijard leta 1999.

Večanje sacherjeve torte v prihodnosti?

Naj dodamo, da Avstrijci pričakujejo, da bo že po prvem letu članstva v EZ prišlo do zmanjšanja obremenitve avstrijskega proračuna iz omenjenih razlogov, saj naj bi v prehodnem obdobju šlo predvsem za lajšanje šokov v posameznih sektorjih gospodarstva.

V raziskave pred pristopom tudi niso bili dovolj vključeni dinamični dejavniki integracijskih procesov, ki bi naj ustavili že hkrati s prehodnim obdobjem. Hitrejša gospodarska rast kot posledica večje konkurence, ekonomije obsega ter udeležbe EZ pri financiranju infrastrukturnih projektov javnega sektorja naj bi odprla tudi nova delovna mesta, povečala davčne prihodke ter omogočila prihranke na odhodkovni strani državnega proračuna.

Razpravo o stroških in koristih pristopa ter njegovih vplivih na proračun je mogoče raztežati na vse konce in kraje. Vendar bo realne izračune o koristih avstrijskega članstva v EZ mogoče dobiti šele po nekaj letih članstva, ko bodo znane samo statični, marveč že tudi dinamični učinki avstrijske poti v Evropo.

Sedanje stroške, vidne tudi v vladnem proračunu, pa je enkrat bolje jemati kot narodnogospodarsko naložbo v prihodnost.

ANDREJ HORVAT

TABELA : Vpliv članstva v EZ na avstrijski proračun
(v milijardah ATS)
leta 1995

A) NAKAZILA V PRORAČUN EZ

a) kmetijski proizvodi	0,36
b) sladkor	0,39
c) carine	4,50
d) delež od narodnega doh.	7,90
e) davek na dodano vrednost	15,86

SKUPAJ

29,01

B) NAKAZILA EZ AVSTRIJI

za:	
kmetijstvo ⁽¹⁾ in prehrabena ind.	13,87
strukturni razvoj ⁽²⁾	2,84
znanstveno sodelovanje	0,30

SKUPAJ

17,01

SALDO ((A)-(B))

12,00

Vir: BREUSS, F., KRATENA, K., SCHEBECK, F., Effekte eines EU-Beitritts für die Gesamtwirtschaft und für die einzelnen Sektoren, WIFO-Sonderheft, Dunaj 1994; lastni izračuni.

⁽¹⁾ Direktna plačila EZ avstrijskemu kmetijstvu, predstavljena v izračunih avstrijskega inštituta za gospodarske raziskave (WIFO) o posledicah priključitve Avstrije v EZ, temeljijo predvsem na transferjih gospodinjstvom ter pozitivno vplivajo na njihov dohodek. Večina transferjev odpade na subvencije, ki povečajo narodni dohodek ter neposredno tudi dobičke.

⁽²⁾ Kot sredstva, namenjena strukturnemu razvoju, so tukaj mišljene investicije javnega sektorja, sredstva za pospeševanje znanstvenega sodelovanja pa kot javna poraba. Pri tem je treba dodati še 4,6 milijarde avstrijskih šilingov, ki jih avstrijski proračun v letu 1995 namenja kmetijstvu in prehrabeni industriji; to pomeni, da znaša skupna obremenitev državnega proračuna (skupni proračun države sestavljajo proračuni: zveze, zveznih dežel, občin in nosilcev socialnega zavarovanja) dejansko slabih 34 milijard šilingov.

SOS

telefon za ženske in
otroke, žrtve nasilja
061 441 993
ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

V Ljubljani so v ponedeljek odprli 12. Slovenski knjižni sejem, kjer razstavlja 72 založnikov skoraj 6000 knjig dveletne knjižne produkcije. Predstavitve knjig in založnikov bodo spremljale tudi številne kulturne in strokovne prireditve, kjer bo sodelovalo okoli petdeset slovenskih literarnih in likovnih ustvarjalcev, pripravili pa so tudi nekaj stokovnih pogovorov. Na sejmu si lahko sami vzamete v roke knjige in jih prelistate. Velja pa nepisano pravilo, da če knjige že nameravate krasti, storite to zadnji dan. Tudi drugi obiskovalci bi jih radi prelistali. Čeprav tudi to ne sodi k lepemu vedenju. (ANR)

V soboto je martinovo

Sv. Martin in današnji čas

Čas neusmiljeno teče, pa bo tako (kot bi trenil) minilo še preostalih petdeset dni in spet si bomo segli v roke in si voščili vse lepo v novem letu. Saj ne, da bi se števec na uri hitreje premikal, ampak sedanjí tempo človeškega dela in življenja je tak, da smo vpreženi ves ljubi dan, potem pa je naenkrat noč. Vse to se ponavlja iz dneva v dan, se v mesecu ponovi tridesetkrat, v letu tristošestdesetkrat in spet smo za leto dni starejši, četudi tega v mislih nekako nočemo priznati. Svojega staranja se morda še najbolj zavemo, ko spremljamo odrasčanje otrok, vnukov ... Še »včeraj« so bili dojenčki, solarji, zdaj pa naenkrat že polnoletni. In tedaj človek, ki se misli na čedalje višjo starost še tako otepa, le začne šteti leta, ki so morda še pred njim. Morda tudi spremeni način življenja.

Tod žive pridni ljudje

Prekmurci, Prleki, Štajerci ... smo (kot večina Slovencev) zelo delovni ljudje. Velikokrat opazujem otroke, ki opravljajo enaka dela kot odrasli, na primer s traktorjem orjejo njivo, vozijo kombajn, pokladajo živini ... Tudi otroci obrtnikov so pridni, saj s svojim delom velikokrat nadomeščajo tujega delavca, ki ga tako ni treba plačati. Mnogi, ki končajo osnovno šolo, prav tako hočejo brž prijeti za delo. Druga »skrajnost« pa so starejši ljudje, ki preprosto brez dela na morejo, s čimer hočejo dokazati, da so še pri močeh. Pa jim ne bi bilo treba upogibati hrbta, saj menda danes ni starejšega človeka, ki ne bi imel takšne ali drugačne pokojnine. Posebej zagnani pa so ljudje v najlepših letih svojega življenja. Tisti, ki delajo na kmetijah, so na zemlji (povedano v prispodobi) od jutra

do večera in včasih še v noč. Pa tudi oni, ki hodijo na delo v tovarne, potem ko pridejo domov, v glavnem ne počivajo (vsaj na podeželju je tako!), ampak gredo brž na njivo, v vinograd, sadovnjak, na vrt ...

Kdor dela, naj ima

Pregovor Kdor ne dela, naj ne je za sedanje razmere ne ustreza več, ampak bi ga bilo treba obrniti narobe Kdor dela, naj je. Ker pa človek ne živi samo zato, da bi jedel in pil, ampak da bi si ustvaril še gnotne dobrine, bi kazalo pregovor še dalje piliti v rek Kdor dela, naj ima. Res je, kdor dela, nekaj ima. In človek, ki živi v svetu ob Muri, je, vsaj kar zadeva gnotne dobrine, bogat. Povsem nekaj drugega je njegov materialni svet - duhovne dobrine, o čemer bi morda kazalo kramljati ob kaki drugi priložnosti.

V nedeljo je bil zahvalni dan, ko s(m)o se Stvarniku zahvalili predvsem za pridelke svojih polj, vinogradov, vrtov ... Pogovorov o letini je vsak dan dovolj (o vremenu pa še več), zato na tem mestu o tem ne bom razglabljal, le zapišem naj, da je Zemlja dala toliko, za kolikor smo si prizadevali, da bi obrodila. Če je bila slabo obdelana, nepognojena, kulture nezaščitene pred škodljivci ..., tedaj pridelek najbrž ni mogel biti bogve kaj.

Prijat'li, spet trte obrodile ...

Kaj pa naši vinogradi, naše gorice, kot jim pravimo? Menda je bilo mošta za skoraj polovico manj kot lani, a je kakovosten. Tudi z vretjem ni bilo večjih težav, saj je bilo lepo toplo jesensko vreme, zato v kletih ni bilo treba kuriti, da bi ga pospešili. V večini sodov se je ta božja kapljica že čistila, ampak danes in jutri še ne moremo oziroma ne smemo reči, da imamo mlado vino (še vedno je mošt), ampak ga bomo lahko »krstili« šele v soboto. Negujemo pač dober star običaj martinovega. Zanj pa je »kriv« Martin iz Toursa, francoski škof in poznejši svetnik, ki goduje 11. novembra. Zn-

an je zlasti po svoji bratovski ljubezni do bližnjega, saj si je nekoč med potjo, ko je jahal konja in nalletel na slabo oblečenega reveža, odrezal del plašča in mu ga podaril. Človek je preživel.

Glas o njegovi dobroti je segel daleč naokoli in Martina so začeli slaviti. Godoval je v pozni jeseni, ko so bili pridelki pospravljeni, zato se je bilo treba povsledi. Nekdanje pogansko veseljačenje ob koncu pobiranja sadov sta zamenjala zahvalna (verska) nedelja in martinovanje, ki ga praznujemo

vsivprek. Kako bi ga le ne, ko pa »sv. Martin spremeni mošt v vin«.

Še so tudi zaletenci

Pa smo tu, pri sv. Martinu! Prav je, da se človek malo povese-li in pozabi na vsakdanje skrbi in - svojo starost. Prav je, da človek ne misli samo na delo, čeprav je nekatere »zagnance« (in tak sem tudi podpisani!) težko prepričati, da je na tem svetu še kaj drugega, lepšega, družabnejšega ... kot zgolj garanje, ki pa ni nujno, da je samo fizično delo. So ljudje, ki do tega spoznanja prihajajo težko, po kapljicah ..., velikokrat se svoje »hibe« zavedo šele, ko si ne morejo več pomagati, se spremeniti, kajti »matilda« že nestrpno trka na vrta. So pa tudi ljudje, ki svoje zagnanosti sploh ne obžalujejo, ampak pravijo: »Sam sadov svo-

jega dela nisem užival, lepo naj bo vsaj mojim potomcem!«

Prekmurci, Prleki, Štajerci ... smo sila delovni ljudje. Pred nami je martinovo, dan, ko bi »še Bog dobre volje bil, ko bi sveto vince pil«. Ne, nobenega nasveta ne ponujam o praznovanju ali nepraznovanju, nobenega recepta za pravo takšne ali drugačne mize ne vsiljujem; tudi ne navajam nekdanjega martinovega jedilnika ... Nekaj pa vendarle želim: Imejte se lepo, kjerkoli že boste, ampak nikar ne pozabite, da je treba priti domov - živ! Spomnili se boste prejšnjih let, ko je zaradi martinove razposajenosti ugasnilo toliko in toliko življenj. Na česti! Bodite dobrotnik, kot sv. Martin iz Francije, pa naj se to (za nekatere) sliši še tako pridigarško.

ŠTEFAN SOBOČAN

Državnemu zboru predlagana kar dva lovska zakona

Trnova pot lovske zakonodaje

Ali bodo imeli v prihodnje v lovstvu več besede lastniki zemljišč in gozdov ali naravovarstveniki in lovci

Predlog zakona o divjadi in lovstvu, ki je bil predlagan v prvo obravnavo Državnemu zboru in je bil objavljen v Poročevalcu Državnega zbora Republike Slovenije (št. 46, 27. oktober 1995), je vložil poslanec Igor Bavčar. Obstaja pa še en predlog zakona, kajti tudi poslanec Ivo Oman je predložil v obravnavo Predlog zakona o lovstvu, ki obravnava enako oziroma podobno vsebino kot Bavčarjev predlog. Ker zakonodajni postopek o Omanovem predlogu še ni končan (čeprav ga je vložil že 15. marca 1994. leta), je predsednik Državnega zbora zadržal tudi Bavčarjev predlog. Merjenje politične moči z lovske zakonodaje poteka torej že skoraj dve leti, vendar to ni edini razlog, zaradi katerega si ne upajo sprejeti novega zakona. V njem bi morali priznati pomen regij, torej širšega prostora, kot so posamezne občine. Na to pa država očitno še ni pripravljena, ne v lovstvu in ne v lokalni samoupravi.

Stari zakon je bil sprejet 1976. leta in temelji (še vedno je veljaven) na družbenoekonomski podlagi urejanja razmerij glede varstva divjadi, lovstva in upravljanja lovišč, tak način urejanja pa ni v skladu s slovensko ustavo, odstopa pa tudi od zakonskega urejanja varstva okolja in gozdov, zastareli pa je tudi po strokovni plati. Potrebna je vsebinska, institucionalna in terminološka uskladitev s sorodno novejšo

Določitev prostorskih enot (regij) je v 7. členu predloga zakona opisana takole:

Regija je širša ekološka celota, oblikovana v prostoru po mejah, ki jih populacijam posameznih vrst divjadi določajo ekološki dejavniki in življenjske zahteve njihove vrste, pa tudi naravne in druge ovire, ki jih vrste divjadi, ki imajo v tem prostoru največji vpliv na naravno okolje, redko prekrivajo. Območje regije je razdeljeno na zavarovana območja in lovišča ...

Regije določa in spreminja Vlada Republike Slovenije na predlog Zavoda za gozdove Slovenije, pripravljenega v sodelovanju z lovskimi ter naravovarstvenimi organizacijami.

ravnanja in razpolaganja z divjadjo; ti naj bi tudi »določali in ustanavljali prostorske enote upravljanja z divjadjo, regije, zavarovana območja in lovišča«. Varovanje divjadi na večji površini je bila zahteva strokovne javnosti! Da bodo imeli vsi enakopravne možnosti, pridobiti si upravljalstvo vlog, bodo zavarovana območja in lovišča oddali v upravljanje s koncesijskimi pogodbami na osnovi javnih razpisov.

Lovstvo je v tej verziji zakona opredeljeno kot dejavnost, ki v skladu s pomenom divjadi kot naravne vrste in vrednote sonaravno usmerja njen razvoj, ga usklajuje s človekovimi dejavnostmi in v tem okviru divjad kot obnovljivi naravni vir tudi izkorišča. Lovske organizacije so dolžne tudi preprečevati škodo, ki jo povzroči divjad, bodisi samostojno bodisi sporazumno in v sodelovanju z lastniki oziroma uporabniki zemljišč. Ena večjih novosti je tudi, da je divjad pomembna dobrina in del pravice vsakega do zdravega in čistega okolja, zato naj se poravnava le tista škoda, ki presega običajno, manjšo škodo.

Lastninska razmerja predlog zakona upošteva tako, da poleg odškodnine priznava lastnikom zemljišč tudi del plačila za koncesijo kot obliko nadomestila, prav tako pa jih upošteva tudi pri včlanjevanju v lovske organizacije in pri izbiri upravljalcev lovišč.

BERNARDA B. PEČEK

Bodo upravne enote odpirale gostilne?

(Ne)omejevalni novi predpisi

Gostinci že nekaj časa čakajo na pisni predlog novih predpisov o minimalnih tehničnih pogojih, kategorizacijah ter odpiralnem času

Pravzaprav naj predpisi, ki nujno sledijo novi zakonodaji v turizmu, ne bi prinesli velikih sprememb; drugačen bo le pristop do reševanja problemov in brisanja številnih nepotrebnih določil, kajti kakovost gostinstva in hotelirstva se je v zadnjih dvajsetih letih tako izboljšala, da marsikaj danes ni več potrebno predpisovati. Predvsem ne želijo biti omejevalni, ampak bi radi uvedli vsaj minimalni red, sta poudarila uradna razlaga nova predpisov z Ministrstva za gospodarske dejavnosti Stane Bizjak in Marko Podreka.

Čeprav je minilo že kar nekaj časa, gostinsko-turistični delavci še vedno ne morejo proučiti v pisni obliki vseh predlaganih novih predpisov. Najbolj vprašljivo je, kdo bo v prihodnje podeljeval dovoljenja za obratovanje gostinskih lokalov; doslej neki lokal ni mogel začeti poslovanja, dokler ga niso pregledale vse pristojne inšpekcijske in upravne službe. V prihodnje takih pregledov naj ne bi več opravljali, ampak bi dovoljenja izdajala upravna enota na osnovi izpolnjevanja pogojev. Mnogi se sprašujejo, če je res upravna enota oziroma tam zaposleni primeren organ za preverjanje ustreznosti ali neustreznosti kakega lokala. Vsekakor bo potrebna nekakšna neodvisna zunanja strokovna komisija, ali pa bo moral bodoči gostinec tesno sodelovati z občino in strokovnjaki še pred odprtjem lokala, tako da bo izdaja dovoljenja res samo formalnost.

Kako preprečiti samovoljno razumevanje predpisov? Gostinci sami pravijo, da bi morali biti nekateri predpisi - npr. o minimalnih sanitarno-zdravstvenih pogojih - natančnejši, saj se preprosto dogaja, da si jih vsak inšpektor razlaga po svoje (takšen spor je na primer nastal zaradi »porcij«, saj so inšpektorji ponekod zahtevali, naj se natančno steha vsak sestavni del na krožniku in količina napiše na jedilnik). V prihodnje bo teh možnosti še več, kajti pri izdajanju

dovoljenj in kategorizaciji bodo pomembni tudi notranja in zunanja ureditev lokala ter vrsta ponudbe. Kdor bo hotel imeti naziv gostilna, bo moral imeti vedno dve vnaprej pripravljene jedi ter tri jedi z domačega območja. To je vsekakor razveseljiva novost, ki pa bo marsikoga spravila v zadrego: ali naj ponuja ribe ali bujto repo, so krapci domača jed za levi ali desni breg Mure? Vsekakor gostinci sami ne bodo mogli odločiti, katere so zares domače jedi za določeno območje, ampak se bodo morali posvetovati z ustreznimi strokovnjaki - etnologi, kulinaricnimi poznavalci. Nekdo v Ljubljani prav gotovo ne pozna ozkih krajevnih razlik v kulinariki (so klobase iz kaše enake na Krajni, v Kuzmi in Bistrici?), zato bo predvsem odvisno od upravnih enot, kako bodo znale pritegniti k sodelovanju domače strokovnjake. Seveda pa tudi od gostincev, koliko se bodo »pustili poučiti«. Za slašičarje ne bo večjih sprememb, v lokalih z nazivom bar bodo morali ponuditi predvsem pijače in manjše prigrizke, v okrepčevalnicah pa predvsem hitro pripravljeno hrano in k temu primerno pijačo. Tudi obrati za pripravo in dostavo hrane bodo morali upoštevati predpise, določene omejitve pri pravi hrane in postrežbi pa bodo imeli tudi premični gostinski obrati.

Poseben status bodo imeli planinski domovi (kriterij, ali bodo vodeni kot gostinski lokali ali

postojanke, bo njihova oddaljenost oziroma dostopnost ter »sodobnost« - torej stanovanjske hiše ali drugi objekti, kjer se oddajajo turistom zgolj sobe. Kdaj je objekt le zasebna poselniška hiša in kdaj objekt za dajanje apartmajev - ločnica bo namen gradnje. Oblika nastanitve bo v prihodnje tudi »penzion« (upajamo, da bodo našli slovensko besedo!), hotel bo moral imeti najmanj 15 postelji, motel pa najmanj 10.

Če so bile nekoč velike razlike in nenehna nasprotovanja med zasebnimi in družbenimi gostinci, pa so danes velika trenja med gostinci ter turističnimi kmetijami in vinotoci. Vsi imajo občutek, da so omejevalni in prikrašani. Gostinci stičiščarji bi najraje turistične kmetije kar prepovedali, saj so po njihovem manj nadzorovane in ne upoštevajo odpiralnega časa in ne plačujejo takšnih davkov kot gostinci. Predlagalci predpisov vztrajajo pri razdelitvi na turistične kmetije z nastanitvijo gostov (ki so pravzaprav edine prave turistične kmetije), izločenke kmetije in vinotoče. Bujniške kmetije in vinotoče, ki imajo o tem svoje mnenje, pravijo, da bomo to spodbujali, tega ne smemo povsem prepovedati, določiti je potrebno neke enotne pogoje in jih vsi morajo upoštevati pri tem pa pustiti čim več možnosti za lastno pobudo. Če je kmetija status kmeta) bolj izrazito gostinstveni, je tega kmetijsko ničar in ne predpisi. Vsekakor bomo lahko o novih predpisih podrobneje pisali takrat, ko jih bomo videli, svoje pa bodo našli tudi Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za kmetištvo, gozdarstvo in prehrano.

BERNARDA B. PEČEK

42. člen med drugim določa tudi:

- na obdelanem kmetijskem zemljišču je škoda od divjadi vsako znižanje ali izguba donosa, ki je nastalo zaradi delovanja divjadi in ki presega 5 % vrednosti za območje in kulturo pridelovanega donosa...

- škoda na divjadi je premoženjska in ekološka škoda, povzročena z neposrednim protipravnim uničenjem, poškodovanjem ali prilastitvijo divjadi, njenih legel in gnezd ali povzročena posredno s protipravnimi posegi v prostor, ki spreminja, krči ali uničuje habitate, naravne prehode (biokoridorje) in druge za obstoj divjadi pomembne dele in zanjo obstoječe življenjske možnosti

zakonodajo. Bavčarjev zakon postavlja na prvo mesto divjad. Temelji na načelih, da je divjad naravna prvina in vrednota v lasti države, zanjo skrbijo državni organi (ne pa lastniki gozdov ali organizacije), ki ustanavljajo lovišča in zavarovana območja in jih na podlagi javnega razpisa oddajo v upravljanje, skrb za divjad temelji na dolgoročnih in letnih načrtih, upravljalci lovišč in zavarovanih območij so dolžni

divjad zavarovati pred čezmerno škodo, lastniki in uporabniki zemljišč pa imajo pravico do odškodnine za škodo, ki jo povzroči divjad ali lov, in za škodo zaradi posebnih gospodarskih omejitev.

Že po zakonu o varstvu okolja, ki velja od 1993. leta, je divjad last države, zato predlog Bavčarjevega lovskega zakona določa, da so državni organi pristojni, da odločajo o osnovnih vprašanjih

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na Ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med ponedeljkom, 30.10., in ponedeljkom, 6.11.1995.

V omenjenem obdobju je bilo ustavljeno trgovanje s kar nekaj delnicami, kar pa ne preseneča, saj so tečajni delnic v zadnjem času skokovito naraščali. Najprej je bilo ustavljeno trgovanje s prednostno delnico Primofina. 27. oktobra je namreč njen enotni tečaj znašal 49617 SIT, kar je več kot tridesetodstotno povečanje tečaja glede na tečaj 19. septembra 1995, ko je znašal 35601 SIT. Nato je bilo 30. oktobra ustavljeno trgovanje z redno delnico Dadasa in s prednostno delnico UBK banke (UBKP). 30. oktobra je znašal tečaj Dadasove delnice 160894 tolarjev (14. septembra je znašal 121494 SIT), tečaj prednostne delnice UBK banke pa 17165 tolarjev (12. oktobra je znašal 13099 tolarjev). 2. novembra je bilo ustavljeno trgovanje z redno delnico SKB banke, ki je njen enotni tečaj pri stal pri 38271 tolarjih, kar je tudi več kot 30-odstotno povečanje glede na tečaj 15. junija, ko je znašal 29130 tolarjev. V petek je bilo ustavljeno tudi trgovanje z redno delnico Term Čatež pri tečaju 1118. Trgovanje z vsemi omenjenimi delnicami bo ponovno možno na dan objave ustreznega obvestila v sredstvih javnega obveščanja.

Prvi je v sredstvih javnega obveščanja objavil sporočilo za javnost Primofin, in sicer da od zanj objave za javnost 28. septembra 1995 ni prišlo v družbi do poslovnih dogodkov, ki bi lahko vplivali na spremembo tečaja.

Naslednja je bila objava SKB banke, ki je bila precej obsežnejša. V njen je SKB-banka obveščala javnost, da so se v banki glede na isto obdobje lanskega leta povečali bilančna vsota, kapital, jamstveni kapital in kapitalska ustreznost. Pravtako je obvestila, da je znašal dobiček banke v prvem polletju letošnjega leta 380.275.000,00 tolarjev (v obdobju devetih mesecev 808.179.000,00), pri tem pa niso upoštevani rezultati bančnih podjetij. Povečal se je tudi delež njenih lastnikov banke na 25 odstotkov (dovoljenih je največ 30 odstotkov). V borzno kotacijo A je s 27. oktobrom uvrščena tudi druga izdaja navadnih delnic, pravtako v kotacijo A pa je z istim dnem uvrščena tudi 2. izdaja obveznic te banke.

Borzna kotacija A - redne delnice

Ob skromnem prometu 36 tisoč tolarjev (trije loti) je v četrtek rahlo padel enotni tečaj delnice LEK-a z 12254 na 12133, naslednjega dne pa poskočil na 13133, ko je bilo za 1,3 mio tolarjev prometa.

V ponedeljek je porasel enotni tečaj delnice Probanke z 18414 na 18825, ko je bilo za 11,9 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 19232 ob enakem prometu. V petek je njen enotni tečaj porasel na 19702, ko je bilo za 3,6 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa je padel na 18999 ob 34,5 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj Salusove delnice je v ponedeljek padel s 19879 na 19614, ko je bilo za 981 tisoč tolarjev prometa, v četrtek rahlo porasel na 19646 ob 15,3 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 19736 (23,1 mio tolarjev prometa). V ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 20092, prometa pa je bilo za 28,7 mio tolarjev.

S 36818 na 37432 je poskočil v ponedeljek enotni tečaj delnice SKB-a, ko je bilo za 31 mio tolarjev prometa, v četrtek pa 38271 ob 9,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 38751 (108,4 mio tolarjev prometa).

Borzna kotacija A - obveznice

Za 0,3-odstotne točke na 105,6 je poskočil v ponedeljek enotni tečaj obveznice Banke Celje (BCE1), ko je bilo za 488 tisoč tolarjev prometa, v četrtek pa je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 98 tisoč tolarjev po tečaju 104,2.

V petek je njen enotni tečaj porasel na 105,2, ko je bilo za 90 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 104,9 ob prometu 108 tisoč tolarjev.

30. oktobra je padel enotni tečaj obveznice RSL1 s 103,0 na 102,6, ko je bilo za 7 mio tolarjev prometa, v četrtek na 102,3 ob prometu 501 tisoč tolarjev, naslednjega dne pa porasel na 102,5 (4,6 mio tolarjev prometa).

V ponedeljek je zdrsnil njen enotni tečaj na 102,0, prometa pa je bilo za 574 tisoč tolarjev.

Enotni tečaj obveznice RSL 2 je padel v ponedeljek s 113,7 na 113,5, ko je bilo za 20,6 mio tolarjev prometa, v četrtek pa se vrnil na 113,7 ob 1,6 mio tolarjev prometa.

V petek je njen enotni tečaj padel na 113,6, ko je bilo za 25,2 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 113,9 ob prometu 489 tisoč tolarjev.

Z obveznico RSL 8 je bil prijavljen aplikacijski posel v ponedeljek po tečaju 93,3 (-0,5-odstotne točke) v vrednosti 576 tisoč tolarjev, v četrtek pa je njen enotni tečaj porasel na 94,0 ob prometu 999 tisoč tolarjev.

V ponedeljek je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 21 tisoč tolarjev po tečaju 94,0.

Za 0,6-odstotne točke na 99,7 je v ponedeljek poskočil enotni tečaj obveznice RSL 11, ko je bilo za 15,9 mio tolarjev prometa.

V ponedeljek je porasel enotni tečaj RS01 z izkoriščeno davčno olajšavo s 102,0 na 102,2, ko je bilo za 471 tisoč tolarjev prometa, v petek padel na 101,8 ob prometu 897 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa na 101,1 (296 tisoč tolarjev prometa).

Za 0,2-odstotni točki na 113,2 je porasel v petek enotni tečaj RS02 z izkoriščeno davčno olajšavo, prometa pa je bilo za 194 tisoč tolarjev.

V četrtek je porasel s 104,1 na 104,4 enotni tečaj obveznice SKB1, ko je bilo za 2,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 105,5 ob prometu 418 tisoč tolarjev. Enotni tečaj SKB 2 se je v ponedeljek izoblikoval na 110,6, ko je bilo za 665 tisoč tolarjev prometa, v četrtek pa porasel na 110,8 ob 2,2 mio tolarjev prometa.

V petek je njen enotni tečaj padel na 110,5, ko je bilo za 5,1 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 110,0 ob prometu 21,4 mio tolarjev.

Obveznica Sklada za razvoj (SKR1) je poskočila v četrtek na 81,3 (+2,8-odstotne točke), ko je bilo za 565 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa zdrsnil na

76,8 ob 1,6 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija B - redne delnice

V ponedeljek je rahlo padel enotni tečaj delnice BTBR, in sicer s 14832 na 14820, ko je bilo za 30,8 mio tolarjev prometa, v četrtek pa porasel na 15057 ob 2,6 mio tolarjev prometa. Tudi v petek je njen enotni tečaj porasel, tokrat neznatno na 15060, ko je bilo za 32,5 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 15010 ob 28,9 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj Dadasove delnice je v ponedeljek poskočil s 146786 na 160894, ko je bilo za 48 mio tolarjev prometa.

Ob prometu 7,2 mio tolarjev je v ponedeljek porasel enotni tečaj delnice Finmedie z 20979 na 21931, v četrtek pa padel na 21848 ob 6,4 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 22295, ko je bilo za 8,3 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 22338 ob 2,7 mio tolarjev prometa.

V ponedeljek je nekoliko porasel enotni tečaj delnice Hmežad banke, in sicer s 16815 na 16999, ko je bilo za 46,4 mio tolarjev prometa, v četrtek nekoliko padel na 16991 ob 8,2 mio tolarjev prometa, v petek pa na 16919 (508 tisoč tolarjev prometa). V ponedeljek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 16940, prometa pa je bilo za 424 tisoč tolarjev.

S 13388 na 13866 je porasel enotni tečaj MK Založbe, ko je bilo za 146,9 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 14867 ob 7,4 mio tolarjev prometa. V petek je porasel njen enotni tečaj na 15554, ko je bilo za 13,2 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 15307 ob 13,7 mio tolarjev prometa.

V ponedeljek je poskočil enotni tečaj delnice Nike s 4544 na 4897, ko je bilo za 13,7 mio tolarjev prometa, v četrtek na 5247 ob 14,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 5356 (14,2 mio tolarjev prometa). V ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 5458, prometa pa je bilo za 2,7 mio tolarjev.

Za 23,6 tolarja na 995,5 je v ponedeljek porasel enotni tečaj delnice Term Čatež, ko je bilo za 16,3 mio tolarjev prometa, v četrtek na 1045 ob 11 mio tolarjev prometa, v petek pa na 1118 (21,8 mio tolarjev prometa).

Borzna kotacija B - prednostne delnice

Enotni tečaj delnice KBTP-ja je v ponedeljek poskočil z 39750 na 41053, ko je bilo za 3,7 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 40676 ob 8,1 mio tolarjev prometa.

V petek je njen enotni tečaj poskočil na 41495, ko je bilo za 456 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 40010 ob prometu 120 tisoč tolarjev.

Za 16,69 odstotka na 57897 je poskočil enotni tečaj delnice Primofina v petek (26,8 mio tolarjev prometa), ko je bilo ustavljeno trgovanje s to delnico, čez dan pa ukinjena desetodstotna omejitev tečaja zaradi neravnovesja na trgu, v ponedeljek pa porasel na 61435 ob 10,2 mio tolarjev prometa.

S 16500 na 17165 je poskočil v ponedeljek enotni tečaj delnice UBK, prometa pa je bilo za 566 tisoč tolarjev.

V ponedeljek je poskočil tudi enotni tečaj delnice VIPP, in sicer s 43846 na 44424, ko je bilo za 2,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 44541 ob 2,3 mio tolarjev prometa.

V petek je njen enotni tečaj nekoliko porasel na 44587, ko je bilo za 312 tisoč tolarjev prometa.

Tončka Božinović

Bog živi socializem ali zakaj je pomursko gospodarstvo na slovenskem repu

Kdo je »vosel«?

V odmevni televizijski oddaji TV Tednik je nesojeni (ali pa morda kljub vsemu sojeni) lastnik Pomurke vojniški mesar Ludvik Prekoršek izjavil, da se počuti izigranega kot osel? Pa je res on osel? Ali morda sedanjí konec Pomurke ne dokazuje, da so »vosli« sami Prekmurci. No, pa ne vsi, ampak njihovi veljaki.

Pa smo pristali v blatu

Kljub trdoživosti in trmi te skromne živalce se kaže nad sedanjim dogajanjem v Pomurki in okrog nje zamisliti. Ne zaradi tega, ker je Pomurka »padla«, ampak se ob Pomurki upravičeno zastavlja vprašanje, kaj ima ta regija sploh še razvojno otipljivega. Pomurka in znaki krize v paradni panogi regije kot celote nas očitno še niso postavili na realna tla. Dogajanja na podjetniški ravni samo potrjujejo tezo, ki jo teoretiki že nekaj časa poudarjajo, namreč da je Pomurje, ki je bilo po naravnih danostih med enajstimi razvojno definiranimi regijami v državi na prvem mestu, po svojem razvoju v zadnjih štirih ali petih letih padlo na zadnje mesto. In če bi bilo še kako mesto nižje, bi ga sesutje Pomurke pahnilo še nižje. Po ugotovitvah Zdravka Gregorca se je od leta 1990 do 1993 bruto domači proizvod regije zmanjšal za 14 odstotkov in pristal pri 3.800 dolarjih na prebivalca. Po gospodarski moči pa je Pomurje za slovenskim povprečjem za celih 40 odstotkov, za najbolj razvito slovensko regijo pa zaostaja celo dvainpolkrat. Od šestdesetih let je Pomurje stalno zaostajalo za petino in še več za slovenskim povprečjem. Podatki, ki gredo mimo, in se nad njimi nihče ne zamisli.

Z miloščino ne bo razvoja

Očitno je, da pristajamo na logiko segnitja v lastnem gnoju. Če bi se politična in kapitalska oligarhija vsaj malo zamislila nad sabo in nad tem, kje kraljuje, bi bilo drugače. Politiki so se ogradili vsak v svoj fevd in začeli z okopavanjem svojih nepogojenih vrtičkov. Vsak se vleče za svojo ograjico in se gre velikega despotu, kot da bi prijel boga za j... sedaj ko je postal županček. Eden se ubada z mestnimi palačami, drugi s fasadami obšinskih mavzolejev, naslednji spet z izmišljanjem nove »politikantske« družbe, ki naj bo vsaj narečno sorodna, če že gospodarsko ni, naslednji spet, da zaj... prvega, išče koncesionarje za svojo železniško progo in tako smo z lokalnimi politikanti pri koncu. Zato naj vas tudi ne preseneča, če so si privoščili megalomanske razpise za dodelitev miloščin za razvoj podjetništva, so rekli.

Nič drugače ni s kapitalskimi centri, ki so prevzeli lokalno moč v svoje roke. Ti s svojo fiktivno in sedaj dejansko močjo tako ali tako niso pustili nikogar zraven, samo da so lahko bili prvi jahati na vasi. Če se ozremo v šestdeseta, so tako brez kakršnega koli odpora dopustili, da se je strokovna naftna smetana preselila v »purgerland«, v mislih imam seveda Zagreb. In če bi se preselili sami, bi se nekako šlo, ampak preselili so tudi sedež podjetja, in ne samo regijo, temveč tudi republiko obglavili z razvojem petrokemije, ene najbolj gonilnih in najdonosnejših dejavnosti. Ob vsem tem me seveda preseneča, da »gospodarstveniki« in višji politiki niso dvigovali svojih glav, ko so lendarvsko Nafto spravili pod Petrolovo streho. Presenetljivo je zaradi tega, ker so sedaj pri Pomurki delali ravno obratno. Žal svoje besede na državni ravni niso zastavili ne v prvem in ne tudi v drugem primeru. Toda o tem pozneje. Na poroke pa so pristajali le, ko jim je bilo katero po-

djetje od zunaj pripravljeno pokriti zgube, ki so jih pridelali s svojimi poslovnimi zmotami, ko pa je šlo za prenos novih znanj ali tehnologij, pa so nasprotovali z vsemi štirimi in še kakšno več. Za zgled: ko je Panonija posrkala vsa akumulativna, razvojno in tehnološko perspektivna podjetja, v prvi vrsti Ločilko, se je zatekla k IMP-ju. Ta je bil dober, dokler ni začel z razmišljanji o novih in tehnološko zahtevnih programih, ki so zahtevali pamet (proizvodnja klimatskih naprav), takrat se je ponovno vse ustavilo, ustavilo pa se je na pogorišču, kjer »profite« ustvarjajo predvsem stečajniki. Podobno je tudi s proizvodnim obratom Iskre, kjer se je pod pretvezo neustrezno kvalificirane delovne sile vse ustavilo. Toda ustavilo se ni zaradi delovne sile, ampak zaradi bojazni pred koncentracijo močnega tehnokratskega (s tehnokracijo ne mislim na negativno etiketo preteklosti) sloja, ki pa žal ne bi bil več politično obvladljiv. Filozofija »perfekcionizma« začena udarjati po glavi do sedaj edino »marko« ali ponos regije, ki se na račun cene delovne sile začena srečevati s krizo, čeprav je imela vse možnosti za usmerjanje svojih naložb v druge tehnološko intenzivnejše panoge. Pa nič, še zmeraj vztraja pri »perfekcionizmu« in globalnem pogledu na svetovni trg. Hkrati pa dovoljuje menedžmentu, da si je kljub konkurenčni klavzuli ugodno postavlja v paralelnih, torej zasebnih firmah (za primer krize podjetja, bi lahko zapisali). Ali pa naslednji zgled, ko centralni finančni zavarovalniški oligopol, katerega sestavni del je tudi eden najmočnejših lokalnih finančnih oligopolov, takole mimogrede izda poročilo za najemanje posojil velikopotezno lučkovsko-ljubljanskega Napoleona in še Vitezu hkrati, ponos zdraviliškega turizma in mineralnih vod (Radenska namreč) pa mu pokloni 3 milijone tolarjev posojila, in to na sivem trgu. Če bi za ta posojilo moledoval kak domač podjetnik, recimo veliki izvoznik na Kitajsko, mu ga gotovo ne bi dali, pa četudi bi bil porok sam papež. Podobno je tudi z bančnim oligopolom, ki danes še zmeraj deluje po načelu posvečenosti oseb, ne pa po razvojnem potencialu podjetnikov.

Ob finančnih oligopolih se dotaknimo še primerjalne prednosti regije, to je primarnega kmetijstva. Tudi tu je politokratski pristop sesul tisto malo lastnega razvoja, kar ga je bilo. Razvojno prvenstvo pri selekcijiranju goveda je že zdavnaj preteklost, malo po zaslugi naravnih katastrof, predvsem pa zaradi politokratskih sanj o novi veliki regiji, ki naj bi sesula Prekmur-

rje. Žalostno, a dovolj nazorno pa je, da so k temu veliko prispevali tudi ljudje z akademskimi naslovi. O združništvu, predvsem prekmurskem, ne kaže izgubljati besed. Je pa to imelo kljub vsemu močno in kakovostno blagovno znamko semen, ki sta jo preselilev razvoja na nekdanjo SZDL in OK ZKS, na koncu pa še lanskeoletna pekoča paprika, ki so jo zapekli trgovski meštarji s še zmeraj izredno močjo brez odgovornosti, dokončno sesuli.

Niti »voslov« ne premoremo

No pa smo pri Pomurki, ki je tipičen vzgled tega, kaj premore naša visoka politika, »poslanec« namreč, ki ves čas poudarja svojo lobistično moč v parlamentu in enotnost, ko gre za korist regije, pri iskanju zavezništva za podporo njihovih projektov. Zgoraj navedeni podatki so samo dokaz, kako se razmišlja in kako se razvija regija. Namreč, če bi bilo komurkoli z nekaj moči in vpliva v interesu, da se voz potegne iz blata, gotovo ne bi sanjali o Pomurki tri ali štiri leta, odkar se je potopila, ampak bi ukrepali že takrat. Problem so žal poznali šele, ko se je definitivno pojavil kupec s kapitalskim zaledjem v tem trenutku najboljše slovenske banke. Na primeru Pomurke se je vse prej zapisano samo potrdilo. Spet so bile dvignjene vse štiri, samo da se v Pomurki ne pojavi kak »pritepenec« od drugod. Kot v starih dobrih socialističnih časih. Ob tem je bilo lepo opazovati, kako so se naenkrat začeli socialistično obnašati vsi novodobni in stari politični in gospodarski oligarhi ne glede na barvo, da o preoblečencih ne govorimo. Naenkrat je postal pomemben tudi poslanski lobi, ki je mimogrede pokazal svojo moč tudi pri avtocesti in železnici, prva je končala na ravni projektne delavnice, druga pa namesto na Gorickem pristaja v Lendavi.

Skorajda ni regije, ki ne bi ob pomoči javnega dolga sanirala enega od svojih gospodarskih gigantov, le Pomurje je izjema. Za zgled: Mariborčani so uspeli dvakrat, s cesto in Tamom, in malo je manjkalo, da niso vrinili še Metalne. Naši lobisti pa sedaj opozarjajo na proceduralne napake Sklada in iščejo kapital pri siromakih, da bi rešili osirotelega. No, pa nam je spet pomagala država. Tam, kjer bi jo morali zategniti, je enostavno ne moremo.

Da ne bo pomote, namesto bogastva so pred pragom časi revščine. Državna funkcionarja v vitalnem ministrstvu pa razprodajata najbolj vitalne interese regije in v teh dneh takole mimogrede pristajata na koncesije, ki jih zahteva CEFTA, h kateri naj bi Slovenija pristopila. In če držijo podatki, da bi s popolno liberalizacijo odnosov s CEFTO šlo po gobe kar 60 odstotkov slovenskega kmetijstva, bo regija pristala v popolnem močvirju in ji ne bo mogla pomagati nobena melioracija več.

J. VOTEK

Brezplačna preventivna akcija AMZ Slovenije Priprava avtomobila na zimsko vožnjo

AMZ Slovenije bo tudi pred letošnjo zimo v svojih tehničnih bazah organiziral posebno brezplačno enodnevno preventivno akcijo. Avtomobile bodo tako pregledovali tudi na AMZ v Murski Soboti, telefonska številka 987, in sicer v soboto, 11. novembra, od 8. do 17. ure.

Pregledovali bodo podvozje, zavore, avtoplašče, kretne mehanizme, žaromete in druga svetlobna telesa, akumulator, signalne naprave, hladilno tekočino, brisalce in napravo za močenje vetrobranskega stekla. Strokovnjaki bodo tudi

svetovali, kaj storiti, če avto zaradi mraza ne vžge, o vzdrževanju akumulatorja, o uporabi meglenk in zadnje luči ob gosti megli, o pravilnem čiščenju stekel, o uporabi in zamenjavi olja, odgovorili pa bodo tudi na druga konkretna vprašanja. Na AMZ-ju bo v soboto mogoče kupiti po nižji ceni razna olja in tekočino proti zmrzovanju. Vsakega obiskovalca bodo prijazno sprejeli in mu celo dali darilce.

Seveda bodo avtomobilski strokovnjaki tudi na kraju samem (na željo stranke) odpravili pomanjkljivosti, kar pa bo treba plačati.

Š. Š.

NIKA
BORZNO
POSREDOVNIŠKA
DRUŠBA d.d.

BREŽICE
Trg izgnancev 1a, tel. 0806 62-236

LJUBLJANA
Dunajska 20, tel. 081 133-11-65

MARIBOR CELJE
Partizanska 3-5
tel. 082 29-450 tel. 083 28-938

KRANJ PTUJ
Koroška 2 Zlindarjevo n. 11
tel. 064 211-644 tel. 062 772-531

KOPER
Ferrarska 12, tel. 068 38-290

Na Tišini in v Murskih Črncih za samoprispevek

V nedeljo sta bila v Murskih Črncih in na Tišini referenduma o uvedbi novega krajevnega samoprispevka v naslednjih petih letih. Oba sta uspela, saj je bila v Murskih Črncih udeležba volilnih upravičencev 79,93-odstotna, za krajevni samoprispevek pa se jih je odločilo 62,5 odstotka. To pomeni, da je proti glasovalo 37,5 odstotka volivcev. Na Tišini je bila udeležba precej nižja, saj je na glasovalna mesta prišlo 55,12 odstotka volilnih upravičencev. Za krajevni samoprispevek je bilo 67,51 odstotka volivcev, 32,49 odstotka pa jih je bilo proti takemu načinu dodatnega zbiranja denarja.

Sicer pa naj bi s krajevnim samoprispevkom v prihodnjih petih letih zbrali okrog 21 milijonov tolarjev. In za kaj bodo porabili ta denar? V obeh krajih bodo sofinancirali ureditev kanalizacije, asfaltiranje in posodobitev vaških cest in ulic, ureditev vaškega vodovoda in ulične razsvetljave ter njeno vzdrževanje, regulacijo potoka Mokoš, širitev zgradbe Osnovne šole Tišina, ureditev komunalnih objektov in funkcionalno dejavnost naselij. Poleg tega bodo v Murskih Črncih gradili mostove, kupili gasilski avtomobil, poskrbeli za vaše zelenice in nasade ter za ureditev novih zazidalnih območij. M. JERŠE

Naftarji ustanavljajo muzej Naftni stolp razgledna točka?

V Petišovcih imajo sicer gostišče Vrtina in ob njem miniaturni naftni stolp, a to ni dovolj za ohranitev slovesa vrtalcev, zato bodo ustanovili pravi naftni muzej

Nekoč, ko je bilo Petišovsko polje bogato z nafto, je na njem stalo več kot deset naftnih stolpov in mogočnih črpalk. Zdaj, precej let pozneje, ko so naftno bogastvo bolj ali manj izčrpali, je ostal le še en stolp. Prav je, da vsaj tega ohranijo v spomin na slavno preteklost raziskovalcev in črpalcev nafte. Zamisel so posredovali Petišovčani, v vodstvu Nafte pa so jo seveda sprejeli. V ta namen so ustanovili študijski krožek, katerega člani so se že nekajkrat sešli in se dogovorili o

zbiranju pisnega gradiva ter seveda tehničnih sredstev oziroma naprav. Veliko predmetov je sicer že uničenih, nekaj pa se jih bo vendarle še našlo. Pomebno je, da stolp dokaj trdno stoji, da tako vsaj tega ne bo treba »iskati«. V njegovi neposredni bližini bodo čez čas uredili in odprli tehnični muzej. Zanimiva je tudi zamisel, da stolp ne bi stal »kot lipov bog«, ampak bi po njem speljali stopnice, na vrhu pa uredili razgledno ploščad. Š. S.

Od množice vrtalnih stolpov na Petišovskem polju je ostal le tale. Na pobudo nekdanjih vrtalcev ga bodo prenovili, v neposredni bližini pa razstavili še razne druge nekdanje tehnične pripomočke. Prav gotovo bo imel naftni tehnični muzej lepo število obiskovalcev. - Foto: Š. S.

GORNJA RADGONA - V tej občini je vedno več takih, ki prihajajo do spoznanja, da je tudi v Gornji Radgoni potrebno zgraditi dom za starejše občane. Med prvimi uradnimi pobudniki so bili člani stranke Slovenskih krščanskih demokratov, zdaj pa so zamisel podprli še v staroborčevski organizaciji. Zdaj je seveda treba iti naprej: ugotoviti, koliko ljudi naj bi v takem domu našlo streho in oskrbo, kje naj bi stal, kako bi zbrali denar za gradnjo in tako naprej. Glede na to, da imajo tak dom v nekaterih drugih občinah, zamisel o njem v Radgoni ni utvara. (F. Kl.)

Srečanje s Francem Glažarjem iz Murske Sobotice

»Zdaj bodo morali prisluhniti tudi nam!«

Ker so v Ljubljani letos zaradi pomanjkanja denarja odpovedali organizacijo državne razstave pasemskih malih živali, so v različnih delih Slovenije pripravili svoje območne razstave. Ena takih je bila tudi v Murski Soboti, na kateri je sodelovalo okrog 800 različnih živali, predvsem golobov, kuncev in perutnine iz severovzhodne Slovenije. O dejavnosti, problemih in načrtih soboških gojiteljev smo se pogovarjali s predsednikom društva Francem Glažarjem, ki že desetletje neustrašno skrbi za društvo. Le-to se lahko ponaša z vrsto velikih mednarodnih priznanj, eden od gojiteljev pa je osvojil tudi naslov evropskega prvaka v kategoriji novozelandskih kuncev.

Koliko je zdaj članov društva?

»Število članov društva je različno, in sicer se nenehno spreminja od 40 do 50. Zagnanci vedno ostanejo in vztrajajo kljub težavam, ki nastanejo večinoma zaradi odpovedi razstav.

Le-te pa pripravlja le okrog 25 članov društva, ker je treba računati na bolezn, poleg tega pa imamo nekaj starejših članov, ki ne morejo več vedno sodelovati. Ob razstavi so naši člani zelo obremenjeni. Plačati pa je treba tudi sodnike iz vse Slovenije pa tudi veterinarje.«

Za marsikoga bi bil gotovo zanimiv način ocenjevanja?

Vsekakor je to zanimivo, saj je način ocenjevanja pasemskih malih živali drugačen kot pri nekaterih drugih živalih. Vsaka pasma ima namreč svoje značilnosti. Maksimalno število točk, ki jih lahko zbere, je sto. Za odlično oceno zadostuje 95 točk, za prav dobro oceno pa je treba zbrati od 93 do 94 točk. Za oceno 95 točk je torej potrebna zares visoka kakovost živali. Na teh razstavah pa so poostrena tudi merila ocenjevanja. Prvaki v kategoriji posameznih pasem dobijo pokale, pokale pa dobijo tudi za kolekcijo prvakov. Slednje pa je še težje doseči, saj mora imeti prvak pasme vsaj 95 točk, za kolekcijo prvakov, npr. pri kuncih, štejejo štiri živali.

Pravzaprav štejejo tri živali, četrta pa je rezerva, če bi imela dva gojitelja enako število točk.

Za kolekcijo prvaka mora imeti žival odlično oceno, ne glede na to, če je prvak pasme, saj mora skupno zbrati 285 točk. Zanimivo je omeniti, da smo pri okrog 800 živalih, prikazanih na nedavni razstavi v Murski Soboti, dobili priznanja le za 7 kolekcij, in sicer je bilo pri kuncih 13 prvakov pasme in 4 kolekcije prvakov, pri perutnini smo imeli 10 prvakov in nobene kolekcije prvakov, pri 350 razstavljenih golobih pa le 23 prvakov in 3 kolekcije prvakov. To kaže na dokaj ostru merila pri ocenjevanju. Spodbuden pa je dvig kakovosti živali.

Zato imamo upanje tudi za prihodnost. Skušali bomo pritegniti čimveč novih članov.

Kako je s prostori za organiziranje razstav?

»Glede prostorov se moram zahvaliti kolektivu prve soboške osemletke, ki nam gre vedno na roko. Drugega prostora zagotovo ne bi dobili, pa ne zaradi tega, da

nam ga ne bi bili pripravljeni odstopiti, ampak zato, ker ne bi bil ustrezen.

Pri tem je treba računati tudi na časovno omejitve. Če bi se spravili v kako telovadnico, v kateri potekajo različne športne dejavnosti, ne bi mogli dobiti prostora za tri dni. Če bi nam

NEUTRUDNI DRUŠTVENI PREDSEDNIK Franc Glažar iz Murske Sobotice.

Fotografija: J. Zauneker

šola odpovedala gostoljubje, smo na cesti in te dejavnosti v Murski Soboti več ne bi bilo. Sicer bi bili člani društva in bi morda tudi razstavljali, meddruštveno sodelovanje pa bi se skrhalo. Prav tako ne bi bilo nadzora nad živalmi. Spodbuda je v tem, da člani društva delajo vse leto, da lahko prikažejo rezultat svoje vzreje. Soboški župan nam je po tistem dal moralno obljubo, da nas bodo podpirali po svojih zmožnostih.

Kaj pa finančna plat?

»Razveseljiva je zagnanost nekaj deset ljudi, ki to dejavnost opravljajo zgolj iz ljubiteljskega živali. To je namreč samo skrb in strošek. Ves trud, ki ga vlagas v to delo, je po komercialni plati izguba. Gre za pasemske male živali, za katere pri odkupu ni zanimanja. Da bi to lahko postal dober posel, pa za to ni pravih ljudi. Svoječas smo poskušali postaviti stik z odjemalci za nakup prirasta teh živali, vendar ni smo uspeli. Za zgled navajam, da imajo pasme kalifornijec in srednje klavniške pasme tudi do 60 odstotkov izkoristka. Tu ni sporna kakovost mesa, ampak gre za pasemske značilnosti.«

So se pojavile še kake druge težave?

»Letos smo imeli velike probleme z golobi, čeprav smo se bali, da se bo to zgodilo s kuncmi. Če se namreč pri nekem zasebniku, ki ni član društva, pojavi kužna bolezen, smo kaznovani vsi, ne glede na to, da so bile naše živali preventivno cepljene. Zadnje čase se z veterinarsko službo pogovarjamo na solidni ravni in posluh je zadovoljiv. Pri golobih se je pojavila bolezen klamidioza. Zato smo poleti začeli z analizo in veterinarska služba je 10 odstotkom golobov desetih naših članov, ki so prinesli golobe, odvzela kri in jo poslala na analizo v Ljubljano. V enem primeru se je pojavila bolezen klamidioza, ki je škodljiva tudi za človeka. Razstavljeni golobi pa so bili seveda natančno nadzirani, da se ta bolezen ne bi pojavila. Ti golobi predstavljajo večjo nevarnost na cesti kot v kletkah. Gojitelji golobov, ki je trikrat pošiljal kri na analizo v Ljubljano, je moral plačati kar 28 tisoč tolarjev.«

Ali društvo za svojo dejavnost dobiva gmotno ali kako drugo pomoč?

»Letos smo imeli prvič večje pokrovitelje, v preteklosti pa je bilo njihovo število zanemarljivo majhno, saj so nam pokrili le 3 odstotke naših stroškov. Pri tem je treba izvesti, da nam šola brezplačno odstopi svoje prostore, kar nam največ pomeni. Društvo pa doslej ni dobilo nikakršne dotacije. Morda nam bo kdo očital, da smo za to krivi sami, ker ni smo velikokrat prosili, toda stvar je v tem, da moraš naprej pokazati določene rezultate, šele potem se lahko nadaš denarja. Zdaj smo že prišli do take ravni, zato bodo morali na določen način prisluhniti tudi nam, če bomo hoteli, da se ta dejavnost v tem prostoru obdrži. Letos nam je precej pomagala Mestna občina Murska Sobotica.

Tako smo polovico stroškov pokrili s pomočjo pokroviteljev, ki jih je že precej. Hvaležni smo vsem. Spodbudno je, da na naše razstave prihaja največ otrok, sicer več kot tisoč. Veliko nam pomagajo tudi otroški vrtoč iz soseske na to temo. Delo članov društva pa je izključno prostovoljno.«

MILAN JERŠE

VELIKA POLANA - Doslej so v muzej naprednega tiska, ki je v nekdanji domačiji pisatelja Miška Kranjca, zahajali predvsem obiskovalci od drugod, ne pa tudi domačini. Kmalu bo drugače, saj bodo v to stavbo preselili knjižnico, ki je v neprimeren prostorih združenega doma. Preseneča pa, da domačija oziroma muzej lep čas ni imel elektrike, ker so jo zaradi neplačevanja izklopili. Zdaj so tudi to uredili. Oskrbnik objekta je Marjan Vidovič. (J. Ž.)

GERLINCI - Na domačiji Franca Laha v Gerlincih je vrsta zanimivosti: križ iz leta 1947 v zahvalo, ker se je dedek srečno vrnil iz druge svetovne vojne, 17 metrov globok vodnjak, velik zvonec za najlepšo kravo molznico ter obnovljen kmečki voz in lesene grablje za okras dvorišča. Na domačiji je tudi vrsta gasilskih priznanj, saj se pripadnost gasilstvu prenaša iz roda v rod. In ne nazadnje: tržno usmerjena kmetija redi krave molznice in govedo za zakol. (F. Ku.)

KOBILJE - Podjetje Pomgrad iz Murske Sobotice bo predvidoma do 15. decembra v Kobilju moderniziralo cesto od osnovne šole proti Dobrovniku in cesto od konca vasi do regionalne ceste, ki vodi proti mejnemu prehodu. Gre za 2.100 metrov cest, kar bo stalo 7.500.000 tolarjev. To bo eden od najnovejših dosežkov v tem kraju, ki je tudi najmanjša občina na Slovenskem. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - SGP Primorje je zgradilo nov odsek magistralne ceste Maribor-Ihova-Gornja Radgona, postavilo je tudi signalizacijo, »pozabilo« pa je položiti asfaltni trak na stezo za pešce na robu cestišča. To pa je pomanjkljivost, ki naj bi jo odpravila Občina Gornja Radgona. Vprašanje je, ali bo to mogoče že v tem letu, saj je čedalje hladneje. (J. Ka.)

ODRANCI - Po nekajletnem obotavljanju so v Odrancih končno stekle priprave na gradnjo nove večje mrliške vežice. Uspeli so namreč z vlogo za spremembo namembnosti zemljišča, saj tisto, na katerem bodo gradili, spada v prvi kakovostni razred in je tudi to vzrok, da so z začetkom gradnje tako dolgo odlašali. Zdaj pa bodo kar pohiteli s pridobitvijo lokacijske in gradbene dokumentacije in že v prvi polovici prihodnjega leta bo pokopališka vežica zgrajena. (J. Ž.)

SODIŠINCI - Ob koncu meseca požarnega varstva je bila v Sodišincih večerna gasilska vaja, na kateri so poleg domačih gasilcev sodelovali še gasilci iz Gederovec, Murskih Petrovec in Krajne. Pokazala je, da so dokaj izurjeni. Sicer pa je vaja predvidevala, da gre za večji požar in da je zato potrebna še pomoč sosednjih društev, tako tudi iz bližnjih avstrijskih krajev. Ti so prišli iz Žetincev, Dedoncev, Gorice in avstrijske Radgone ter vsi skupaj pogasili požar. (F. Ku.)

ODRANCI - Pripravljalnica za orglarsko šolo, ki jo

v Odrancih vodi dr. Štefan Ferencak, je vstopila v drugo leto. Devetim dotedanjim učencem so se letos pridružili trije novi: iz Beltincev, Črenšovca in Odrancev. Resno in zavzeto delo daje upanje, da bodo mladi nadobudneži uspešno končali orglarsko šolo, ki je v Mariboru, in bodo pozneje skrbeli za cerkveno orglarsko glasbo in seveda petje. (J. Ž.)

TRNJE - Podjetje Cvetličarstvo Ferencak iz Trnja je odprlo nove prostore. Trak je prežezal župan Občine Črenšovci Anton Törnár, blagoslovitev pa sta opravila č. kanonik Franc Tement in kaplan Ivan Krajnc. Prostori so lepo opremljeni, ponudba pa bogata. Podjetje Ferencak opravlja tudi pogrebne storitve. (J. Ž.)

Fundacija dr. Antona Trstenjaka

Bogatejša za 2.500.000 tolarjev

Zdravilišče Radenska bo v sklad dr. Antona Trstenjaka nakazala 2.500.000 tolarjev. Pogodbo o tem so podpisali v soboto na slovesnosti, ki se je udeležil tudi dr. Trstenjak. Fundacija deluje peto leto in ima že 40.000.000 tolarjev denarja. Doslej so podelili 17 stipendij. Med prejemniki so trije študenti doktorsko dizertacijo, štirje stipendisti pa so pridobili naziv magistra. Fundacija je tudi sofinancirala izdajo treh knjig in organizacijo proslav v spomin na ugledne Preke iz preteklega časa. Nekaj denarja bo namenila tudi za monografijo o Francu Ksaverju Mešku.

F. Kl.

Obrtne dejavnosti

Je v Gančanih preveč sodarjev?

Pri Kuzmovih izdelujejo sode že 75 let

Najprej sem se srečal s sodarjevo ženo Matiljo in se z njo zapletel v krajši pogovor. Naneslo je tudi na peko kruha in brž me je povabila na ogled velike krušne peči, ki sicer ni v »veliki hali«, ampak v prostoru, kjer je tudi peč centralnega ogrevanja. Povedala je, da v krušni peči zakuri skoraj vsak teden in speče domači kruh. Pokusiti mi ga sicer ni dala, a verjel sem, četudi nisem videl.

S tradicijo pa nadaljuje tudi mož Anton Kuzma. Leta 1946, ko mu je bilo 23 let, je uradno prevzel sodarsko delavnico, ki jo je 1920. leta (torej pred 75 leti!) ustanovil njegov oče Ivan. Dejal je, da ni bila velika, ampak »mala luknja«. Pa tudi orodje je bilo skromno, na primer: ročni oblič, »speja«, »obrnjak«, ročne žage, »lučnica« ... Postopoma ga je nadomeščal s sodobnejšim; najprej je kupil električno tračno žago. Zdaj ima seveda večino strojev, ki sodijo v sodarsko delavnico. Pa tudi poslopje, kjer izdelujejo sode, je zdaj veliko veliko večje. V njem izdelali doslej največji sod s prostornino 6.000 litrov. Kaj pa

najmanjši sodček? No, ja, čisto miniaturnih ni izdeloval, takih, ki so merili 8 do 10 litrov, pa je »odšlo« kar nekaj iz Antonove delavnice. Največkrat pa je s sodelavci izdelal srednje velike sode: tja do 500 litrov. Mnogo sodov je bilo za znanega kupca, med katerimi pa niso bili le zasebniki, ampak tudi nekdanja družbena vinarska podjetja iz Maribora, Ljubljane in od drugod. Sodi se je pojavljali še na sejmišjih v Lendavi, Gornji Radgoni, na Ptuj ...

Čeprav je Anton Kuzma iz Gančanov že 7 let uradno v pokoj, ne mine dan, da ne bi šel v sodarsko delavnico in pomagal sinu pri izdelavi sodov.

Mojstra sem povprašal, kako je bilo z lesom. Povedal je, da je sode v glavnem izdeloval iz »svojega lesa« (tistega, ki ga je kupil), včasih pa tudi iz lesa, ki so ga pripeljali naročniki sami. Najpogostejše so sode oblikovali iz hrastovega, včasih tudi iz akacijevega lesa. Glavna sodarska sezona je bila tik pred trgatvijo. En sam delavec v sodarstvu ne more kaj prida narediti, zato jih je bilo

tudi v Kuzmovi delavnici več. Tako kot oče, je imel tudi Anton najmanj 4 vajence, včasih tudi pomočnike. Nekateri od njih so pozneje ustanovili lastne sodarske delavnice. Na posebno vpra-

Prleški fučkec

Juj, f kleti vino čokajo
no babe kokodokajo:
»Naj te že Martin krsti mošt,
ka bode vino žednin trošt ...!«

Toke pa še lepše pesmi se pje čujejo tote dni vün s prleških pivnic fse tan od Drove pa do Müre na drihoj strani Radgone. Ta glovno vohtaje mošta pa de pje na Martinovo večer pa vnoči. Ta ka te vete. Mošt je treba krstiti skos rešeto - te pa ka gore na rešeti ostone, tisto je mošt, ka pa skos priteče doj f škafe pa glaže, tisto pa je te mlodo vino.

Te pa je šla ovi den z Bratonečinec ena mloda suha goska prta Lotmerki pa je srečala eno debelo mlodo gosko, kera je šla prta Ormoži. Te pa je pitala ta debela goska: »Kon te ti greš, goska zariškana, ka si tak suha?«

Pa je te zagotala suha debeloj: »Jas sen ne zariškana, pač pa sen vegetarijanska goska. Zotoma me lahko jejo tudi vegetarijanci. Ka pa si ti, prasica debela?«

»Jas pa sen Martinova goska. Tota pa more biti debela,« je rekla pa odišla dale. Zaj pa te niše ne ve, je prišla to, kok je šla, ali so jo pret pojeli - ta kak so se skoro pojeli eni ludeki, gda so v Ormoži odkrili spomenik fšen mantrikon druge svetovne vojne. Ta levi pa desni pa so ne ftegnili vün skopati bojne sekire, ka so tomašovski premešani pešci tak lepo zapeli, kak mo biti. Potli pa je dekon zmola molitvice za komuniste pa vernike. Tokih spomenikof so še več odkrili okolinokoli, ka so politični štrifspankli popuštili. Zotoma je zaj Madžarska fšask rovno doj vničila konvencionalno orožje. Hrvti pa do pre tudi s pükš pa kanofov začeli delati krampe no lopate pa olagume za izvoz svojih sovrožnikov. Pa Hrvti do še neka lopot no krampof škuper naštimali, ka da pre te ž jimi madžarski prostovolci spivali ajzlponsko štreko f Prlekijo - ka pre kres Madžarsko štoklo teko ilegalcof no legalcof k nan hodi, ka jih z auti pa z maricami več ne folgajo voziti. Hja, Madžari bi ajzlpon s štreko že spivali, samo gdo de te to vdržuva, če pa pre seden-deset procentof fseh penezov rastolajo za ploče, te pa jin tak nič več ne ostone.

Ptujčanon tudi nič drugo ne ostone kak to, ka plavajo kres Drovo, dokic nedo popravili edinega mosta. Če je to resen, te do si pje ptujski zaglavoči zaračinali za fsko plavaje dve dnevniči. Kak so srečni, ka ne živijo v Afstriji - tan najne politiki ne dobijo pločanih dnevnic no kilometrine, gda se domoljubno cizozijo po držovi!

Te pa če zaj še malo drgači znudlamo tote fučkečove nüdiprenare, moremo zafučkati slovno Liziki, kera je za den reformacije po nastopila v lenarški občini kak koka jarika. Pa ka te nebi, če pa je to al Prlečka Mühičova Milena, kera se vün no vün cvete, čeglih že jesen jemle slovo.

Znudlali pa so tudi Vitriño v Lotmerki, kero je pre do amena zapufano kupa ot republiškega razvojnega škoda bišfi direktor marproške Time po joko znucanih zvezah no politikantskih fudkah. Pa je fše prepriča, kak je podjetje zapufano pre več kak za dvo mljona mark. Ježošna! Zaj pa do te f totot Vitriño lücki lidje lücko robo no cape odovali. Občevlejo glomozno pontudbo. Delafcof pa je pri fsen ten niše nič ne pita. Totem lastniki pa je še ne zadosti pa še dale jomra, ka jemi pre zaj ne gre, kak bi moglo. He, tok bi fskoci čiza pa se kura, kak je slovenski trg spreobjedeni! F tokih duklih no püklih se še pje najne ta suha Martinova goska ne speče. Eni direktori pa lastniki po Prlekiji pa bi radi spekl! Pa spohali svoje sühe delofce, pa še nemaš se kumi pritožiti, provijo. Guliti ljudstvo je prepovedano!

MIROS

Na Hotizi so med prvimi zgradili sodobno pokopališko vežico, a se je pozneje pokazala potreba še po nadstrešnici in stolpu za zvono.

Oboje so dogradili v letošnjem letu, v zvonik pa so obesili manjši zvon, ki so ga dali uliti v Feralitu v Žalcu.

Na dan spomina na mrtve je župnik Vili Kovač vse to blagoslovil. Tudi te najnovejšo naložbo so financirali z denarjem, zbranim s krajevnim samoprispevkom.

Fotografija: Š. S.

Š. SOBOČAN

Sem ter tja po krajevnih skupnostih Občine Ljutomer
Toliko je novega ...

Nedavni obisk v KS Mala Nedelja me je spodbudil, da sem se sprehol po drugih krajevnih skupnostih. Zakaj? Toliko novega so mi vedeli povedati, kar dokazuje, da se ljudje niso odtujili drug od drugega, ampak so še naprej složni in si prizadevajo za dobro vseh.

Cezanjevci

Cezanjevska KS je poskrbela za strojno čiščenje jarkov ob cesti, ki so jih zasuli poletni naliivi. Dokončujejo tudi gradnjo mrliške vežice, ki je tačas v tako imenovani tretji fazi, a bodo kmalu naredili notranje stene. Poskrbeli so še za grobo ureditev okolice, saj so navozili več kubikov gramoza. V okviru javnih del urejajo pokopališče. Denar za vežico zbirajo s krajevnim samoprispevkom.

Cven

Cena velikega niso naredili, a vendarle: obnovili so cesto, ki vodi iz Spodnjega Krapja skozi gozdove do broda v Izakovcih. Dela sta financirala KS in Občina Ljutomer. Po tej cesti se je kmalu potem peljal predsednik države Milan Kučan na Buraške dneve. Na Cvenu pa primerno vzdržujejo še druge javne objekte. Nekaj malega tudi s pomočjo delavcev javnih del.

Križevci pri Ljutomeru

Večjih naložb letos niso imeli, pač pa sproti vzdržujejo krajevno infrastrukturo in objekte. Zaposlili so delavca, ki skrbi za ure-

janje pokopališča in okolice. Velike preglavice jim povzročajo divja odlagališča odpadkov. Pridobitev za to krajevno središče je zasebna zobna ambulanta, ki je začela z delom 1. oktobra.

Ljutomer

KS Ljutomer vzdržuje letno kopališče, za katero je letos porabila kar lepo vsoto denarja in energije. Na njenih plečih sta med drugim še preostala komunalna infrastruktura in omrežje kabselske televizije. Skrbeli so za lepšo podobo Ljutomera, zato so dobili priznanje Pomurske turistične zveze. Tudi zunaj mesta je bilo marsikaj postorjeno, denimo ob cesti na Spodnji Kamenščak, kjer so očistili oziroma izkopali kakih 500 metrov občestnih jarkov. Na marsikatero poljsko pot pa so navozili gramoz.

Logarovci - Berkovci

Letošnji načrt so dosegli, ko so v Grabah zgradili cestne odseke od glavne ceste do posameznih gospodinjstev v skupni dolžini 1.800 metrov. V denarju je to 13.000.000 tolarjev. Zbrali so jih iz dveh virov: s krajevnim samoprispevkom in denarjem na

podlagi posebnih pogodb. Ker vsi računi še niso poravnani, pričakujejo delež občine.

Mala Nedelja

V tem letu so obnovili oziroma so na novo zgradili precej cest. Odsek ceste Moravci-Draškovi (Zdole) v dolžini 2 kilometrov je že gotov. Tačas gradijo dolgo 2,5 kilometra. Pripravljajo položitev asfaltne prevleke v zasebnih Pistike in Novi Vrh, ki bo dolga 2 kilometra. Pozabili tudi niso na občestne jarke in gramozenje cest, ki bodo še nekaj časa makadamske. Polepšali bodo pokopališče in uredili okolico vežice. V Mali Nedelji je od letošnjega prvega oktobra tudi poskrbljeno za zdrave zobe, saj so dobili zasebno zobno ambulanto.

Radoslavci

Velika pridobitev v iztekajočem se letu je posodobitev 3.200 metrov cest, in sicer na relacijah Sitarovci-Kuršinci, Sitarovci-Radoslavski Hrib, Radoslavci-lovski dom-Radoslavski Breg, Radoslavci-Bukevca, Godemarci-Krajsčevčak, Kuršinci-Godemarci ... Vrednost del je 19.000.000 tolarjev. Teren pa je tudi že pripravljen za položitev asfalta na delu ceste Radoslavci-Gajševci. Grobo asfaltno podlago pa

so že položili na 2.400 metrov dolgi cesti Sitarovci-Kokoriči. Načrtujejo tudi posodobitev ceste Precetinci-Radoslavci, ki je dolga 1.000 metrov, ter 300-metrski odsek krajevne ceste Precetinci-Gajševci. V pripravi je gradnja vodovodnega omrežja za 60 gospodinjstev predvsem v Radoslavcih. Želijo tudi več telefonov, saj imajo 84 interesentov. In kako vse to zmorejo? V krajevni skupnosti imajo 6-odstotni samoprispevek, katerega polovico namenjajo za šolstvo, polovico pa za ceste.

Razkrižje

Ta čas na Razkrižju obnavljajo ostrežje in sanitarije kulturnega doma, kar bo stalo 4.300.000 tolarjev. Uredili pa so že razsvetljavo na pokopališču in zanjo porabili 400.000 tolarjev. Kmalu naj bi začeli z modernizacijo ceste Razkrižje-Veščica, ki bo stala 10.000.000 tolarjev, vendar bodo letos opravili le dela v vrednosti 2.000.000 tolarjev. Večina denarja bo iz sklada krajevnega samoprispevka, nekaj pa bo primaknila občina. Dobro vzdržujejo tudi makadamske ceste in jarke ob njih, v katere so ponekod celo položili kanalete. Letno porabijo za to 2.000.000 tolarjev.

Stara Cesta - Mekotnjak

Krajevni samoprispevek se je iztekel sredi leta, 1. septembra pa je začel veljati nov. V vseh naseljih so obnovili ali očistili občestne jarke in za ta dela porabili 700.000 tolarjev. Velika pridobitev je modernizacija 2 kilometra dolge ceste med Žerovinci,

Mekotnjakom in Kamenščakom. Nekateri krajski finančno pomagajo pri gradnji pokopališke vežice v Cezanjevcih.

Stročja vas

V Pristavi so uredili igrišče za mali nogomet in rokomet ter ga asfaltirali. Opremili so ga tudi z reflektorji, zato je mogoče igranje tudi ponoči. V Stročji vasi so uredili ulično razsvetljavo, vendar ne v celoti, ampak le na območju, kjer je že modernizirana regionalna cesta skozi ta kraj. Sedaj pa gradijo kanalizacijo, za katero tudi odplačujejo posojilo. Gramoz so navozili na vse makadamske ceste, pripravljajo pa teren za asfaltiranje ceste v Rinčeto Grabo. Vsa dela plačujejo z denarjem, zbranim s krajevnim samoprispevkom.

Veržej

Po večletnih prizadevanjih so letos končno zgradili kanalizacijo, ki zdaj čaka le še na tehnični prevzem. Seveda pa je potrebna tudi čistilna naprava. Graditi so jo začeli v teh dneh, stala pa bo 25.000.000 tolarjev in bo financirana pretežno iz občinskega proračuna. Gradbena dela je prevzelo podjetje PUV iz Celja in ljubljana skorajda nemogoče:

objekt naj bi zgradilo do konca tega leta! Gradbišče je odprto tudi v Kolodvorski ulici, saj bo Elektro Maribor obnovilo električno omrežje, katerega žice so zdaj speljane po drogovi, po novem pa bo tok tekkel po podzemnih električnih kablilih. K sreči pa KS tu ne bo treba veliko primakniti, ampak le za kable ulične razsvetljave in seveda luči, lastniki stavb pa bodo morali plačati električne omarice.

Železne Dveri

Gramoz so navozili na vse makadamske ceste, za kar so porabili 500 kubičnih metrov materiala. Ker so očistili ali na novo izkopali občestne jarke, v nekatere pa so položili celo kanalete, se voda ne zadržuje več na neželjenih mestih. V zaselku Greso-več so razširili odcep ceste od križpotja do Magdičeve domačije, položili betonske cevi in navozili gramoz. Preplastitev ceste Slamnjak-Ilovci-Kajžar je ostala le želja, kajti za naložbo niso uspeli zbrati denarja.

Tako v krajevnih skupnostih Občine Ljutomer! Veliko so naredili, še več pa bi, če bi dobili kaj več denarja od svoje Občine Ljutomer. Po KS sem se sprehodil

FRANČIŠEK FERENČEK

GORNJA RADGONA - Pristojbine za grobove na gornjerdonskem pokopališču so sicer visoke, pa nič zato, kajti odkar zanj skrbi Pogrebništvo Vrhnjak iz Lomanaš, je pokopališče lepo urejeno, seveda ne samo pred dnevom spomina na mrtve, ampak vseskozi. Vzdrževalec namreč skrbno ureja okolje, skrbi za stezice in zelenice, zato zasluži javno pohvalo. Tako je pokopališče ponos Gornje Radgone. (J. Ka.)

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Zaupala se boš človeku, ki ti je nekoč že pomagal. Vendar so se časi od takrat temeljito spremenili, takšna pa bo tudi njegova reakcija. Potrebno se bo odločiti ali pa odnehati za vedno.

On: Precej se boš moral potruditi, da ti bo uspelo pridobiti osebo, ki ti že dalj časa ne da miru. Toda pozor: vsaka medalja ima dve plati, zato nikar ne dovoli, da bi zaradi ljubezni trpelo tvoje poslovno življenje.

BIK

Ona: Spomnila se boš nekdanje priložnosti in se zamislila nad svojo realnostjo. Dobro bi bilo poskusiti, mogoče je prijatelj še vedno podobno razpoložen kot nekoč. Toda potrebno bo nekaj truda, kar pa je odvisno samo od tebe.

On: Preveč se boš ukvarjal s samim seboj, drugih pa enostavno ne boš hotel videti. Prav hitro se ti lahko zgodi, da boš zamudil enkratno priložnost, ki se zlepa ne bo več ponovila. Poslovno uspešen teden!

DVOJČKA

Ona: Nekaj dni te bo spremljala smola, nato pa se ti obetajo bolj veseli trenutki. Pusti, da se zadeva vsaj malo poleže, nato pa poskusi izveči kar največ. Partner ti je kljub čudnemu vedenju še vedno zvest.

On: Malo si zanemaril družabno življenje, zato se nikar preveč ne brani povabila, ki ga boš dobil v prihodnjih dneh. Zabava ti lahko le pomaga uresničiti tvoje poslovne pa tudi povsem zasebne načrte.

RAK

Ona: Neki novici sprva sicer ne boš verjela, nato pa jo boš z navdušenjem sporočila dalje. Vendar pa se lahko kaj hitro zgodi, da ti bo nekdo zaradi tega postal nekoliko nevoščljiv in ti bo poskušal nagajati.

On: Prišel bo nepričakovani finančni priliv, ki bo dodobra popravil tvoje finančno stanje. Je že res, da ni vse v denarju, zato ti ne bi škodilo, če bi pogledal tudi kam drugam. Prav prijetno boš presečen ...

LEV

Ona: Pogovor s prijateljem te bo tako pomiril kot tudi prinesel sicer že zdavnaj izgubljeno samozavest. Ne trudi se, da bi ubogala dobronamerne nasvete, ampak raje delaj po svoji glavi. Presenečenje!

On: Sladka skrivnost, ki jo boš izvedel popolnoma po naključju, ti bo precej olajšala pot do uspeha. Še vedno pa se boš moral kar precej potruditi, saj ti bo nekdo prav veselo nagajal. V poslu se ti obeta nekaj nepričakovane.

DEVICA

Ona: Ne razmišljaj toliko o globini in pomenu nekega prijateljstva, ampak živi raje tako, kot ti narekuje tvoje srce. Nasprotnik, ki ti greni življenje, te samo podžiga v prizadevanjih, da bi čimprej dosegla svoj cilj.

On: Nestrpno boš čakal na neko priložnost, ki pa bo na koncu preprosto odkorakala mimo tebe. Sredi tedna se ti obeta izredna zabava s prijatelji, kjer se ti bo zgodilo še vse kaj drugega, kot boš pričakoval.

TEHTNICA

Ona: Neko povabilo bo sicer zanimivo in obetavno, vendar to ni edina pot, da si zagotoviš njegovo prijateljstvo. Sprejmi povabilo, četudi boš v začetku nekoliko zmedena, predvsem zaradi nekoga iz preteklosti.

On: Postopoma se boš sicer umiril, vendar to ne bo tako zabavno, kot si si predstavljal. Še vedno pa si nisi uspel razjasniti, ali je bila storjena napaka na tvoji strani ali ti jo je nekdo podtaknil.

ŠKORPIJON

Ona: Počitek, ki si ga načrtovala, bo potrebno še malo preložiti. A vseeno se boš prav prijetno zabavala, saj boš proste trenutke preživela v bližini nekoga, ki ti že dalj časa ne gre iz glave.

On: Na obzorju so se začeli zbirati črni oblaki, ki ne napovedujejo nič dobrega. Tudi najboljši nameni so ti padli v tako globoko vodo, da jih zlepa ne boš mogel udejanjiti. Nikar se ne spuščaj v karkoli tvegane.

STRELEC

Ona: Če boš predolgo odlašala, ti bo nekdo hudo zameril, zato se raje odloči in si vzemi tisto, kar ti tako ali tako pripada. Ne pričakuj preveč od prehitro dane obljube, ampak poglej na vse skupaj malo realneje ...

On: Zadel te bo plaz očitkov, ki pa bodo povsem upravičeni. Bolje bo, da se s tem odkrito spoprimeš, saj se lahko v nasprotnem primeru vse skupaj še neprimerno bolj zaplete. Nekdo si želi tvoje bližine.

KOZOROG

Ona: Z obrekovanjem te bodo poskušali prizadeti predvsem tisti, ki ti zavidajo tvojo srečo. Ti pa boš uživala in se predvsem posvečala sebi in partnerju, ne pa njim. Obeta se ti precejšnje presenečenje na denarnem področju.

On: Še vedno pogrešaš nekdanji mir in varnost, čeprav si venomer dopoveduješ ravno nasprotno. Sicer se boš poskušal zakopati v posle, a ti to ne bo prav nič pomagalo. Pojdi raje v družbo in se zabavaj.

VODNAR

Ona: Zaupala se boš človeku, za katerega veš, da ti je naklonjen z vsem srcem. S pravilnim nasvetom se boš približala cilju, ki si ga tako zelo želiš. Predvsem pa nikar ne hiti, ampak vsak korak dobro premisli.

On: Le kako si zamišljaš svojo prihodnost, ne da bi vsaj poskusil odpreti svoje srce in prijateljici pokazal svoja čustva. Je že res, da je poslovna uspešnost prijetna stvar, vendar se boš tega kaj hitro naveličal.

RIBI

Ona: Živiš v popolnem kaosu, vendar pa te lahko tudi takšen življenjski stil kaj hitro privede do nepričakovane dobitke - predvsem v ljubezni. Prijateljice ti bodo poskušale nekaj podtakniti ...

On: Prepri, ki si ga začel, se bo umiril, ostal pa bo grenak priokus po nezaupanju. Nepričakovano se ti bo oglasil star poslovni sodelavec s povsem novimi idejami. Še najbolje bo, da sprejmeš izziv, takšen ali drugačen.

Verjeli ali ne!

Najdaljši jodlarski recital je priredil Errol Bird v Lisburnu na severnem Irskem. Trajal je 26 ur.

Največja knjiga na svetu je Super book, ki meri 2,74 x 3,07 m, tehta 252,6 kilogramov in ima tristo strani. Izdana je bila 1976. v Denverju v Koloradu.

Domača progasta mačka Dusty v Teksasu (rojena 1935.) je v 16 letih skotila rekordnih 420 mladičev.

Rekord pri aretacijah je postavil Tommy Johns (60 let) v Brisbanu v Avstraliji. Od leta 1957 do danes je bil zaradi pijančevanja aretiran že dvatisočkrat.

Američanki Elaine Esposito s Floride so 6. avgusta 1941 v Chicagu operirali slepič, toda po operaciji se ni več prebudila iz narkoze. V komi je ostala do svoje smrti 1978., torej kar 37 let.

Nekateri pripadniki zimbabvejskega plemena Wadomo, ki živijo v dolini reke Zambezi, in bocvanskega plemena Kalanga iz puščave Kalahari imajo na nogah samo po dva prsta. Nenavadna deformacija je posledica genske mutacije, zato je posebnost »ljudi nojev« dedna. Na srečo jih to prav nič ne ovira pri hoji.

Japonski turisti so nekaj prav posebnega. V Avstralijo menda prihajajo predvsem zaradi koal, ljubkih, a zelo ogroženih medvedkov, ki so svojo podobo posodili tudi plišastim igračkam. V nekaterih živalskih vrtovih lahko obiskovalci koale vzamejo celo v naročje, proti čemer strokovnjaki že dolgo protestirajo. Vlada avstralske države Novi Južni Wales je sklenila, da bo od leta 1997 obiskovalcem prepovedan stik s koalami, ker to menda pri živalih povzroča hud stres. Zdaj negodujejo turistični delavci, saj bo obisk, predvsem japonskih gostov, manjši. Koale ali turisti, to je zdaj vprašanje!

Umetna jetra

Odslej bolnikom, ki so jim odpovedala jetra, ne bo več treba umreti, so pričrni strokovnjaki na univerzitetni kliniki v Hamburgu, ki se že dalj časa ukvarjajo s poskusi za izdelavo umetnih jeter. V jetrne mu podobno gobasto tkivo vsadijo človeške jetrne celice, ki funkcijo te največje žleze v telesu opravljajo tako dolgo, dokler si prava jetra ne opomorejo. Obkljubljajo, da bodo prve tovrstne posege začeli opravljati že čez pet let.

Vrnjena ikona

Nizozemski zbiralec umetnin je ciprski cerkvi vrnil dragoceno bizantinsko ikono iz 15. stoletja, ki je izginila s severnega dela otoka med turško invazijo leta 1974. Podoba nadangela Mihaela, ki stoji med svetima Evdokijo in Marijo, je izginila iz škofije grške pravoslavne cerkve v Kyreniji. Dragocenost, vredno 280.000 dolarjev, so našli pri nizozemskem zbiralcu, ki jo je po številnih pozivih ciprske vlade končno vrnil. Grška pravoslavna cerkev na Cipru že nekaj let išče ikone in druge dragocene predmete, ki so bili po invaziji ukradeni iz opučenih cerkva in samostanov.

Nigdar ne merjemo, je pravo Bela, gda je preživjo den mrtvi. Takša gužva je bila seposedi, najbolje pa v prometi, ka je tou gornje, rejsan od srca povedo. Skoro se je nej dalo priiti prejk ceste, v banki so bile takše vrste, ka so varčevalci vse vōni na pločniki stali. Na mejstaj bi skoro do bitja prišlo. V ton čakani na šparanje, je pa Beleki na pamet prišla eta nouta na slavsko obrnjena:

Mesec je oktober,
čas za varčevanje,
samo to izvleče
iz godlje nas sedanje.

Vsi v banke mnoge
naše zdaj hitimo
in v vrstah dolgih,
pred okenci stojimo.

Šparovno pa vodstvo
naše vzor nam daje,
kot da z avioni
zračne ima vaje.

Preko luže velke
predsednika letita
par ur en za drugim
nad morjem se lovita.

Delavci pa v bazi
vsak tolarček lovimo,
propadajo tovarne,
brez dela mi stojimo.

Brat Džouži

Indijancev, kakršne so nam prikazovali Karl May in holivudski vesterni, že zdavnaj ni več. Najbrž jim sploh ni bilo. Za tiste redke prvotne prebivalce Amerike, ki niso podlegli »junaskim« osvajalcem Divjega zahoda, boleznim, alkoholu in se niso izgubili v prevladujoči civilizaciji 20. stoletja, se danes ne zveni skoraj nihče več. V Washingtonu sicer še deluje urad za vprašanja Indijancev, ki pa je bolj pri repu strateških interesov prve velesile sveta. Zato jim odmerjajo tudi vedno manj sredstev. Proti zadržanju zmanjšanja uradnega proračuna so v Washingtonu protestirali Indijanci iz Montane. Kaj dosti pa žal ni pomagalo.

Vnuka med delavce

Nadvse bogat lastnik italijanske avtomobilske družbe Fiat Gianni Agnelli se je odločil, da bo moral tudi njegov vnuk spoznati podjetje vse od najnižjega položaja navzgor, če hoče kdaj v prihodnosti zasesti kakšno pomembno mesto v njem. Torej ga čaka vse tisto, kar so morali preživeti vsi drugi Agnelliji. Vnuka Lapa Elkanna, 17-letnega sina svoje hčere Margherite in pisatelja Alaina Elkanna, je pod drugim imenom poslal za delavca v tovarno Piaggia v Pontedri pri Pisi. Sodelavci so se čez mesec dni ugotovili, da novi vajenec ni navaden delavec, temveč nekaj več. Opazili so namreč, da je bil edini, ki ga predelavec ni okaral, če je zamudil na delo in če ni izpolnil delovne norme.

Malezijska prestolnica Kuala Lumpur bo prihodnje leto dobila najvišji stolp na svetu. Stolpa dvojčka Petronas z 88 nadstropji bosta visoka po 450 metrov. Vezni element med njima, ki je 170 metrov nad cestnim nivojem oziroma med 41. in 42. nadstropjem, so pred dnevi mehansko dvignili in namestili v navzočnosti malezijskega predsednika.

Za vsakogar nekaj

Za vsakdanjo rabo

Gorenjske nageljne lahko čez zimo pustite zunaj. V lepih dneh jih zalijte, da se ne izsušijo. Ostali bodo lepo zeleni in odporni proti boleznim.

Prilepljen žvečilni gumi odstranimo s preproge s kocko ledu. Zavijemo jo v papir nato servieto in jo držimo nekaj sekund na žvečilnem gumiju, nakar se bo le-ta odlepil. Če je potrebno, izperemo

madež še s peno za čiščenje preprog, osušimo in skrtačimo.

Na filter sesalnika za prah kanemo nekaj kapljic parfuma ali smrekovega olja. Stanovanje bo prijetno dišalo.

Lakastim torbicam, čevljem in pasovom vrnemo sijaj, če jih zdrgnemo s prerezano čebulo. Njen neprijeten vonj hitro izgine.

Vestnik!

Kostanj

Kostanj boste lažje olupili, če ga za nekaj minut potopite v vročo vodo. Lahko pa si pomagata tudi tako, da z ostrim nožem zarežete vsak plod na ploski strani in ga enakomerno popečete na malce ogrete masla ali margarine. Ponev ves čas stresajte. Po približno desetih minutah vzemite kostanj iz ponve in ga v primerni posodi postavite še za četrto in v vročo pečico. Lupljenje in kožico boste odstranili brez težav.

Borše in cekarji

Ženske ročne torbice niso več le usnjene, je osnovna misel letošnjih oblikovalcev tega nepogrešljivega dela garderobe nežnega spola. Modeli so zelo raznoliki, vsem pa je skupna športna eleganca. Barve so zemljine, torbice so mnogokrat pletene z usnjenimi dodatki. Usnjeni so spodnji deli, naramnice, ročaji in okraski. Osnovni modni liniji sta borša in variacije na klasični ženski cekar.

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
061 441 993
ali 97 82

JEKLO TEHNA

d.d. MARIBOR

PRODAJNI CENTER
MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2a
tel.: 31 760

PONUDBA TEDNA

PRODAJA SADIK SADNEGA DREVJA

KAKOVOSTNE SADIKE JABLAN, HRUŠK IN OSTALEGA SADNEGA DREVJA PO UGODNIH CENAH.

S KARTICO ZVESTOBE ŠE 5 % POPUSTA!

Veselim se vašega obiska!

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM

1. SOMETHING FOR THE PAIN - Bon Jovi
2. ROCK AND ROLL IS DEAD - Lenny Kravitz
3. SOMEWHERE - Shanie
4. FAIRGROUND - Simply Red
5. YOU ARE NOT ALONE - Michael Jackson
6. FANTASY - Mariah Carey
7. AEROPLANE - Red Hot Chili Peppers

PREDLOGI:
SOMEWHERE - Wet Wet Wet
A GIRL LIKE YOU - Edwyn Collins
LOVE AND DEVOTION - Real McCoy

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH
1. KAKO MI ZADIŠIŠ - Andrej Šifrer
2. PLIMA - Anika Horvat
3. TI SI TU - Kingston
4. LENORA - Don Monty Band
5. SOLZE - Damjana
6. SIMONA - The Drinkers
7. KDO SEM JAZ - Buldožer

PREDLOGI:
NE PUŠČAJ ME SAMEGA ZDAJ - Daniel Smit
BODI TU - Regina
KDO UPA SI V MOJE DVORCE - Miša Mošk

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKOM, CEKRON
PAZ MARELOV
1. ČEBELAR - Ans. Lojzeta Slaka
2. KO CLOVEK SE NA SVET RODI - Ans. Mira Klinca
3. GUZL, LOJTRO BRŽ - Mesečniki
4. NE JOČI - Ans. Franca Miheliča
5. LJUBEZEN VSE ODPUSTI - Ans. Roberta Zupana
6. ISČEM PRAVO PUNCO - Štirje kovači
7. MAMINE ROŽE - Ans. Franca Potočarja

PREDLOGI:
KO PESEM OBRISJE SOLZE - Ans. Francija Zemeta
SE ŠE SPOMINJAŠ POLETJA - Ans. Slovenija
ZATO SVA NAJRAJE DOMA - Fantje treh dolin

Izpolnjene kupone pošljite do četrta, 16. novembra 1995, na naslov: Murski trg, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 45

Glasjem za skladbo:

glasbeni skladatelj

narodnozabavna

ime in priimek ter naslov:

Imate težave s ščitnico?

Ščitnica je majhna žleza: samo 40 gramov tehta, njeno delovanje pa je za naš organizem zelo pomembno. V ščitnici namreč nastajajo hormoni, ki uravnavajo zgorevanje v našem organizmu. Če je delovanje ščitnice pomanjkljivo, če torej izloča premalo hormonov, se delovanje našega organizma upočasni. Srčni utrip je počasnejši, telesna temperatura pade, hrane ne predelamo v energijo, ampak v maščobo, zaradi česar se zredimo. Tudi možgani delajo počasi.

Če pa je delovanje ščitnice pospešeno, se dogajajo v organizmu drugačne stvari: srčni utrip ponori, koža je znojna in vročična, mišice drgetajo. Bolnik shujša.

Zakaj se spremeni delovanje ščitnice? Motnje so največkrat povezane s kako boleznijo, ki pa jo lahko ugotovi le zdravnik in nato določi primerno zdravljenje. Dobro pa je vedeti, kateri znaki opozarjajo na moteno delovanje ščitnice, da pravočasno poiščemo zdravniško pomoč. Na motnje delovanja ščitnice opozarjajo naslednji znaki:

- če nas boli, ko se dotaknemo vratu
- če imamo odebelen vrat
- če brez pravega vzroka shujšamo ali se zredimo
- če imamo vročino, ne da bi bili bolni
- če imamo dolgotrajne driske
- če nam oslabijo mišice
- če ne prenašamo vročine ali če nenehno drgetamo od mraza
- če imamo motnje vida
- če nam srce utripa kot ponorelo
- če smo pogosto v depresiji
- če nam izpadajo lasje
- če trpimo za nespečnostjo
- če smo živčni

Kakav bo imel še boljši okus, če v posodo, kjer ga hranite (biti mora steklena ali porcelanasta), položite strok vanilije.

Če kakavov prah pomešate s sladkorjem, še preden ga prelijete z mlekom, se ne bo sprijemal v grudice.

V pripravljeno pijačo kanite nekaj kapljic limoninega soka - tako bo kakav lažje prebavljiv.

Če kakav, potem ko je že zavrel, malo ohladite in še enkrat prekuhate, bo pijača gostejša.

Kakavove madeže morate takoj sprati z mrzlo vodo, izginili bodo brez sledu. Stare madeže očistite, če umazano mesto napnete čez kozico ali skledo in nekajkrat pustite čezenj curek najprej mrzle, potem pa vroče vode. Če so madeži trdovratni, dodajte vodi malo glicerina.

Škotskem karu se to jesen in zimo skoraj ne bo mogoče odpovedati. H krilom, hlačam in jopičem v tem vzorcu obvezno sodijo bela srajčna blaza, pletene hlače nogavice ali dokolenke in udobna športna obutev. Tudi karlaske kravate in čepice so znova priljubljene.

Prvi znak skorajšnje omedlevice je močna bledica. Položite nezvestnega ali človeka, ki mu je zelo slabo, na ravno in plosko ležišče, in sicer tako, da bo glava nižje kot noge. Razpnite mu oblačila in podržite pred obrazom s salmiakom, kisom ali kolonjsko vodo navlažen robec. Na čelo mu položite mrzel obkladek, dlani in podplate pa natrite z mrzlo vodo. Nezvestnemu ne dajajte na silo nobene tekočine, kajti po prebujanju bi se lahko začel dušiti.

Kozmetika

Ko kupujete kozmetične izdelke in ličila, izbirajte takšne barvne odtenke in sestavine, ki ustrezajo letnim časom.

Pri preparatih za nego velja: pozimi uporabljajte mastne kreme, ker varujejo kožo pred mrazom, poleti pa suhe, kajti v vročih dneh izloča koža več znoja in maščobe.

Ličila v modrih odtenkih delujejo hladno, torej so primerna za poletje.

Pozimi jih raje ne uporabljajte, ker se ne skladajo niti s trdo naravno niti z umetno svetlobo in je obraz na videz kot otrpel. Ko se začnejo dnevi krajšati, torej sezite po toplih barvah.

Kristal

Kristalne predmete perite v hladni milnici ali v vodi, ki ste ji dodali nekaj kapljic salmiakove. Vsekakor se izognite vroči vodi. Vedeti morate tudi, da je kristal zelo občutljiv na pritisk. Za čiščenje torej uporabljajte mehke krpe in mehke krtačke.

Če želite, da bo kristal dobil stari sijaj, ga zdrgnite z navlaženo soljo. Čim debelejši je kristal, tem bolj je občutljiv na toploto. Zaradi tega ga nikoli ne izpostavljajte visokim temperaturam. Kristal hranite tudi na primernem mestu, saj ga ne uporabljajte vsak dan. Postavite ga na tako mesto, da bo na varnem pred otroki in obem v okras prostoru.

Kuhajte z nami

Domači zajec (načini priprave)

Meso mladih živali pripravljamo na enake načine kot piščanca. Ker je lahko prebavljivo in ima malo skritih maščob, je primerno tudi za dietno prehrano. Vidne maščobe na mišičnem tkivu, če so, pa lahko pred pripravo odstranimo.

Ocvrt domači zajec

Potrebujemo: očiščenega mladega zajca, sol, 2 žlici moke, 2 jajci, bele drobtine, olje za cvrenje.

Zadnjim nogam odstranimo kosti in meso narežemo na zrezke, ki jih rahlo potolčemo. Po želji lahko odstranimo tudi hrbtnično kost in ribice posevno narežemo na zrezke. Dalje ravnamo enako kot z mesom iz stegen. Kose, ki imajo vraščene kosti, cvremo nekoliko počasneje, da se meso prepeče tudi ob kosteh.

Domači zajec v omaki

Potrebujemo: 1,5 kg domačega zajca, srednje debelo čebulo, strok česna, lovorov list, nekaj zrn popra, vejico štrajca, nekaj lističev rožmarina, žlico moke in 2 žlici kisle smetane, razredčene z malo vode za podmet, 3 žlice olja, sol, žlico belega vina.

Očiščenega zajca razkosamo in nadrgnemo s strtim česnom, stolčnim poprom, soljo in dišavnicami. Tako ga pustimo stati 2-3 ure. Nato kose povaljamo v gladki moki in na olju hitro opečemo. Opečeno meso predenemo v drugo posodo. Na isti maščobi svetlo prepražimo drobno sesekljano čebulo, dodamo meso in počasi zalivamo ter pokrito dušimo, da se zmehča. Ob koncu priprave omako podmetemo in dodamo vino. Zraven ponudimo testenine ali kruhove emoke.

Serviramo na segretem ovalu, nanj najprej naložimo meso in čezenj precedimo vročo omako.

Cilka Sukič

Rezanci

Rezance kuhajte (kot vse testenine) vedno v veliko vrele vode, da se ne bodo sprijemali. V vodo vlijte malo olja, lonca pa ne pokrivajte. Doma pripravljeni rezanci bodo rahlejši in izdatnejši, če v testo vgnete samo rumenjake, iz beljakov pa stepete sneg in ga rahlo vmešate na koncu. Testo ne bo trdo in žilavo, če namesto vode uporabite enako količino mleka. V tem primeru naj počiva nekoliko dlje.

Vestnik vsak četrtek z vami in za vas!

Zapestna ura kot nakit

Že kar baročno je okrašena zapestna ura, ki jo letos ponujajo italijanski stilisti. Številčnica je iz belega kamna, z zlatimi rimskimi števkami pa so označene le štiri glavne številke. Pas je iz bogatega krokodiljevega usnja ali imitacije, ki se elegantno končuje s pozlačeno kovino. Zapestna ura je lahko tudi dragocen nakit.

SESTAVIL MARKO NAPAST	NAČELNIK NAŠEGA GENERAL- STABA	GARDNI VOJAK	AM. FILM IGRALEC STEGIER	DEJALOV SIN V GRŠKI MITOLOGII	POTICA, ZAVITEK	MESTO V SEVERO- ZAHODNI ITALII	KOMAJ OPAZNA RAZLIKA, ODTENEK
VOJSKOVO- DUK RIM CESARJA AMRUSTA							
ANTIČNA SKULPTURA S KACAMI							
HRUSTI, VELIKANI							
KRATICA DRŽAVE IDIAHO V ZDA			OBROK KDO SE UKVALJA S ŠPORTOM				
SRBSKO MESTO OB REKO NISAVI				INDUSTRI- RASTLINA ANSTR. TISK AGENCIJA			
SLOVENSKI JEZIKO- SLOVEC (ALFONZ)						SEVER KOŠTRUN- CEK	
MEJES- NICLJIVA ZELJA							
ZNAK ZA ŠAHOVSKO TROJNAVO		PERJATA ZIVAL INDUSKI DROBIZ					NAČIN DRŽANJA TELESA
ŠAHOVSKI IZRAZ				KRATICA NEMISLE RTV IGRALKA GARDNER			
OPERNA PEVKA MOFFO					ČASL RADO NOVI SAD		
PRIETRANO ZAPUPLIV ČLOVEK							
	RUSKA BAJKA						

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - vodoravno: hostesa, Ornette, flaster, Miha, No, A, Anton, NP, juka, Nace, AV, str, brt, trosed, homonim, aleluja, LA, Dean.

1. del ACONCAGUA

Januarja 1995 je Planinska zveza Slovenije organizirala skupino 43 planincev, ki naj bi se povzpeli na Aconcagua (7014 m), najvišji vrh Amerike. V skupini je bilo tudi 7 planincev iz Prekmurja. O vtisih s potovanja piše Janoš Vöröš.

Ob zahodni obali Južne Amerike se vleče gorska veriga, imenovana Andi. Zasneženi vrhovi se dvignejo najvišje v Argentini, kjer je tudi Aconcagua, najvišji vrh obeh Amerik. O njeni višini so podatki različni: 7035, 7014, 6960, 7004 m ... Ne glede na to, katera meritev je najbolj natančna, je to višina, kjer se človek spopade z višinsko boleznijo, mrazom in izčrpanostjo. In zakaj potem ljudje sploh hodijo tja? Mogoče ravno zato! Ker Aconcagua pomeni spopad z mrazom, višinsko boleznijo in vzdržljivostjo. Mogoče pa tudi zato, ker ima vsaka gora svojo lepoto, ki jo je vredno spoznati.

Prpriave, predpriprave in predpredpriprave

Julija 1994 smo v planinskem društvu Matica na veliko razpravljali, ali bi šli v organizaciji Planinske zveze Slovenije na Aconcagua tudi mi Prekmurci. Mislim, da je konec julija pod Maternim hramom v Švici odločitev dozorala: gremo! Nekateri so bili že večkrat v raznih visokogorjih sveta, na tako visoki gori pa ni bil še nihče od nas. Vedeli smo, da potrebujemo dobro kondicijo, dobro opremo in veliko dobre volje. S tem zadnjim ni bilo težav, z vsem drugim pa. Oprema je draga, hribozlasniško kondicijo pa Prekmurci težko nabiramo, ker smo daleč od hribov. Trenirali smo enkrat do dvakrat tedensko, predvsem po slovenskih hribovih, veliko na Pohorju. Imamo pač smolo, da moramo daleč od doma, preden sploh pridemo do hriba in tudi v kratkih dnevih novembra in decembra ni bilo dovolj časa, da bi po službi skočili še na Pohorje. Kondicijske priprave smo imeli tudi v organizaciji PZS, kjer smo dobivali tudi informacije o opremi (katera je najboljša in kje se dobi). Decembra 1994 na enem od takšnih pohodov smo tudi preizkusili tudi v snegu in mrazu. Med priprave mo-

Na fotografiji je avtor prispevka z dobrim čilskim pivom pred vzponom na čilске gore.

ram všteti še iskanje pokroviteljev, saj bi brez njihove pomoči težko zmogli vse stroške opreme in potovanja. Odziv je bil dober, njihova pomoč nam je bila tudi velika moralna spodbuda.

Odhod

Nedelja, 15. januarja, 24 ur do odhoda. Ves dan mi je zvonilo v glavi: jutri gremo. Zjutraj sem prišel s 24-urnega dežurstva, pogledal goro obleke in opreme, pripravljene za pakiranje, in nedelja je bila pokvarjena. Dovoljena teža prtljage je bila 18 kg. Poskusil sem štirikrat in uspel zbasati v veliko platneno vrečo 23 kilogramov najnujnejših oblačil in planinsko opremo. Potem sem v potovalko naložil še tisoč malenkosti, ki jih je dobro imeti s seboj, in mislim, da sem bil ob 23. uri že spakiran. Potem sem sedel k telefonu, začel klicati prijatelje in se od njih poslavljati. Še deset ur do odhoda. V ponedeljek, 16. 1. 1995, sem ob 8. uri v lekarni vzel še zadnja zdravila, ki bi jih utegnili potrebovati na potovanju. Še ena ura do odhoda. Nekaj minut pred deveto sem s potovalno vrečo in potovalko stal pred hišo, pripeljal je kombi, vso prtljago sem zbasal vanj, se usedel in začel se je moj dopust. Pred zgradbo TVD Partizana smo se poslovili od prijateljev, ki so nas tu počakali in nam zaželeli srečno pot. Od nas so se prisrčno poslovili tudi planinci Matice in moram seveda še povedati, da je vsa organizacija priprav potekala prek soboškega planinskega društva, da je vse urejal g. Ružič, predsednik društva, za kar smo mu zelo hvaležni.

S kombijem smo se peljali do Ljubljane, kjer smo presedli v večji avtobus. Iz Prekmurja nas je bilo sedem: Lado Klar, Ivanka Klopčič, Boris Kukanja, Arpad Norčič st., Arpad Norčič ml., Janoš Vöröš (pisec teh vrstic) in Vili Žižek. V Ljubljani so se pridružili še drugi člani skupine, skupaj nas je bilo 43. (Se nadaljuje)

Mag. Miran Puconja

Komunistična politika in njene posledice 8.

Na podlagi sklepa II. plenuma CK KPJ se je že v letu 1949 začela družbena akcija za ustanavljanje kmetijskih delovnih zadrug.

Idejni arhitekt in duhovni vodja te kmetijske politike je bil Edvard Kardelj. V svoji knjigi Problemi socialistične politike na vasi leta 1959 je obravnaval kmet kot konzervativen in zaviralen element na vasi, ki brez vključitve v korenito socialistično preobrazbo, torej postopnega odpravljanja privatne lastnine in vsepšopnega podružbljanja, nima nobene perspektive. Predvsem pogreša pri kmetih, da zelo malo vlagajo v razširjeno reprodukcijo, zlasti pa, da razpolagajo z zastarelo tehnologijo. Tu se Kardelj ni zavedal, da je prišel v nasprotje s samim seboj; malo pred tem je namreč izjavil, da je traktor bolj odpeljat na odpad kot ga prodati kmetu. Razumljivo je, da taka zideologizirana in, naravnost rečeno, maloumna Kardeljeva protikmetška usmerjenost slovenskemu kmetijstvu ni mogla obetati sončnih let.

Da bi čimprej realizirali sprejeti zakon o kmetijskih delovnih zadrugah, so republiški oblastniki pošiljali v bazo poslušne in zveste izvajalce tovrstne politike, že omenjene »aparatičke«. Tako je torej v drugi polovici leta 1947 prišel v Ljutomer Jože Tramšek; poslan je bil iz omenjenih virov. Na Kardeljev blagoslov kažejo takojšnji Tramškovi koraki ob prihodu v Ljutomer. Takoj je namreč začel z uvajanjem kolektivnega zadrugništva po vzoru sovjetske nasilne kolektivizacije vasi. Prvi viden rezultat Tramškovega prizadevanja v to smer je gradnja zadrugnega doma na Cvenu, prvega tovrstnega objekta v Sloveniji. Tramšek je najprej pridobil nekaj kmetov, dalje pa je šlo vse

po direktivah. Z gradnjo doma so začeli v marcu 1948, 18. aprila istega leta je bila že otvoritev. Mnogi so skeptično gledali na nov velik objekt, ki je nastajal. Že prilastek »zadrugni« je imel zastrašujoč prizvok. Cven so namreč dosegle informacije, ki so prihajale iz takratne Sovjetske zveze, in o tovrstnih »zdrženih oblikah« niso vedele povedati nič spodbudnega. Umikajoči se kozaki, ki so ob Donu in v Ukrajini doživeli sovjetsko kolektivizacijo, so že pred koncem 2. svetovne vojne svarili ljudi pred vsakršnim komunizmom. Tudi nekateri do-

s Sovjetsko zvezo. Skoraj zagotovo lahko trdimo, da bi bilo tako in še več kot to: avtohtona struktura našega kmetijstva, ki se je kljub poskusom kolektivizacije vendarle ohranila, bi bila zagotovo deformirana, kot je danes na Češkem in Slovaškem, kjer je bila pred nasilno kolektivizacijo podobna struktura kot pri nas. Če tudi torej kmetijskih zadrug po vzoru Kardeljeve fantazije še ni bilo, je vendarle že vse disalo po njih. V novozgrajen zadrugni dom se je vselila kmetijska zadruga KZ Cven, ki se je osamila. Do februarja leta 1948 je bila

Velik skedenj pri Branku Puconji, v katerem se je shranjevalo žitno snopje.

mačini, ki so bili kot mobilizirani nemški vojaki poslani na vzhodno fronto, so lahko na kraju samem spoznali praktične rezultate nasilne kolektivizacije ruske vasi in se prepričali o strašni revščini.

Vsemu temu so se dodajale še govorice, da bodo vaščani v novem zadrugnem domu jedli iz skupnega kotla. Morda se niso dosti motili in bi kasneje zares jedli iz skupnega kotla, če Tito leta 1948 ne bi korenito prekinil

podružnica ljutomerske naproze (nabavno-prodajne zadruge). Upravni odbor je bil sestavljen iz domačinov. KZ je prevzela akcijo za kontrahažo in odpravo kmetijskih pridelkov domačinov. Ob KZ je bila namreč tudi trgovina. Tramšek je vedel, četudi je bil zaletav in domala slep izvajalec Kardeljeve kmetijske politike, kako najlaže naskočiti kmetu in kje mora začeti. (Nadaljevanje prihodnjega

Oče našega ljudstva

Življenje in delo Jožefa Klekla

3.

Marijinega lista niso brali le naročniki, temveč tudi njihovi družinski člani. Tako je velika večina katoličanov iz njega srkala svoje versko mišljenje in se iz njega izobraževala. Prek Marijinega lista je rasla v prekmurkem človeku tudi narodna zavest.

Klekl je bil urednik pa tudi najboljši vnet sodelavec. Pisal je uvodnike, posvečene Mariji, pesmi, razna obvestila in drugo. Poleg Klekla so pisali še Ivan Baša, Ivan Slepčec, Mirko Lenaršič, Jožef Sakovič, Štefan Kuhar in drugi, večinoma duhovniki.

Za širjenje Marijinega lista med prekmurcem prebivalstvo je imel Klekl že od vsega začetka v vsaki župniji svoje ljudi, laike, ki so bili pripravljeni iti od hiše do hiše in priporočati Marijin list. Te svoje aktiviste je imenoval širitelje. Širitelji so zbirali naročnike, pobirali naročnino in vsak mesec naročnikom razdelili novo številko. Vse to so delali brezplačno. Širitelji so bili dobri verniki, zavzeti za verski tisk in tudi ponosni na svojo častno službo. Klekl jih je vabil na skupne sestanke, da so se tudi osebno spoznali med seboj in tako drug drugega spodbujali.

Ker je bil Marijin list verski mesečnik, je največ pisal o verskih temah, o Mariji, Jezusu, svetnikih, molitvi, zakramentih, praktičnem krščanskem življenju, prinašal pa je tudi pesmi, zgodbe in še razne drobne zanimivosti iz domačega življenja.

Kakšen vpliv je imel Marijin list na prekmurske vernike? O tem je izdajatelj in urednik Jožef Klekl pisal maribor-

skemu škofu Karlinu:

1. Marijin list je dušna hrana 65.000 katoličanom - Slovencem v vikariatu. Med temi jih je letos 8000 naročilo Marijin list. So vasi, kjer ni družine, ki ga ne bi imela naročene.
2. Marijin list se vseh 25 let ureja popolnoma brezplačno. Čisti dobiček od njega je namenjen gradnji samostana Sv. družine.
3. Marijin list se je predvsem boril poleg Marijinega češčenja za poglobitev verskega življenja in za duhovniški naraščaj. Pod vplivom Marijinega lista so šli prvi odrasli fantje Slovenske krajine v Don Boskovo društvo. Ta peščica katoličanov Slovenske krajine je v 25 letih vzgojila 50 duhovnikov, med njimi dva misijonarja, raznim kongregacijam in cerkvenim rodovom pa dala čez 300 naraščajnikov.
4. Duh Marijinega lista je zelo pospešil število svetih obhajit in pogostost prejemanja.

Jožef Klekl je po devetih letih izdajanja Marijinega lista spoznal, da razvoj dogodkov zahteva splošen kulturni napredek ljudstva Slovenske krajine ali Prekmurja. »Naš narod je poleg dušne pomoči potreboval tudi drugo pomoč. Bil je brez pravic. Materni jezik so mu jemali, tudi verski pouk se v šoli ni smel več oznanjati v materinem jeziku, madžarščino so uvažali že celo v cerkev, kjer je ubogi Slovenec moral poslušati madžarske pridige in pesmi, ki jih ni razumel. Šlo je za to, da se naš narod

zbirše z zemlje. Poleg tega je trpel za postavljanje, zametovanje in krivico pri vojski, sodišču in pri politični oblasti.

Zato je Klekl sklenil izdajati tednik, kulturno-politično glasilo. Imenoval ga je Novine. Prva številka je izšla 8. decembra 1913 v 700 izvodih. List se je kmalu zelo razširil in je med prvo svetovno vojno dosegel naklado 6200 izvodov.

Poleg Klekla so Novine urejali še Jožef Klekl ml., Ivan Jerič, Franc Bajlec, Franc Kolenc, Joško Maučec, Vilko Novak, Ivan Camplin in Matija Balažič.

Slovenci v Prekmurju smo dobili svoj tednik res v zadnjem trenutku, da nas je osvestil, nam pokazal smer v skupnost z drugimi Slovenci, saj je bila vojna že na pragu in z njo velike spremembe v mednarodnem življenju.

Novine so našim ljudem širile obzorje glede splošnega spoznavanja sveta in dogajanja v njem, saj so pisale tako rekoč o vseh celinah in državah. Bralcem so prinašale leposlovje v prozi in pesniški obliki, jih obveščale o raznih dogodkih, o razmerjih med državami, nakazovale so nova pota v gospodarstvu, učile pametnega kmetovanja, trgovine in obrti.

S svojo krščansko miselnostjo so Novine ljudi vzgajale v poštenosti, pravčnosti; navajale so ljudi k treznosti, zakonski zvestobi in medsebojnemu razumevanju v družinah.

Njihov najvažnejši cilj v madžarski državi je bil: dvigati med našimi ljudmi vojno zavest. V okviru Jugoslavije

pa so poleg političnega oblikovanja vodile boj za popolno gimnazijo v Soboti, za pravično delitev agrarne zemlje, za martinišče - zavod za revne dijakke, za pravico do domačega jezika - narečja, bojevale so se proti liberalizmu in škodljivim vplivom raznih ideologij.

Novine so izhajale od leta 1913 do 1941. Ves čas, razen nekaj mesecev leta 1919, ko so jih prevzeli boljševiki, je bil Klekl njihov izdajatelj in glavna gonilna sila.

Pomemben delež ima Klekl tudi pri Kalendarju Srca Jezušovega. Kalendar je izhajal od leta 1904 do 1944. Prvič je izšel takrat, »kda je šče prej Bog po zemlji hodo«, kakor piše Ivan Baša ob 25-letnici izhajanja. Po njegovem mnenju ima Kalendar tako velik pomen za slovensko ljudstvo, da ljudje sami tega dela nikakor ne bi zmogli. Sam Bog je takrat hodil po zemlji in dal ljudem v Slovenski krajini Kalendar Srca Jezušovega.

Kalendar so urejali: Ivanocy (1904-1906), Klekl ml. (1907-1919), Klekl st. (1920-1932, 1934-1940), Vilko Novak (1933) in Matija Balažič (1941-1944).

Do leta 1913 so bili koledarji tiskani v madžarskem črkopisu, nato pa v gajici. Zadnji trije koledarji, ki so izšli med drugo svetovno vojno, so spet v madžarskem črkopisu. Zanimivo pa je, da je le zunanja podoba teh koledarjev v madžarskem duhu, vsebina pa je zelo slovenska.

Prvi koledar je bil natisnjen v 4000 izvodih. V naslednjih letih je bilo število nekoliko višje. Obseg se je iz leta v leto spreminjal, odvisno od gospodarskega stanja v pokrajini.

V Kalendar so pisali duhovniki Klekl st. in ml., Baša, Ivanocy, Sakovič, Lenaršič, Radoha, Zelko in drugi. Pisali

so tudi laiki: Štefan Kuhar, Julij Kontler, Miško Kranjec, Ferdo Godina, Anton Vratuša, Franc Klar.

V Kalendarju so objavljali pesmi, zgodbe in povesti, verske članke, prispevke o cerkveni in splošni zgodovini, o slovenstvu, vzgoji, o gospodarstvu, o raznih dogodkih doma in v svetu.

Pomen Kalendara je verski in narodnostni. Sodelavci in uredniki so dobro poznali svoje ljudstvo, videli so slabosti in napake, videli potrebe in so zato pisali konkretno, preprosto, vsem razumljivo. In predvsem: vodila jih je ljubezen do slovenstva.

Klekl je bil med ustanovitelji Kalendara in ves čas njegov trdni stebel. S svojim pisanjem in urejanjem res zasluži naziv »apostol dobrega tiska«. Poleg omenjenih tiskov je Klekl izdajal in urejal še list za mladino Marijkin ogratek. Je tudi avtor molitvenika Hodi k oltarskomi svestvi.

Pod svoje pesmi se je Klekl običajno podpisoval s psevdonimom Srčen. Njegove pesmi lahko razdelimo na tri sklope: nabožne, posvetne in pesmi za otroke. Največ je nabožnih pesmi, v katerih izraža svoj odnos do Jezusa, Marije in spodbuja bralce k ljubečemu odnosu do Boga. Med posvetnimi so posebej zanimive domoljubne pesmi, npr. Naša hiša, Moj narod, Kaj je Mura šepetala. Pesmi za otroke so predvsem vzgojne.

Klekl je pisal v prekmurkem narečju, tako pesmi kot prozo. Tudi sicer je ves čas vztrajal pri narečju, čeprav so mnogi sodelavci in uredniki vedno bolj uvajali knjižno slovenščino. V navalu nevarnih ideologij (komunizem z grožnjo boljševizma) se mu je zdelo najvarnejše domače duhovno in književno ognjišče z živo in preprosto ljudsko govorico. Imel je, če že ne izbru-

šenega, klenega pisnega jezika, obče ljubezni v svojem srcu. Razdal jo je v vsako izrečeno in napisano besedo. Ljubezen mu jih je polagala na jezik v tisti preproščini, kakor jo in bi silili materinih ust. Tudi zato se ni mogel gati iz okrilja ljudske govorice in se vzpenjati v neko umetelno, literarno pridvignjeno besedovanje.

Klekl - narodni buditelj

Klekl je bil eden najmočnejših duhovnih vodij v slovenstvu v prekmurju. Bil je goreč rodoljub in predan narodni obnemi pa voditelj Slovenske krajine. Mlademu Jožefu Kleklu sta prva vedenje o tem, da je Slovenec, in njegova starša. Sam je zapisal: »da smo Slovenci. Nobenemu izmed nas nišla reka ne oče ne mati: ti si Vendi, njena reka ne oče ne mati: ti si Slovenec, temveč izključno: ti si Slovenec, Slovenka. Tako sta govorila tudi moj oče in moja mati.«

Razlike v jeziku in narodnostni pridenosti je mladi Klekl ugotovil že v otroštvu. Šolanje na Madžarskem, ko je bil dijak in študent srečeval s pomeni drugih narodov. V tem času ga je v slovenstvo najbolj nadeševal tiskarski mojster dr. Franc Ivanocy. V počitnicah se je redno obiskoval, potem na je poslal njegov sodelavec - kaplan. Načelno svojim župnikom in skupaj s seboj razmišljati zavednimi prekmurškimi duhovniki se je začel bojevati proti latinizmu na Madžarskem in v domači pokrajini uveljavitev materne jezika in slovenščine. Naročnik Mohorjevega knjige je bil Klekl že kot bogoslovec, kot kaplan pa je postal celo pooblaščen za znanje. (Nadaljevanje prihodnjega

Afera Prelog, drugič

Kdo grozi »Švedu« iz Sobote?

N. N. je ob dveh ponoči prišel do vrat Prelogove hiše v Radencih, da bi se moral srečati s človekom, ki mu dolguje 15.000 mark, a je naletel na neznaka, ki mu je nastavljal na čelo cev pištole

V zadnji Vestnikovi prilogi Pen smo pod naslovom Je sposojene narke poizkusila? pisali o lastnikih firme Goldeja iz Radnec, ki so potem, ko bi morali vračati denar, izginili neznano kam, zato jih išče policija, še bolj pa oškodovanci. Eden teh se nam je oglasil s švedske. Gre za zdomca iz Murske Sobote, ki pa ne želi biti imenovan s pravim imenom, zato bomo v tem članku uporabili iniciali N. N. Vse to tudi zato, ker mu že grozijo: *Mi čemo te sigurno nači!*

Denar je hotel

začasno oplemeniti

N. N. nam je v pismu iz poznejšim telefonskem pogovoru povedal, da s svojimi 15.000 markami, ki jih je hotel oplemeniti v »finančnem inženiringu« Goldeja, d. o. o., Radenci ni največji upnik, saj so nekateri (menda zlasti s Hrvaške) vložili veliko več denarja, zdaj pa so ostali praznih rok. Nasedli so pač mamilji ponudbi o možnosti vložitve deviz za določen čas in o objavljenih visokih obrestih. Naš manec celo trdi, da je izginil sled za milijon markami.

Prisel sem v Slovenijo, da bi si kupil staro kmetijo in bi se imel tako na stara leta kam vrniti. S kupčijo ni bilo nič, kajti šele tedaj sem zvedel, da so lastniki v tujini. Potem sem zasledil reklamo firme Goldeja iz Radnec o ugodnih pogodbah za devizno vlogo; 20. marca 1995 sem tako na podlagi pogodbe vložil za tri mesece 15.000 mark, za katere je bila objavljena 5-odstotna mesečna obrestna mera (letna bi bila pošteno 60-odstotna, op. pisca). Predvideval sem, da sem sklenil dober posel in da bom po izteku varčevanja (20. junija 1995) lažje kupim tisto staro domačijo na Gorickem. Čez čas mi je postalo nekaj sumljivo in 19. maja sem pogodbo ustno odpovedal. 22. junija sem se oglasil v firmi Goldeja v Radencih, kjer me je sprejela

Anica Prelog. Rekla je, da mi denarja sedaj ne morejo vrniti, ker ga dolžniki še niso prinesli, in da naj pridem 27. junija ob 10. uri v njihovo trgovino v Veržeju. Ravno tedaj nisem mogel priti, saj sem bil v Budimpešti, sem se pa oglasil dva dni pozneje. Tedaj sta bila v trgovini Anica in sin. Bila je jezna, ker da nisem prišel določenega dne. Končno mi je dejala, da denarja ne morejo vrniti, pač pa naj sprejemam ponudbo, ki mi lahko navzde od 30.000 do 40.000 mark, in tedaj si bom lahko kupil celo boljšo hišo, kot jo nameravam sedaj. Pokazal sem določeno zanimanje pa sem vprašal, za kaj gre. Rekla je, da ima mamila. Predlagala je, naj se oglasim naslednji dan ali pa kdaj pozneje. Seveda tej ponudbi nisem nasedel, ampak sem jo odločno zavrnil, rekoč, da sem vse življenje trdo delal in da me zadeva ne mika, nakar sem odšel iz trgovine in čez dva dni odpotoval nazaj na Švedsko.

Znova so ponujali mamilo, a ni nasedel

N. N., poštnjak iz Murske Sobote, ki že 30 let živi in dela na Švedskem, se je v Slovenijo vrnil spet 15. julija. Še isti dan je telefoniral Prelogovim v Radence in zmenil so se za srečanje 19. julija ob 16. uri v njihovi trgovini v Veržeju.

»Prišel sem uro prej, že okrog 15. ure. V trgovini sta bila Anica in

njen mož Janez Prelog in me pokarala, češ da sem prišel prezgodaj. Ona mi je pripravila kavico, on pa natočil viski, a sem ga odklonil. Vprašal sem za svoj denar, onadva pa sta se spogledala, nakar mi je Anica spet predlagala, naj bi vzel tisto, kar mi je ponudila prejšnjikrat. Nato je Janez prinesel iz sosednje sobe tri plastične vrečke, v katerih naj bi bilo po 20 gramov mamila. Nekaj snovi je izresel in dejal, da če to prodam na Švedskem, dobim veliko več kot sta mi dolžna. Ponudbo sem tudi tokrat zavrnil, saj sem se zavedal, da bi lahko dobil 10 let zapor, če bi se šel preprodajalca droge. Vanj pa seveda nočem, saj mi je bilo dovolj 25 dni »aresta« 1960. leta, ko sem zbežal iz komunističnega režima čez državno mejo, a so me prijeli,

vala, naj snov steham, pokusim ..., a taki ponudbi nisem nasedel. »Ne!« sem zavpil. »Hočem le svoj denar.« Ne da bi dobil denar, sem zapustil trgovino. Med odhajanjem sem srečal človeka, za katerega se mi je zdelo, da sem ga pred tedni videl v Prelogovi trgovini. Odšel sem do svojega avta in ob njem je stal Renault novejšega tipa z registrsko tablico MS, prvi dve številki pa sta bili 1 in 5. Torej 15, kar sem si zlahka zapomnil, saj ima tudi moj poštni predal enako številko.

Goldeja pralnica denarja?

Napeta zgodba, mar ne? In kako se je razvijala naprej. Je bil neznanec »Prelogov človek«, je zdiral za N. N.? Preberimo, kako je dogodek opisal (in ga v telefonskem pogovoru še podkrepil) naš zdomec, ki živi na Švedskem!

»Usedel sem se v avto in se odpeljal. V glavi so mi rojile vse mogoče misli, zlasti pa domneva, da so mi hoteli nastaviti past. Vidi naj bi bilo tako, da jim jaz

tvegaj, da mi denarja ne bodo dali, vsekakor pa ne v krajšem času. Sem ga pa nujno potreboval za nakup tiste kmetije v Stanjevcih. Seveda z vrnitvijo 15.000 mark, kaj šele obresti, ni bilo nič. Končno sem spoznal, da sem nasedel nepošteni zasebni firmi in njenim ljudem. Po raznih kanalih sem zvedel, kdo pravzaprav so. Gospod Janez Prelog je bil nekaj časa v Radenski pomočnik glavnega direktorja, nakar so ga premetili za direktorja Grozda v Gornji Radgoni, kjer pa se ni izkazal, saj naj bi ga bolj zanimala karte in poker. Žena Anica se je zdravila zaradi alkoholizma in so jo, podobno kot moža, upokojili. Starejši sin Janez je začel z mamili že v mladosti in pred kratkim so ga prijeli pri preprodaji. Mlajšega sina Dejana je oče postavil za direktorja firme Goldeja, a se obnaša kot nedorasla oseba. Firma je bila dejansko vse drugo kot to, za kar je bila registrirana. Ukvarjala se je s pranjem denarja in nezakonitim izposojanjem. Tedaj jim seveda ničesar od tega nisem očitil, kajti obljubljali so mi, da bodo do 1. septembra denar »stoprocentno« vrnili.

Nič od tega se ni zgodilo. N. N. se je s Švedskega vrnil v Slovenijo 2. septembra, da ja ne bi zamudil 4. septembra, ko naj bi mu končno vrnil denar.

Neznanec mu je nastavljal pištole

»Prelogova hiša v Radencih je bila zaprta. Pred vrati je bilo več časopisov in druge pošte, kar je kazalo na to, da so že dolgo zdoma. Sosedovi so povedali, da jih že dolgo niso videli in da jih hodi iskati veliko ljudi. Odpeljal sem se tudi v Veržej in na vratih njihove trgovine je bilo sporočilo: Dopust. Domneval sem, da se morda le utesnejo vsaj za krajši čas vrniti domov, zato sem potem kar nekaj noči čepel pri njihovi hiši. Nekega dne, pravzaprav noči, saj je bila ura dve, sem stopil do hišnih vrat in naenkrat mi je nekdo nastavljal na čelo cev pištole. Pomislil sem, da je kateri od Prelogov ali pa kak policijski agent. Potem sem videl, da je bilo neznancev več. Otivali so me in vprašali, kdo sem in kaj iščem. Povedal sem, da mi Prelog dolguje denar. Potem so me pustili pri miru, saj je bilo očitno, da so tudi oni prišli v Radence, da bi dobili svoj denar. Sam sem se tolažil, da je mojih 15.000 mark v primerjavi z vsotami, ki naj bi jih vložili oni, nekajkrat manjši zne-

sek. Eden na primer mi je dejal, da mu dolgujejo 60.000 mark. Več o tem ne morem povedati, saj se bojim za svojo varnost.

Oškodovani N. N., ki je svoje marke zaslužil s trdim delom, zdaj pa si zanje prizadeva »z vsemi štirimi«, pa ve o Prelogovih nekaj več. Namreč to, kje naj bi se »skrivali« pred razjarenimi oškodovanci.

»Prelogovi se, kot sem obveščen, skrivajo nekaj časa v počitniški hišici v Štrigovi na Hrvaškem, potem spet nekaj dni v počitniški hišici na Ptujski Cesti pri Gornji Radgoni, zadržujejo pa se menda tudi v nekem stanovanju v Gornji Radgoni. Tudi na nekatere točke okrog Veržeja naj bi jih ljudje videli,« je v svojem pismu uredništvu Vestnika zapisal »Šved« N. N. Malo je še pokritiziral ograde pregona in sodstva pa upravo za javne prihodke ter druge, češ da niso ukrepali dovolj hitro, saj bi lahko posumili, da v zasebni firmi, ki ponuja mesečno tako visoke obresti, kot so v bankah letne, niso čisti posli.

Kam je pravzaprav izginil denar?

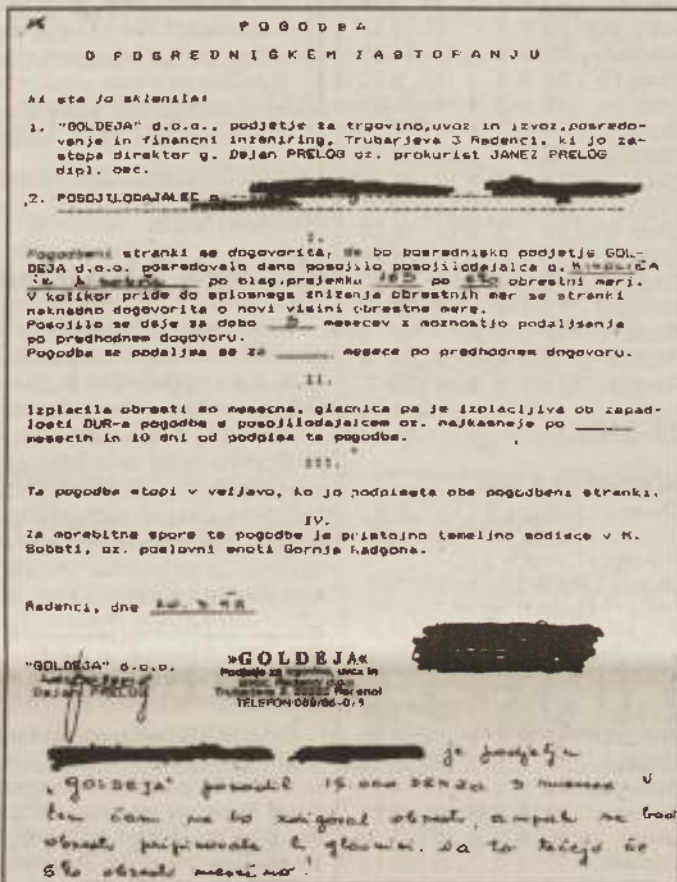
Ne samo, da N. N. ni dobil denarja, ampak mu grozijo tudi pisno: »Mi čemo te nači!« Lahko samo slutimo, kaj to pomeni, če gre za resno grožnjo. Neznanci so prišli tudi do njegove telefonske številke na Švedskem in so mu zagrozili v medžimurskem dialektu.

Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti je poleg N. N. doslej prijavilo svoje terjatve do »finančnega inženirja« Goldeja, d. o. o., Radenci oziroma do Prelogovih, ki naj bi v pogodbah o varčevanju zastavili svojo hišo, vredno 422.000 mark, le nekaj oškodovancev z našega območja.

Menda so veliko večje zneske vložili državljani sosednje Hrvaške, zlasti iz županije Medžimurje. Posojilodajalce zlasti preneča, da ni denarja. Tudi neprizadetemu se postavlja vprašanje, kam je izginil? Ga niso vrnili tisti, ki naj bi jim ga Goldeja posojala, seveda za veliko večje obresti, kot jih je obljubila tistim, ki so pri njej »varčevali«, ali pa so ga Prelogovi dejansko zapravili v avstrijskih igralnicah.

Pa še to! Veste, kaj je pravzaprav galeja? Nekdanja vrsta vojnih in trgovskih ladij z enim krovom na vesla in jadra. Mnoge teh ladij so se potopile in tako je tudi z radensko Galejo.

A. N.

obsodili in kazni sem moral odsesti. Pomislil sem tudi na svoja sinova, ki sem ju kot samohranilec dal izšolati in sta oba inženirja. Nikoli v življenju se nisem ukvarjal s sumljivimi posli, ampak sem trdo in pošteno delal. Še sta me prepriče-

ponujam oziroma prodajam mamilo! Srečno sem se vrnil na dom v Murski Soboti in tu ostal do 5. avgusta. V tem času sem spet prišel v stik s Prelogovimi, ki so mi tedaj obljubljali denar. Policiji jih nisem takoj prijavil, saj bi s tem

Zgodilo se je ...

Odsek mu je mezinec

V ponedeljek okrog 21.30, pet dni pred martinovim, sta se v Skakovcih sprla in stepla V. M. in F. K. Policija je ugotovila, da je ob hudi uri F. K. posegel po večji sekuri in z njo zamahnil proti glavi V. M., ki je ušel udarcem »blokiral« z desno roko, a mu je sekira kljub temu odsekala mezinec na tej roki. Še več: neznanec ima tudi kožo na glavi. Poškodovanega so odpeljali v bolnico v Maribor. Vročekrvneža bosta o dogodku nekaj več povedala na sodišču.

Množica romunskih ilegalcev

V petek je nekdo obvestil policijo, da od slovensko-madžarske meje v notranjost Prekmurja potuje z avtomobilom več tujcev, ki so mejo verjetno prestopili ilegalno. Takoj so sprožili obsežno akcijo, v kateri so sodelovale policijske patrulje s celotnega območja UNZ Murska Soba. Uspelo jim je izslediti 64 Romunov; dve skupini, ki sta potovali s kombiniranim avtomobilom, so prijeli v Dolencih in Dankovcih, dve pa so odkrili in prijeli na Petanjcih in Meleh. Eden ilegalcev je sicer pobegnil, a so ga pozneje prijeli v Galovcih. Vse so vrnili na Madžarsko.

Hudo poškodovana kolesarka

Prejtni četrtek se je ob 5.35 zgodila prometna nesreča na regionalni cesti zunaj Nemčevca. Policisti so sporočili, da je avtomobilist Franc Š. z Vaneče prehitel kolesarko Metko F. iz Predanovca, zato jo je zadel, da je padla in se hudo poškodovala.

Poskoda pri avtomehaniku

Andrej R. z Janževega Vrha je pripeljal na servisni pregled k avtomehaniku Janku V. v Lovrenc na

Pohorje kombinirano vozilo, last gozdnega gospodarstva. Medtem ko je avtomehanik zaganjal motor avtomobila, se je žal zgodila nesreča. Motor je bil namreč v vzvratni prestavi, začel se je pomikati nazaj in je zadel Andreja R., ki je nato padel v kanal in se hudo poškodoval.

Vlomilca so že izsledili

4. novembra okrog 21. ure je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Š. M. v Gornji Radgoni. Vlomilca je zanimal le denar, ne pa kakih gospodinjskih predmetov, saj je sunil 90.000 tolarjev.

Policisti pa so bili tokrat pri odkrivanju storilca zelo uspešni, saj so prijeli osumljenca I. B., pri katerem so našli ukraden denar in ga vrnili oškodovancu.

Odkrili ponarejene marke

V radgonski poslovni enoti LB Pomurske banke so med štetim denarja odkrili ponarejeni bankovec za 100 mark. Med poizvedovanjem, odkod so ga dobili, so ugotovili, da je priromal iz nekega gostinskega lokala v Gornji Radgoni, kjer ga je vnovčil romunski državljani.

Kam je izginila motorna žaga?

Marjan M. iz Jamne je na Policiji v Gornji Radgoni prijavil krajo motorne žage znamke Dolmar, vredne 45.000 tolarjev. Le-to je nekdo ukradel 4. novembra med 17.30 in 18.30. Žaga je bila pred hišo.

Počitniška hišica v plamenih

V noči s sobote na nedeljo je zgorela počitniška montažna hišica v Plešivici pri Gornji Radgoni, velika 8 krat 6 metrov, katere lastnica je Vera Č. iz Murske Sobote.

Škoda je velika, saj je zgorela tudi vsa notranja oprema. Vzrok požara še ugotavljajo.

Izsiljevanje na tržnici

V ponedeljek dopoldne so kriminalisti UNZ Murska Soba in ljutomerski policisti prijeli Z. B., ki je z grožnjami izsiljeval S. M., čeprav mu je že izročil 15.000 mark. Prijeli so tudi L. K. in J. D., ki sta izsiljevalcu pomagala. Izsiljevalca in njuna pomočnika bodo prijaviili državnemu tožilstvu.

Vlom v počitniško hišico

»Osamljene« počitniške hišice in vinske kleti niso varne, pa naj so na tem ali onem območju Pomurja; povsod se najde kak nebodigatreba in naredi takšno ali drugačno škodo, potem pa nam je hudo. Velikokrat smo sami krivi, saj te objekte tako poredko obiskujemo. Nekdo je »vzel na piko« tudi počitniško hišico na Blagušu pri Vidmu ob Ščavnici in po vlovu odnesel razne predmete, vredne kakih 50.000 tolarjev.

Mamilo na meji v Petoševcih

Verjetno je naš državljani L. I. na seznamu uživalcev ali preprodajalcev mamila, sicer ga v ponedeljek, ko se je ob 12.30 pripeljal s Hrvaške na mednarodni mejni prehod v Petoševcih, ne bi temeljito pregledali. Pri osebnem pregledu sta policist in carnik našla 3 grame zmlete indijske konoplje, v pogovoru pa je razkril, da ima doma takega mamila še več. Potem so policisti šli še na njegov dom in našli 20 gramov zmlete indijske konoplje. Mamilo so zasegli, posestnika pa prijaviili sodniku za prekrške.

Okradena patronažna služba

Tatovi pa so res nesramni! Eden od njih je med 3. in 6. novembrom prišel v sicer nezaklenjeno garažo Zdravstvenega doma Murska Soba in z osebnega avta Renault 4 snel platišče s pnevmatik, dimenzije 145/13, ter povzročil za 13.000 tolarjev škodo. Ta avto uporablja za terensko delo patronažna služba.

S tovarnjaka 18 ton premoga

V našem poročanju so zajete le tiste prometne nesreče, kjer so se poškodovali ljudje. Na pomurskem območju pa se vsak dan zgodi tudi veliko nesreč zgolj z materialno škodo.

V petek se je zgodilo 6 takih nesreč, v soboto 8, v ponedeljek pa spet 6. Hujska nesreča se je zgodila tudi v torek, 7. novembra, ob 0.20, torej kmalu po polnoči, ko je v Podgradu pri Gornji Radgoni voznik tovarnega avta zapeljal s ceste, nakar je se prikolica prevrnila in po cesti se je razsulo 18 ton premoga, zato je bil promet prekinjen tja do 2.30, ko so delavci Cestnega podjetja iz Murske Sobote cesto očistili.

Tujce tudi zavračajo

V času od predzadnjega torka do dneva z istim imenom v tem tednu so na pomurskih mejnih prehodih zavrnili več kot 100 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Slovenijo. Še vedno zavrnejo največ Romunov, na meji pa so bili razočarani tudi Ukrajinci, Rusi, Moldavci, Bolgari, Belorusi in seveda nekateri državljani iz nekdanjih jugoslovanskih republik.

Na meji zavračajo potnike, ki nimajo vstopnih vizumov, pa tudi take, ki jih sicer imajo, a nimajo s seboj dovolj denarja za preživljanje za določen čas. Mejni organi na podlagi večletnih izkušenj tudi ponavadi pravilno ugotovijo, kdo od potnikov je turist, poslovnež ... in kdo hoče v našo državo, da bi jo prepotoval in skušal ilegalno prestopiti slovensko-avstrijsko oziroma slovensko-italijansko mejo. Od tam ilegalce vračajo nazaj v Slovenijo in v njeno breme.

S tem ko sumljive potnike zavrnejo že pri poskusni vstopu, je že narejena določena »selekcija«. Je pa tudi res, da je potem marsikateri od zavrnjenih razočaran nad našo gostoljubnostjo. S. S.

Rokomet - II. DL moški

Zmaga Pomurke v Hrastniku

V petem kolu prvenstva v drugi državni ligi pomurskih ligašev zmagala je Pomurka iz Bakovec, ki je v Hrastniku premagala Dol z 32 : 12 (13). **Bakovci:** Božič, A. Veres, R. Vereš, Kavaš, Škrabnar, Bedeković, 10, J. Buzeti, S. Buzeti, B. Vereš, Okreša, 8. Drava s Ptujja pa je v Murski Soboti visoko premagala Krog s 35

: 21 (17 : 4). **Krog:** Grah, D. Kolmanko, A. Kolmanko, L. Sapač, I. A. Sapač, 2, Hegeduš, 1, Meolic, 4, Kovačič, 6, Babič, Gomboc, Vlaović, Roškar. Radeče so v Murski Soboti premagale Polet s 27 : 18 (11 : 9). **Polet:** Kuhar, Sečko, 2, Osterc, Lovenjak, 4, Fefer, 1, Slamar, Černe, 3, Horvat, 2, Barisic, Žugelj, 4, Kreft, 2, Nemeš.

Rokomet - II. DL ženske

Visoka zmaga Bakovec

V osmem kolu prvenstva v drugi državni ženski rokometni

Košarka - 1 SL ženske

Druga zmaga Pomurja

V šestem kolu prvenstva v prvi slovenski ženski košarkarski ligi je ekipa Pomurja iz Murske Sobotice gostovala v Ljubljani in premagala Ježico mlade z 90 : 78 (33 : 30) in drugič zmagala. Sobočanke so bile ves čas tekme boljše nasprotnice, zlasti se je odlikovala Ukrajinka Zotova, ki je dosegla kar 34 točk, učinkoviti pa sta bili tudi Kazminova in Drožinova. Pomurje: Karova 5 (1 : 2), Cerova 11 (1 : 2), Drožinova 15 (1 : 4), Zotova 34 (7 : 15), Pušenjakova 4 (2 : 2), Boharjeva 3 (1 : 3) in Kazminova 18 (8 : 12).

ligi so Bakovci visoko premagali Novo mesto z 42 : 21 (23 : 12). **Bakovci:** Šcap, T. Buzeti, Horvat, M. Buzeti, 9, Hozjan, 19, Kolbl, 3, Jakšič, 5, Canjko, 2, Forjan, 4, Papič, Kovač. Rokometašice Velenja B pa so premagale Črenšovce z 19 : 15 (11 : 8). **Črenšovci:** Zalik, Tibaut, Törnár, K. Smej, 5, M. Pintarič, D. Pintarič, 3, M. Horvat, P. Smej, 1, D. Horvat, K. Pintarič, 2, A. Pintarič, 4, Jeneš.

Hokej na travi

Pričakovani rezultati

V nadaljevanju prvenstva v državni članski ligi v hokeju na travi so bili doseženi naslednji rezultati: **Železničar** : **Svoboda** 2 : 1, **Pomurje** : **Lek** 1 : 4 (Biro za Pomurje in Maučec 4 za Lek) in **Lek** : **Železničar** 2 : 1 (Maučec 2).

Triglav	3	3	0	0	6	1	6
Lek	4	3	0	1	9	5	6
Pomurje	3	1	1	1	2	4	3
Železničar	4	1	1	2	3	5	3
Svoboda	4	0	0	4	1	6	0

Odbojka - interliga

Prva zmaga Pomurja

V petem in šestem kolu tekmovanja v interligi so odbojkarji Pomurja v Murski Soboti gostili madžarski ekipi Csepel iz Budimpešte in Medikemijo iz Szegeda. Sobočani so tokrat igrali dobro in premagali ekipo Szegeda s 3 : 1 (5 : 15, 15 : 5, 15 : 4, 15 : 10) ter prvič zmagali. Tekmo so sicer začeli slabo, kar so izkoristili gostje in prvi niz prepričljivo dobili. V nadaljevanju pa so Sobočani zaigrali kot prerajeni, zanesljivo dobili naslednje tri nize in zasluženo zmagali. Srečanje med Pomurjem in Csepelom iz Budimpešte pa se je končalo s tesno zmago Csepela s 3 : 2 (15 : 13, 13 : 15, 15 : 4, 12 : 15, 9 : 15), pri čemer so Sobočani zamudili lepo priložnost za zmago. **Pomurje:** Fujs, Tinev, Prša, Janža, Kerec, Bačvič, Čeh, Marič, Ševčenko, Topovšek, Poredoš.

Odbojka - I. A moški

Olimpija premala Ljutomer

V prvenstveni tekmi prve moške državne odbojbarske A-lige je Olimpija v Ljubljani premagala Ljutomer s 3 : 0 (15 : 7, 15 : 9, 15 : 10). Ljutomer: Berlot, Kavnik, Belec, Dobošič, Rajnar, Oni-

šak, Zidar, grut, Pirher, Šmauc, Horvat. (NS)

VESTNIK

Kegljanje

Izjemen uspeh Marike Kardinar

V Blanskem na Češkem je bilo kegljaško tekmovanje za svetovni pokal posameznikov in posameznice. Sodelovala je tudi državna prvakinja Marika Kardinar iz Dobrovnika, sicer članica celjskega Miroteksa, in dosegla izjemen uspeh, saj je zasedla drugo mesto. Državni prvak Hary Steržaj iz Ljutomera, član mariborskega Konstruktorja, se tekmovanja zaradi poškodbe ni udeležil. Marika Kardinar, dvakratna svetovna prvakinja (München, Bratislava), je v kvalifikacijah v svoji skupini zasedla drugo mesto (327) in se uvrstila v četrtfinale, kjer je po hudem boju premagala Nemko Cornelio Budy z 2 : 1 (181 : 182, 169 : 137, 174 : 152). Tudi v polfinalu je bil izvrstna, saj je z 2 : 1 (150 : 154, 189 : 148, 181 : 147) premagala Poljakinjo Banszakovo ter se uvrstila v finale. V odločilnem spopadu za prvo mesto pa je izgubila z Madžarko Kovacsevo z 0 : 2 (157 : 172, 147 : 170) ter tako zasedla drugo mesto. Marika Kardinar je tokrat še enkrat dokazala, da ne popušča in da je po toliko letih še vedno v svetovnem kegljaškem vrhu. Feri Maučec

Judo

Štiri prva mesta

V Judenburgu v Avstriji je bil tretji pozivni turnir Alpe - Jadransko. Med 150 tekmovalci iz petih držav so sodelovali tudi Sobočani in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Prva mesta so zasedli: Tadeja Rojko pri deklicah (30 kg), Bojan Žilavec (50 kg), Goran Hašaj (60 kg) in Danijel Ve-

hab (65 kg) pri mladincih. Drugo mesto pri mladincih je zasedel Peter Antič (55 kg). Tretji so bili: Nemec pri deklicah (36 kg) in Lazar pri mladincih (71 kg) ter Permetova (48 kg) pri mladinkah. Peta sta bila Lesjak (50 kg) in Rancigaj (60 kg) pri dečkih. Sedma mesta pa so zasedli: Rogan, Kuronja, Pleteršnik, Zlatar in Pertoci pri dečkih, vsi iz Murske Sobotice. T. Kos

Odbojka - I. B ženske

Zmagi Sobočank in Ljutomerčank

V tekmovanju prve ženske državne odbojbarske B-lige sta obe pomurski ekipi zmagali. Odbojkarice MTC-SL-ROTO Sobotice so premagale ŠOU Fitness Panter s 3 : 2 (10 : 15, 15 : 8, 6 : 15, 15 : 11, 16 : 14). **MTC-SL-ROTO Sobotice:** Forjan, Černela, Drevenšek, Zver, Šlebingar, Kuhar, Mörce, Osojnik in Cipot. Odbojkarice Zavarovalnice Maribor iz Ljutomera pa so premagale Mislinjo s 3 : 0 (15 : 10, 15 : 9, 15 : 12). **Zavarovalnica Maribor Ljutomer:** Vrtnjak, Kolar, Lukienko, Senčar, Šostarič, Pirher, Vahen, Kosi, Šogorčič, Ljubec, Novak. (FM, NS)

Šport od tu in tam

Nogomet - Odigrane so bile četrtfinalne pokalne nogometne tekme na območju ONZ Lendava. Rezultati - Renkovci : Panonija 0 : 2, Črenšovci : Turnišče 4 : 3 (po 11 m) in Opel Horser : Nafta 2 : 7. Odranci so bili prosti.

Judo - V Mariboru je bilo 35. tradicionalno tekmovanje v judu za Baumgartnerjev pas. Med blizu 50 tekmovalci iz 15 klubov sta sodelovali tudi Sobočana Danijel Vehab v kat. do 60 kg in Aleš Šeruga v kat. do 71 kg. Vehab je zasedel tretje, Šeruga pa peto mesto. (T. Kos).

Atletika - V Koprivnici je bil v počastitev mesta 17. ulični tek. Udeležili so se ga tudi člani TS Radenske in dosegli solidne uvrstitve. V osrednjem teku na 5.000 m je Slavko Kumeč v skupini veteranov zasedel drugo mesto, Branko Perme pa je bil peti. V teku na 3.000 m je Danica Perme med članicami zasedla šesto mesto. Anita Perme pa je zasedla v teku na 100 m med predšolskimi otroki tretje mesto.

Košarka - V šestem kolu prvenstva v slovenski moški košarkarski C-ligi so Radenci premagali Roglo s 87 : 63 (42 : 29) in dosegli šesto zaporedno zmago. Strelci: Ulaga 24, Pavlin 22, Banič 13, Bratkovič 9, Lukič 8, Tomič 5, Flisar 2, Šebjan 2 in Neuvirt 2. (B. Gabor)

Šah - V Erlangenu v Nemčiji je bil mednarodni šahovski turnir. Med 62 šahisti iz 5 držav sta sodelovala tudi Miran Zupe (Radenska Pomgrad, Murska Sobotica) in Jože Gerenčer (Rokada, Lendava). Zupe je s 5,5 točke zasedel drugo, Gerenčer pa s 4,5 točke deveto mesto. (JG)

Odbojka - V tekmovanju tretje državne moške odbojbarske lige so odbojkarji Beltinec premagali Šempeter s 3 : 0. V tretji državni ženski odbojbarski ligi je druga ekipa MTC SL ROTO Sobotice izgubila s Kamnikom z 1 : 3.

Atletika - Na tradicionalnem teku in pohodu po griču Panovec pri Novi Gorici je sodelovalo več kot 300 tekačev. Med njimi so bili tudi tekači TS Radenske. Med mlajšimi veterani je na 21 km zmagal Branko Perme, Geza Grabar je bil v absolutni kategoriji na 21 km drugi, Slavko Kumeč pa je bil drugi na 11 km med starejšimi člani. (GG)

Strelstvo - V Hotinji vasi je bilo četrti tradicionalno tekmovanje mladincev v streljanju z zračno puško za pokal Maribora. Med 10 ekipami iz 5 držav so sodelovali tudi strelci SD Janka Jurkoviča in dosegli lep uspeh. Med posamezniki je zmagal Sebastijan Vajda, ekipno pa so zasedli drugo mesto. Tekmovali so: Sebastijan Vajda, 579, Gorazd Kocbek, 564, in Daniel Režonja, 557 krogov. (AK)

Badminton - Na Slovaškem je bilo 5. mednarodno tekmovanje v badmintonu za pokal mesta Trenčin. Med 28 fanti in 19 deklet so sodelovali tudi tekmovalci Mladosti iz Lendave in se lepo odrezali. Med posamezniki je bil Miha Horvat drugi, Dani Novak tretji, Vlado Petkovič četrti in Marko Ketler sedmi. Prvi mesti sta zasedli dvojici Horvat - Petkovič in mešani dvojici Horvat - Sladekova. Dvojica Ketler - Petkovič je bila tretja. (V. Sekereš)

Mali nogomet - Klub malega nogometa Old boys iz Murske Sobotice je pripravil turnir v ma-

lem nogometu za memorial Mirka Mörca. Med štirinajstimi ekipami je zmagala ekipa Prijatelji. Sodelovale pa so še ekipe: Old boys, Cestno podjetje in Nemčavci. (F. Matko)

Atletika - V New Yorku v Združenih državah Amerike je odpotovala skupina petih pomurskih tekaških zanesenjakov, ki se bo v nedeljo, 12. novembra 1995, udeležila enega največjih tekaških maratonov na svetu. Na 42.195 km dolgi progi bodo sodelovali: Lučka Zadavec, Peter Brunec, Mitja Lainščak, Aleš Polanšček in Zlato Tibaut, vsi iz Murske Sobotice. (GG)

Kegljanje - V tretjem kolu prvenstva v drugi podravsko-mariborski kegljaški ligi je ekipa Brunšvika v Radencih premagala Muro iz Murske Sobotice s 7 : 1 (3999 : 3906). Točko za Muro je osvojil Šebjanič. Tekmovali so še: Durič, 665, Iskra, 654, Smolkovič, 649, Borovič, 647, in Ba-

bič, 605 podrtih kegljev. (S. Durič).

Šah - V prvem kolu jesenske šahovske lige Murska Sobotica so igrali: Mlajinci : Izakovič 9,5 : 6,5, Jeruzalem - Ormož : Radenska - Pomgrad (mladinci) 10,5 : 5,5, Prilčki Ljutomer : Radenska - Pomgrad (mladinke) 11 : 5. Brezovci so bili prosti.

Nogomet - V finalni pokalni nogometni tekmi na območju ONZ Lendava so mladinci Bistrice s 6 : 1 prepričljivo premagali Črenšovce in tako postali mladinski pokalni prvaki.

Atletika - V soboto, 11. novembra, pripravlja TS Radenska tradicionalni Martinov tek in pohod od Radenec do Bratonec, med katerimi bosta v središču pozornosti Martina - Srešev iz Radenec in Viragov iz Bratonec. Na sklepnih prireditvah v Bratonicah bodo tudi ocenili svoje delo ter proslavili letošnjo zelo uspešno sezono. (GG)

Hokejisti Leka iz Lipovec. Stojijo od leve: F. Maučec (predsednik), Tratnjek, Gomboc, Kavaš, A. Tivadar, D. Maučec, Mjdrlica, S. Forjan, Gabor, M. Forjan (trener); čepijo: S. Maučec, M. Mesarič, P. Forjan, Sraka, S. Kerman, R. Mesarič in S. Kerman.

Fotografija: Jure Zauneker

Košarkarice Pomurja iz Murske Sobotice v jubilejnim letu zopet tekmujejo med najboljšimi slovenskimi ekipami. Fotografija: Jure Zauneker

Rokometašice Črenšovci, ki tekmujejo v drugi državni ligi.

Stojijo od leve: B. Horvat (trener), K. Smej, D. Pintarič, Törnár, P. Smej, Tibaut, Huber, K. Pintarič, M. Horvat, Dravec; čepijo: Kikel, Jakopina, A. Pintarič, Sabo, D. Horvat, Jeneš in Zalik

Mali nogomet - V tretjem kolu prvenstva v državni ligi v malem nogometu iz Ključarovec premagalo Carioke iz Maribora s 4 : 3 in prvič zmagalo. Gole za Interier so dosegli: S. Novak 2, D. Novak in Nemec (NS).

Šah - V Monostru na Madžarskem je bilo mednarodno tekmovanje v aktivnem šahu.

Med 12 ekipami in 54 posamezniki so sodelovali tudi šahisti Radenske Pomgrada iz Murske Sobotice in Lendave. Sobočani so s 23,5 točke zasedli drugo mesto, Lendavčani pa s 17 točkami osmo.

Med posamezniki je bil Kovač s 7,5 točke drugi, Radošavljevič s 6 točkami deseti, D. Hari s 5,5 točke mirinjski in Gabor (vsi Radenska Pomgrad) s 5,5 točke šestnajsti.

I. SKL ženske

Ježica	6	5	1437:35511
Celje	6	5	1443:34211
Maribor	6	4	2390:37310
Odeja	6	3	3387:3929
Ilirija	6	3	3397:3799
POMURJE	6	2	4376:4088
Unior	6	2	4386:4178
Ježica mlade	6	0	6312:4626

I. A SOL moški

Marles	5	5	015:1	10
Olimpija	4	3	19:4	8
Krka	4	2	27:6	4
Kamnik	5	2	37:11	4
Ljubljana	5	1	46:13	2
LJUTOMER	5	1	44:13	2

I. B SOL ženske

Krim	5	5	015:1	10
LJUTOMER	5	3	210:7	6
ŠOU	5	2	39:11	4
Mislinja	5	2	36:11	4
MTC-ROTO	5	2	36:13	4
Tabor	5	1	49:12	2

II. SRL moški

Gorenje B	5	5	0	0131:11010
Radeče	5	4	1	0126:1049
Drava	5	4	0	1132:1068
POMURKA	5	3	1	1139:1257
Lisca	5	2	2	1111:1066
Ormož	5	2	1	2133:1265
Celje	5	2	0	3134:1394
Dol	5	2	0	3132:1364
Brežice	5	2	0	3112:1424
V. Nedelja	5	1	0	4114:1152
KROG	5	0	1	4123:1481
POLET	5	0	0	5105:1310

Prababici v spomin

Dan mrtvih je dan spomina na naše najdražje, ki so nas zapustili.

Ko je umrla moja prababica, mi je bilo pri srcu zelo hudo. Nisem in nisem mogla verjeti, da je vse to res. Ampak tudi s tem se je treba sprijazniti.

Zdaj prihajam na njen grob vsak teden in ji prinašam rože, včasih pa prižgem tudi svečo. Ko je bila še živa, mi je vedno dala bombon ali čokolado. Vselej, ko sem jo obiskala, me je sprejela z nasmeškom in toplimi besedami. Zdaj vse to zelo pogrešam, čeprav še vedno vidim njen nasmešek in slišim njene prijazne besede.

Ob prvem novembru sem odnesla na njen grob cvetje in prižgala svečo. To namreč pomeni, da je ne bom nikoli pozabila.

MONIKA GREGOR, 8. a, OŠ Bakovci

Spomini

Najbolj od vsega se spominjam svojega dedka. Umrl je za pljučnico.

Imela sem ga zelo rada, ker mi je pel in pripovedoval pravljice. Naučil me je tudi pisati in brati. Ko stojim ob grobu in se nemo spominjam časa, ko je bil še med

nami in nam pel, mi po licu pri-teče solza. Njegov grob zmeraj razsvetljujejo sveče in krasijo rože, ta mesec pa tudi lepe ikebane. Vedno se ga bom spominjala po smehu, pesmi in veselju, predvsem pa po njegovem dobrem srcu.

NATAŠA FORJAN, 6. d
OŠ Beltinci

Večen spomin

Na dan mrtvih se najbolj spominjamo svojih najdražjih. Jaz se vedno spominjam babice, ki je živela v Trnju. Ko sem bil še zelo majhen, sem večino svojega časa preživel pri njej. Mama in oče sta hodila v službo, dedek in babica pa sta imela veliko dela na polju. Ker sem se rodil spomladi, me je zmeraj vozila v vozičku po vasi. Pozneje pa sva že drug od drugem hodila na sprehode. Tudi mrzla zima naju ni motila. Babica mi je takrat oblekla debelo jopico, šal in rokavice, na glavo pa dala kapo.

Posadila me je na sani in že sva drvela po vaških cestah. Skupaj sva delala majhnega snežaka,

se kepala in smejala. Zares sem jo imel rad.

Ko sem bil star leto in pol, je umrla. Bil sem zelo žalosten, pogrešal sem njen nasmejani obraz. Mama mi je povedala, da sem pozneje, ko smo prišli v Trnje, še velikokrat spraševal po babici. Iskal sem jo po vseh sobah, jokali in jo klical. Končno pa sem le spregledal, da se babica več ne more vrniti.

Kljub temu mi je ostala v večnem spominu. Večkrat obiščem njen grob in prižgem svečo, v vazo pa postavim šopek rož. Še posebno zdaj, ob dnevu mrtvih, sem se spominjal najinega skupnega časa.

DANIJEL GRUŠKOVNJAK, 6. c
OŠ Beltinci

Splavalo 31 učencev - Oglasili so se nam tudi učenci 4. razredov OŠ Tišina skupaj z njihovim učiteljem športne vzgoje Vinkom Meričnjakom. Bili so v šoli v naravi na Debelem rtiču in njihova glavna skrb je bila odpraviti plavalno nepismenost. Splavalo jih je 31, 3 pa so ostali neplavalci. Po mnemu učitelja Vinka bi morali temu posvetiti več pozornosti in začeti odpravljati plavalno nepismenost že veliko prej.

Dan mrtvih

Na ta dan sem šel na pokopališče in pri križu prižgal svečo. Ta luč je zagorela vsem otrokom, ki so izgubili življenje v vojni. Zagorela je vsem, ki se bojujejo za svojo prihodnost.

Zaželel sem si, da bi bil na svetu mir, da ne bi bilo nasilja nad otroki, ker se otroci veselimo življenja, smrt pa je za nas nekaj tujega, strašnega ...

BOJAN ZADRAVEC, 6. c
OŠ Beltinci

Zakaj?

Detece malo z drobnimi prstki nežno mamino lice boža, kakor klobčič v objem se stisne, mehka, topla njena je koža.

Na oknu roža z belim cvetom, s sijočo radostjo blesti, tihe pesmi nežno poje, kadar detece zaspi.

Mračno jutro izza gore pride in dežne kaplje se cedijo, drobni prstki hladni mirno v zibelki ležijo.

Na oknu roža ovenela, več ne sije nič blesteče, mati žalostna ob zibelki s strtim srcem joče ...

NINA KOLARIČ, M. Sobota

Vedno se bom spominjala

Najbolj se spominjam rajnega bratca Primoža, ki je umrl zelo majhen, star komaj eno leto. Spominjam se še, ko sva ga s sosedo vozila v vozičku ter mu prepevali pesmice. Zanj z mamom vedno naredim lepo belo ikebanico.

JASMINA ERJAVEC, 6. d, OŠ Beltinci

Bela krizantema

Belo krizantemo sem na grobek dala, ob njej pa svečo še prižgala. Na grobu zdaj sveča gori, bela krizantema ob njej stoji. Moj stric pa mirno spi ...

NATALIJA KŠELA, 6. c
OŠ III M. Sobota

Svečka

Na beltinskem pokopališču imam pokopano staro mamo. Nikoli je nisem poznal, ker je umrla veliko prej, preden sem se rodil. Mamica mi je večkrat pripovedovala o njej in zdi se mi, kakor da

bi jo vseeno poznal. Tudi detem mi večkrat pripoveduje o njej. Takrat je vedno zelo žalosten. Zato rad grem na njen grob, v vazo postavim rože in ji prižgem svečko.

MIHA MAUČEC, 6. a
OŠ Beltinci

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Med tistimi, ki so pravilno odgovorili na prejšnje vprašanje (št. 7), smo tokrat izžrebali MARTINA PETERKO iz Beltinca, Partizanska ulica 18. Res je namreč, da je zeleni val izum, ki ga poznamo v cestni signalizaciji, in sicer če je le-ta (senzorji) naravnana tako (koordinirano), da omogoča vozilom pri določeni hitrosti neprekinjeno vožnjo (naravnost skozi križišča).

KU PON. 9- ALI VESTE?

Ali veste, koliko vrst rastlin so doslej odkrili na svetu? Napišite vsaj približno (zaokroženo) številko. Odgovore pričakujemo najpozneje do 13. novembra.

David Bowie Outside

David Bowie je naredil kariero tudi s tem, da je bil vedno samo to, kar je. Klub temu pa smo bili pri njem vajeni tudi hitrih sprememb; videli smo ga kot biseksualnega šarmerja Hunkyja Doryja, kot Ziggyja Stardusta, kot belega soul dandyja Young Americans, z vampirskim videzom v Thin White Duke in sofisticiranim disco videzom pri Let's Dance. Kot umetnik rock and rolla pa je v pop art teatru vedno veljal za vodilnega izvajalca. Pred kratkim pa se je na glasbene odre vrnil z novim albumom Outside, ki je že na poti dobrega uspeha.

Bowijev skoraj patološki strah, da bo moral odvreči vse svoje maske in se prepustiti le glasbi, zboru in čustvenemu drgetanju svojega zrelega glasu, ga je pripeljal do večstranske osebnosti. Zato daje pri izvedbi velik poudarek svojemu nastopu. Pri glasbi, ki smo je pri njem navajeni, je viden močan vpliv avantgarde, večina glasbe pa je nastala v sodelovanju z Brianom Enom.

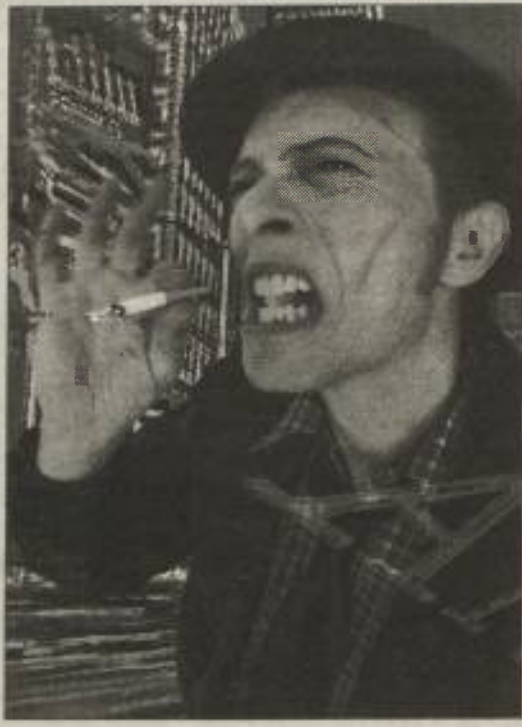
Zasledimo lahko tudi praktično težo Bowijevega pripovedovanja zgodb. Del je posvečen tudi dnevniku Nathana Adlerja, ki je futuristični ovaduh, specializiran za umetniške zločine (kot opozicija zločina nasproti umetnosti, kar je v resničnem življenju le redko kaznovano). Tudi pri tem albumu je očitna lirčnost njegovih besedil. Vsebinsko in glasbo njegovega albuma dokazuje sposobnost, ostrino, globino Bowijewga značilnega lirčnega pisanja besedil in večkrat tudi zapise besedne igre, ki jih odlikuje bogat besedni zaklad.

Album Outside, ki je izšel pri založbi Virgin, ima neustavljiv šarm. Škoda je le, da Bowie in Eno ne moreta dovoliti veličastnosti svoje glasbe in moči skladb, da bi se takoj do popolnosti razvili, ampak je potrebno poslušati ves album, torej devet-

najst skladb, da bi lahko doumeli preprostost melodičnega razvoja. Kritiki pravijo, da dramatičnost novega albuma prepočasno narašča.

Kljub temu lahko povemo, da album kaže, da lahko Eno in Bowie ponovno naredita odlično, nezapleteno pop album ter da je Bowijeva zvezda znova zažarela v svojem sijaju.

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

Gušti su gušti Alena Vitasoviča

Tudi v naših dobro založenih trgovinah s kompaktnimi ploščami lahko kupimo CD Alena Vitasoviča Gušti su gušti. Alen Vitasovič se je podobno kot številni hrvaški estradni umetniki na slovenski glasbeni sceni že dobro uveljavil. Na hrvaškem pa slovi, po ženskem izboru seveda, kot najseksipilnejši glasbenik. Najbolj pa nam je padel v uho s svojim zanimivim jezikom, istrskim narječjem. Le-ta je včasih presenetljivo zelo podoben prekmurščini. Na kompaktni plošči je enajst njegovih skladb, med njimi naslovna Gušti su gušti, Popud mene in druge njegove znane in manj znane uspešnice. Alen se popularnosti na slovenski glasbeni sceni dobro zaveda, zato bo s svojim »glasom in stasom« poskušal osvajati tudi Slovenke.

Novice od tu... in tam

Novo kaseto je izdala Irena Vrčkovnik, imenuje pa se Srčna dama. Na njej je nekaj novih skladb, mnoge pa so poslovenjene uspešnice tujih avtorjev, med njimi lahko najdemo Srčno damo (Naked Love), Vstajam, ko zvonim (9 to 5), Dekle z druge pravljice (One More Dance). Na njej je tudi skladba Oda ljubezni, ki jo je zapela skupaj z Otom Pestnerjem.

Slovenske glasbene skupine kar druga za drugo snemajo videospote.

Tako se je sedaj skupina Panda odločila, da bo za svojo skladbo Za vedno moj, s katero je zmagala na melodijah morja in sonca, posnela videospot, ki ga bodo v režiji Izidorja Fariča posneli v nekem skladišču.

AUDIO - VIDEO - CD

SHOP

69000 Murska Sobota,
Sloškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

Nov oddelek, namenjen umetnosti na Dartford Grammar School v jugovzhodni grofiji Kent, so poimenovali po Micku Jaggerju. Tam, kjer je imel Mick Jagger nekoč prvo skupino rhythm and bluesa, se je spoznal s Keithom Richardom.

Oddelek je stal sto tisoč funtov in bo imel studio za gledališče, ples in glasbo. Čeprav so mnogi nasprotovali poimenovanju po tem znamenitem rockarju in so si prizadevali, naj se imenuje po kakšnem znamenitem pesniku, so bili preglasovani. Zato pa ne bi nosil imena slavnega rockerja, saj je imel na Jaggerja več vpliva in ga še ima kot katalizator pesnik.

John Scatman je izdal novo kaseto Scatman's world. Je plošča o Skotlandiji, deželi, ki je razdeljena na tisoče drobnih kosčkov, ki so razmetani in skriti v naših želodcih in sanjah, kjer govorijo ptičarji kot mi, vendar jecljajo.

Svoje jecljanje je znal Scatman že zelo zgodaj obrniti proti prid, poleg tega pa je ugotovil, da ko poje, ne jeclja.

Njegovo pravo ime pa je John Larkin in je videti kot navadna uslužbenec.

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Oliver Dragojevič - Nisan ja zate
2. Boris Novkovič: Kada ti ljubav zakuca na vrata
3. Valentina - Ne mogu bez tebe
4. Ivica Sinovčić - Ti i ja
5. Zorica Kondža - Tko ti je kriv

Pedlog:
Mineo - Mornaru moj

GLASUJEM ZA:

GERLINCI - Vinarska princeska, ki so jo razglasili na dnevu mosta in kovanja v Gerlincah, je po besedilu Lidija Gomboc iz Gerlinec, njeni spremljevalki pa sta Marjana Šnurer iz Rogoše in Milena Gomboc iz Gerlinec. Konkurenca sicer ni bila velika, saj je potegovalo le 7 kandidat. Večja konkurenca pa je bila ocenjevanju vina, kajti vinarji so prinesli veliko vzorcev kakovostnega vina. Najboljši chardonay je pridelal

Alojz Marič iz Rogoševca, najvišje oceno med vzorci laškega rizlinga je dobil vzorec Štefana Turhe iz Rogoševca, izmed vzorcev samlinga je bil najboljši iz kleti Jožeta Gomboca iz Gerlinec, najvišje ocenjeni vzorec izmed belih mešanih vin pa je prinesel Alojz Marič iz Rogoševca. Na vinogradniško-vinarskem prazniku v Gerlincah pa niso le izbirali kraljice in ocenjevali vzorcev mošta, ampak so imeli tudi razne šaljive igre. (F. Ku.)

Kujski val v boju zoper alkoholizem

Naši kraji slovijo po izvrstnih vinih, ki jih tudi sami precej popijemo. Način, kako danes to počnemo, je čisto drugačen kot nekoč. Takrat vina nismo pili, temveč lokalni in žrtli vseprek. Kultura pitja je na čedalje višji ravni, zato morajo biti naše dejavnosti take, kot jih počnemo tudi pijani. Ste videli vinjene pešce, kako grdo hodijo? Verjetno ste tudi vi že doživeli, da se vam je vinjenim vrtilo in

se vam je zapletel jezik, da ste komaj kaj izdali. Vse to in še več se da rešiti s treningi, učenjem in vztrajnim ponavljanjem. Ob neki priliki je nekdo omenil, kako je na območju Ljutomerja presenetljivo malo težkih prometnih nesreč, ki so se zgodile pod vplivom alkohola. Sogovornike je seveda zanimal vzrok tega nenavadnega pojava. Skrivnost je v tem, da imajo ljutomerske avtošole že leta v programu tudi tečaj vožnje v pijanosti.

V minulih svinčenih časih so to počeli brez velike reklame, ker razmere takrat niso dovoljevale ustvarjalnosti in novih idej. Desetletne izkušnje in dobri rezultati so nas spodbudili, da javnosti predstavimo to dobrodelno dejavnost, ki je velika poslovna priložnost za vsa naša pokrajina.

li, da javnosti predstavimo to dobrodelno dejavnost, ki je velika poslovna priložnost za vsa naša pokrajina.

Kujski val - alkošola dobre vožnje

Pripravljalni tečaj: naučili se boste vinjeni lepo hoditi. Nadaljevalni tečaj: naučili se boste vinjeni voziti kolo. Osrednji tečaj: naučili se boste vinjeni varno voziti. Prva vaja: učenec in inštruktor spijeta vsak deci vina in vozita. Druga vaja: učenec in inštruktor spijeta vsak dva deci vina in vozita. In tako dalje do zadnje vaje: učenec in inštruktor spijeta vsak liter vina in vozita. Na izpit gre učenec pijan, pijana je tudi komisija in seveda inštruktor. Izpit je opravljen, če kandidat ni povzročil nobene prometne nesreče. Reklamno geslo - zakaj bi se učili sami nekaj, v čemer smo mi že mojstri. Pridite k nam, ker je to varneje, predvsem pa ceneje. Za kandidate iz drugih delov države organiziramo tečaje ob koncu tedna.

Hormonska terapija, alkošex

Vsak človek ima moške in ženske hormone. Alkohol, seveda če ga spijete dovolj, pri ženskah odstrani vse moške hormone, pri moških pa vse ženske. Lastnosti, ki so z našim spolom določene že od matere narave, se okrepijo. Ženske postanejo nežnejše, njihova polt mehkejša, oči se jim nagajivo svetijo. Moški postane močnejši, bolj odločen, zravna se, mišice se mu napnejo in postane napadalnejši. Učinki alkohola so blagodejni tudi na »ono« dejavnost. Ko sta partnerja pod »gasom«, odpade potreba po vsaki predigr in lahko takoj začneta z bistvenim delom spolnega odnosa.

Ta se zmeraj uspešno konča z ogromnim obojestranskim orgazmom. Drugi dan ima on globok moški glas, ona pa nežno šumečega. Tako terapija je nujno treba ponoviti vsak mesec vsaj enkrat.

Zdravniški nasveti

Vsi vidijo v alkoholu in pijanosti samo škodljive učinke, zdravilne pa zamolčijo. Ko se Prleka loteva prehlad, si nalije pol »šnopsa«, pol čaja in malo medu ter spije tega toliko, da komaj preživi. To je natanko tista doza, pri kateri ne preživi noben mikroorganizem, tudi virus HIV ne. Dokaz: v Prlekiji in Prekmurju (tudi oni so kar dobri pivci) ni - aidsa.

Kujski val - reklame

Knjižni vinski klub Jeruzalem priporoča naslednje priročnike: Moji prvi koraki v pitje, Učim se stati, Uživajmo v zdravi pitju, Pivo, vino in alkohol, Dobrote iz vaše kleti, Slovenska alkoholna vadbica, Načrtovanje družine s pomočjo svetega Martina, Vzgoja in šolanje majhnih pijančkov. Ob nakupu katere od naštetih knjig boste postali tudi vi član velike družine in prejeli klubsko izkaznico, s katero boste imeli po vsem svetu prvi kozareček zastoj.

J. A. L. LOPERT in KLAS Hoče ponujata

TRAKTORJE (nove in rabljene): FIAT 70-56, UNIVERZAL 300 DTC, UNIVERZAL 561, STAGR, 40 KS (za vinogradnike); ROVOKOPAČE: MF ICB, CAT, SKIP (nove in rabljene); BAGERJE, MINI BAGERJE, VALJARJE (rabljene), mešalce za beton IMER ter novost: v zalogi MITSUBISHI PAJERO TURBO DIESEL INTERCOOLER GLX (nov, možnost menjavo staro za novo oz. za delovni stroj z doplačilom). Informacije: 069 72 036 (od 8.00 do 16.00), 21 818 (zvečer) J.A.L. LOPERT d. o. o., Štefana Kovača 6, TURNIŠČE

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA

Na podlagi 10. člena Pravilnika o kadrovskem štipendiranju študentov za potrebe družbenih dejavnosti in mestne uprave v Mestni občini Murska Sobota razpisuje Mestna občina Murska Sobota za šol. leto 1995/96

KADROVSKE ŠTIPENDIJE

študentom za potrebe javnih osnovnošolskih zavodov v Mestni občini M. Sobota

1. V šolskem letu 1995/96 bomo štipendirali:

- 2 študenta - razredni pouk,
- 1 študenta - angleški jezik,
- 1 študenta - nemški jezik,
- 1 študenta - matematika - fizika
- 1 študenta - glasbena vzgoja
- 1 študenta - defektologija

2. Prosilci naj vlogi priložijo: potrdilo o stalnem bivališču, potrdilo o državljanstvu, dokazilo o vpisu v tekoči letnik, dokazilo o učenem uspehu zadnjega letnika predhodnega izobraževanja, dokazilo o udeleževanju in dosežkih na zunajšolskih tekmovanjih.

3. Štipendist bo po končanem 1., 2. in 3. letniku študija opravljal 10-dnevno prakso v enem od javnih vzgojno-izobraževalnih zavodov v Mestni občini Murska Sobota in je po končanem študiju dolžan skleniti delovno razmerje v mestni občini v skladu s pogodbo o štipendiranju.

Prijava na razpis z zahtevano dokumentacijo naj prosilci pošljejo v 15 dneh po objavi tega razpisa na naslov:

Mestna občina Murska Sobota, Kardoševa 2, 69000 Murska Sobota.

Prosilci bodo obveščeni o podelitvi štipendij v 30 dneh po izbiri.

UMETNOST V GIBANJU.
NOVA VECTRA.
Od 10. novembra tudi pri nas.

že za **32.877 DEM**

UGODNI KREDITI: R+9% - 9,5% brez pologa od 1 do 5 let

Avtotihša KOLMANIČ & DOKL d.o.o.
Industrijska 1, Murska Sobota, tel.: 069 31-645

*Dan odprtih vrat
in testne vožnje*

15. novembra 1995
Vabljeni!

OPEL

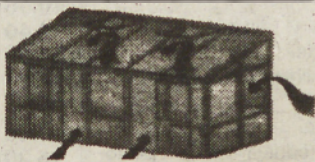

NAŠA IZVEDBA - VAŠA TOPLINA DOMA, RADOST ŽIVLJENJA

telefon: (062) 723 010
723 215
telefaks: (062) 723 010

IZDELAVA - MONTAŽA - PRODAJA

- * senčila
- * okna, vrata
- * pregradne stene
- * zimski vrtovi
- * markize

REFLEX d.o.o.

69250 GORNJA RADGONA, Podgrad 4
Telefon: 069/61-974, 61-751, Telefax: 069/61-947
PRODAJNI SALON Grajska 27, telefon: 069/62-283

izredna ponudba v **NOVEMBRU**
5 % popust za nakup KERAMIKE
7 % popust za nakup OKEN

OBIŠČITE NAS, ČAKAMO 15.000. KUPCA

SREČNEGA NAGRAJENCA ČAKA SUŠILNI STROJ GORENJE PSG 800 SP

Triglav ponovno zbira certifikate!

Triglav, Pooblaščenca Investicijska družba d.d. Ljubljana vas vabi k javnemu vpisu delnic

Spisek vpisnih mest

OBMOČNA ENOTA MURSKA SOBOTA
Murska Sobota, Lendavska 5

PREDSTAVNIŠTVA:
Gornja Radgona, Cesta na stadion 1a
Lendava, Mlinska 5
Ljutomer, Glavni trg 4

Triglav

Pooblaščenca investicijska družba d.d.

NALOŽBA PREUDARNEGA GOSPODARJA.

Televizijski spored od 10. do 16. novembra

PETEK
10. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 9.30 Videostrani
10.00 Kako nastane slikanica
10.20 Otroci širnega sveta, ameriška dokumentarna nanizanka
10.45 Roka Rocka
11.45 Boj za obstanek, angleška dokumentarna serija
12.40 Znanje za znanje, učite se z nami
13.00 Poročila
13.05 Videostrani
14.35 Kam vodijo naše stezice
15.15 Film tedna: ponovitev Lepotica dneva
17.00 Dnevnik
17.10 Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 45. oddaja
17.25 Heathcliff, risana serija
18.00 Sorodne duše, 6. epizoda angleške nanizanke
18.30 Umetnost in civilizacija, umetniki za svet
18.45 Hugo, tv-igrice
19.30 Dnevnik
20.05 Pogled in zadani
21.40 Turistična oddaja
22.00 Dnevnik
22.40 Frasier, ameriška nanizanka
23.10 Hobotnica, italijanska nadaljevalka
0.10 Bratec, tadžikistanski film

TV SLOVENIJA 2

- 11.30 Videostrani
12.05 Forum
12.20 Učitelj, francoska nadaljevalka
13.10 Omizje
15.10 Osmi dan
16.00 Sorodne duše, 5. epizoda angleške nanizanke
16.30 Sova, ponovitev Alfred Hitchcock vam predstavlja
17.00 Hobotnica, italijanska nadaljevalka
18.00 Regionalni studio Koper
18.45 Izziv, poslovna oddaja
19.15 SPIN
20.00 Ljubljanski lesni sejem
20.05 Podelitev nagrad za znanstvene in raziskovalne dosežke, prenos
20.55 Ljubljanski lesni sejem
21.00 Azijska magistrata, japonska dokumentarna serija
21.50 Ljubljanski lesni sejem
21.55 Nepomembna afera
22.45 (Ne)znani oder
23.45 Veno Taufer: Odisej in sin, TV-priredba predstave slovenskega mladinskega gledališča

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 15.50 Santa Barbara - 16.35 Tripreznan detektiv - 17.05 Policistova smrt, akcijska drama - 18.10 Kuhajmo skupaj - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Lesket v gozdu, drama - 21.40 Spot tedna Žive scene - 21.45 Radio F. M. - 22.15 Steklena senca 2, znanstveno-fantastični film - 23.50 Popoln, potopisi in nasveti potnikom - 0.20 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Edukon, kontaktna oddaja - 10.50 Religijski leksikon - 11.00 Nemščina - 11.30 Otroški program - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.40 Odkritja, dokumentarna serija - 13.50 Ulica, ameriški film - 15.35 Izobraževalni program - 16.30 Hrvatska danes - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Turistični magazin - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dokumentarna oddaja - 21.05 Zabavnoglasbena oddaja - 21.50 Dokumentarna oddaja - 22.20 Dnevnik - 22.40 Sliko na sliko - 23.10 Amori in corso, italijanski film

TV HRVAŠKA 2

- 16.30 TV-koledar - 16.40 Sliko na sliko - 17.25 Portret Ljiljana Molnar Talajci - 18.25 Joseph Conrad, serija - 19.15 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.15 Hannah in njene sestre, ameriški film - 22.00 Woody Allen, dokumentarni film - 23.20 CRO POP ROCK

TV MADŽARSKA 1

- 5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Družina Faller - 9.35 Dopoldne, magazin, vmes Dallas - 12.00 Poročila - 12.05 Gospodarska abeceda - 15.30 Evropski magazin - 16.00 Poročila - 16.05 Obletnica - padec berlinskega zida - 16.10 Posel - 16.25 Top model, serija - 17.00 Za upokojece - 17.30 Teka - 17.40 15 minut - 18.00 Okno, magazin - 19.00 Pravljica - 19.13 Muza, kultura - 19.30 Dnevnik, sport - 20.15 Dallas, pon. - 21.10 Desert - 22.15 Van Gogh, franc. film - 0.45 Legendarni kitaristi

TV MADŽARSKA 2

- 12.00 Sista - 15.30 Alpe-Donava-Jadran - 16.00 Madžarska danes - 16.30 Civilna korajža - 17.00 J. Öveges, portret - 17.30 Rin-Tin-Tin, serija - 18.00 Regionalni program - 18.20 Vesoljske game, sci-fi serija - 18.45 Pratika - 18.55 Bršljan, serija - 19.50 Kviz - 20.20 Stoletnica filma - 21.20 Klip mix - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Policijska poročila - 22.45 Telesport

TV AVSTRIJA 1

- 6.00 Fantastične zgodbe, nanizanka - 6.25 Mini Čas v sliki - 6.35 Peter Pan in morski razbojnik -

- 7.10 Knjiga o džungli - 7.35 Otroški spored - 9.10 Kriminalno je napisala - 9.45 Baywatch - 10.40 Vesoljska ladja Enterprise - 11.25 Zasebni detektiv Joe Dancer, kriminalna - 13.00 Otroški spored - 14.30 Knjiga o džungli - 15.05 Kremenčkovi - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.45 Vesoljska ladja Enterprise - 16.30 Baywatch - 17.15 Prijazna družina - 17.40 Zlata dekleta - 18.10 Dr. Quinova, zdravniška iz strasti - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Človek za vse tonovske načine, komedija - 21.50 Nogomet - 22.00 Smrtonosni nadzor, kriminalna - 23.25 Čas v sliki - 23.30 Jakobova lestev, srhljivka - 1.15 Prijazna družina - 1.40 Schiejkov vsak dan - 2.40 Dobrodošli v Avstriji - 4.25 Gonila, film - 5.40 Raj za živali

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejkov vsak dan - 10.05 Dekle za rešetkami, film - 11.30 Vrtljak popevk - 12.20 Šiling - 12.50 Vreme - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Dežela gora - 14.00 Pravica do ljubezni - 14.25 Ženska v Benetkah, film - 15.10 Kriminalno je napisala - 16.00 Schiejkov vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Primer za dva, film - 21.15 Halo, stric doktor!, nanizanka - 22.05 Čas v sliki - 22.30 Lahko vera zdravi? - 0.15 Pod satanovim soncem, film - 1.45 Mednarodna nagrada za video umetnost - 2.15 Videonoč - 3.25 Formula 1

RTL

- 5.30 Poročila - 5.35 Družinski dvoboj - 6.00 Poročila - 6.05 Tvegano - 6.30 Poročila - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenja - 11.00 Vroč nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjček - 14.00 Barbel Schaefer, šov - 15.00 Ilona Cristen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer, magazin - 18.30 Poročila - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Otroci oponašajo znane pevec, šov - 21.15 Komisar Beck, film - 23.10 Nočni šov - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.25 Zlata dekleta - 1.55 Živ pokopan, grozljivka

SOBOTA
11. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 8.15 Radovedni taček: Dirka
8.35 Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 45. oddaja
8.50 O. J.: Prvi randi, slovaški film
9.00 Male sive celice, kviz
9.50 Oglejmo si!, angleška dokumentarna serija
10.15 Tok tok, kontaktna oddaja za mlado-stnike
11.00 Zgodbe iz školjke
11.30 Pes, ki je končal vojno, kanadski film
13.00 Poročila
13.05 Moški, ženske, ponovitev
14.05 Videostrani
14.20 Malo angleščine, prosim
14.35 Tednik
15.20 Pogled in zadani
17.00 Dnevnik
17.10 Otroški program junaki petega razreda, mladinski film
18.00 Boj za obstanek, angleška dokumentarna serija
18.50 Hugo, tv-igrice
19.30 Dnevnik
19.50 Utrip
20.10 Hipnotični svet Paula Mckenne, angleški show
21.10 Skrivnostni svet Arthurja Clarka, angl. dokumentarna serija
21.35 Za TV-kamero
22.00 Dnevnik
22.25 Grace na udaru, ameriška nanizanka
22.50 Osební rekord, ameriški film
0.55 Tiček vraždek, angleška animirana serija

TV SLOVENIJA 2

- 8.00 Euronews
9.25 Shlomo Mintz igra Bacha, ponovitev 2. dela
10.00 Tignes: Svetovni pokal v alpskem smučanju, veslesalom (ž), 1. tek, prenos, reporter: Igor E. Bergant
11.15 Primer za dva, 10. zadnja epizoda nemško-avstrijsko-švicarske nanizanke
12.20 Turistična oddaja
12.35 Sova, ponovitev, Frasier, ameriška nanizanka
13.00 Tignes: Svetovni pokal v alpskem smučanju, veslesalom (ž), 2. tek, prenos
13.50 Sorodne duše, 6. epizoda angleške nanizanke
14.20 Sova, ponovitev Frasier, ameriška nanizanka
16.10 Euronews
16.55 Športna sobota Celje: osmina finala evropskih prvakov v rokometu (m), 1. tekma: Pivovarna laško celje - Croatia banka Zagreb, prenos
18.30 Slovenski magazin
19.05 Karaoke, razvedrilna oddaja TV Koper/Capodistria
20.05 Ljubljanski lesni sejem
21.05 Družinska sramota, nemški film

- 23.30 Sobotna noč: novice iz sveta razvedrila; Peter Gabriel, koncert, angleška glasbena lestvica

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 15.50 Lesket v gozdu, drama - 17.30 Radio F. M. - 19.00 Med prijatelji, narodnozabavna glasba - 19.00 Kuhajmo skupaj - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Beverly Hills Buntz - 20.30 Zvezdni sij, otroški musical - 21.55 Klepet na MMTV, gost Lojze Peterle - 22.55 Spot tedna Žive scene - 23.00 Oči noči 3, erotična srhljivka - 0.40 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 8.15 TV-koledar - 8.25 Poročila - 8.30 Film za mlade - 10.30 Glasbena skrinjica - 11.30 Risanke - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.45 Dokumentarna oddaja - 13.15 Odkritja, dokumentarna serija - 14.05 Poročila - 14.15 Film za mlade - 15.45 Pridelava organske hrane v ZDA, dokumentarna oddaja - 16.20 Sherlock Holmes, serijski film - 17.15 Prizma, magazin - 18.15 Televizija - 18.50 V začetku je bila beseda - 19.30 Dnevnik - 20.15 Film - 21.45 Glasbena oddaja - 22.20 Dnevnik - 22.40 Sliko na sliko

TV HRVAŠKA 2

- 17.20 TV-koledar - 17.30 Sliko na sliko - 18.15 Ekran brez okvira - 19.15 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.15 Korak za korakom, humoristična serija - 20.40 Rezerviran čas - 22.15 Šport - 22.25 Nočna izmena: Življenje na severu, Črni gad - 23.55 Film

TV MADŽARSKA 1

- 5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Otroški program - 11.00 Skrivnosti naših možgan - 12.00 Zvon - 12.02 Sobotni portret - 12.25 Sosedje, pon. - 12.55 Orkester, serija - 13.20 Jegor Budilov in ostali, tv igra - 14.50 Čas X - 15.40 Ped zemlje, madž. film - 17.25 Jani pride na dom, serija - 18.15 Štorije - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Pravljica - 19.30 Dnevnik, sport - 20.10 5 minut proze - 20.25 Boter, 2. del amer. serije - 22.10 Iščemo humorista - 23.05 Nočni program s filmom

TV MADŽARSKA 2

- 6.45 Stiki brez meja - 7.30 Za kmetovalce - 8.00 Romski program - 8.25 Narodnostne oddaje - 11.00 Familija, pon. - 11.30 Narodna glasba - 11.55 Divjna Teton - 12.55 Olimpijci - 13.05 Živali iščejo dom - 13.30 Poje Gyöngyi Hatvani - Kiss - 14.00 Čudovita Zemlja - 14.25 Lestvica popevk - 15.00 Moj rojstni kraj - 15.45 Pannonhalma - 15.55 Televio - 16.25 Za otroke - 16.55 Madžarska - Izland, nogomet - 19.05 Familija - 19.40 Umetna obrt - 20.05 Telefingo, igra na srečo - 21.00 San kresne noči, balet - 22.10 Sončni mrk, franc.-ital. film, čb.

TV AVSTRIJA 1

- 10.10 Alfred J. Kwak, risana nanizanka - 10.35 Sobotna igra - 12.15 Harry in Hendersonovi, razvedrilna nanizanka - 12.35 Kalifornijski klic v sili - 13.20 Mačka in pes - 13.45 Čudovita leta, razvedrilna nanizanka - 14.10 Blossom - 14.35 Princ iz Bel-Aira - 15.00 Baywatch - 15.45 Superman - 16.30 Beverly Hills - 17.15 Melrose Place - 18.00 Nogomet - 19.00 Krepka družina - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Skrita kamera - 21.50 Šport - 22.50 Hans Peter Heinzel: Avstrijska duša na kavču, humoristična oddaja - 0.20 Čas v sliki - 0.25 Matador Juan, film - 2.20 Kalifornijski klic v sili - 3.05 Melrose Place

TV AVSTRIJA 2

- 12.05 Romarska sveta gora Pribram na Češkem, reportaža - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Brat Martin, film - 14.50 Vse, samo ne sestre, veseloigra - 16.15 Dežela in ljudje - 16.45 Živali iščejo dom - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Stolejke akvarelov - 17.53 Verstva sveta - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Spoma vprašanja - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Pomešana čustva, komedija - 21.45 Čas v sliki - 21.50 Kje je moja sestra?, kriminalna - 23.35 Jerry Cotton: Dinamit v zeleni svili, kriminalna - 1.00 Pogledi s strani - 2.05 Videonoč - 4.15 Formula 1

RTL

- 12.00 Princ iz Bel-Aira - 12.30 Polna hiša - 13.00 Formula 1 - 14.25 Stvor iz močvirja - 14.50 Tin T - 15.45 Ekipa A - 16.45 Beverly Hills - 17.45 Melrose Place - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 20.15 Bo to storiti ali ne?, šov - 22.00 Kako, prosim? - 23.00 RTL v soboto ponoči - 0.00 Highlander - 1.35 Živi pokopani, film - 3.05 RTL kino nasvet: Nastajanje filma Hitrejši od smrti - 2.25 High Desert Kill, film, ponovitev - 3.30 Melrose Place - 4.25 Formula 1

NEDELJA
12. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 8.55 Živ žav, ponovitev
9.40 Čebelica maja
10.05 Samo za punce, ponovitev ameriške nanizanke
10.35 Junaki petega razreda, mladinski film
11.05 Grace na udaru, ponovitev ameriške nanizanke
11.30 Obzorja duha
12.00 Opazujmo naravo, d. n. kanadska poljudnoznanstvena serija
12.30 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.05 Karaoke, razvedrilna oddaja TV Koper/Capodistria
14.05 Za TV kamero
14.20 Policiisti s srcem, avstralska nanizanka
15.10 Žepnina, ameriški film
17.00 Dnevnik

- 17.10 Po domače
18.53 Hugo
19.30 Dnevnik
19.52 Zrcalo tedna
20.10 Nedeljskih 60
21.15 Mit o inkviziciji, angl. dokumentarna oddaja
22.10 Dnevnik
22.25 Sova: Črni krog, švedska nadaljevalka, in Hobotnica, italijanska nadaljevalka

TV SLOVENIJA 2

- 8.00 Slovenski ljudski plesi: Kostel
8.30 Spin
9.15 Vrtincu
10.00 Veno Taufer: Odisej in sin, TV-priredba predstave slovenskega mladinskega gledališča
11.05 Nepomembna afera, nemška nadaljevalka
11.55 Hipnotični svet Paula Mckenne
15.20 Športna nedelja
19.20 4 x 4 O živalih in ljudeh
19.30 Dnevnik
19.52 Zrcalo tedna
20.10 Biblija, 35. oddaja: Pavlova pastoralna pisma
20.40 Tristana, francosko-italijansko-španski film
22.15 Športni pregled

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 10.00 Skrinjica želja, otroška oddaja - 10.30 Sandokan, risanka - 11.00 Cirkuske točke - 12.00 Bad Influence, mladinska oddaja o računalništvu - 12.30 Reke Evrope: Loira, dokumentarna reportaža - 13.00 Popoln, potopisi in nasveti potnikom - 13.30 Zabavajmo se skupaj - 14.00 Detektivka, nanizanka - 14.30 Videostrani - 16.35 Zvezdni sij, otroški musical - 18.00 Domači zdravnik - 18.30 Vrtinarjenje za vsakogar - 19.00 Sanje in resničnost - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Nespodobna ženska, ljubezenska drama - 21.35 Spot tedna Žive scene - 21.40 Dead Easy, film - 23.10 TV-prodaja - 23.30 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 9.20 TV-koledar - 9.30 Poročila - 9.35 Film za mlade - 11.00 Poročila - 11.05 Otroci, radost, pesem - 12.05 Sezamova ulica, otroška serija - 13.05 Folklorna oddaja - 13.35 Mir in dobro - 14.10 Poročila - 14.20 Kmetijska oddaja - 15.10 35 minut - 15.45 Rimske toplice, dokumentarni film - 16.15 Opera Box - 16.45 Potovanja: Španija, dokumentarna serija - 17.10 Poročila - 17.20 Film - 18.55 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.15 Film - 21.55 Dr. Quinn, ameriška nanizanka - 22.40 Dnevnik - 23.00 Sliko na sliko - 23.30 Šport

TV HRVAŠKA 2

- 12.00 TV-koledar - 12.10 Sliko na sliko - 12.55 Reševalna 911, serija - 13.45 CRO POP ROCK - 14.45 Športna nedelja - 17.25 Tenis - 17.55 Kvalifikacija za evropsko rokometno prvenstvo, Hrvatska: Turčija - 19.15 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.15 Črno-belo v barvah: Mestece Peyton, film

TV MADŽARSKA 1

- 7.25 Risanke - 7.50 Biblija - 7.55 Računalništvo - 8.30 Nedeljski magazin - 11.00 Pogled domov - 11.45 Dandanes - 12.00 Zvon - 12.05 Poljudnoznanstveni film - 13.00 Top model, pon. serije - 15.00 Delta - 15.25 Nujna pomoč - 15.35 Evangelizirski verski program - 16.00 Kisnejevski filmi - 17.05 Kultura bivanja - 17.35 Potopisni film - 18.25 Kolo sreče - 19.00 Teden, vmes poročila, vreme - 20.00 Nedeljska deklamacija - 20.10 Film meseca: Billy Bathgate, ameriški film - 21.45 Nemojete? - 22.30 Peregrin, Laszlo Cs. Szabó, ob 90-letnici rojstva

TV MADŽARSKA 2

- 7.35 Kje-kaj? - 8.00 Julijin program 2 nedeljskim kuharjem - 8.35 Vesoljske game, pon. - 9.00 Otroški program - 10.00 Zgodovina književnosti, 15. del - 10.30 Vemost v XX. stoletju - 11.00 Športni program - 13.00 TV magister, izobraževalni program - 14.05 Natura magazin - 14.40 Za otroke - 15.10 Gimi, serija - 16.00 Treba se je smejati - 16.45 Pannonhalma, 2. del - 17.05 Lutke - 17.35 Kod drugemu... - 18.00 Za boljši jezik - 18.15 Baywatch, serija - 19.05 Pravljica - 19.25 Lehar: Vesela vdova, opera - 22.35 Telesport - 23.30 Razgovori ob koncu tisočletja

TV AVSTRIJA 1

- 6.00 Ebba in Didrik - 6.25 Otroški spored - 12.00 Ljubezen itd., mladinski kulturni magazin - 12.55 Blossom - 13.20 Počitnice s Piroško, film - 14.50 Športno popoldne - 16.20 Morski razbojnik, avanturistični film - 18.05 Srečni otrok - 18.30 Srček - 19.00 Prijazna družina - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Gasilec Karli, film - 21.10 Avtovizija - 22.10 Belomodre zgodbe - 22.00 K stvari - 23.15 Čas v sliki - 23.20 Vizije - 23.25 Cella ali premaganja, film - 1.00 Kretničar, film - 2.30 Matador Jean, film - 4.25 Neskončna je prenja, vestem

TV AVSTRIJA 2

- 10.15 Velik črn ptič - 11.00 Tiskovna konferenca - 12.00 Iz parlamenta - 12.30 Orientacija - 13.00 Čas v sliki - 13.05 Tednik - 13.30 Tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.35 Prelomnice zgodovine - 15.05 Oni živijo nevarno - 15.35 Moja hčerka, tvoja hčerka, komedija - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Klub za starejše - 17.55 Lipova cesta - 18.25 Kristijan in čas - 18.30 Avstrija v sliki - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Kraj zločina: Kravati asfalt, film - 21.45 Čas v sliki - 22.55 Columbo: Smrtonosna ljubezen - 23.30 V znamenju štrice, kriminalna - 1.00 Pogledi s strani

RTL

- 4.25 Formula 1 - 6.30 Risanke - 7.40 Potovanje v neznano - 7.45 Bio Top - 7.50 Nagradna igra -

- 7.55 Risanke - 10.00 Genialne poteze - 10.05 Vroče poletje ... in kaj potem, film - 10.15 Nani katedrala - 10.30 Kviz - 11.05 Eerie, Indiana - 11.35 Disneyeva filmska parada - 13.23 Formula 1 - 16.45 Earth 2, fantastični film - 17.45 Miami - 18.45 Poročila - 19.10 Ob nedeljah odprto - 20.15 Boj v postelji, komedija - 22.10 Sprejeto magazin - 22.55 Prime Time - 23.15 Raj - 23.45 Playboy pozno ponoči - 0.20 Vedno so stan drugi, film - 0.55 Igre - 1.35 Earth 2, nadaljevanje filma - 2.30 Barbel Schaefer - 3.25 Ilona Christen - 4.15 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

PONEDELJEK
13. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

- 9.35 Otroški program Kapitan Power, ameriška nanizanka
10.00 Malo agnleščine, prosim
10.15 Izziv, poslovna oddaja
10.40 Družinska sramota, nemški film
13.00 Poročila
14.55 Umetniški večer Tone Pavček, pretet
15.50 Obzorja duha
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 Dnevnik
17.10 Radovedni Taček: Steber
17.25 Oglejmo si!, dokumentarna serija
18.05 Simpsonovi, ameriška nanizanka
18.30 Umetnost in civilizacija
18.45 ABC - ITD, tv-igrice
19.18 Žrebanje 3 x 3
19.30 Dnevnik
20.05 Celja, španska nadaljevalka
21.00 Mednarodna obzorja
22.00 Dnevnik
22.40 Fina gospe, angleška nanizanka
23.10 Hobotnica, italijanska nadaljevalka

TV SLOVENIJA 2

- 12.50 Videostrani
13.00 Euronews
14.55 Utrip
15.10 Zrcalo tedna
15.25 Nedeljskih 60
16.25 Policiisti s srcem, avstralski nanizanka
17.10 Sova, ponovitev, Hobotnica, italijanska nadaljevalka
18.00 Regionalni studio Maribor
18.45 Že veste
19.00 Sedma steza
20.05 Gospodarska oddaja: 10.000 obratov
20.55 Trnova pokrajina, nemška drama
22.25 Studio City
23.25 Brane Rončel izva odra

TELE 59 - MMTV

- 7.00 Videostrani - 16.20 Santa Barbara - 17.05 nespodobna ženska, ljubezenska drama - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Glasbeni spoti, nanizanka - 20.50 Živa scena - 22.35 Gm Grazy, akcijski film - 0.10 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujce

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Modri 18, otroška oddaja - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen - 13.15 Sledge Hamer, ameriška nanizanka - 13.15 Dokumentarna serija - 14.00 Film - 15.35 Izobraževalni program - 16.30 Hrvatska danes - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Dokumentarna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zvezdni sij, otroški musical - 21.45 Nemojete? nad ... - 21.30 Hrvatska in svet - 22.20 Dnevnik - 22.40 Sliko na sliko - 23.10 Resna glasba

TV HRVAŠKA 2

- 16.50 TV-koledar - 17.00 Sliko na sliko - 17.40 Magično ime Kinsley, dokumentarni film - 18.30 Dr. Quinn, ameriška nanizanka - 19.15 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.15 Murphy Brown, ameriška nanizanka - 20.45 Serijski film - 21.40 Lovljeni ameriška nanizanka - 22.30 Dokumentarna serija

TV MADŽAR

Televizijski spored od 10. do 16. novembra

TV AVSTRJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.05 Monice Ahoy, kriminalni film - 11.35 Moja hčerka, komedija - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Pod indijski nebom, dokumentarni film - 13.55 Omenacija - 14.25 Ženska v Benetkah, nanizanka - 15.15 Kriminalno je napisala - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 18.55 Mojstri kuhajo - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Godzarska koč Falkenau - 21.10 Tema, glasbena oddaja - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Kulturni magazin - 23.05 Prost vstop - 23.40 Srce v zimi, film - 1.20 Mednarodna nagrada za videoumetnost - 1.45 Čas za kulturo - 2.20 Pogledi s strani - 2.35 K shali - 3.40 Videonoc

RTL

5.35 Družinski dvoboj - 6.05 Tvegano - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so konjiček - 14.00 Babel Schafer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Prijazna družina - 18.30 Zvezde - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Herkules v kraljestvu mrtvih bogov, film - 22.10 Extra: Magazin - 23.00 Deset pred enajsto - 23.30 Nočni šov, oddajki - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Barbel Schafer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

TOREK
14. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

10.25 F. Rudolf: Kuža laja mjav, lutkovna igrlica
10.40 Tako je bilo
11.10 Tristana, francosko-italijansko-španski film
12.45 Ze vete
13.05 Sedma steza
14.05 Sobotna noč
16.20 Mostovi
17.10 Samo za punce, kanadska nanizanka
17.35 Terezka, slovaški film
18.00 Sorodne duše, 7. epizoda
18.30 Umetnost in civilizacija, umetniki za svet
18.45 Kolo sreče
19.30 Dnevnik
20.05 Učitelj, francoska nadaljevanka
20.55 Omi dan
22.00 Dnevnik
22.20 Žarišče
22.50 Sova: Ko se srca vnamejo, ameriška nanizanka
23.15 Hobotnica, italijanska nadaljevanka

TV SLOVENIJA 2

13.00 Euronews
14.05 Malo angleščine, prosim
14.20 Mit o inkviziciji, angl. dokumentarna oddaja
15.05 Studio City
16.15 Simpsonovi, ameriška nanizanka
16.40 Sova, ponovitev
17.10 Hobotnica, italijanska nadaljevanka
18.00 Regionalni program
18.45 Iz življenja za življenje
20.05 Po sledih napredka
20.55 Roda Rocka
21.55 Oddaja o umetnosti ali film

TELE 59 - MMTV

7.00 Videostrani - 16.20 Santa Barbara - 17.05 Gun Crazy, akcijski film - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 To je ljubezen, nanizanka - 20.30 Spot tedna Žive scene - 20.35 Avtomobilni svet - 21.00 Dnevnik - 21.35 Zlata dekleta - 22.00 Dnevnik - 23.10 Tv-prodaja - 23.40 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujece

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Majhen ves svet, otroška oddaja - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.45 Sledge Hamer, ameriška nanizanka - 13.10 Dokumentarna serija - 14.00 Poročila - 15.35 Izobraževalni program - 16.30 Hrvatska danes - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Dokumentarna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dokumentarna oddaja - 21.05 V ospreju - 22.35 Dnevnik - 22.55 S slika na sliko

TV HRVASKA 2

17.30 Tv-koledar - 17.40 S slika na sliko - 18.25 Serijski film - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.20 Slika na sliko - 20.45 Serijski film - 21.35 Dokumentarni film - 22.05 Civilko, serija

TV MADŽARSKA 1

5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Družina Faller - 9.35 Dopoldne, magazin, vmes Neprizadovoljno potovanje, serija - 12.00 Poročila - 12.05 Gospodarska abeceda - 12.15 Telepakk - 12.45 Telepakk - 15.20 Zgodovina za solarje in za vsakogar - 16.00 Poročila - 16.05 Folklornostval kalaka - 16.25 Top model - 17.00 Za otroke - 17.45 Rabin dr. István Doman - 18.15 Posel - 18.30 Družabna igra - 19.00 Za otroke - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik, sport - 20.10 Klip mix - 20.30 Columbo, kriminalna - 22.05 Bestseller, V paritski državi - 22.40 Nedelja na podeželju, francoski film

TV MADŽARSKA 2

9.00 Zasedanje Parlamenta - 16.35 Za otroke - 17.05 Klinika za živali - 18.00 Regionalni program - 18.45 Svet srednje Evrope - 19.20 Magnum, kriminalna - 20.15 Novinarski klub - 21.10 Vse ali nič, kviz - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Čar športa, športni magazin

TV AVSTRJA 1

6.00 Fantastične zgodbe - 6.25 Otroški spored - 9.05 Kriminalno je napisala - 9.50 Baywatch - 10.30 Vesoljska ladja Enterprise - 11.20 Hobin Hood - Življenje za Richarda Leviesrčnega - 13.00 Otroški spored - 14.30 Knjiga o džungli - 15.05 Kremenčkovi - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.45 Vesoljska ladja Enterprise - 16.30 Baywatch - 17.15 Prijazna družina - 17.35 Zlata dekleta - 18.10 Dr. Quinnova, zdravnica iz strasti - 19.00 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Univerzum: Lov na sokole, reportaža - 22.00 Lowe Crimes - Slike veselja, srhljivka - 23.25 Čas v sliki - 23.30 Bančni ropari, kriminalni film - 1.10 Prijazna družina - 1.35 Schiejk vsak dan - 2.35 Dobrodošli v Avstriji - 4.30 Love Crimes - Slike veselja, srhljivka

TV AVSTRJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.05 Počitnice s Pirokso, film - 11.40 Stan in Ollio, komedija - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Tema - 14.00 Avstrija v sliki - 14.25 Očka potrebuje ženo: Monika, razvedrila nanizanka - 15.10 Kriminalno je napisala - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Akti X, skrivnostni primeri FBI-a - 21.10 Reporter, magazin - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Na prizorišču, reportaža tedna - 23.00 Šov v novem stilu - 23.50 Mednarodna nagrada za videoumetnost - 0.50 Umetnika McGough in McDermont ter njun svet - 1.50 Čas za kulturo - 2.25 Pogledi s strani - 2.30 Videonoc

RTL

5.35 Družinski dvoboj - 6.05 Tvegano - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Barbel Schafer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Prijazna družina - 18.30 Zvezde - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Dvojni napor, nanizanka - 21.15 Detektiv Hanks - 22.15 Quincy - 23.15 Nočni šov - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Barbel Schafer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

SREDA
15. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

10.20 Cobi in prijatelji, španska risana serija
10.50 Azijska magistrala, japonska dokumentarna serija
11.40 Iz življenja za življenje
12.05 Skrivnostni svet Arthura Clarka, angl. dokumentarna serija
12.30 Slovenski magazin
14.30 Biblija, 35. oddaja
15.00 Mednarodna obzorja
17.00 Dnevnik
17.10 Pod klobukom
18.00 Sorodne duše, 8. epizoda
18.30 Umetnost in civilizacija
18.45 Kolo sreče
19.30 Dnevnik
20.25 O jedaci in pijači, o moškem in ženski, tajvanski film
22.30 Dnevnik
22.46 Šport
22.50 Žarišče
23.10 Noro zaljubljenka, ameriška nanizanka
23.40 Hobotnica, italijanska nadaljevanka
0.30 Alica, evropski kulturni magazin

TV SLOVENIJA 2

12.50 Videostrani
13.00 Euronews
14.50 Zgodbe iz školje
15.25 Celia, španska nadaljevanka
16.15 Sorodne duše, 7. epizoda angleške nanizanke
16.45 Sova, ponovitev Ko se srca vnamejo, ameriška nanizanka
17.10 Hobotnica, italijanska nadaljevanka
18.00 RPL - studio Ludwigana
18.45 Odkrivanje zemlje, 26. zadnji del ameriške izobraževalne serije
19.15 V vrtincu
20.05 Športna sredo
22.20 Omizje
0.20 Tenis, finale ATP, posnetek iz Frankfurt

TELE 59 - MMTV

7.00 Videostrani - 15.20 Santa Barbara - 16.05 Zlatolaska in zlata trdnjava, vestem - 17.40 Kamera na potepu - 18.10 Kuhajmo skupaj - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Med prijatelji, oddaja o narodno-zabavni glasbi - 21.00 Spot tedna Žive scene - 21.05 Hiša magnolij, komedija - 22.30 Živa scena - 0.15 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujece

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Ljubezenske zgodbe, otroška serija - 12.00 Dnevnik - 12.15 Ljubezen, serija - 12.40 Sledge Hamer, ameriška nanizanka - 13.10 Dokumentarna serija - 13.55 Film - 15.30 Izobraževalni program - 16.30 Hrvatska danes - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Dokumentarna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.15 Informativni program - 21.05 Ljubezen in mir, zabavno-glasbena oddaja - 21.50 Znanstveni forum - 22.35 Dnevnik - 22.55 S slika na sliko - 23.25 Jazz

TV HRVASKA 2

17.00 TV-koledar - 17.10 Slika na sliko - 17.55 Dokumentarni film - 18.25 Serijski film - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Na zdravje, ameriška nanizanka - 20.45 Serijski film - 21.40 Film

TV MADŽARSKA 1

5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Družina Faller - 9.35 Dopoldne, vmes Neprizadovoljno potovanje, serija - 12.00 Poročila - 12.05 Gospodarska abeceda - 12.15 Welcome to Hungary - 12.45 Telepakk - 15.20 Zgodovina za solarje in za vsakogar - 16.00 Poročila - 16.05 Folklornostval kalaka - 16.25 Top model - 17.00 Za otroke - 17.45 Rabin dr. István Doman - 18.15 Posel - 18.30 Družabna igra - 19.00 Za otroke - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik, sport - 20.10 Klip mix - 20.30 Columbo, kriminalna - 22.05 Bestseller, V paritski državi - 22.40 Nedelja na podeželju, francoski film

TV MADŽARSKA 2

16.30 Otroški program - 17.00 Prosta ura, oddaja o poeziji - 17.50 Pratika - 18.00 Regionalni program - 18.55 Poslednja ljubezen prestolonaslednika Rudolfa, avstrijski film - 20.35 Kmečki rondo, dok. film - 21.00 Policijska poročila - 21.10 Vse ali nič, kviz - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.35 Mali svet, okrogla miza - 23.05 Labodje jezero, koreograf GY. Vámos, portret

TV AVSTRJA 1

6.00 Deklica iz prihodnosti - 6.25 Otroški spored - 8.35 Tom in Jerry - 9.10 Kriminalno je napisala - 10.00 Baywatch - 10.40 Vesoljska ladja Enterprise - 11.30 Columbo: Smrtonosna ljubezen, film - 13.00 Peter Pan in morski razbojnik - 14.30 Knjiga o džungli - 15.05 Tom in Jerry - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.45 Vesoljska ladja Enterprise - 16.30 Baywatch - 17.15 Prijazna družina - 17.40 Zlata dekleta - 18.10 Dr. Quinnova, zdravnica iz strasti - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 22.25 Faust: Smrtni strah, film - 2.25 Čas v sliki - 23.30 Slepo sovraštvo, film - 1.00 Prijazna družina - 1.25 Schiejk vsak dan - 2.25 Dobrodošli v Avstriji - 4.25 Slepo sovraštvo, film

TV AVSTRJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.05 Brat Martin, komedija - 11.45 Po sledih Noetlove barke - 12.30 Na kraju dogodka - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Univerzum: Lov na sokole - 14.00 Pravica do ljubezni - 14.25 Očka potrebuje ženo: Gizela - 15.10 Kriminalno je napisala - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Moj prijatelj je lipicanec, film - 21.50 Pogledi s strani - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Jungle Fever, film - 0.35 Čas za kulturo - 1.20 Videonoc

RTL

5.35 Družinski dvoboj - 6.05 Tvegano - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno opoldne - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldova zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas hrepenenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Barbel Schafer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer - 18.30 Eksplozivno - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Soprogine solze, drama - 22.10 Stemov tv-magazin - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Prijazna družina - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Barbel Schafer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

ČETREK
16. NOVEMBRA

TV SLOVENIJA 1

9.15 Čarovnik Uptata
9.35 Batman, ameriška nanizanka
10.00 4 x 4 o živalih in ljudeh
10.45 Odkrivanje zemlje, 26. zadnji del ameriške izobraževalne serije
11.15 Po domače
13.00 Poročila
13.05 Podoba podobe, ponovitev
15.20 V. Seager: Trnova pokrajina, nemška drama
17.00 Dnevnik
17.10 Živ zav
18.00 Sorodne duše, 9. epizoda angleške nanizanke
18.30 Umetnost in civilizacija umetniki za svet
18.45 Kolo sreče, TV-igrlica
19.30 Dnevnik
20.05 Roman Končar - Igor Šmid: Kdo bo koga, TV-nadaljevanka
20.35 Balet
21.45 Nikar, oddaja o prometu
22.00 Dnevnik
22.20 Žarišče
22.40 Poslovna borza
22.50 Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka
23.15 Hobotnica, italijanska nadaljevanka

TV SLOVENIJA 2

12.50 Videostrani
13.00 Euronews
16.10 Sorodne duše, 8. epizoda angleške nanizanke
16.40 Sova, ponovitev
17.10 Hobotnica, italijanska nadaljevanka
18.00 Regionalni program
18.45 Znanje za znanje, učite se z nami
19.15 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.00 Večerni gost
22.05 Pisave
22.50 Stoletnici filma naproti, ciklus filmov bratov Taviani: Noč svetega Lovrenca, italijanski film

TELE 59 - MMTV

7.00 Videostrani - 16.00 Santa Barbara - 16.45 Kamera na potepu - 17.15 Hiša Magnolij, komedija - 18.40 Santa Barbara - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Triperesna detelja, nanizanka - 20.30 Spot tedna Žive scene - 20.35 MMTV-sport - 21.05 Prva pomoč, grozljivka - 22.40 To je ljubezen, nanizanka - 23.10 Sanje in resničnost, dokumentarna oddaja - 23.40 Tv-prodaja - 0.00 Videostrani - 1.00 Deutsche Welle, program za tujece

TV HRVASKA 1

10.05 Izobraževalni program - 11.30 Veseli glasbeni četrtak - 12.00 Dnevnik - 20.15 Ljubezen, serija - 12.40 Humoriistična serija - 13.05 Dokumentarna serija - 13.55 Film - 15.15 Risanke - 15.35 Izobraževalni program - 16.30 Hrvatska danes - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Dokumentarna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zabavno-glasbena oddaja - 21.20 Kultura - 22.40 Dnevnik - 23.00 Slika na sliko

TV HRVASKA 2

16.40 TV-koledar - 16.50 Slika na sliko - 17.35 Dokumentarna serija - 18.25 Serijski film - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Rudolf Štajner, dokumentarni film - 21.10 Cofrane v cadilacu, humoristična serija - 21.35 Serijski film - 22.25 Reševalna 911, dokumentarna serija - 23.05 Glasbena oddaja

TV MADŽARSKA 1

5.30 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Družina Faller - 9.35 Dopoldne, magazin, vmes Happy Holiday, serija - 12.00 Poročila - 12.05 Gospodarska abeceda - 14.45 Evropski poslovni asistent - 15.20 Književnost za solarje in za vsakogar: Horatius Noster, 2. del - 16.00 Poročila - 16.05 Nemški magazin - 16.25 Top model - 17.00 Muzeji, galerije - 17.45 Program madžarskih židov - 18.00 K učnemu načrtu - 18.15 Posel - 18.30 Kviz - 19.00 Za otroke - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik, sport - 20.15 Malo mesto, serija - 20.55 Lahko noč, kraljevica, madžarski film

TV MADŽARSKA 2

16.10 Koliko je vreden podeželj? - 16.25 Obvez-

RADIO MURSKI VAL
UKV 94,6 MHz (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHZ)

PETEL: 5.45 Prebujate se z nami - 5.45 Pozdrav in napovednik - 6.10 Vreme, ceste - 6.25 Obvestila - 6.30 Horoskop - 6.40 Pesem tedna - 6.45 Prebiramo dnevne časopise - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v treh jezikih - 7.45 Maniborsko zvočno pismo - 8.00 Dopoldne na MV - 8.00 Poročila - 8.05 Obvestila - 8.10 Pozdrav in napovednik - 8.30 Mali oglasi - 9.00 Menjalniški tečaj bank - 9.15 Zamurjenici - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Kinoventilator - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.05 Obvestila - 12.15 Kronika UNZ-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Polodne na MV - 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Kultura in sport ob koncu tedna - 18.00 MV-dur - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 Večerni program MV - 19.30 Sipil mi - 22.00 Želim vam lahko noč

SOBOTA: 5.45 Prebujate se z nami - 5.45 Pozdrav in napovednik - 6.10 Vreme, ceste - 6.25 Obvestila - 6.30 Horoskop - 6.45 Pesem tedna - 6.50 Prebiramo dnevne časopise - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v treh jezikih - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Dopoldne na MV - 8.00 Poročila - 8.05 Obvestila - 8.10 Pozdrav in napovednik - 8.30 Mali oglasi - 9.00 Menjalniški tečajji bank - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.05 Obvestila - 12.15 Kronika UNZ-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Polodne na MV - 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.30 Evropa v enem tednu, BBC - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Kulturni koledar - 17.05 Radijski krajni sejem - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 Večerni program MV - 19.30 Dober večer, Benol - 22.00 Želim vam lahko noč

NEDELJA: 8.00 Začnemo nov dan - 8.05 Horoskop - 8.15 Panonski odmevi - 8.50 Zamurjenici, ponovitev - 9.15 Misel in čas - 9.30 Srečanje na MV - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Minka za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s športnih igrišč) - 19.00 Radijski dnevnik
PONEDELJEK: 5.45 Prebujate se z nami - 5.45 Pozdrav in napovednik - 6.10 Vreme, ceste - 6.25 Obvestila - 6.30 Horoskop - 6.40 Mlado jutro - 6.45 Pesem tedna - 6.50 Prebiramo dnevne časopise - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v treh jezikih - 7.45 Porabsko - Nemško zvočno pismo - 8.00 Dopoldne na MV - 8.00 Poročila - 8.05 Obvestila - 8.10 Pozdrav in napovednik - 8.30 Mali oglasi - 9.00 Menjalniški tečajji bank - 9.15 Župan na obisku - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.15 Minute za zdrave - 11.00 Vojni po bencinu - oddaja o avtomobilizmu - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.05 Obvestila - 12.15 Kronika UNZ-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Polodne na MV - 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Ponedeljska tema - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila -

no čtivo za solarje, György Petri, pesmi; literarni mozaik - 17.15 Dandanes - 17.30 Čakajo na vlado - 18.00 Regionalni program - 18.50 Kriminalistični magazin - 19.25 Kolaj - 20.20 Prelomnica tišočletja - 20.50 Klip mix - 21.00 40 minut za Arthurjem Millerjem - 21.45 Dnevnik - 22.00 Objektiv - 22.40 Kako je, bratec?, sov. film

TV AVSTRJA 1

6.10 Fantastične zgodbe - 6.25 Otroški spored - 6.35 Peter Pan in morski razbojnik - 7.10 Knjiga o džungli - 8.35 Tom in Jerry - 9.10 Kriminalno je napisala - 9.50 Baywatch - 10.40 Vesoljska ladja Enterprise - 11.30 V znamenju štirke, film - 13.00 Otroški spored - 15.05 Tom in Jerry - 15.30 Mini Čas v sliki - 15.45 Vesoljska ladja Enterprise - 16.30 Baywatch - 17.15 Prijazna družina - 17.40 Zlata dekleta - 18.10 Dr. Quinnova, zdravnica iz strasti - 19.00 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Komisar Rex, film - 21.05 Prav Chicago, kriminalna nanizanka - 21.55 Cobra - 22.40 Operacija Pitonum, film - 0.05 Čas v sliki - 0.10 Učitelj Richard, film - 1.45 Prijazna družina - 2.10 Schiejk vsak dan - 3.10 Dobrodošli v Avstriji - 5.05 Pa prav Chicago, film

TV AVSTRJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.05 Gelerwalljevi, film - 11.35 Osumljenici, kriminalni film - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Reporter, ponovitev - 14.00 Dežela in ljudje - 14.25 Očka potrebuje ženo: Regina - 15.10 Kriminalno je napisala - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Lokalne novice - 19.30 Čas v sliki - 20.15 35 let lutkovnega gledališča Stehaufmandin - 21.10 Vera - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Šiling - 23.00 Srečanje s pokrovitelji, gala predstava - 23.50 Veliki kitajski zid - 0.45 Čas za kulturo - 1.20 Pogledi s strani - 1.25 Videonoc

RTL

5.35 Družinski dvoboj - 6.05 Tvegano - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35

servis vozil

in kmetijske mehanizacije

LJUTOMER,
Kolodvorska 16a
Tel.: (+386 69) 81 505, 81 515, 81 535, 81 063, 81 525, faks: 81 257
ŽELEZNIŠKA POSTAJA LJUTOMER

Zvesta prijateljica voznikov LADA SAMARA je dobila

**AKCIJA
SAMARA**

DVA NOVA TIPa,
in sicer **M**
ter **ME**.

O novostih pri
teh vozilih
lahko
povprašate
po telefonu,
št. sta 81 063
ali 81 515 ali
nas obiščite.

**AKCIJA
SAMARA**

Z NAKUPOM NE ODLAŠAJTE,
SAJ DOBI LE PRVIH 50
KUPCEV V SLOVENIJI
BREZPLAČNO platišča
AUTC in gume MICHELIN
MXT ENERGY.

**AKCIJA
SAMARA**

Ugodne možnosti za najetje posojila brez pologa od 1 do 4 let po že od R + 9,5-odstotni obrestni meri.

Vestnik

v športni dvorani pri
3. osnovni šoli v Murski Soboti

Radio Murski val 94,6 MHz

**ZAIGRAJMO
IN ZAPOJMO
PO
DOMAČE**

**NAJ
RADIO 95**

v petek, 10. 11. 1995
ob 16.30 in ob 20.00

VODITELJ

GEZA FARKAS

Brendi
Stanka Koracik
Slovenski muzikantje
Štirje kovaci
Joze Kobler

Alfi Nipic
in
njegovi
muzikanti

Fantje izpod Vurberka
Tine Kmetec
Simona Weiss

Spidi in Gogi
Avantura
Moni

**NAGRADNA
ORISKOVALICA**
Potovanja v
MADŽARSKO,
FRANCIJO,
ITALIJO, NIZOZEMSKO
- podarja RELAX Murska Sobotica

**VSTOPNINA
450
tolarjev**

Vrednosten vstopni list
in knjižnica Murske Sobotice

zavarovalnica triglav d.d.
območna enota M. Sobotica
Lendavska 5, tel.: 06031-850

Pomurska banka d.d.
Murska Sobotica

POKROVITELJI: M-SOD-M Gančani, VRTNARSTVO Murska Sobotica, GOSTIŠČE RAJH Bakovci, PODJETJE KOMUNALA Murska Sobotica, LESPATEX, ITALIJANSKA TEGOLA, ZVEZDA Murska Sobotica, EUROTRADE Ljubljana, RELAX Muta, ŠIFTAR Murska Sobotica, BELTRANS Murska Sobotica, RADENSKA Radenci, FLEGIS Maribor, PTT, POKLETJE Murska Sobotica, ELTI Murska Sobotica, TESARSTVO IN TRGOVINE POREDOŠ Betinci, STEKLARSTVO MAUČEC Betinci, RAFFEISEN BANK Avstrijska Radgona - Röch, KARTONAZA Murska Sobotica, RADGONSKE GORICE Gornja Radgona, MATV-GATV-COTV VLADIMIR JUD Murska Sobotica, OBČINA LENDAVA, ZLATARSTVO VLADO MANDIČ Murska Sobotica, ZLARNIČI FERI DANIČ Murska Sobotica, MLINOPEK Murska Sobotica, KRIŽEVSKO OPEKARNE Križevci, MIR Gornja Radgona, JANKO IN MILICA MAKOTER Oten, TRGOVINA KEGL Murska Sobotica, TELEKOM Murska Sobotica, Trgovina VERE HORVAT Žitki, INGRA Lendava, OBČINA GORNJA RADGONA, LEK Ljubljana, TRGOVINA KAVAŠ Odranci, AGROSERVIS Murska Sobotica, GROS Murska Sobotica, MERCATOR - UNIVERZAL Lendava, TOVARNA KOVINSKE OPREME Murska Sobotica, MESTNA OBČINA Murska Sobotica, PETROL Murska Sobotica, ZBORNICA MORAVSKE TOPICE, PEKARNA MURA Gornja Radgona, VODNO GOSPODARSKO PODJETJE Murska Sobotica, MBS Maribor, OBRTNA ZBORNICA Gornja Radgona, AVTOBUSNI PROMET Murska Sobotica, PEKARNA - OKREPČEVALNICA KUZMIČ Murska Sobotica, Trgovina, okrepčevalnica, pekarna - ROBI Bakovci, VARSTVOJ Lendava, GOSTILNA BOGDAN Odranci, BOTO SUKIČ Murska Sobotica, ZAVAROVALNA HIŠA SLOVENICA Ljubljana, ELEKTRO KOSSAR Bad Radkersburg, GOSTILNA HORVAT - LOVENJAK Polana, GOSTILNA ŽABJEK Žitki, TRGOVINA RIČANKA Radenci, BTC Murska Sobotica, UNION Ljubljana, FOTO MECO Murska Sobotica, BIG-BANG HI-FI CENTER Murska Sobotica, VENERA, AGENCIJA ZA TRGOVINO

LIPOHAIR®
plus

Brez konzervansov

VELIKI EVROPSKI HIT ZDAJ TUDI V SLOVENIJI

**Odpravite problem
z izpadanjem las!**

Spoštovani!

Pri sebi ste opazili prva znamenja tankih, razredčenih las in povečano izpadanje. Razlogi za to so lahko različni. Bolezen, spremembe hormonske sestave, prehrabne motnje in stres ali dednost pri moških so najpogostejši vzroki za čezmerno izpadanje las.

S preprečevanjem je najbolje začeti, ko izpadanje las še ni zelo opazno. Idealna rešitev za vas je liposomski preparat LIPOHAIR. Kot lasje ne zrastejo čez noč, je tudi LIPOHAIR potrebno uporabljati redno nekaj mesecev, da se ponovno okrepijo oslabiljene lasne korenine. Prvi rezultati pa so pri večini ljudi vidni že po nekaj tednih.

Liposomski preparat LIPOHAIR se nanaša in nežno vtira v kožo lasišča s

konicami prstov. Za uspeh ni odločilna količina nanesenega preparata, ampak redna in skrbna vsakdanja uporaba. Ena steklenička zadošča za tridesetdnevno uporabo. LIPOHAIR je revolucionarni izdelek na tržišču, ki s pomočjo liposomov kot snovne najprej ustavi izpadanje in očisti zamašene lasne korenine, v drugi fazi pa ponovno spodbudi rast las.

LIPOHAIR je koristen tudi za kožo vašega lasišča. Ob že omenjenih naštetih še nekaj prednosti:

- povečuje vlažnost kože do 50 %
- pozitivni učinki na membranski fluid
- elastičnost in aktiviranje celic
- trajno delovanje zaradi kopičenja v povrhnjici ter počasno sproščanje substanc
- uporaba ne glede na spol in starost

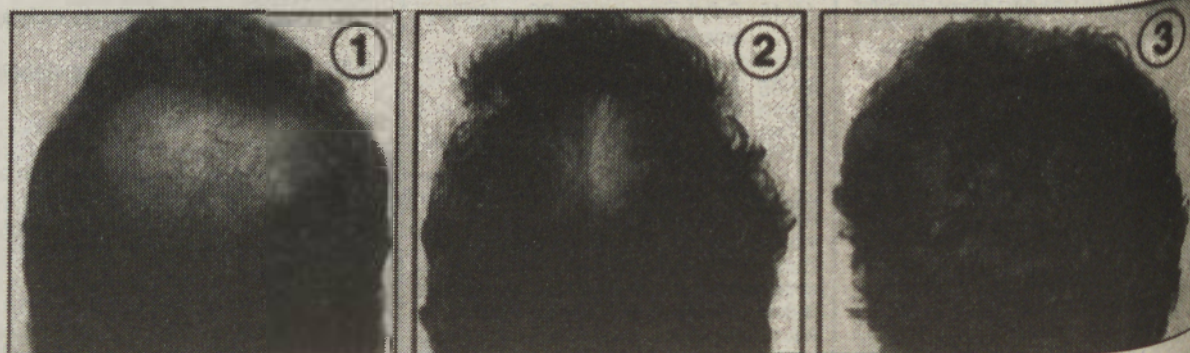
Nov in najvažnejši učinek LIPOHAIR je učinek liposomov na vaše lasišče. Liposomi so zelo majhni delci. Na osnovi njihove velikosti in membrane podobne strukture hitro prodrejo skozi vrhno plast kože do najglobljih plasti, kot so epidermis, cutis in subcutis. LIPOHAIR ne učinkuje samo na vašo kožo, temveč tudi v njej - na lasne mešičke in lasne korenine. Liposomi v LIPOHAIRU so rezultat znanstvenega dela in delujočih substanc, ki aktivirajo rast in spremembo v celicah.

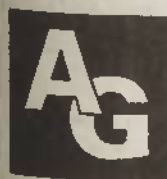
Komplet LIPOHAIR vam je na voljo po ceni 297 DEM v tolarjih po tečaju na dan plačila. Ceno določa izdelovalec in je enotna za vso Evropo.

V kompletu sta dve steklenički po 70 ml s pršilcem, kar zadošča za dvomesečno terapijo. Proizvajalec obljublja nad 90-odstoten uspeh, če LIPOHAIR uporabljate redno vsak dan in nimate popolnoma uničenih korenin.

Želimo vam veliko uspeha in vas lepo pozdravljamo!

**Naročila vsak dan
od 8. do 17. ure.
Tel.: (061) 159 34 77**

GANTAR

MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 79

PRODAJA
IN MONTAŽA
IZPUŠNIH LONCEV IN CEVI

AMZS

Tehnična baza Murska Sobota

PRIPRAVA VOZILA NA ZIMO

V soboto, 11. novembra, od 8.00 do 17.00

BREZPLAČNI pregled vozil pred zimo

- pregled hladilne in zavorne tekočine
- akumulatorjev
- svetlobnih teles
- kretnega mehanizma
- zavor in podvozja
- odprava manjših napak
- strokovno svetovanje
- možnost včlanjenja v AMZS
- PRAKTIČNE NAGRADE in še marsikaj

Sodelujejo tudi **NAFTNE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE**

OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA
OBČINE ROGAŠOVCI

Štev.: 03/1995

Datum: 5. 11. 1995

Na osnovi 50. čl. v zvezi s 3. čl. Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi podaja občinska volilna komisija Občine Rogošenci

POROČILO

o izidu referenduma za ustanovitev samostojne krajevne skupnosti Sv. Jurij, ki je bil dne 5. 11. 1995 v prostorih vaško-gasilske doma pri Sv. Juriju.

Na osnovi 49. čl. Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi občinska volilna komisija Občine Rogošenci ugotavlja naslednji izid glasovanja:

1. število volivcev, vpisanih v volilni imenik	434
2. število volivcev, ki so glas. po volilnem imeniku	243
3. število volivcev, ki so glasovali s potrdili	0
4. skupno število volivcev, ki so glasovali	243
5. število neveljavnih glasovnic	16
6. število veljavnih glasovnic	227
7. število volivcev, ki so glasovali »za«	159
8. število volivcev, ki so glasovali »proti«	68

Na osnovi 23. čl. Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi se ugotavlja, da je odločitev na referendumu za ustanovitev samostojne krajevne skupnosti Sv. Jurij sprejeta, ker je zanjo glasovala večina volivcev, ki so glasovali.

Predsednica
občinske volilne komisije
Irma Volf

NAJUČINKOVITEJŠE SREDSTVO ZA HUIŠANJE

UČINKUJE VSE LETO

VOLDAFAR – ko odpove vse drugo, pokličite (061) 159 34 77!!!

Najučinkovitejše sredstvo za izgubljanje odvečne telesne teže brez napora!!!

ALI SO DEBELI LJUDJE LAŽNIVCI?

Niso??? Drugi so jim obljubljali čudežne shujševalne preparate, ki v trenutku, brez truda in z dolgotrajnimi učinki pomagajo do postave sedemnajstletnice v bikiniju!!! No, pa smo tam. Pač nismo več najstnice, ki z nekaj malo truda in odrekanja naokrog (bolj ali manj) razkazujejo brezhibna telesa.

Vendar so tudi na nas na malo manj mlade mislili pri Voldafarmi. Kako?

1. konkurenčne
prednosti izdelka

• Shujšanje s pomočjo naravnih sestavin, ki so zdravju neškodljive in nimajo ob pravilni uporabi nobenih stranskih učinkov (laktoza, celuloza, listi zelene, maščobe, vitamine, maščobne kisline ...).

• Izdelek jemljemo pred obrokom hrane in po njem z malo vode (s tem odpremo stradanje, prav nasprotno, če ne jemljemo, je izdelek manj učinkovit).

• Odvečne kilograme (oz. maščobe) izgubljamo, ne da bi morali v celoti spreminjati prehranjevalne navade.

• Odpovemo se le sladkorju oz. slaščicam, drugo hrano, tudi maslo, pa je prav zaželjeno uživati.

• Ker gre za »direkten napad« oz. razgrajevanje maščobnih celic v telesu (salaj), se drugim shujševalnim preparatom ni treba odpovedati. Večini le-teh prav v boju z maščobami v telesu manjka moči, tu pa »nastopi« voldafar.

• Gre za nizozemski izdelek (proizvajalec Voldafarma), ki je že osvojil Zahodno Evropo, skandinavske države in celo Ameriko, tržišče, ki je verjetno najbolj na svetu zasičeno s shujševalnimi preparati.

• Konzumiranje izdelka je popolnoma enostavno (igre za tabletko v lični embalaži in tako raznih čajev in napitkov ni treba lete pripravljati. Tudi shujševanje je primerno, v mali embalaži, ki jo lahko damo v predal na delovnem mestu, v torbico ali kar v žep. Skratka, izdelek imamo brez težav vedno pri roki, ko gremo na kosilo oz. večerjo. Zato je verjetno to tisti izdelek za hujšanje, ki je tudi najbolj primeren za MOŠKE!

• Prednost jemanja tabletk voldafar za hujšanje se kaže tudi v dobrem, saj sproščeno občutku porabnika, saj tabletko pred obrokom in po njem ne bo na daleč »vpila« o tem, da imamo (zopet) shujševalno dieto! Gre za zelo diskreten način, po katerem lahko nev-

siljivo (neopazno) za okolico, a vztrajno izgubljam odvečne kilograme. Nikomur ni treba vedeti, kako nam to uspeva! Skratka – čudeži se dogajajo ne le v sanjah, ampak tudi v realnem, vsakdanjem življenju, in to na zelo preprost način. Pokličite nas in prinesemo na vaš dom!

2. Način konzumiranja

Pred obrokom in po njem zaužijte eno tabletko z malo vode. Med jemanjem tabletk se normalno prehranjujte, le sladkorju (slaščicam, tudi orehom) se morate odpovedati. Če jeste malo maslo hrano, vam kura ne bo prišla večjega uspeha. Jejete npr. črn, koruzni ali ovseni kruh, namazan z maslom ali margarino, ki vsebuje najmanj 80% maščob. Uživate krompir v normalnih količinah, manj riža in špagetov, veliko sveže zelenjave ter mesa in rib v maslenih omakah. Za hrano si vzemite čas, jejte počasi in jo temeljito prežvečite. Med obroki zaužijte veliko sadja. Tudi pri pijačah pazite, da niso preveč sladkane. Pijte le malo ali nič sladkanega čaja, tudi kavo manj sladkajte. Ob mrzli hrani raje popijte kozarec mleka, kakšne lahke pijače ali mineralno vodo. Želimo vam veliko uspeha!

3. cena izdelka

2.500,00 SIT – 1 kos
4.700,00 SIT – 2 kosa
8.900,00 SIT – 4 kosi

V vsaki škatlici je petdeset tabletk, kar ob jemanju največ 6 tablet na dan (pred tremi glavnimi obroki in po njih) zadostja za en teden, 4 kosi pa za ves mesec. Pomislite, kaj drugega tako koristnega si lahko privoščite za tako malo denarja na mesec?

Naročila sprejemamo po telefonu, izdelek pa vam prinesemo na dom. Plačilo po povzetju. Pokličite danes, dobili boste jutri!

PREJ

POTEM

Pismo, ki ga je poslala Astrid V.-D., nas je zelo razveselilo:

S svojim pismom želim pohvaliti proizvod VOLDAFAR. Prej sem imela pri 170 cm višine 66 kg. Glede na moj poklic, opravljam namreč delo s strankami, me je mož venomer rahlo zbadati, da se sedaj lahko od tega poklica poslovim, če ne bom pazila. Potem pa sem slišala za proizvod VOLDAFAR in odločila sem se, da z njim poizkusim shujšati. Po zelo kratkem času, tako kot obljublja proizvajalec, sem shujšala na željenih 54 kg. S to težo pa sem zelo zadovoljna in tudi moj videz se je zelo popravil. Še enkrat prisrčna hvala za Vaš izdelek!

Privilegij Zanesljivejših

GOODYEAR

Pooblaščen zastopnik
in distributer:

PANADRIA d.o.o.

Jana Husa 1a, Ljubljana,
Telefon: (061) 140 30 61, 140 32 30
Telefax: (061) 140 21 53

Pooblaščen prodajalci:

GUM CENTER, Lendava, telefon: (069) 76 740

Vulkanizatorstvo ZORMAN, Gornja radgona,
telefon: (069) 61 820

AVTORIA, Murska Sobota d.o.o.,
telefon: (069) 21 444

MORVAT Murska Sobota d.o.o.,
telefon: (069) 22 338

AVTORAM, Ljutomer,
telefon: (069) 81 560

GOODYEAR NAGRAJUJE!
Vsi, ki boste pri našem pooblaščenem trgovcu kupili vsaj dve avtopnevmatiki Goodyear do 30.11.1995, sodelujete v nagradni igri. Glavna nagrada je smučarski paket za eno osebo v vrednosti 500 DEM s KOMPASS HOLIDAYS om in več manjših nagrad. Zrebanje bo v Avtorisi Murska Sobota v torek 5.12.1995 ob 15. uri.

FOTOGRAFIRANJE in VIDEOSNEMANJE POROK

*pravočasno
rezervirajte
termin*

**FOTO-VIDEOSTUDIO
BORIS ČERNI, s. p.,
MOŠČANCI,
tel.: 51 030**

Vsak četrtek oglašujte v Vestniku!

SAVA TRADE

SPOŠTOVANI!

V Savi se zavedamo, kako pomembno je za varno vožnjo dobre avtomobilne pnevmatike. Praktično vožnjo v različnih razmerah, dobri in slabimi pnevmatikami, ter učinkovito ustavljanje ob različnih zavornih razdaljah, ki vas bosta prepričala o pomembnosti dobrih pnevmatik za varno vožnjo, bo v PETEK, 10. NOVEMBRA, OB 12.00 V SLOVENSKI ULICI V MURSKI SOBOTI PRIKAZAL BRANE KUZMIČ S SODELAVCI.

VLJUDNO VABLJENI!

Prireditve sodi v okvir predstavitve novega prodajnega centra SAVA TRADE, ki smo ga nedavno odprli v nakupovalnem centru BTC Murska Sobota v Nemčavcih 1d.

Naročila vsak dan
od 8. do 17. ure po tel.: **(061) 159 34 77**

Ali s pomočjo
astrologije lahko obogatite
čez noč?

Končno rešitev za plešavost!

Igra z zdravjem ali preprosto
zgubljanje kilogramov.

Z 10.000 DEM
do lastniškega stanovanja.

Krediti za 100.000 DEM.

8. novembra preberite v
tedniku Poslovni glas.

*BREXONER ponuja
samo za vas!*

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV d.d.

69000 MURSKA SOBOTA KOČLEVA 14A TEL 069 32 897 FAX 069 32 898

OBVESTILO DELNIČARJEM!

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA, d. d.,
ima trenutno naslednjo strukturo naložb:

- 11.520 delnic - LEK Ljubljana
- 11.971 delnic - ŽIVILA Kranj
- 107.870 delnic - MURALES Ljutomer
- 138.150 delnic - KEMIČNA TOVARNA MOSTE Ljubljana
- 24.788 delnic - TBP Lenart
- 544 deležev - HMEZAD INŽENIRING Žalec
- gotovina 20.000. 000,00 SIT (prodaja poslovnih deležev)

Svoj certifikat lahko vložite v vseh enotah
LB-Pomurske banke, d. d., Murska Sobota.

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA 3, d. d.

Edini pravi.

Jeep
Ameriška legenda.

Tradicija tehnologije.

turbo diesel 2,5 l
116 KM
od 51.532 DEM

CHEROKEE TURBO DIESEL

Ernest Bransberger, Dolga ulica 79, Černelavci, tel.: (069) 21 238

Vsak četrtek oglašujte v Vestniku!

TERME LENDAVA

TRADICIONALNO MARTINOVANJE

**v soboto, 11. novembra, od 13. ure
pred hotelom LIPA v Lendavi.**

sejemska ponudba vinogradništva
nastop folklornih skupin iz Slovenije in Madžarske ter
glasbene skupine iz Madžarske

**16.30
KRST MOŠTA**

**19.00 zabava
z ansamblom
HALICANUM**

*Vljudno
vabljeni!*

*Skupaj
nazdravimo
vinskemu
letniku
1995!*

Tel.: 75 720 in 75 010

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor - Lenart), tel.: 062/640 540

ODPRTO! od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure.
NAJVEČJI SALON VOZIL LADA V SLOVENIJI
AVTOMOBILI V ZALOZI * OBRETNOSTNA MERA ŽE OD R + 8%

- * NAJUGODNEJŠA POSOJILA, BREZ POLOGA, TUDI ZA RABLJENA VOZILA DO 5 LET
- * STARO ZA NOVO
- * NAJUGODNEJŠI LIZING - tudi za PODJETNIKE in KMETOVALCE

LADA SAMARA 1300 / 3V
samo 999.000 SIT.
Mesečni obrok samo 26.000 SIT.

OB NAKUPU PODARIMO prevleke in preproge ter opravimo tehnični pregled.

POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER
11-LETNA TRADICIJA

Borut Jagodič

- * rezervni deli
- * avtomehanika
- * avtokleparstvo
- * vulkanizirstvo

Super lahke z neukrotljivim okusom

SCHOLZ & FRIENDS

NOVO!

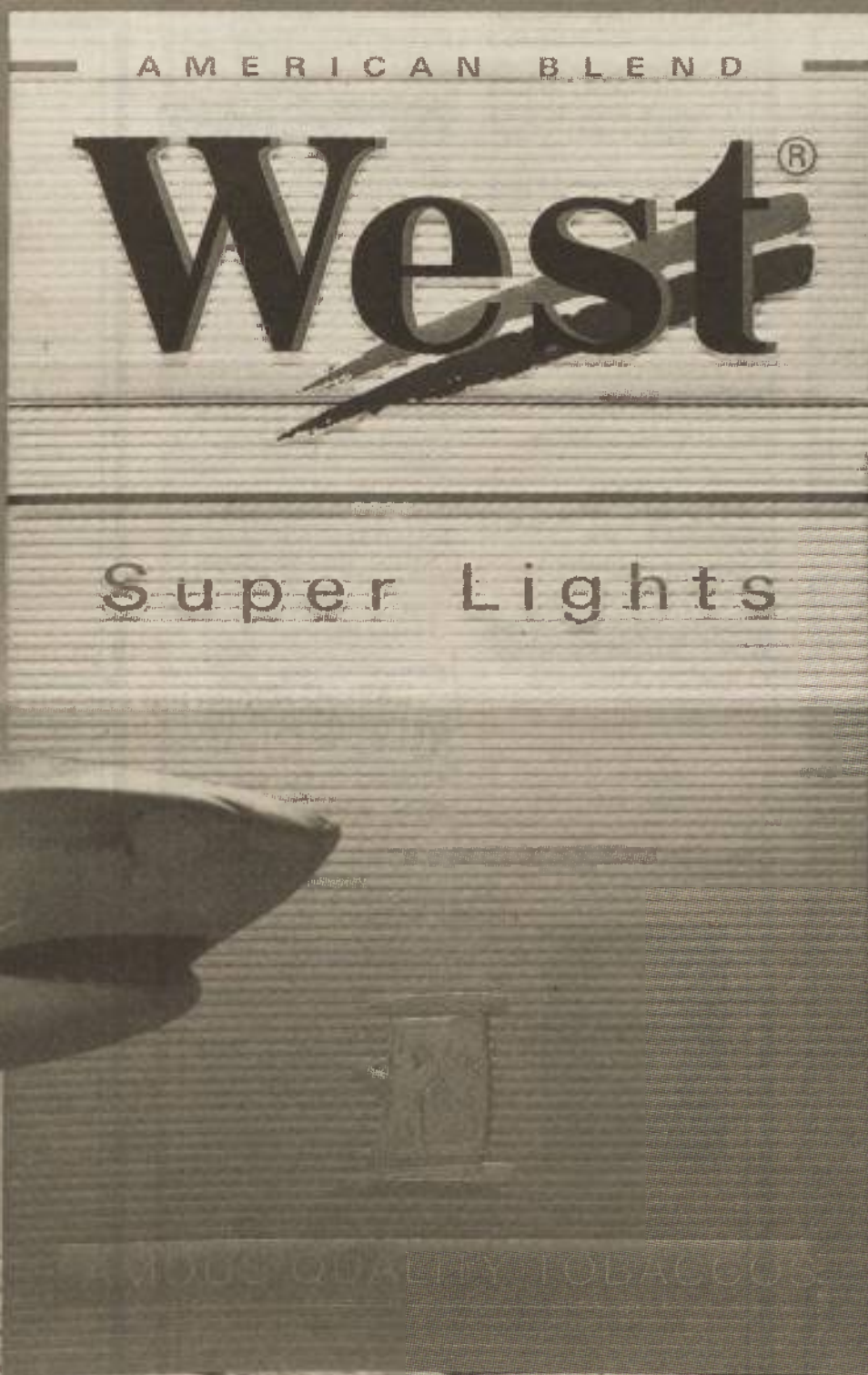
Super lahka cigareta

s presenetljivo

polno močjo okusa.

American Blend.

0,4/4 mg.

motorna vozila

AVTO M, Babinci 56, Ljutomer, v zalogi vozila Tipo, Tempa, Uno, Nexia, Punto - Punto že od 16.400 DEM. Tel.: 81 507. Kredit! Lizing! Staro za novo! m4661

GOLF diesel, letnik 84, prevoženih 125.000 km, prodam za 5.100 DEM. Tel.: 48 230, po 16. uri, ali Nabergoj, Doigla ulica 30, Moravske Toplice. m4724

JUGO 55, letnik 88, prevoženih 85.000 km, registriran do 6. 1996, prodam za 3.000 DEM. Ogled v soboto. Tel.: 81 944. m4731

KADET C, letnik '78, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel.: (069) 45 173. mtu

NISAN PRIMERO, letnik 91, prodam. Tel.: 0609 630 388. m4739

KOMBI CR 35, obnovljen, nosilnost 1850 kg, prodam. Tel.: 26 473. m4754

OPEL KADETT, 1989, SOLZA, OPEL ASTRO 1.4 iGL, 1992, prodam ali menjam. Tel.: 61 623. m4760

TOVORNI AVTO TAM 170 T 14, letnik 82, kiper, možna montaža dvigala, registriran do 6. 96, prodam. Inf. po tel.: 062 714 075. m4762

GOLF CADE prodam. Tel.: 22 812. m4768

GOLF JGL, na bencin, letnik 1982, ugodno prodam. Žerdin, Lipa 44, tel.: 42 171. m4770

TOVORNJAK TAM 125 s cerado, primeren za čebelarje, keson dolg 550, prodam. Tel.: 40 300. m4771

ZASTAVO 101, letnik 78, rdeče barve, prodam. Tel.: 43 347. m4775

BMW 320, letnik 1977, zelo dobro ohranjen, na novo pobarvan, drugi motor, in strešno okno naprodaj. Cena po dogovoru. Tel.: 9 383. m4789

OPEL KADETT KARAVAN D, letnik 1981, registriran do novembra 1996, prodam. Tel.: 76 778. m4792

OPEL REKORD KARAVAN 2.0 S, izredno lepo ohranjen, registriran do avgusta, prevoženih 130.000 km, in RENAULT 4 GTL, letnik 1983, prodam. Horvat, Nemčavci 10. m4795

ŠKODO FAVORIT, letnik 1991, prodam. Hotiza 165a, tel.: 76 566. m4798

ZASTAVO 128 SKALA, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 82 137. m4801

živali

TELICO, brejo 8 mesecev, ugodno prodam. Hotiza 190. m4722

KRAVO, staro deset let, osem mesecev brejo, prodam. Tel.: 70 611 ali Velika Polana 79. m4729

PUJSKE ter avto Polonez 1500, letnik 1983, registriran do septembra 1996, prodam. Šebjanič, Vaneča 14, tel.: 45 428. m4733

ŠTIRI PUJSKE prodam. Ernest Kardoš, Andrejci 30, ali tel.: 48 657. m4738

KRAVO, staro štiri leta, osem mesecev brejo, prodam. Trnje 69. m4740

PUJSKE prodam. Petanjci 15, tel.: 46 085. m4748

PUJSKE prodam. Grah, Gradišče 62, tel.: 46 349. zvečer. m4776

NEMŠKEGA OVČARJA, starega 2,5 leta, z rodovnikom, odličnih prednikov, primerne za čuvaja ali za vzrejo prodam. Mlajinci 26. m4783

posesti

POČITNIŠKO HIŠICO s 14 ari sadovnjaka v Gornjih Moravcih, hišica ima vodo in elektriko, prodamo. Tel.: 23 582. m4725

HIŠO z gospodarskim poslopjem, Štefana Kovača 144 v Turnišču, primerno za obrtno dejavnost, in njivo, 37 arov /Duge njive/, prodamo. Turnišče, Štefana Kovača 132, ali po 18. uri po tel.: 43 128. m4726

GARSONJERO, eno- ali dvosobno stanovanje, opremljeno ali neopremljeno, v Murski Soboti najame samsko in visokoizobraženo dekle. Tel.: 61 750, Vesna. m4732

VINOGRAD, 19 arov, poleg 9 arov njive in belo vino prodam. Tel.: 47 164. m4743

STANOVANJE, trisobno, z vrtom in drvarnico v Jakobovem naselju v M. Soboti prodam. Tel.: 22 883, zvečer. m4744

SOBO S KOPALNICO oddam ženski. Tel.: 22 792. m4750

STANOVANJSKO HIŠO v Lendavi ali okoli kupim. Tel.: 062 225 861. m4753

VINOGRAD v Lendavskih goricah s kletjo prodam. Žerdin, Lipa 44, tel.: 42 171. m4769

ENO- ALI DVOSOBNO STANOVANJE v M. Soboti vzamem v najem. Robert Rituper, Kobilje 67., tel.: 79 221. m4781

ENOSOBNO STANOVANJE ali garsonjero v M. Soboti vzameta v najem mlada zakonca. Tel.: 31 146. m4793

KOMFORTNO TRISOBNO STANOVANJE, 80 m², s pripadajočim pokritim parkirnim prostorom v centru M. Sobe prodam. Tel.: 23 416, po 20. uri. m4799

V SREDIŠČU ODRANCEV prodamo večjo parcelo, komunalno urejeno, s starejšo hišo in novim prizidkom. Cena 105.000 DEM. Vse informacije po tel.: 061 741 386. m4802

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR FERGUSON, 42 KM, in pluge, 14-colne, Olt, prodam. Vanča vas 19 ali tel.: 46 072. m4728

KOMBANJ KLAS Dominator 85 z adapterjem za pšenico in koruzo ter **KOMBANJ ZMAJ Univerzal**, oba pripravljena za žetev, prodam. Anton Vrtnjak, Bolehnečici 26, 69244 Videm ob Ščavnici. m4736

TRAKTOR DEUTZ, nemški, 72 KS, prodam. Tel.: 22 550, zvečer. m4745

TORPEDO, 45 KS, letnik 1989, prodam. Radmožanci 43a. m4756

ŽITNO SEJALNICO OLT, 18-vrstno, trideine klinaste (vrtkaste) brane, plug, 12-colni, Olt, termakumulacijsko peč, 5 kW, in moto-

kultivator IMT 504 za medvrstno obdelavo prodam. Razlagova 38, M. Sobota. m4764

TRAKTOR ZETOR 5211, letnik 1986, 1200 delovnih ur, prodam. Tel.: 062 732 260. m4780

TROBRZDNI PLUG OLT, 12-colni, visok klirens, prodam. Partizanska 30, Bakovci. m4788

razno

AKACIJEVA DRVA (metrska) z dostavo na dom prodam. Tel.: 47 011. m4717

KOMBINIRANO PEČ za centralno kurjavo ugodno prodam. Emil Svetanič, Sotina 62. m4723

Preklicujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega na Osnovni šoli Šalovci leta 1970/71. Stanko Bohar, Lucova 43. m4727

Preklicujem veljavnost vpisnega lista v hranilno knjižico Pošte M. Sobe. Franc Kolmanko, Korovci 31, Cankova. m4741

STREŠNO OPEKO, zarezno, rabljeno, ugodno prodam. Tel.: 22 555. zvečer. m4746

VIDEOREKORDER TOSHIBA ugodno prodam. Bot, Tomšičeva 3, Lendava. m4757

KUHINJSKO POHIŠTVO in štedilnik Gorenje, skoraj nerabljen, ugodno prodam. Tel.: 76 925. m4765

PRALNI STROJ, 15.000 SIT, brezhiben, prodam. Tel.: 24 063. m4773

PEČ za centralno ogrevanje TVT, 24 kW, na trdo gorivo ter oljni Gornik ABIG 16, 86 kW, obnovljen, ugodno prodam. Tel.: 062 25 891. m4787

NOVO PRIKOLICO ZA ŽIVINO ugodno prodam. Milan Kralj, Vučja vas 20. m4791

POSLOVNI PROSTOR, 16 m², v

ZDENEX d.o.o.

EXPORT - IMPORT
Finančni inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.

Oplemenite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročna premostitvena posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 4
Tel.-telefaks: (069) 32 848

Beltincih prodam. Inf. po tel.: 82 868, po 19 uri. m4794

ZUNANJI RAŽENJ za peko odojkov in piščancev ter električni žar s pečico in aparat za kavo, elektro-nik, ter rezervne dele za R 4 in OPEL REKORD karavan prodam. Tel.: 76 041. m4796

delo

NATAKARICO z vesejem do gostinstva, možnost partnerstva, zaposlimo. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »SOBOTA«. m4730

TRGOVCA za prodajo rezervnih delov zaposlimo. Končana srednja ekonomska ali trgovska šola -avtomehanik. Trgovina TIPO, Ledavsko naselje 31, Murska Sobota. m4763

NARODNOZABAVNI ansambel išče pevko. Inf. po tel.: 72 112, po 17. uri. m4777

KERAMIKO polagamo po konkurenčni ceni in kakovostno. Tel.: 77 107, dopoldan, ali 32 829, popoldan. m4790

KUHARJA, KV, oziroma kuharico in natakarka ali natakarko zaposlimo za nedoločen čas. Plača po dogovoru. Interesenti naj se oglasijo v Odrancih, Panonska 8. m4797

storitve

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE, izdelava, montaža in servis. Tel.: 0609 616 170. m4383

IZDELJUJEMO in montiramo lamelne in plise zaves, žaluzije in rolete. V zalogi tudi vsi sestavni deli za senčila. Tel.: 061 651 247. m4537

INŠTUIRAM NEMŠČINO OD ZAČETNIKOV DO SREDNJEŠOLCEV. Tel.: 22 963. m4721

KERAMIČNE PLOŠČICE, tudi z materialom, na obroke, polagamo. Tel.: 77 296. m4755

INŠTUIRAM KEMIJO in KEMIJSKO RAČUNSTVO TER MATEMATIKO za prve letnike srednjih šol. Tel.: 22 105. m4766

POUČUJEM HARMONIKO. Tel.: 23 942. m4785

PARAT SERVIS
NEMEC MARJAN

KUPČINCI 67; Tel.: 069/31-268
RTV, AVDIO - VIDEO

Žalost, bolečina in praznina je nastala v naših srcih, ko je v 75. letu starosti prenehalo biti srce naše drage mame in sestre

Marije Kerčmar
roj. Jošar
iz Gornjih Petrovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, našo mamo pa pospremili na njeni zadnji poti in grob obsuli s cvetjem. Posebna hvala njenemu osebnemu zdravniku dr. Kiršnerju, g. duhovniku za besede slovesa in pevcem za odpete žalostinke. Mama, pogrešali te bomo.

Žaluoja: sin Aleksander in hčerka Elizabeta z družinama

Dolgot življenja našega je kratka, kaj znancev je zasula že lopata? Odprta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena prst 'ka. (France Prešeren)

Mnogo prezgodaj, v 19. letu, je za vedno odšla od nas naša draga sodelavka
Silvija Žampar
iz Kuzme

Vedno se je bomo spominjali kot dobre in prijetne sodelavke.

Sodelavke v frizerskem salonu MAJDA iz Sotine

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega veseleja, odšla si daleč proč v raj in nikoli te več ne bo nazaj. Ostal nam je le boleč spomin.

ZAHVALA

Tako nepričakovano nas je komaj v 19. letu starosti zapustila ljubljena hčerka, sestra, teta, botrica, vnukinja in nečakinja

Silvija Žampar
iz Kuzme 24

Vedno si bila vesela in razigrana z močno voljo do življenja, vendar usoda je bila drugačna; kruta in neusmiljena je pretrgala komaj začetno nit življenja. Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, botrini, kolektivu Mure, frizerskemu salonu Majda s sodelavkami, prijateljem, mladini in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni prerani zadnji poti, darovali vence, šopke, sveče, za svete maše, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala g. župniku, pevcem, nekdanjim sošolcem, razredničarki, govornikom Dragu Kočarju in Tatjani Hajdinjak za izrečene lepe besede ob odprtem grobu ter pogrebništvu Banfi.

Žaluoja: vsi tvoji, ki smo te imeli neizmerno radi

ZAHVALA

V 70. letu nas je po dolgi bolezni tiho zapustil naš dragi oče, stari oče in pradedek

Franc Puhan

iz Bogojine 25

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem ter vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in za sv. maše.

Še posebej se zahvaljujemo dr. Štefanu Horvatu z internega oddelka soboške bolnišnice za lajšanje bolečin med boleznijo, govornici g. Anici Gergorec ob odprtem grobu, č. g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Bogojina, 18. 10. 1995

Žaluoja: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki in kratki bolezni nas je v 54. letu zapustil naš dragi mož, sin, zet in stric

Jože Dravec

sodar
iz Gornjih Črnc

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, družini Jug in Grah, posebno gospe Jožici, znancem in njegovim prijateljem, ki ste ga pospremili k večnemu počitku. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebem, družini Celec in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakor koli pomagali. Hvala tudi dr. Peričevi, posebna hvala pa patronažnima sestrama gospe Dragici in gospe Nadi za njuno požrtvovalnost v zadnjih trenutkih njegovega življenja.

Hvala za darovano cvetje, vence, sveče in izrečena sožalja. Vsem še enkrat - iskrena hvala!
Žaluoja: žena Marija, mama Anika, tašča Agata ter nečakinja Anita z Dragom in malim Tadejem

Ni več trpljenja, ne bolečine, ostali so le sledovi in spomin.

ZAHVALA

V 68. letu nas je zapustil dragi oče, tast, dedek in brat

Štefan Kular

iz G. Petrovec

Ob izgubi dragega pokojnika se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste mu darovali cvetje in sveče, nam izrazili ustno ali pisno sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala GD G. Petrovci in g. Aleksandru Bagarju za poslovljne besede. Hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Hvala pogrebništvu Banfi in za odigrano Tisino.

Žaluoja: vsi njegovi

GOSTILNA »PRI RUDIJU« ŠALOVCI

vas vabi v petek, 10., in soboto, 11. novembra, na veselo **MARTINOVANJE.**

Ponujajo vam:
- martinovo gos
- divjačino
- druge jedi po naročilu

Zabava ob poskušnji novega vina, dobri hrani in glasbi veselih muzikantov.

VABLJENI na rajanje do jutranjih ur!

www.eunet.si/ c-mail: yellowpage@eunet.si
yellowpage/yellowpage.html Jasico d.o.o.

069 32 027

ZAKAJ? OGLASI

v NAJBOLJ obiskane www strani v Sloveniji

v RUMENI INTERNET - SLOVENIA

100 OBISKOV / URO IZ VSEGA SVET 24 UR/DAN

MULTIMEDIJALNA PREDSTAVITEV - BARVNE SLIKE,

ANIMACIJA, ZVOK, OGROMNO ŠTEVILO STRANI TEKSTA

CENA/KORIST - ZELO UGODNO!

POKLIČITE, PIŠITE, TAKOJ! INTERNET JE IN

*Žalostni smo, ker smo te izgubili,
a ponosni, ker smo te imeli.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga
mama, tašča, stara mama, prababica,
sestra in teta

Terezija Markoja

iz Trnja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, botrini, delavcem podjetij Elektromaterial Lendava
in Panonka Murska Sobota, znancem in prijateljem, ki ste
nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali
cvetje, vence, sveče, za svete maše in jo v tako velikem številu
pospremili k njenemu zadnjemu počitku.

Iskrena hvala dr. Edit Boroš - Hajdmaš iz ZD Črenšovci in
internemu oddelku bolnišnice Rakičan ter vsem, ki ste jo med
njeno boleznijo obiskovali. Še posebej hvala kaplanu g.
Kranjcu za sveto mašo in pogrebni obred, govornici gospe
Ančki Čurič za izrečene besede slovesa, pevcem za odpete
žalostinke, pogrebništvu Ferenčak in g. Peterki za odigrano
Tišino.

Vsem še enkrat - iskrena hvala! Trnje, 25. 10. 1995

Žalujejo vsi njeni

*Če bi solza mrtvega zbudila,
te ne bi črna zemlja krila.*

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 68. letu
zapustil dragi oče in brat

Aleksander Černi

iz Radovec 22

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in
znancem za pomoč. Hvala za darovane vence in šopke.
Iskrena hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem
za odpete žalostinke. Hvala tudi GD in ŠD Radovci ter
sindikatu PTT-ja M. Sobota.

*Žalujejo: sinova Franc in Milan, sestra Gizela z
družino iz Nemčije in drugo sorodstvo*

*Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih za vedno boš ostal.*

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je v 76.
letu zapustil dragi mož, skrbni oče,
ljubeči ded in praded, brat, tast in stric

Janez Kozar

iz Martinja

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem
in prijateljem, ki ste mu darovali vence, sveče, nam pa izrekli
sožalje ter ga pospremili k večnemu počitku. Iskrena hvala g.
duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke,
dr. Kiršnerju, patronažni sestri za lajšanje bolečin, vsem
gasilcem, gojitvenemu lovišču Kompas in vsem drugim
lovcem. Vsem še enkrat - iskrena hvala.

*Žalujejo: žena Ana, sin z ženo, hčerki, brata in sestre z
družinami ter vnuki in pravnuka*

*So rože odcvetele, so lastovke
odletele,
vse se vrnilo bo, le tebe, draga
hčerka,
nikoli več ne bo.*

V SPOMIN

11. novembra bo minilo leto
žalosti in bolečine, odkar me je
zapustila nepozabna hčerka

Irena Kočič

iz Kančevca 14

Hvala vsem, ki se ustavite ob njenem grobu, se je
spomnite, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Mama

*Ko prišli na skromen domek smo
tvoj,
na pragu čakala si nas.
od sreče in veselja razjokala si se.
zdaj tebe tam več ni, mi pa se še
vedno razjokamo.*

V SPOMIN

6. novembra so minila 4 žalostna
leta, odkar te ni več med nami,
draga mama, omica in praomica

Ana Gerlica

iz Bolehneč

*Še vedno žalujejo Hamrovi otroci z družinami ter sin
Ivan z ženo, vnuki Tatjana z možem, Ivan z Majdo in
Sandi ter pravnukinji Dolores in Rosvita*

*Ljubezen, delo in trpljenje
bilo tvoje je življenje,
meni ostala je praznina
in velika bolečina.*

V SPOMIN

13. novembra 1995 bodo minila tri
leta žalosti, odkar smo ostali brez
tebe, draga žena, teta, sestra in
botrica

Irena Planinšek

iz Velenja

Vsakokrat, ko se poklonimo tvojemu spominu, se nam
utrne solza ob tvojem grobu, vendar vedi, da te nikoli ne
bomo pozabili.

Velenje, Strukovci, 13. novembra 1995
Žalujejo: mož Jože in brat Zoltan z družino

*Zaspala, mama draga, si,
zaprla trudne si oči,
bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 70. letu
starosti zapustila draga žena,
mama, tašča, babica in sestra

Sidonija Gider

iz Rogašovec 72

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam
stali ob strani, nam pomagali pospremiti našo mamo na
njeni zadnji poti, ji darovali vence, cvetje, sveče in svete
maše ter nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se g. župniku
za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke.

Posebej se zahvaljujemo dr. Ivanu Neratu za dolgoletno
zdravljenje med njeno boleznijo, patronažnim sestram
zdravstvenega doma v Rogašovcih ter zdravstvenemu
osebju internega oddelka intenzivne nege bolnišnice v
Rakičanu. Hvala tudi društvu upokojencev v Rogašovcih in
pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo: vsi njeni

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustil naš dragi
oče, tast in dedek

Evgen Šebjanič

mizarski mojster
iz Bodonec 90

Z žalostjo v srcih se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim
sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili
na njegovi zadnji poti, darovali vence, šopke, sveče in
nam izrekli sožalje.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za
odpete žalostinke.

Žalujejo: sin Alfred z družino

*Predragi, saj vas nisem zapustila,
na pot k Bogu sem stopila,
tam mater sveto bom prosila,
da zrli kdaj bi njen obraz.*

ZAHVALA

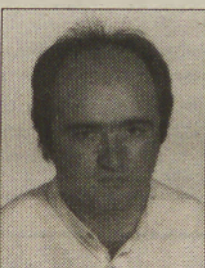
V 95. letu nas je zapustila naša
draga mama, babica in prababica

Terezija Hozjan

s Hotize 90a

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem
sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, znancem,
prijateljem in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji
poti, darovali vence, cvetje in za svete maše, nam pa izrekli
sožalje. Lepa hvala g. župniku za lep pogrebni obred in
pevcem za odpete žalostinke. Vsem skupaj in vsakemu
posebej še enkrat - iskrena hvala!

*Žalujejo: sin Jožef z ženo, hčerka Marija z možem,
hčerka Elizabeta z možem, sin Gusti z družino iz
Avstralije ter neotolažljivi vnuki in vnukinje Alojz,
Marija, Sida, Matija, Jožef, Branko, Slava, Štefan,
Olga, Jožef in Nikola in 29 pravnukov*

*Kje si, ljubi mož in oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?
Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih
pridnih rok za vedno nam ostaja.*

ZAHVALA

29. oktobra je v 34. letu umrl ljubi
mož, oče, sin in brat

Stefan Horvat

iz Odranec

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se iskreno
zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
z Goriškega in od drugod, botrini, njegovim delavcem,
sošolcem in sošolkam 4. in 5. razredu OŠ Odranci z
učitelji, društvu Slavček, NK Odranci, OZ Lendava,
govornikom, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za
odpete žalostinke, vsem drugim, ki so pisno ali ustno
izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in darovali za svete
maše, ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu
pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti.

Še enkrat - vsem iskrena hvala!

*Žalujejo: žena Elizabeta, sin Denis, hčerka Karmen,
oče in mati, tast in tašča z družino, brat Karel z
družino, sestre Marija in Elizabeta z družinama ter vsi,
ki so ga imeli radi*

*Nič več trpljenja, ne bolečin,
ostali so le sledovi in spomin.*

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustil
naš oče in stari oče, brat in stric

Rudi Šadl

gostilničar v pokoju
iz Lipovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti,
poklonili cvetje, vence, sveče in darovali za svete maše,
nam pa izrekli ustna in pisna sožalja.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za zadnje
slovo in govorniku za poslovljeni govor.

Žalujejo vsi njegovi

*V življenju le skrbi in delo si poznal,
sedaj od vsega truden si zaspal,
odšel si tja, kjer ni več trpljenja in
bolečin,
a nate vedno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 67. letu nas je za vedno zapustil
naš dragi mož, oče in stari oče

Alojz Kornhauser

iz Gornjih Slaveč

Ob prerani boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki
ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, stali ob strani, nam
izrekli sožalje, darovali cvetje, vence in sveče ter ga skupaj
z nami v tako velikem številu pospremili k njegovemu
preranemu počitku. Posebej hvala g. duhovniku za
pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, domačim
gasilcem ter preostalemu sektorju in predsedniku Dragu
Lovenjaku za ganljive besede ob odprtem grobu, godbi na
pihala iz Avstrije in pogrebništvu Banfi.

*Žalujejo: žena Marija, sin Jože, hčerki Marija in Angela
z družinami ter sestra Frida in drugo sorodstvo z družino*

*Zaspal si tiho, mirno,
utrujen od boja in bolečin.
Za teboj ostala je praznina
in v srcih naših bolečina.*

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi mož, oče, tast,
stari oče, brat, ujec in svak

Alojz Korpič

iz Čepinec 155

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem
številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali za
svete maše, sveče ter s cvetjem in besedami slovesa
izrekli sožalje. Izrečena pisna in ustna sožalja so dokaz,
da ste ga imeli radi in ste ga spoštovali.

HVALA!

Posebna hvala sosedom, družini Verner za vsestransko
pomoč, gasilskemu govorniku Drežičju Ožvaldu, GD iz
Čepinec in drugim gasilcem, ki ste se mu poklonili v
zadnjo čast in pozdrav. Hvala gospodu župniku za
obred, pevcem za odpete žalostinke, godbeniku za
odigrano Tišino in vsem pogrebcom od blizu in daleč.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo vsi, ki smo ga imeli radi

STARI OČE

Hvala ti za vse!

Tvoja vnuka Milena in Izidor

Andrej Gerenčer - Broker si je, kot kaže, premislil pri gradnji stanovanjskega stolpca na Pušči. Ugotovil je namreč, da potem na tem koncu ne bo imel več primernega zemljišča za letališče, ki ga nujno potrebuje Roto Pavlinjek za pristajanje svojega helikopterja. Zato pa z Rotom že iščeta konesionarja za varnostne in gostinske storitve. Razpis za koncesijo je bil objavljen v internem glasilu naselja Pušča.

V petek, dan pred sv. Martinom, bodo imeli pomurski poslanci pred Šopingom okroglo mizo o razvoju regije. Feri Horvat - Mineral bo spregovoril o razvoju s pomočjo provizij, Geza Džuban - Termal o liberalnem propadu kmetijstva s pomočjo CEPE, Jožef Kocuvan - Posvečeni o holdingih kot sredstvih za manipulacijo z državo, Drago Šiftar - Carli o vplivu avtocestnega omrežja na razvoj IstraBenzovih bencinskih servisov, Bojan Korošec - Zeleni doktor o vplivu »fuzbala« in zelene politike pri vzponu na direktorski stolček v družbenih dejavnostih, Ciril Pucko - Centerhalf pa o vplivu premoženja poslancev na poslanske odpravnine in pokojnine. Za reguliranje njihovih razprav bodo skrbeli svetniki ali ministri: Evgen Sapač - Brzi, Andrej Hraščelj - Cigarilos in dušni pastir Jože Magdič. Otvoritveni govor o protestantskem etosu in poštenosti v politiki pa bo imel sam Milan Kučan. Sklepe srečanja bo povzela Anja Mariska. Pokroviteljica shoda sta Erni Novak - Vreli Flisar in dr. Lujz Slavič - Petovio. Ne zamudite, v politiki nikoli ni zime.

Herbert Šefer - Nadzorni in Alojz Behek - Upravni pripravljata po gostinsko-turističnem zboru v Radenci vrhunsko gostinsko-turistično srečanje ekskluzivnih gostinsko-turističnih verig. Na zboru bo podal uvodni ekspozicije direktor najspešnejše tovrstne verige Hribar - Napoleon. Ta je zaradi svoje zadolženosti neznan kje, zato tudi datum še ni določen. Avtorski honorar v višini treh milijonov tolarjev sta prej omenjena gospoda Napoleonu že izplačala. Zato zdaj vneto zbira interese, da bosta lahko določila višino kotizacije za udeležence.

Jaze Kavaz - Telžup je imenoval projektni svet za graditev beltskega stadiona. Ker v domači vasi ni našel ustreznega kadra, je za šefa imenoval Lipovčana in človeka, ki obvlada kapitalne tokove Jožeta Tivadarja - Ideologa. Ta je že ustanovil zadruzo za gradnjo stadiona. V teh dneh pa je že odpotoval v Španijo k madridskemu Realu. Kot smo izvedeli, so pri Realu tega obiska zelo veseli. Tivadar se namreč dogovarja za odprtveno tekmo na novem stadionu. S to tekmo naj bi se po njegovih računih finančno opomogla tako Real kot tudi Berlusconijevi Beltinci.

Ne zamudite, v petek in soboto bo na dvorišču nekdanje Faflekov kavarne veselo Martinovo rajanje. Ob racah, gosih, mlincih in pečenih kostanjih vas bo zabaval ansambel Veseli kavararji s solo saksofonom. Muzika bo »špilala« na play back.

KESEDA NI KONJ

BODITE Z NAMI - NE BOSTE SAMI

VESTNIK
Radio Murški val 94,6 MHz
VENERA

BK

Trgovsko podjetje d. o. o.
Boris Kegl
69000 Murska Sobota,
Mladinska 60

9. 11.
1995

Kupon z odgovorom, polnim imenom in naslovom pošljite na dopisnici do naslednjega četrta na naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 M. Sobota

KUPON Nagradno vprašanje:

Kateri dan je dan za VESTNIK?

GEZA
SE
ZLZA

PRESENEČENJA ZA NOVE NAROČNIKE!

16. novembra prihajajo VESTNIK, Murški val in GEZA v kraj, iz katerega je prispelo največ kuponov. Spoštovani bralci, še je čas, da pridemo med vas, in še je čas, da postanete srečen dobitnik nagrad mesečnega žrebanja.

1. nagrada - praktična nagrada sponzorja KEME PUCONCI v višini 40.000 tolarjev, 2. nagrada - praktična nagrada vašega VESTNIKA v višini 20.000 tolarjev, 3. nagrada - večerja z GEZOM, 4. nagrada - celoletna naročnina VESTNIKA, 5. nagrada - MONOGRAFIJA O REKI MURI

Radgonski mehurčki

Pozdravljene, ljube moje. Zima bo, prve snežinke so že naznanile svoj ples. Me pa še vedno plešemo kot nam moški dirigirajo in nas vodijo v lepši jutri. Tako so nam obljubljali nekoč, tako mi tudi zdaj parajo živce nekateri državnozbornski poslanci. Iz vsakega kraja Slovenije prihaja kakšen klovn. Vendar vse ni tako smešno, nekateri predlogi in dejanja so prav grozljivi. Stokrat sem že rekla: Kaj se nekateri poslanci nikoli ne pogledajo v ogledalo ali si ne zavrtijo posnetka svojega nastopa v slovenskem parlamentu. No, tam se manj oglasa naš (ni več radgonski!) poslanec sveti Jožef od Svetega Jurija, ki zadnje čase ne vožči več »dobar dan«, ampak »hvaljen Jezus«. Kam to vodi! Ta fant (oprostite, častiti gospod) se je zadnje čase razpenil in razpisal. Gospod Jožef pišejo odprta pisma, spravijo se na ubogo majhno šolo v naši občini in zganjajo nemir med otroki in starši, pa še laži širijo (gospod, kaj je to krščanska morala?). Pometajte raje pred svojim pragom. Dobili ste svojo občino Sveti Jurij, tam kraljujte, če pa vam in vašim podanikom ni uspela občina Apače, pa se sprijaznite z večinsko voljo ljudi. Vsaka fara pač ne bo občina. Sedaj imate bajno plačo in s polno ritjo je lahko srti, (oprostite, ljube moje). Po izteku mandata (saj se tako reče) boste najbrž dobili lepo (bajno) odpravnino in šli v »zasluženo« pokoj. Ja, pa našo radgonsko kulturo tudi pustite pri miru in ne trosite laži, da niste nič dobili v vaš sveti Videm. Tako sem huda, da sem pozabila na

svojo Radgono.

Kaj se dogaja? Ena znamenita stavba v Partizanski ulici je še vedno oblečena v »umazano« belo platno, naša pošta je postala »kmečka pošta«, najdete jo na zadruzi. Lepo pa je, da se posodablja. Strašen razvoj doživljamo. V bližnji prihodnosti bomo imeli kar dve bencinski črpalki, dva hotela, igralnico na gradu, novo avtobusno postajo, supermoderno železniško postajo, športno dvorano, olimpijski bazen. Na nekdanji farni v Podgradu pa geto za reveže in brezdomce, saj so stanovanja predraga!

Sanjaj, ljuba moja! Naši »zlatti možje« nas vodijo v svetlo prihodnost. Pa sem slišala (po srečanju žensk na Kitajskem), da imamo me ženske toliko pravic, da bi morali ustanoviti urad za zaščito moških. No, najbrž sem tudi to sanjala. Niso pa sanje, da bo zopet martinovo (nekateri moški želijo, da bi bil to občinski praznik - ideja, ki se lahko rodi samo v pijani in nori glavi). V Radgoni se vrača martinovanje pred Radgonsko klet. Slišim pa (niso sanje), da mošta ne bo krstil v vino mariborski škof, ampak mariborski humorist. To bo smešno tam zgoraj! Teden dni pozneje pa bo malo nižje zopet eno zborovanje. Če me bo zdravje držalo na nogah, pa več prihodnjic. V radgonskem občinskem svetu pa zatišje, da kar z grozo čakam naslednje seanse.

Pozdravlja vas Radgonska klepetulja - Martina

ODRANCI - V proračunu Občine Odranci so predvideli nekaj denarja za spodbujanje kmetijske pridelave. Regresirali so nakup semenskega krompirja in koruze ter povečanje staleža plemenskih svinj. V celoti pa so

iz občinske blagajne plačali zdravljenje bolezni mlekaric - mastitisa. V prihodnje pa ne bodo dajali finančnih injekcij tistim kmetijskim dejavnostim, ki niso donosne. Drugače je s pridelavo pšenice, ki je že zdaj obsežna, če pa bodo regresirali še stroške žetve s kombajnom, bo morda s to poljščino kdo posejal še kaj več svojih površin. V Občini Odranci so za razvoj kmetijstva namenili s proračunom 3.200.000 tolarjev. (J. Ž.)

LENDAVA - Pred kratkim so v Odrancih odprli Petrolovo bencinsko črpalko in trgovino ter gostišče Gaj, ki ga upravlja zasebna d. o. o. Mobix iz Črenšovca.

S tem pa gneče na črpalkah, zlasti zaradi kupcev z Madžarske in Hrvaške, še ni konec. Morda pa bo manj čakanja že kmalu v prihodnjem letu, kajti Petrol je začel graditi novo črpalko v Lendavi, in sicer v Kolodvorski ulici (med potokom Črncem in podjetjem Elektromaterial). Po novem letu pa bodo začeli z gradbenimi deli še na Hotizi. Tam bo bencinsko črpalko gradila Interina iz Ljubljane. (J. Ž.)

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek so na sejmu v Turnišču ponujali 36 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Le polovica živali je zamenjala lastnike, za par pa je bilo potrebno odšteti od 10.000 do 15.000 tolarjev.

Četrtek - dan za Vestnik!

Cene rabljenih avtomobilov

Na nedeljskem sejmu pri soboškem Agroservisu so tisti, ki so se naveličali svojih vozil, ponujali 40 rabljenih avtomobilov, prodali pa so le tri.

Znamka	Letnik	Prev. km	Cena
Renault 4GTL	1987	85.000	2.000 DEM
Renault 5D	1991	41.000	9.500 DEM
Jugo 45 Koral	1989	63.000	3.000 DEM
Suzuki Swift	1994	13.000	17.000 DEM
Hyundai Poni GLS		47.500	10.600 DEM
Jugo 55	1987	77.000	3.100 DEM
Jugo 45	1989	70.000	2.900 DEM
VW Jetta 1,6	1987	120.000	8.500 DEM
Citroen BX	1990	109.000	9.800 DEM
Alfa 33 1,5ie		66.000	15.500 DEM
Opel Kadett 1,3	1987	47.000	9.000 DEM
Škoda Favorit 135L	1991	64.000	7.500 DEM

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Gorja Radgona	Ljutomer
Jabotka	80	60
Banano	110	120
Mandarino	230	260
Limono	200	240
Grozdje	350	300
Kivi	400	380
Mehka solata	250	250
Radlj	200	200
Cvetoča	220	200
Endivija	175	160
Zelje	40	35
Paprika	100	200
Cebula	120	70
Česen	300	300
Krumpir	30	26
Kislo zelje	-	180
Jalca	18	18

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomorske banke z dne, 7. novembra 1995, tečaj velja od 8. novembra 1995 od 00.00. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 7. novembra 1995 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.211,7858	1.200,00	1.232,00
Francija	100	2.461,4320	2.440,00	2.568,00
Nemčija	100	8.527,0975	8.535,00	8.690,00
Italija	100	7,5482	7,40	7,78
Švica	100	10.615,3837	10.515,00	10.820,00
ZDA	1	120,3003	119,60	122,60

NOVI BANKOMAT V MURSKI SOBOTI v Kocljevi ulici 14a ŽE POSLUJE!

Bankomati BA-mreže vam 24 ur na dan omogočajo dvig gotovine polog denarja na tekoči račun plačilo računov s položnico Imetniki tekočih računov TR lb Pomorske banke, poenostavite denarno poslovanje in poslužite prek bankomata!

V prejšnji številki Vestnika smo na tem mestu objavili obrestne mere za november 1995, napisali pa kot da veljajo za oktober. Objavljene obrestne mere torej veljajo za november. Bralce prosimo, da nam ne ljubijo napako oprostijo.